

pppp

Sprawozdanie Biblioteki Narodowej

za rok 2017

pp

f

legno

gc-pr

fff

uderać trzymając ręce

ord.

f-cav

Sprawozdanie

Biblioteki

Narodowej

za rok 2017

Spis treści

4-6

Otwieramy magazyny!

1

7-12

Kalendarium

2

13-26

Gromadzenie zbiorów

3

27-48

Opracowanie zbiorów.
Bibliografia narodowa.
Funkcje centralne

4

49-58

Udostępnianie zbiorów

5

59-64

Technologie procesów
bibliotecznych

6

65-76

Ochrona i konserwacja zbiorów

7

77-88

Biblioteki cyfrowe

8

89-111

Działalność naukowa

9

113-124

Współpraca międzynarodowa

10

125-156

Wydarzenia, wystawy,
promocje

157-169

Archiwum Henryka Mikołaja
Góreckiego w Bibliotece
Narodowej

11

171-178

Działalność wydawnicza

12

179-186

Zadania zlecone przez Ministra
Kultury i Dziedzictwa Narodowego

13

187-202

Struktura organizacyjna
Biblioteki Narodowej

Otwieramy magazyny!

Biblioteka Narodowa zakończyła rok 2017 realizacją zadania ambitnego, czasochłonnego i absorbującego niemal wszystkie siły katalogerów, ale postulowanego przez użytkowników i biblioteki, które przebiegało pod hasłem: Otwieramy magazyny! W 90. rok działalności, po reaktywowaniu przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Ignacego Mościckiego, BN wkroczyła z zewidencjonowanym narodowym zasobem bibliotecznym znajdującym się w Centralnej Bibliotece Państwa. Efekty działań rejestrujących zbiory pozwalają każdemu użytkownikowi na swobodne przeszukiwanie zasobów online z pełną świadomością, że ma on do dyspozycji wszystkie obiekty, których właścicielem jest Narodowa Książnica.

Zamknięcie podstawowego zadania otworzyło nowe perspektywy badawcze. W obecności Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Pana Andrzeja Dudy w lutym 2018 r. poinformowałem o podjęciu inicjatywy poszukiwań publikacji polskich, niebędących w naszym posiadaniu, przede wszystkim z okresu zaborów, kiedy BN nie istniała po wywiezieniu Biblioteki Rzeczypospolitej do Petersburga. Poszukiwania obejmą także publikacje, których swoje egzemplarze BN straciła w czasie drugiej wojny światowej. Do skompletowania pełnego Korpusu Publikacji Polskich brakuje nam według szacunków 30–40 % publikacji sprzed roku 1945. Od początku 2018 r. rozpoczęliśmy weryfikację stanu bazy w konfrontacji z inwentarzami, aby nie pominąć żadnego z obiektów. Podjęto też prace nad katalogowaniem depozytów oraz zbiorów o nieuregulowanym statusie własnościowym. Zakończenie ewidencji zbiorów pozwala zwiększyć zakres prac nad kolekcjami historycznymi, stratami wojennymi polskich bibliotek oraz zbiorami wywiezionymi z Polski.

W 2017 r. zasób Cyfrowej Biblioteki Narodowej POLONA przekroczył 2 miliony zeskanowanych obiektów. Jako obiekt dwumilionowy wybraliśmy urnę z prochami spalonych w czasie wojny przez Niemców setek tysięcy

rękopisów, starodruków, map, rycin i nut z najcenniejszych kolekcji Biblioteki Narodowej – jako symbol tekstów, których nikt już nie przeczyta, źródeł historycznych, z których nikt już nie skorzysta, rysunków, których nikt już nie obejrzy...

POŁONA jako największa w Polsce i jedna z największych w Europie bibliotek cyfrowych stale rozwija się w zakresie technologii, proponowanych darmowych usług oraz wielkości zasobu. BN nieustannie pracuje nad unowocześnianiem jej funkcjonalności. Obecnie jest to możliwe dzięki środkom europejskim z Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa w ramach dwóch największych w historii polskiego bibliotekarstwa projektów: e-usługa OMNIS, formalnie uruchomionego w roku 2016, i Patrimonium, rozpoczętego w 2017 r. Współpracujemy z poważnymi partnerami: w Polsce – z Biblioteką Jagiellońską, na świecie – z Biblioteką Narodową Francji.

Mieliśmy okazję do prezentowania polskich bibliotek, zwłaszcza Biblioteki Narodowej, ich historii, teraźniejszości i prac rozwojowych w czasie światowego kongresu bibliotek i bibliotekarzy IFLA, który z inicjatywy Biblioteki Narodowej, Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich i miasta Wrocław odbył się w Hali Stulecia we Wrocławiu w sierpniu 2017 r. Tygodniowe obrady zgromadziły ponad trzy tysiące bibliotekarzy z ponad 120 krajów z całego świata i kilkuset wolontariuszy. Kongres był też okazją do jednodniowych obrad Konferencji Dyrektorów Bibliotek Narodowych (CDNL) w Pawilonie Czterech Kopuł. Z uznaniem przyjęto zaprezentowane tam programy OMNIS i Patrimonium. Satisfakcjonująca jest dla nas dobra ocena organizacji i programu kongresu, formułowana przez uczestników, ale także bardzo dobra współpraca między trzema współorganizatorami. Warto przypomnieć, że kongresy IFLA odbyły się w Polsce dotychczas dwukrotnie – w 1937 i 1959 r., a zatem niemal 60 lat czekaliśmy na kolejny. Wszystkim pracownikom BN oraz współpracownikom z bibliotek polskich i zagranicznych, a zwłaszcza członkom Komitetu Narodowego oraz Zespołu Organizacyjnego kongresu, serdecznie dziękuję za zaangażowanie.

Dziękuję wszystkim, dzięki którym lista zrealizowanych w BN zadań jest tak długa. Szczególne podziękowania kieruję do pracowników Biura Planowania i Zamówień Publicznych, których doświadczenie, wiedza i ogromny wkład pracy pozwalają sprawnie przeprowadzać skomplikowane procedury przetargowe – bez nich niemożliwa byłaby realizacja tak śmiałych projektów BN jak OMNIS czy Patrimonium, ale też modernizacja czytelni oraz codzienne zakupy i usługi. Wśród zaangażowanych w te działania osób warto wymienić w pierwszej kolejności Sławomira Majchera, kierującego Biurem, oraz nadzorującą pion inwestycji, administracji i zamówień publicznych moją zastępczynię Grażynę Spiechowicz-Kristensen. To jej inicjatywie oraz nadzorowi Biblioteka Narodowa zawdzięcza sprawny przebieg prac modernizacyjnych w budynku głównym w al. Niepodległości oraz remont elewacji XVII-wiecznego Pałacu Rzeczypospolitej przy placu Krasieńskich.

Szczęśliwie nieodmiennie Biblioteka Narodowa jest obdarzana specjalnym kredytem zaufania publicznego i chętnie przekazywane są jej bezcenne pomniki polskiej kultury. Dzięki licznym kontaktom krajowym i zagranicznym BN uzupełnia skarbiec Rzeczypospolitej o kolejne zabytki piśmiennictwa. W zeszłym roku nabyliśmy w Paryżu sztambuch Cory Pinard z autografem wiersza Juliusza Słowackiego *Le Cimetiere du Pere la Chaise*, którego

tekst znany był dotychczas tylko we fragmencie. Na szczególne podkreślenie zasługuje zakup niemal kompletnego archiwum Henryka Mikołaja Góreckiego, jednego z najwybitniejszych i najlepiej znanych na świecie polskich kompozytorów współczesnych.

Rok 2017 był jednym z najintensywniejszych w dziejach BN. Biblioteka Narodowa jednocześnie kończyła ważne projekty i rozpoczynała nowe. Cieszę się, że z tak znakomitym skutkiem dla użytkowników, samej BN, a także dla bibliotekarstwa polskiego i jego wizerunku na świecie.

Tomasz Makowski

1

Handwritten musical notation for woodwinds:

- Flute I (Fl I): 4 2 4
- Flute II (Fl II): 4 2 4
- Oboe (Ob): 4 2 4
- Clarinet I (Cl I): 4 2 4
- Clarinet II (Cl II): 4 2 4

Handwritten musical notation for strings:

- Violin I (V I): *tr* *fff* *frul.* *fff*
- Violin II (V II): *tr* *fff* *frul.* *fff*
- Viola (V): *fff* *frul.* *fff*
- Violoncello (Vc): *fff* *frul.* *fff*

Handwritten musical notation for CT (Cello/Tuba):

- CT I: *fff*
- CT II: *fff*
- CT III: *fff*
- CT IV: *fff*

Handwritten musical notation for brass:

- Trumpet I (Tr I): *fff*
- Trumpet II (Tr II): *fff*
- Trumpet III (Tr III): *fff*
- Trombone I (Tb I): *fff*
- Trombone II (Tb II): *fff*
- Trombone III (Tb III): *fff*

Handwritten musical notation for percussion:

- Drum I (Dr I): 4 2 4
- Drum II (Dr II): 4 2 4
- Drum III (Dr III): 4 2 4
- Drum IV (Dr IV): 4 2 4
- Drum V (Dr V): 4 2 4
- Drum VI (Dr VI): 4 2 4
- Drum VII (Dr VII): 4 2 4
- Drum VIII (Dr VIII): 4 2 4
- Drum IX (Dr IX): 4 2 4
- Drum X (Dr X): 4 2 4
- Drum XI (Dr XI): 4 2 4
- Drum XII (Dr XII): 4 2 4

Handwritten musical notation for CCI and CCII (Cymbals):

- CCI: *fff*
- CCII: *fff*

Kalendarium

Styczeń

1–31

Do końca stycznia w gmachu głównym Biblioteki Narodowej można było oglądać, otwartą w grudniu 2016 r., wystawę *Geograficzno-statystyczny atlas Polski Eugeniusza Romera, czyli mapy w walce o wolną Polskę*, poświęconą wybitnemu polskiemu geografowi i kartografowi. Ekspozycja została przygotowana w związku z obchodami Międzynarodowego Roku Mapy.

9

Biblioteka Narodowa zakończyła przekazywanie danych opisujących ponad 640 tysięcy obiektów bibliotecznych dostępnych na stronie www.polona.pl do portalu Europeana zawierającego największą europejską kolekcję sztuki, kultury i nauki. Europeana ułatwia dostęp do ponad 50 mln cyfrowych obiektów z przeszło 3,5 tys. instytucji aktywnych w obszarze dziedzictwa kulturowego w 35 krajach.

10

Ponad 600 unikatowych druków ulotnych z lat 1913–1924 przekazała Bibliotece Narodowej Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Kolekcję подарował dr Tomasz Wolanin, Amerykanin polskiego pochodzenia, emerytowany wykładowca George Washington University oraz doradca Kongresu i Departamentu Edukacji USA. Gromadzony przez wiele lat zbiór obejmuje ulotki oraz „cegiełki” dotyczące przede wszystkim zbiórek funduszy na cele charytatywne, często związane z pomocą dla ofiar i weteranów walk o niepodległość Polski. Uroczyste przekazanie zbiorów odbyło się w Ministerstwie Spraw Zagranicznych.

11

W gmachu Senatu RP miało miejsce uroczyste otwarcie wystawy podsumowującej cykl pokazów PIERWSZE/NAJSTARSZE zorganizowanych z okazji jubileuszu 1050-lecia chrztu Polski. Comiesięczne pokazy największych skarbów piśmiennictwa polskiego odbywały się w Pałacu Rzeczypospolitej przez cały rok 2016. Towarzyszyły im wykłady i dyskusje specjalistów. W otwarciu wystawy wieńczącej cykl prezentacji wzięli udział: wicemarszałek Senatu Maria Koc, przewodniczący

senackiej Komisji Kultury i Środków Przekazu Jerzy Fedorowicz oraz senatorowie. Dyrektor Biblioteki Narodowej Tomasz Makowski przybliżył zebranym koncepcję cyklu PIERWSZE/NAJSTARSZE, a następnie oprowadził po wystawie, opowiadając o miejscu poszczególnych obiektów w kulturze Polski.

17

W wyniku trójstronnego porozumienia między Biblioteką Narodową, Archiwum Watykańskim a Papieskim Instytutem Studiów Kościelnych w Rzymie, które podpisali dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej, bp Sergio Pagano, prefekt Archiwum Watykańskiego i ks. dr Hieronim Fokciński, rektor Papieskiego Instytutu Studiów Kościelnych, rękopisy z Archiwum Watykańskiego, wybrane i zmikrofilmowane przez PISK, są poddawane digitalizacji.

Luty

3

Podczas konferencji prasowej z udziałem wicepremiera prof. Piotra Glišńskiego, ministra kultury i dziedzictwa narodowego; Michała Krupińskiego, prezesa PZU oraz dr. Tomasza Makowskiego, dyrektora Biblioteki Narodowej w Pałacu Rzeczypospolitej odbyła się pierwsza publiczna prezentacja pięknie iluminowanego, renesansowego rękopisu z końca XV w., tzw. Godzinek Jakuba Wargockiego, zakupionych przez Bibliotekę Narodową na aukcji w Londynie dzięki mecenatowi Fundacji PZU.

7

W gmachu głównym BN odbyła się konferencja otwierająca projekt „e-usługa OMNIS” polegający na wdrożeniu ogólnopolskiego systemu informatycznego oferującego jeden punkt dostępu do zbiorów polskich bibliotek, instytucji kultury i aktualnej oferty rynku wydawniczego w Polsce.

22

Tematem siódmego posiedzenia Zespołu ds. Rozwoju Deskryptorów Biblioteki Narodowej były sprawy związane ze strukturą nowych deskryptorów przedmiotowych i metodyką opracowania zbiorów z ich wykorzystaniem.

23–24

Podczas dni otwartych poświęconych Deskryptorom BN przedstawione zostały zasady tworzenia wszystkich typów deskryptorów i korzystania z nich w opracowywaniu zbiorów.

Marzec

1

Do zbiorów Biblioteki Narodowej włączono listy i pamiątki po Agnieszce Osieckiej, przekazane przez Hannę Bakułę.

6

W siedzibie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego odbyło się uroczyste podpisanie umowy o dofinansowanie projektu modernizacji czytelni i przestrzeni publicznych w gmachu głównym Biblioteki Narodowej. Umowę podpisali: wicepremier, minister kultury i dziedzictwa narodowego prof. Piotr Glišński oraz dyrektor BN dr Tomasz Makowski i wicedyrektor BN Grażyna Spiechowicz-Kristensen.

30

W Bibliotece Narodowej odbyło się pierwsze w tym roku posiedzenie Rady ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznego pod przewodnictwem dr. Tomasza Makowskiego, dyrektora BN. Rada pozytywnie zaopiniowała wniosek o zaliczenie do narodowego zasobu bibliotecznego dwóch cennych kolekcji Biblioteki Śląskiej w Katowicach oraz przeprowadziła dyskusję na temat programu i terminu konferencji dotyczącej narodowego zasobu bibliotecznego.

30.3–2.4

Biblioteka Narodowa uczestniczyła w XXIII Targach Wydawców Katolickich w Arkadach Kubickiego na Zamku Królewskim.

31

Biblioteka Narodowa zorganizowała bezpłatne szkolenie „ACADEMICA – cyfrowa wypożyczalnia międzybiblioteczna”. ACADEMICA to innowacyjne narzędzie pozwalające na udostępnienie w bibliotekach naukowych i publicznych na terenie całego kraju kilkuset tysięcy publikacji naukowych.

Kwiecień

11

W wieku 93 lat zmarła Danuta Rymśa-Zalewska, starszy kustosz dyplomowany, wieloletni pracownik Biblioteki Narodowej. W latach 1958–1970 kierownik Czytelni Ogólnej, następnie od 1970 r. aż do przejścia na emeryturę w 1986 kierownik Działu Informacji i Udostępniania Zbiorów. Była autorką prac z zakresu informacji naukowej i bibliotekoznawstwa oraz historii Biblioteki Narodowej.

18

W Bibliotece Narodowej rozpoczęły się jubileuszowe warszawskie spotkania konserwatorskie Sztuka Konserwacji 1997–2017, trwające do 21 kwietnia. Otworzyła je zorganizowana przez BN sesja poświęcona wyzwaniom, jakie stawia konserwatorom digitalizacja zbiorów. Uczestnicy sesji mogli także zwiedzić wystawę kopii konserwatorskich najcenniejszych zbiorów Narodowej Książnicy.

20–21

Odbyły się kolejne dni otwarte BN poświęcone Deskryptorem Biblioteki Narodowej, w których wzięło udział blisko 270 bibliotekarzy z różnych typów bibliotek z całej Polski.

24

Biblioteka Narodowa była organizatorem szkolenia „Osoby niepełnosprawne jako użytkownicy bibliotek i innych instytucji kultury”.

24

Pałac Rzeczypospolitej był miejscem uroczystej konferencji zorganizowanej z okazji zakończenia projektu „Konserwacja i rewitalizacja Pałacu Krasińskich (Pałacu Rzeczypospolitej) w Warszawie – europejskiego dziedzictwa kulturowego XVII w.”. Projekt uzyskał dofinansowanie w wysokości prawie 14 mln zł z Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego w ramach I naboru Programu „Konserwacja i rewitalizacja dziedzictwa kulturowego” na lata 2009–2014.

24

Na swoim kolejnym posiedzeniu Krajowa Rada Biblioteczna opiniowała wnioski o łączenie bibliotek z innymi instytucjami kultury. Zapoznała się także z raportem o stanie czytelnictwa w Polsce w 2016 r. oraz z zakresem przygotowań do kongresu IFLA 2017 we Wrocławiu.

25

Odbyło się szkolenie „Kontrola mikrobiologiczna zbiorów bibliotecznych i archiwalnych”, zorganizowane przez BN.

Maj

1

Zmarł Tomasz Burek (1938–2017), wybitny krytyk, historyk, miłośnik literatury, myśliciel i diagnosta naszych czasów. Pracował w Instytucie Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk. Za swoją działalność literacką i wkład w rozwój niezależnej kultury w Polsce otrzymał nagrodę Polcul Foundation. Był laureatem nagrody Fundacji im. Kościelskich, otrzymał medal Gloria Artis. Dr Tomasz Burek pełnił funkcję przewodniczącego Kapituły Nagrody Literackiej im. Marka Nowakowskiego, ustanowionej przez Bibliotekę Narodową.

10–14

W związku z przygotowaniem do światowego kongresu IFLA Wrocław 2017, który odbędzie się w sierpniu, z oficjalną wizytą w Polsce przebywała Donna Scheeder, przewodnicząca Międzynarodowej Federacji Stowarzyszeń i Instytucji Bibliotekarskich (IFLA). Program pobytu obejmował Wrocław i Warszawę. O sprawach dotyczących współpracy BN z Federacją i organizacją kongresu rozmawiała z dr. Tomaszem Makowskim, dyrektorem BN oraz Katarzyną Ślaską, zastępcą dyrektora BN.

15

Ewa Kuryluk przekazała do zbiorów Biblioteki Narodowej korespondencję rodzinną.

18–21

Biblioteka Narodowa uczestniczyła w 8. Warszawskich Targach Książki, prezentując swoją ofertę wydawniczą i organizując spotkania pod przewodnictwem dr. Tomasza Makowskiego, dyrektora BN. Na posiedzeniu Rada rozpatrywała wniosek Centralnej Biblioteki Rolniczej im. M. Oczapowskiego w Warszawie o zaliczenie kolekcji starodruków i poloników XIX-wiecznych do narodowego zasobu bibliotecznego.

22

W Bibliotece Narodowej odbyło się posiedzenie Rady ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznego pod przewodnictwem dr. Tomasza Makowskiego, dyrektora BN. Na posiedzeniu Rada rozpatrywała wniosek Centralnej Biblioteki Rolniczej im. M. Oczapowskiego w Warszawie o zaliczenie kolekcji starodruków i poloników XIX-wiecznych do narodowego zasobu bibliotecznego.

30

Pierwszym laureatem powołanej przez Bibliotekę Narodową Nagrody Literackiej im. Marka Nowakowskiego został Wojciech Chmielewski, prozaik, eseista i krytyk literacki, autor słuchowisk radiowych. Mottem Nagrody są słowa Marka Nowakowskiego: „Nie jesteśmy znikąd”. Na inaugurację Nagrody imienia Marka Nowakowskiego specjalny list wystosował Andrzej Duda, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej. List odczytał odczytał prof. Andrzej Waśko, doradca Prezydenta RP.

Czerwiec

2

W czasie zorganizowanego przez Bibliotekę Narodową szkolenia „ACADEMICA – cyfrowa wypożyczalnia międzybiblioteczna” zaprezentowano zarówno podstawy działania cyfrowej wypożyczalni, przydatne bibliotekarzom w codziennej obsłudze Akademiki, jak i jej zasoby oraz narzędzia, z których mogą korzystać użytkownicy.

7

Do zbiorów Biblioteki Narodowej włączono materiały z archiwum Romana Maciejewskiego, przekazane przez Wojciecha Maciejewskiego.

20

Filip Nazar przekazał do zbiorów BN archiwum Krzysztofa Nazara.

20

Własne archiwum przekazała BN Elżbieta Ficowska.

21

Odbyło się ósme posiedzenie Zespołu ds. Rozwoju Deskryptorów Biblioteki Narodowej poświęcone strukturze nowych deskryptorów przedmiotowych i metodyce opracowania zbiorów z ich wykorzystaniem. Przedstawiono także zasady opracowania czasopism i reguły tworzenia deskryptorów osobowych dla starożytnych nazw rzymskich.

22–23

Już po raz czwarty odbyły się dni otwarte BN poświęcone Deskryptorom Biblioteki Narodowej, w których wzięło udział blisko 220 bibliotekarzy z różnych typów bibliotek z całej Polski.

30

Biblioteka Narodowa zorganizowała kolejne spotkanie poświęcone realizacji projektu „e-usługa OMNIS”, zaprezentowano najważniejsze elementy systemu zarządzania zasobami i omówiono zagadnienia związane z jego wdrażaniem.

30

Odbyło się kolejne posiedzenie Krajowej Rady Bibliotecznej, która opiniowała wnioski o łączenie bibliotek z innymi instytucjami kultury.

Lipiec

1

Gościem specjalnym kolejnych *Imienin Jana Kochanowskiego* – pikniku literackiego organizowanego przez Bibliotekę Narodową – był Joseph Conrad. O jego twórczości mówili wybitni tłumacze i znawcy tematu. Wśród atrakcji imprezy znalazły się spotkania z twórcami literatury faktu i podróżnikami, z autorami książek dla dzieci, warsztaty z konstruowania (i wodowania) żaglowców, rywalizacja aktorów na interpretację wierszy poświęconych podróżom (*Mecz poetycki*), spektakl na podstawie *Baśni cygańskich* Jerzego Ficowskiego oraz instalacja artystyczna przygotowana przez Izę Rutkowską.

4

Biblioteka Kongresu zamieściła na swojej stronie cyfrową wersję *Polskiej Deklaracji* przekazanej w 1926 r. prezydentowi Stanów Zjednoczonych Calvinowi Coolidge'owi z okazji 150-lecia amerykańskiej Deklaracji Niepodległości. Dokument został wówczas zdeponowany w Bibliotece Kongresu. *Polską Deklarację* zdigitalizowano w ramach projektu *Klasa 1926* zainicjowanego przez Bibliotekę Polską w Waszyngtonie we współpracy z Biblioteką Kongresu i z pomocą Ambasady RP.

4

Jacek Konarski i Leszek Konarski przekazali do zbiorów BN listy Stanisława Szukalskiego do Mariana Konarskiego.

7

W Bibliotece Narodowej odbyło się posiedzenie Rady ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznej pod przewodnictwem dr. Tomasa Makowskiego, dyrektora BN. Na posiedzeniu omawiano projekt rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego zmieniającego rozporządzenie w sprawie

narodowego zasobu bibliotecznego. Ponadto Rada przeprowadziła dyskusję na temat utworzenia listy zawierającej obiekty, które w pierwszej kolejności powinny zostać włączone do narodowego zasobu bibliotecznego.

14

W Pałacu Rzeczypospolitej odbyła się konferencja otwierająca projekt „Patrimonium – digitalizacja i udostępnienie polskiego dziedzictwa narodowego ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej”. Inauguracji projektu towarzyszył pokaz zabytków piśmiennictwa polskiego ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz koncert *Carmen patrium*.

14

Zmarła Julia Hartwig (1921–2017), wybitna poetka, eseistka i tłumaczka, laureatka wielu krajowych i zagranicznych nagród literackich. W zbiorach Biblioteki Narodowej przechowywane są listy Julii Hartwig do poetek i poetów: Ewy Lipskiej, Antoniego Stonimskiego, Adama Ważyka, Zbigniewa Herberta, do prozaików i eseistów: Kazimierza Brandysa, Aleksandra Janty-Poczyńskiego, Ryszarda Matuszewskiego, Michała Głowińskiego, Michała Jagiełły, a także do wieloletniej redaktorki Państwowego Instytutu Wydawniczego i „Czytelnika” Ireny Szymańskiej.

Sierpień

20

We Wrocławiu odbyła się uroczystość otwarcia 83. Światowego Kongresu Bibliotek i Informacji Międzynarodowej Federacji Bibliotekarskich Stowarzyszeń i Instytucji IFLA Wrocław 2017. Na otwarciu przemawiał m.in. dr Tomasz Makowski, dyrektor BN i współprzewodniczący Komitetu Narodowego IFLA Wrocław 2017. Wystąpieniom organizatorów i gospodarzy towarzyszył wykład inauguracyjny poświęcony historii Polski oraz widowisko artystyczne przybliżające dzieje Wrocławia. W kongresie licznie wzięli udział pracownicy Biblioteki Narodowej.

21

Marta Wyka przekazała do zbiorów BN korespondencję i notatki Kazimierza Wyki.

22

We wrocławskim Pawilonie Czterech Kopuł odbyła się Konferencja Dyrektorów Bibliotek Narodowych (CDNL – Conference of Directors of National Libraries), której organizatorem była Biblioteka Narodowa. Spotkanie członków CDNL to jedna z najważniejszych konferencji bibliotekarskich na świecie, gromadząca rokrocznie przedstawicieli ponad 70 krajów. Tomasz Makowski, dyrektor BN wygłosił referat o pracach BN nad ujednoczeniem usług cyfrowych w polskich bibliotekach.

22

Włodek Rudawski przekazał do zbiorów BN korespondencję Michała Rudawskiego i Jana Karskiego.

25

W Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich we Wrocławiu odbyło się wyjazdowe posiedzenie Krajowej Rady Bibliotecznej oraz Rady ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznego pod przewodnictwem dr. Tomasza Makowskiego, dyrektora BN.

Wrzesień

1

Udostępniono dwujęzyczny portal *France-Pologne/Francja-Polska*, który prezentuje online wybrane zbiory ukazujące historyczne związki kulturowe obu krajów. Portal przygotowały Biblioteka Narodowa Francji (BNF) i Biblioteka Narodowa we współpracy z innymi instytucjami.

2

Odbyła się kolejna edycja, organizowanej od 2012 r. pod patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, akcji Narodowe Czytanie. W tym roku Polacy oddali się wspólnej lekturze *Wesela* Stanisława Wyspiańskiego.

14

Michał Głowiński przekazał do zbiorów BN materiały z własnego archiwum.

21–22

Po raz kolejny odbyły się dni otwarte BN poświęcone Deskryptorom Biblioteki Narodowej. W spotkaniu wzięło udział blisko 220 bibliotekarzy z różnych typów bibliotek z całej Polski.

27

W ramach konferencji „Digital Cultures” odbyły się w Bibliotece Narodowej warsztaty poświęcone nowym technologiom związanym z udostępnianiem zdigitalizowanych zbiorów oraz działaniem bibliotek cyfrowych. Wzięli w nich udział specjaliści z instytucji skupionych w konsorcjum IIF (International Image Interoperability Framework), m.in. z: Bibliothèque nationale de France, Bodleian Library i Stanford University Libraries.

29

Zmarła Halina Herbert-Żebrowska (1923–2017), lekarz pediatra, siostra Zbigniewa Herberta, którego Archiwum, wspólnie z żoną Poety, Katarzyną Dzieduszycką-Herbert, przekazała do zbiorów Biblioteki Narodowej. Podarowała również Bibliotece korespondencję Zbigniewa Herberta z rodziną. Wspólnie z Agnieszką Kramkowską-Dąbrowską opracowała *Korespondencję rodzinną Zbigniewa Herberta* (2008), będącą cennym źródłem do badań życia i twórczości Poety.

Październik

12

W związku z udostępnieniem w internecie dzięki Cyfrowej Bibliotece Narodowej POLONA już dwóch milionów dzieł, w BN odbyła się uroczysta prezentacja odświeżonej wersji serwisu – POLONA/2miliony. Najciekawszymi nowymi funkcjonalnościami jest panel prasy, pozwalający przeglądać gazety według kalendarza, oraz panel instytucji, w którym instytucje kultury mogą prezentować online swoje zasoby, korzystając z infrastruktury POLONY.

12

W zorganizowanej w BN konferencji „Tworzenie narodowego zasobu bibliotecznego” wzięli udział przedstawiciele wszystkich bibliotek, których zbiory włączono do NZB oraz blisko stu zainteresowanych tematem bibliotekarzy z całej Polski. Spotkanie przyczyniło się do wyjaśnienia wielu kwestii związanych z kryteriami doboru zbiorów włączanych do zasobu.

20

W wieku 92 lat zmarła w Paryżu Adelajda Romer-Wysocka. Zajmowała się utrwalaniem pamięci o roli i osiągnięciach rodów zasłużonych dla wspólnych dziejów Polski i Litwy od XVI do XX wieku. Prowadziła także bardzo aktywną działalność służącą zachowaniu polskiego dziedzictwa narodowego poza granicami kraju oraz wspierała we Francji akcje pomocy dla opozycji niepodległościowej w Polsce w okresie stanu wojennego. W listopadzie 2007 r. Adelajda Romer-Wysocka, wspólnie z Andrzejem Tadeuszem Romerem, przekazała do zbiorów Biblioteki Narodowej niezwykle cenne archiwum rodzinne Romerów zawierające zbiory dokumentujące życie i działalność społeczną, polityczną i kulturalną tego rodu. Na wniosek Biblioteki Narodowej została odznaczona Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”.

20

Maria Paczowska przekazała do zbiorów BN archiwum Bohdana Paczowskiego.

20

Zbiory Biblioteki Narodowej uzupełniło archiwum Jerzego Pomianowskiego, przekazane przez Aleksandrę Kurczab-Pomianowską.

21

W wieku 83 lat zmarł Maciej Dąbrowski, specjalista z zakresu historii książki i bibliotek, związany z Biblioteką Narodową przez większość swojego zawodowego życia. W 1971 r. rozpoczął pracę w Zakładzie Starzych Druków, a w latach 1988–2006 pełnił funkcję kierownika Działu Zbiorów Specjalnych.

26–29

Biblioteka Narodowa brała udział w 21. Międzynarodowych Targach Książki w Krakowie, prezentując swój dorobek wydawniczy i organizując konferencję „Biblioteka to inwestycja” oraz seminaria na temat standaryzacji rynku wydawniczego w Polsce i praktyki korzystania z serwisu e-ISBN.

27

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej przyjął przez aklamację uchwałę w sprawie ustanowienia roku 2018 Rokiem Zbigniewa Herberta.

Listopad

7–9

Biblioteka Narodowa brała udział w 5. Targach Konserwacji i Restauracji Zabytków oraz Ochrony, Wyposażenia Archiwów, Muzeów i Bibliotek DZIEDZICTWO 2017 w Warszawie. BN była organizatorem cieszącej się ogromnym zainteresowaniem konferencji „Współczesne decyzje konserwatorskie w ochronie materiałów bibliotecznych: maksimum zachowania – minimum ingerencji”.

23–24

Po raz kolejny odbyły się dni otwarte BN poświęcone Deskryptorem Biblioteki Narodowej. W spotkaniu wzięło udział blisko 240 bibliotekarzy z różnych typów bibliotek z całej Polski.

Grudzień

8

W warszawskiej siedzibie Centralnej Biblioteki Rolniczej im. Michała Oczapowskiego (CBR) odbyło się inauguracyjne posiedzenie Rady Bibliotecznej księżnicy w nowej kadencji 2017–2021. Przewodniczącym Rady wybrano dr. Tomasza Makowskiego, dyrektora Biblioteki Narodowej.

8

Materiały z archiwum Tadeusza Konwickiego, przekazane przez Marię Konwicką, uzupełniły zbiory Biblioteki Narodowej.

15

Odbyło się dziewiąte posiedzenie Zespołu ds. Rozwoju Deskryptorów Biblioteki Narodowej. Pracownicy Instytutu Bibliograficznego przedstawili informację o wstępnych doświadczeniach płynących z zastosowania w praktyce zmian, dziękując za stałą pomoc i poczynione uwagi kolegom z pozostałych zakładów BN oraz bibliotekarzom z całej Polski. Zaprezentowano także i poddano pod dyskusję informację o zastosowaniu kategorii tematycznej (narzędzia pomocniczego do zarządzania słownictwem DBN), opracowywaniu procedury przekształcenia haseł przedmiotowych rozwiniętych JHP BN z zakresu literatury, prawa i polityki. Na zakończenie przedstawiono komunikat o aktualnym stanie współpracy międzynarodowej Instytutu Bibliograficznego Biblioteki Narodowej z Bibliothèque nationale de France.

15

Nagrodę Literacką Skrzydła Dedala, przyznawaną przez Bibliotekę Narodową, w 2017 r. otrzymał profesor Andrzej Nowak, historyk i eseista, autor wielu wybitnych prac o historii Polski. Andrzej Nowak został nagrodzony za całokształt dorobku eseistycznego ze szczególnym uwzględnieniem trzech tomów *Dziejów Polski*.

19

W paryskim antykwariacie zakupiono sztambuch Cory Pinard z rękopisem wiersza Juliusza Słowackiego *Le Cimetiere du Pere la Chaise*.

20

Rękopisy muzyczne i notatki warsztatowe Henryka Mikołaja Góreckiego przekazali do zbiorów BN Jadwiga, Anna i Mikołaj Góreckcy.

20

Zbiory BN uzupełniła korespondencja przekazana przez Krzysztofa Myszkowskiego.

21

Biblioteka Narodowa zakupiła archiwum Mortkowiczów.

21

Do zbiorów BN włączono rękopisy muzyczne Karola Lipińskiego, zakupione od Jeremiusza Glenska.

28

Biblioteka Narodowa zakupiła dzienniki i korespondencję Jana Józefa Szczepańskiego.

2

cmpk
met.
pp

Musical notation for cmpk, featuring a treble clef, a key signature of one flat, and a dynamic marking of pp. The notation includes a measure with a quarter note and a half note, followed by a measure with a quarter note and a half note.

bl-ch
met.
mp

Musical notation for bl-ch, featuring a treble clef, a key signature of one flat, and a dynamic marking of mp. The notation includes a measure with a quarter note and a half note, followed by a measure with a quarter note and a half note.

cmpco
met.
mf
mp

F-cav
giac.

Musical notation for cmpco and F-cav. cmpco is in a treble clef with a key signature of one flat and a dynamic marking of mp. F-cav is in a bass clef with a key signature of one flat and a dynamic marking of mf. Both parts include a measure with a quarter note and a half note.

met.
mf
mp
p

Musical notation for a sequence of notes, featuring a treble clef and a key signature of one flat. The notation includes a measure with a quarter note and a half note, followed by a measure with a quarter note and a half note.

mbf
met.
mf

Musical notation for mbf, featuring a bass clef, a key signature of one flat, and a dynamic marking of mf. The notation includes a measure with a quarter note and a half note, followed by a measure with a quarter note and a half note.

CCI
met.
mf

Musical notation for CCI, featuring a treble clef, a key signature of one flat, and a dynamic marking of mf. The notation includes a measure with a quarter note and a half note, followed by a measure with a quarter note and a half note.

Gromadsenie
zbiorów

ayl
mf

Musical notation for ayl, featuring a treble clef, a key signature of one flat, and a dynamic marking of mf. The notation includes a measure with a quarter note and a half note, followed by a measure with a quarter note and a half note.

Gromadzenie i wieczyste archiwizowanie dorobku piśmienniczego Rzeczypospolitej Polskiej jest nadrzędnym zadaniem Biblioteki Narodowej. Gromadzeniem objęte są publikacje krajowe: książki i czasopisma, druki ulotne (dokumenty życia społecznego), mapy (dokumenty kartograficzne), nuty (dokumenty muzyczne), nagrania (dokumenty dźwiękowe i audiowizualne), publikacje elektroniczne, ryciny, rysunki, fotografie (dokumenty ikonograficzne), a także rękopisy. Włączane do zbiorów i archiwizowane są również publikacje polskie lub dotyczące Polski ukazujące się poza jej granicami, piśmiennictwo innych narodów powstające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przechowywane niegdyś w historycznych polskich księgozbiorach, a także najważniejsze współczesne publikacje zagraniczne z zakresu humanistyki. BN jako biblioteka naukowa prenumeruje również najważniejsze czasopisma zagraniczne i bazy danych.

Na koniec 2017 r. zbiory Biblioteki Narodowej, obejmujące książki (wydawnictwa zwarte) od 1801 r., czasopisma (wydawnictwa ciągłe) od 1801 r., druki ulotne (dokumenty życia społecznego), dokumenty elektroniczne, rękopisy, starodruki (XV–XVIII w.), nuty (dokumenty muzyczne), nagrania dźwiękowe i audiowizualne (dokumenty dźwiękowe i audiowizualne), ryciny, rysunki, fotografie (dokumenty ikonograficzne), mapy (dokumenty kartograficzne) i mikrofilmy liczyły 8 674 284 wol./j. (w 2016 r. – 8 498 448 wol./j.). a wraz z dubletami, których było 32 369 wol./j., łącznie 8 706 653 wol./j. Zbiory BN przechowuje się w magazynach, zajmujących powierzchnię ok. 13 000 m². Zasoby główne rozmieszczone są na 10 kondygnacjach w 11-kondygnacyjnym budynku magazynowym.

**Zbiory zgromadzone w 2017 r.,
objęte rejestracją, pochodziły z:**

---

wpływu egzemplarza
obowiązkowego – 176 379 wol./j.
(w 2016 r. – 178 646 wol./j.)

---

zakupów – 1733 wol./j.
(w 2016 r. – 4327 wol./j.)

---

wymiany krajowej
i zagranicznej – 8347 wol./j.
(w 2016 r. – 3836 wol./j.)

---

darów – 10 227 wol./j.
(w 2016 r. – 7374 wol./j.)

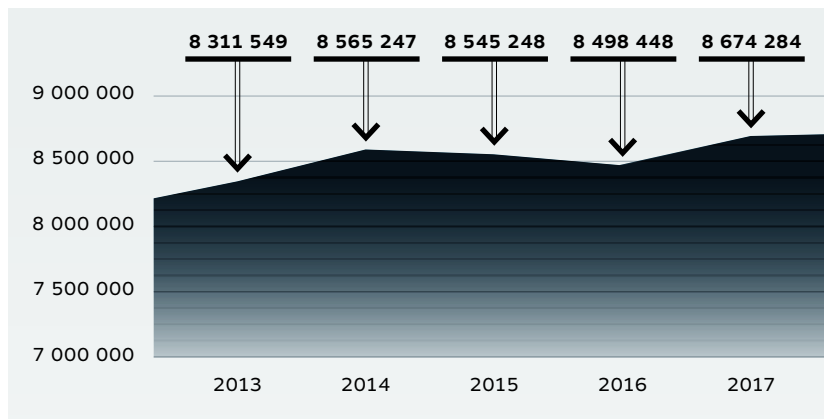

**łącznie 196 686 wol./j.
(w 2016 r. – 194 183 wol./j.)**

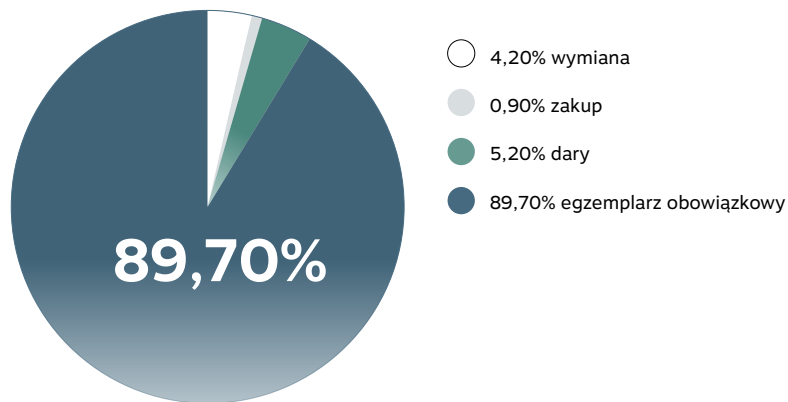
Tempo gromadzenia zbiorów w Bibliotece Narodowej w latach 2013–2017 w wol./j. (bez dubletów)

Wpływ materiałów bibliotecznych według sposobu nabycia w 2017 roku

---

**Wpływ materiałów bibliotecznych objętych
rejestracją ZGiUZ w 2017 roku**

RODZAJ PUBLIKACJI	JEDN.	ŹRÓDŁO POZYSKANIA				RAZEM
		EGZEMPLARZ OBOWIĄZKOWY	ZAKUP	WYMIANA	DARY	
Książki (wydawnictwa zwarte)	wol.	67 170	829	2 978	5 497	76 474
Czasopisma (wydawnictwa ciągłe)*	tyt.	7 410	343	2 047	1 226	11 026
Druki ulotne (dokumenty życia społecznego)	j.	38 732	133	3 276	3 157	45 298
Nagrania dźwiękowe i audiowizualne**	j.	9 272	94	20	21	9 407
Publikacje elektroniczne***	j.	51 402	0	10	29	51 441
Zbiory specjalne w tym:	wol./j	-	-	-	-	-
• Rękopisy	j.	0	66	0	53	119
• Ikonografia	j.	0	35	0	110	145
• Mapy	j.	1 773	37	0	102	1 912
• Nuty	j.	620	196	16	32	864
RAZEM	WOL./J.	176 379	1 733	8 347	10 227	196 686

16

* Wpływ egzemplarza obowiązkowego czasopism w 4354 rocznikach, w 53 782 jednostkach.

** W tej liczbie znajdują się egzemplarze obowiązkowe nagrań dźwiękowych i audiowizualnych wpływające bezpośrednio do Zakładu Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych.

*** W tej liczbie znajdują się egzemplarze obowiązkowe dokumentów elektronicznych wpływające bezpośrednio do Zakładu Katalogowania Dziedziny oraz innych komórek BN.

**Szczegółowy stan liczebny zbiorów Biblioteki
Narodowej (stan na dzień 31 grudnia 2017 r.)***

LP	RODZAJ DOKUMENTÓW	JEDNOSTKA	ZBIORY	DUBLETY
1.	ZBIORY GŁÓWNE (1.1 – 1.4)	WOL./J		
1.1.	Książki (wydawnictwa zwarte) od 1801 r. w tym:	wol.	3 213 137	-
1.1.2	• ze zbiorów Biblioteki Ordynacji Krasieńskich	wol.	51 558	-
1.1.3	• druki nowsze wilanowskie	wol.	21 112	-
1.1.4	• zbiory bibliologiczne	wol.	430 000	-
1.2	Czasopisma (wydawnictwa ciągłe) od 1801 r.	wol.	1 073 892	-
1.3	Druki ulotne (dokumenty życia społecznego)	j.	2 604 496	-
1.4	Publikacje elektroniczne	j.	288 570	-
2.	ZBIORY SPECJALNE (2.1 – 2.8)	WOL./J.	ZBIORY	DUBLETY
2.1.	Rękopisy	wol./j	32 792 wol./ 22 508 j.	-
2.2.	Starodruki	wol.	183 406	-
2.3	Nuty	j.	131 156	-
2.4	Nagrania dźwiękowe i audiowizualne	j.	256 183	-
2.5	Ryciny, rysunki, fotografie (dokumenty ikonograficzne)	j.	373 522	-
2.6	Mapy	j.	138 889	-
2.7	Mikroformy	j.	274 794	-
2.8	Zbiór negatywów ikonograficznych	j.	103 447	-
	RAZEM	WOL./J.	8 674 284	32 369
	ZBIORY I DUBLETY RAZEM	WOL./J.	8 706 653	

* Stan zbiorów BN nie obejmuje zbiorów Biblioteki Donacji Pisarzy Polskich.

Egzemplarz obowiązkowy

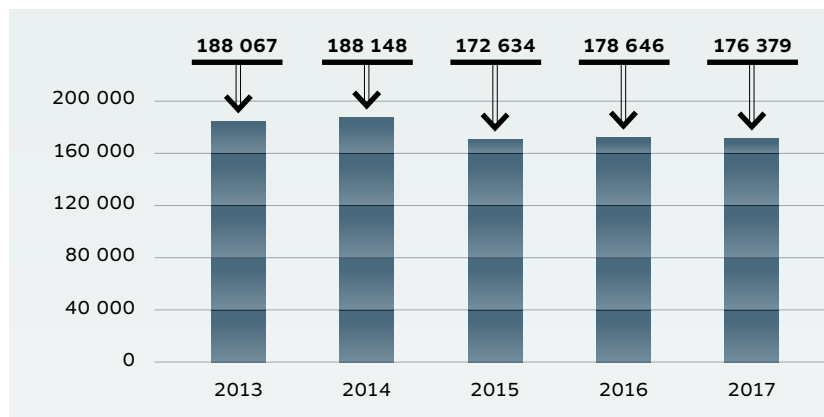
W 1780 r. prekursorka Biblioteki Narodowej – Biblioteka Rzeczypospolitej, zwana Biblioteką Załuskich, uzyskała prawo do otrzymywania bezpłatnych egzemplarzy wszystkich książek publikowanych na terytorium polskim. Przywilej ten potwierdziły dla Biblioteki Narodowej władze II Rzeczypospolitej. Obecnie na mocy ustawy o obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznych z 7 listopada 1996 r. oraz rozporządzenia Ministra Kultury i Sztuki z 6 marca 1997 r. w sprawie wykazu bibliotek uprawnionych do otrzymywania egzemplarzy obowiązkowych poszczególnych rodzajów publikacji oraz zasad i trybu ich przekazywania, a także zmieniającego je Rozporządzenia z 24 maja 1999 r., Bibliotece Narodowej przekazywane są po dwa egzemplarze wszystkich publikacji wydawanych w Polsce: książek, czasopism, gazet, druków muzycznych, atlasów, map, globusów oraz druków ulotnych dokumentujących życie społeczne, jak również dokumentów dźwiękowych, audiowizualnych i elektronicznych. Stanowi to uregulowaną prawnie podstawę tworzenia przez Narodową Książnicę kompletnego archiwum piśmiennictwa polskiego, co służy, podobnie jak w innych krajach, zachowaniu dziedzictwa kulturowego, opracowywaniu bibliografii narodowej i sporządzaniu statystyki wydawniczej.

18

W 2017 r. rejestracją objęto 176 379 wol./j. (w 2016 r. – 178 646 wol./j.) przekazanych Bibliotece Narodowej przez wydawców w ramach egzemplarza obowiązkowego. W 2017 r. w stosunku do całości wpływu materiałów bibliotecznych egzemplarz obowiązkowy stanowił 89,70% (w 2016 r. – 92,00%).

Od 2012 r. obowiązują w BN nowe zasady rejestracji wstępnej egzemplarza obowiązkowego, dzięki którym zminimalizowano wewnętrzne procedury związane z wpływem egzemplarza obowiązkowego, co znacznie przyspieszyło proces katalogowania zbiorów (zwłaszcza książek), przekazywanych jako egzemplarz obowiązkowy do BN. Rejestracją zajmują się poszczególne Zakłady: książek – Zakład Katalogowania Dziedzicznego, czasopism – Zakład Czasopism, druków ulotnych – Zakład Dokumentów Życia Społecznego, nagrań dźwiękowych i audiowizualnych – Zakład Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych, dokumentów elektronicznych – Zakład Katalogowania Dziedzicznego, nut – Zakład Zbiorów Muzycznych, map – Zakład Zbiorów Kartograficznych. Dzięki zmianie każdy egzemplarz obowiązkowy, po rejestracji w Kancelarii BN, następnego dnia rano dostarczany jest do odpowiedniego zakładu i od razu przydzielany katalogerom. Czas katalogowania nie przekracza doby – pełne opisy formalne i rzeczowe, wprowadzane przez tę samą osobę, w dniu następnym widoczne są już w katalogu BN. Po sporządzeniu opisu każda książka otrzymuje wszystkie znaki własnościowe i zostaje zabezpieczona przed wyniesieniem poza BN.

Wpływ egzemplarza obowiązkowego w latach 2013–2017 (w wol./j./tyt.)

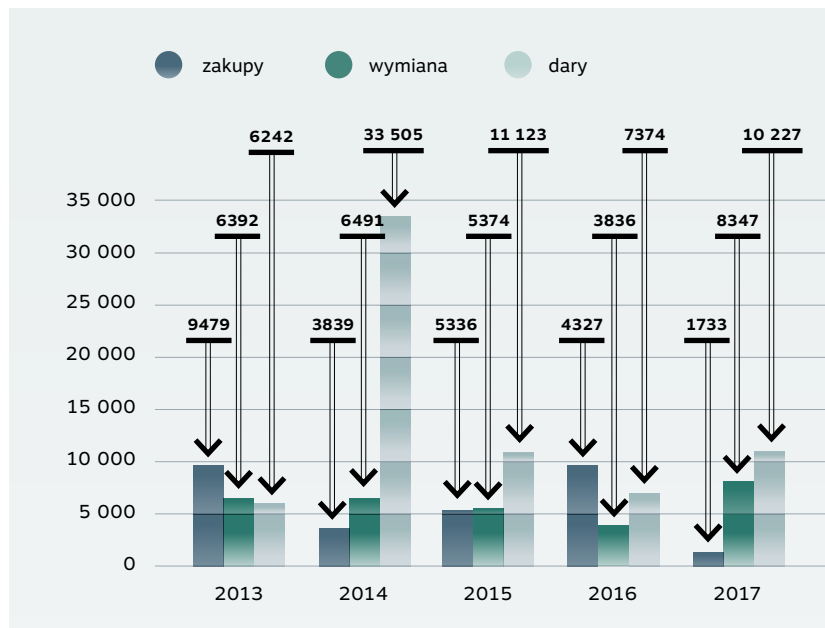
Wpływ egzemplarza obowiązkowego według typów dokumentów w latach 2013–2017 (w wol./j./tyt.)

ROK	KSIĄŻKI	CZASOPISMA	DRUKI ULOTNE	PUBLIKACJE ELEKTRONICZNE	NAGRANIA DŹWIĘKOWE I AUDIOWIZUALNE	ZBIORY SPECJALNE
2013	66 157	8 455	43 322	58 340	10 049	1 744
2014	66 454	7 338	39 110	62 841	9 987	2 418
2015	66 647	7 638	35 430	50 243	10 229	2 447
2016	66 405	7 742	37 663	54 320	9 486	3 103
2017	67 170	7 410	38 732	51 402	9 272	2 393

Zakupy, wymiana i dary

Publikacje powstałe przed powołaniem BN, Narodowa Książnica kupuje w antykwariatach krajowych i zagranicznych, na aukcjach i od osób prywatnych lub wymienia z innymi bibliotekami krajowymi i zagranicznymi. Podobnie postępuje z publikacjami, których brakuje w zasobie BN z powodu strat wojennych lub nieprzekazania egzemplarza obowiązkowego przez zobowiązany do tego podmiot.

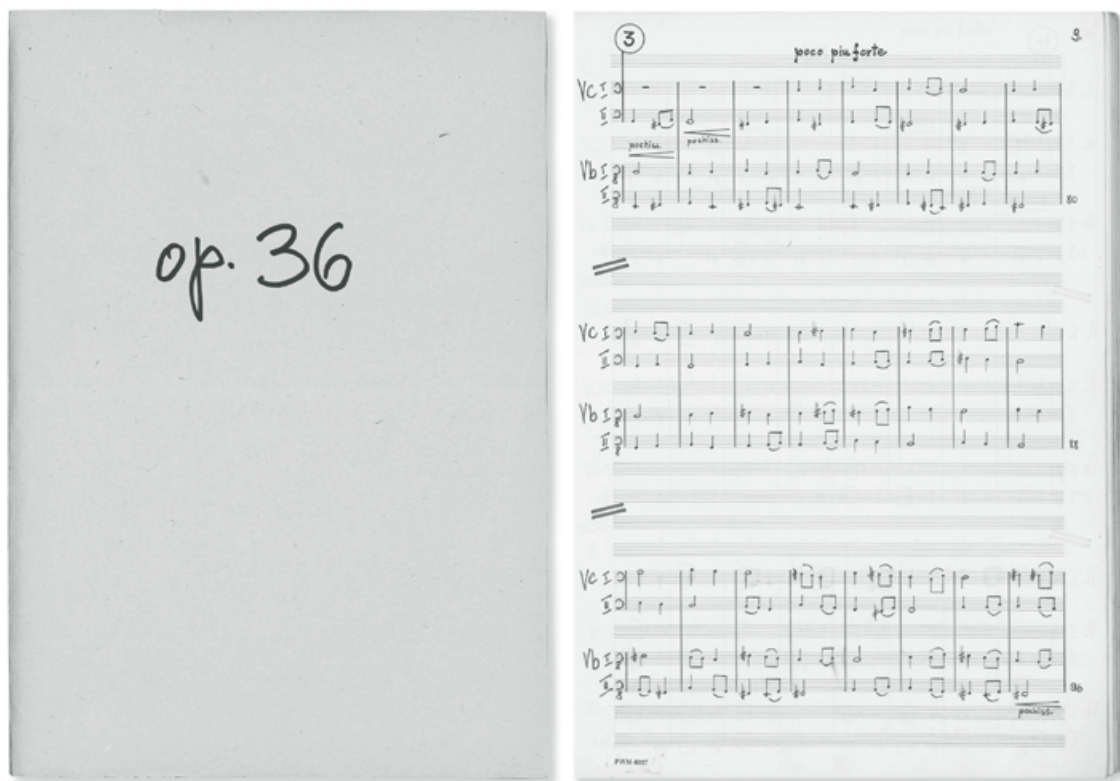
Wpływ materiałów bibliotecznych według sposobu nabycia (zakupy, wymiana, dary) w latach 2013–2017 (w wol./j.)

Zakup zabytkowych dzieł narodowego piśmiennictwa pojawiających się na rynku antykwarycznym, a także pozyskiwanie najcenniejszych kolekcji prywatnych, uzupełnia zasób Narodowej Książnicy znacznie zdekompletowany w czasie II wojny światowej. W strukturze BN działa Samodzielne Stanowisko Pracy do spraw Zakupu Materiałów Bibliotecznych, którego zadaniem jest gromadzenie informacji o ofertach zakupu materiałów bibliotecznych kierowanych do komórek merytorycznych, jak również przekazywanie komórkom informacji o katalogach i aukcjach antykwarycznych oraz przedstawianie do akceptacji Dyrekcji BN wytypowanych materiałów wraz z ich wyceną.

W 2017 r. Biblioteka Narodowa przystąpiła do 15 aukcji antykwarycznych, podczas których zakupiono: 51 starodruków, 23 mapy, 4 rękopisy, 30 druków muzycznych, 3 druki ulotne oraz 138 wol./jedn. książek i 29 czasopism do zbiorów nowszych. Rozpatrzono również 47 ofert zgłoszonych do sprzedaży przez osoby prywatne (oferty starodruków, rękopisów, nut, nagrań, dokumentów życia społecznego, prac ikonograficznych, czasopism i książek), podczas których zakupiono 421 pozycji katalogowych (w tym: 79 starodruków, 39 map, 18 rękopisów, 31 druków muzycznych, 41 druków ulotnych oraz 213 wol./j. książek i czasopism do zbiorów nowszych). Rozpatrzono również 39 ofert zgłoszonych do sprzedaży przez osoby prywatne (oferty starodruków, rękopisów, nut, nagrań, dokumentów życia społecznego, prac ikonograficznych, czasopism i książek). Łącznie w 2017 r. zakupiono 1733 wol./tyt./j. (w 2016 r. – 4327 wol./tyt./j.).

W 2017 r. Biblioteka Narodowa uzupełniła swoje zbiory o bardzo cenne materiały rękopiśmienne. Do najbardziej wartościowych zakupionych obiektów należą: kompletny zbiór rękopisów muzycznych z archiwum wybitnego kompozytora Henryka Mikołaja Góreckiego, rękopis wiersza Juliusza Słowackiego *Le Cimetiere du Pere la Chaise*, zbiór listów Jarosława Iwaszkiewicza z lat 1945–1949 (w tym 47 adresowanych do Grzegorza Zakrzewskiego), materiały z archiwum Jana Józefa Szczepańskiego, archiwum Jerzego Illga, archiwum Mortkowiczów, korespondencję Krzysztofa Myszkowskiego, dwa rękopisy muzyczne Karola Lipińskiego.

21

↑ Strony z rękopisu *III Symfonii* op. 36 Henryka Mikołaja Góreckiego

Zbiory BN wzbogaciły się także o rzadkie druki, wśród nich dwa cenne nabytki szesnastowieczne: Józefa Tectandera *Morbi gallici curandi ratio exquisitissima, a variis iisdemque peritissimis medicis conscripta, nempe...*, Lugduni 1536 (w oprawie pergaminowej z epoki) oraz Stanisława Sokołowskiego *Censur oder Urtheil der Orientalischen Kirchen, und ihres Patriarchen zu Constantinopel, über die Augspurgische Confession, so ihm von etlichen Confessionisten umb sein Gutachten und Bestättigung zugeschickt worden...*, Ingolstadt 1583 (oprawa z epoki: deska, skóra).

Wśród zakupionych muzykaliów uwagę zwracają m.in.: rzadkie druki z I połowy XIX w., wśród nich: utwory L. Nideckiego, L. Gungla i K. Pfanhausera, kolekcja 18 utworów Ireny Wieniawskiej (Poldowski), córki Henryka

Wieniawskiego, wydanych przez wydawnictwo J. Chester w Londynie w latach 1912–1924 oraz *Grande valse brillante : pour le piano. Opera: 18 / par Frédéric Chopin*. Imprint Paris : Maurice Schlesinger, [1834] – z dopiskami autograficznymi ręką kompozytora.

Interesującą kolekcję obiektów ikonograficznych uzupełniły obiekty zakupione w 2017 r., wśród nich: album zawierający 59 fotografii (rodziny, przyjaciół i znajomych rodziny Młynarskich) należący do Franciszka Młynarskiego, brata Emila Młynarskiego (1870–1935), dyrygenta, skrzypka, kompozytora; 25 fotografii dokumentujących architekturę Warszawy z lat 1930–1960 autorstwa Czesława Olszewskiego (1894–1969), architekta i fotografa, współpracującego w latach 30. ubiegłego wieku z magazynem „Architektura i Budownictwo” oraz z miesięcznikiem „Arkady”.

Zbiory kartograficzne BN wzbogaciły się o *Plan g. Varšavy s pokazaniem kazennyh i obšestvennyh zdaniy, cerkvej, sadov i pr.* – [Na nowo zestawione]. – [Ok. 1:12 500]. – [St. Peterburg : A. Il'in, po 1886] – bardzo rzadko spotykany plan Warszawy w języku rosyjskim, nienotowany w zbiorach krajowych (wydanie z roku 1886 posiada jedynie Staatsbibliothek w Berlinie). Cennym nabytkiem jest też *Atlas élémentaire portatif : pour servir à l'étude de la géographie ancienne et moderne, et à celle de l'histoire / par E. Mentelle et P. G. Chanlaire*. Paris : chez P. G. Chanlaire et chez E. Mentelle, 1807 – doskonale zachowany rzadki atlas map geograficznych i (kilku) historycznych z przełomu XVIII i XIX w., nienotowany w zbiorach polskich. Zawiera wiele map sygnowanych przez rytownika paryskiego P. F. Tardieu (znanego m.in. z planu Warszawy i *Okolicy Warszawy w diametrze pięciu mil* K. De Perthéesa) oraz ważną dwuarkusową mapę ziem polskich po trzecim rozbiórce w postaci wydawniczej (niesklejoną). Autorem atlasu jest Edme Mentelle (1730–1815) – profesor historii i geografii w l'École Militaire w Paryżu w latach 1760–1792, członek francuskiej Akademii Nauk.

Dzięki wymianie z bibliotekami krajowymi i zagranicznymi w 2017 r. uzupełniono zbiory o 8347 wol./j.

Dzięki hojności darczyńców zbiory rękopisów BN uzupełniły w 2017 r. cenne obiekty, wśród nich: listy Agnieszki Osieckiej do Hanny Bakuły, wiersze Krzysztofa Boczkowskiego, korespondencja i notatki Kazimierza Wyki, korespondencja Michała Rudawskiego i Jana Karskiego, archiwa Elżbiety Ficowskiej, Bohdana Paczowskiego, Filipa Nazara, materiały z archiwum Michała Głowińskiego i Tadeusza Konwickiego, materiały z archiwów rodzinnych Kuryluków, Fudakowskich, Stankiewiczów i Hrebnickich.

Najcenniejsze nabytki pozyskane do zbiorów Biblioteki Narodowej w 2017 roku

Rękopisy

Zakupy

Rękopisy muzyczne i notatki warsztatowe Henryka Mikołaja Góreckiego

Sztambuch Cory Pinard z rękopisem Juliusza Słowackiego (wiersz *Le Cimetiere du Pere la Chaise*)

Archiwum Jerzego Pomianowskiego

Listy Stanisława Szukalskiego do Mariana Konarskiego

Materiały do historii kościoła i kultury polskiej XX wieku z archiwum Ireny Kinaszewskiej

Materiały z archiwum Romana Maciejewskiego

Materiały z archiwum rodzinnego Elżbiety Ficowskiej

Materiały dotyczące Edwarda Stachury

korrespondencja z archiwum Krzysztofa Myszkowskiego

Archiwum Mortkowiczów

Archiwum Jerzego Illga

Rękopisy muzyczne Karola Lipińskiego

Dzienniki i korespondencja Jana Józefa Szczepańskiego

Rękopisy Jerzego Andrzejewskiego

Rękopisy Jarosława Iwaszkiewicza

Rękopisy Kazimierzy Iłłakowiczówny

Dary

Materiały do tłumaczenia *Rękopisu znalezionej w Saragossie* (dar Anny Wasilewskiej)

Archiwum Bohdana Paczowskiego (dar Marii Paczowskiej)

Materiały dotyczące Jerzego Wyszomirskiego (dar Tomasza Śmigielskiego)

Wiersze z tomu Uty Przyboś *Prosta* (dar autorki)

Listy i pamiątki po Agnieszce Osieckiej (dar Hanny Bakuły)

Wiersze Krzysztofa Boczkowskiego (dar autora)

Odpis wiersza Konstantego Gaszyńskiego (dar Danuty Dobrowolskiej)

Materiały do archiwum Krzysztofa Mrozewicza (dar Krzysztofa Mrozewicza)

Materiały dotyczące rodzin Stankiewiczów i Hreblickich (dar Andrzeja Rejmana)

Materiały dotyczące rodziny Fudakowskich (dar Piotra Fudakowskiego)

Materiały dotyczące Poli Gojawczyńskiej (dar Wandy Korzeniowskiej-Makowskiej)

Korespondencja i notatki Kazimierza Wyki (dar Marty Wyki)

Korespondencja Michała Rudawskiego i Jana Karskiego (dar Włodka Rudawskiego)

Korespondencja rodzinna
(dar Ewy Kuryluk)

Archiwum własne (dar Elżbiety
Ficowskiej)

Materiały z archiwum Tadeusza
Konwickiego (dar Marii Kon-
wickiej)

Archiwum Krzysztofa Nazara
(dar Filipa Nazara)

Archiwum własne – uzupełnienie
(dar Michała Głowińskiego)

Stare druki

Zakupy

[Józef Tectander], *Morbi gallici curandi ratio exquisitissima, a variis iisdemque peritissimis medicis conscripta, nempe. Petro Andrea Matthaeo Senensi. Ioanne Almenar Hispano. Nicolao Massa Veneto. Nicolao Poll Caesar maiest. physico. Benedicto de Victoriis Faventino. His accesserunt Angeli Bolognini de ulcerum exteriorum medela opusculum perquam utile. Eiusdem. De unguentis ad cuiusvis generis maligna ulcera conficiendis lucubratio. Cum indice rerum omnium quae in curationem cadere possunt copiosissimo.* Lugduni 1536. Expensis Scipionis de Gabiano & Fratrum. (17,5 × 12 cm), s. 279, [1]. k. [7], opr. perg. z epoki

Akathisty različnyj s pročiim d[u]šepole[z]nym mole-nii, pervee typom izdany v Typografii ego Korole[vskoj] M[i]l[os]ti S[v]. čudotvornija obiteli Počaevszija [...]. Poczajów 1756 [data cyrylicą]. Čina S[v]. Vasilija velik[ogo]. 15,8 × 9,5 cm, s. [4], 1067. opr. skóra z epoki

Stanisław Sokołowski, *Censur oder Urtheil der Orientalischen Kirchen, und ihres Patriarchen zu Constantinopel, über die Augspurgische Confession, so ihm von etlichen Confessionisten umb sein Gutachten und Bestättigung zugeschickt worden. Erstlich durch Herren Stanislaum Socolovium Konigklicher Mayestat in Poln Theologen, auss Griechischer Sprach ins Latein gebracht, auch mit Annotaten unnd Beyverzeichnussen gemehrt und erklärt. An jetzo aber durch Herrn Johan Baptista Ficklern, der Rechte Doctorn, Fürstlichen Saltzburgischen Rath, et sampt gemelten Annotaten und Beyverzeichnusseu aus dem Latein ins Teutsch getrewliches fleiss vertiert. Allen liebhabern der Warheit und rechten Glaubens in Christum, vast nutzlich und nothwendig zulesen. Mit Rom. Key.*

May. Freyheit. Ingolstadt 1583. Gedruckt bey David Sartorio. (16,5 × 11,5 cm), k. [35], k. 268, opr. deska, sk. z epoki

---

[Stanisław Leszczyński, król], *Vers au Roi de Pologne, sur le malheur arrive a la France, le 5.Janvier 1757.* B. m. i r. 4°, k. [1]

Michael Albinus (Dantiscanus), *Biblische=Linde. Unter welche in VII Theilenallerhand Gebets=Materien.* Danzig (Gdańsk) 1645. Gedruckt und verlegt durch Andream Hünefeld. (11 × 7,5 cm), k. [26], s. 645, [1], frontispis w miedziorycie, opr. perg. współcz.

Woyciech Tylkowski, *Grzesznicy Od Sprawiedliwosci Boskiey grzesznikom Na przykład dani, a od W. X. ..., Societatis Jesu Theologa, Po więtszey czesci z ksiąg Włoskich przetłumaczeni, a teraz za dozwohleniem starszych do Druku podani.* W Oliwie 1677. 15,7 × 9,8 cm, s. [14], 490, [4]. opr. XIX-w. skóra zdob., obcięcie barwione

---

Roberto Bellarmino, *Wschody do Nieba dla wstepujacych mysla do Boga po stopniach rzeczy stworzonych przez [...] wystawione, teraz dopiero w polskim jezyku przez x. Cezarego Wyszomirskiego [...] pokazane.* Wilno 1760. W Drukarni J. K. Mci ww. XX. Franciszkanow, 8°, k. [8], s. 350, [2], [oraz] Jan Hermann, *Gospodarstwo domowe za wielu naleganiem na nowo przedrukowane.* Wilno 1761. W Drukarni J. K. Mci ww. XX. Franciszkanow, 8°, s. 32 [...] Opr. ciemnobrazowy płsk, na grzbiecie tłocz. i złoc. tytulatura, na licach pap. marm.

[Potop szwedzki]. *Relation von dem jenigen so seit jungsten zwischen Ihr. Koenigl-Maytt. Zu Schweden und dess Koenigs in Pohlen Armee bey Czarnua fuer-gangener rescontre biss Dato weiter pssiret. Datum zu Krakau in Casimir den 26. Septembris Anno 1655.* B.m., b.r. (1655?), b.w., 4°, k. [2], bez opr.

Muzykalia

Zakupy

Rzadkie druki z I połowy XIX w., m.in. utwory L. Nideckiego, L. Gunpla, K. Pfanhausera

Kolekcja 18 utworów Ireny Wieniawskiej (Poldowski), córki Henryka Wieniawskiego, wydanych przez wydawnictwo J. Chester w Londynie w latach 1912–1924

Fryderyk Chopin, *Grande valse brillante : pour le piano. Opera: 18 / par Frédéric Chopin*. Imprint Paris : Maurice Schlesinger, [1834]

Joseph Haydn, *Vollständige Sammlung der Quartetten*. Neu Ausgabe. Revidirt und Tempoberechnung versehen von Carl Lipinski. Vol. 1–4, Dresden, Wilhelm Paul, 1851

Joseph Haydn, *Vollständige Sammlung der Quartette*. Neu Ausgabe. Revidirt und Tempoberechnung versehen von Carl Lipinski. Vol. 1–4, Dresden bei Bernhard Friedl, 1860

Kartografia

Zakupy

Plan g. Varšavy s pokazaniem kazennyh i obšestvennyh zdanih, cerkvej, sadov i pr. – [Na nowo zestawione]. – [Ok. 1:12 500]. – [St. Petersburg : A. Il'in, po 1886]. 1 mapa, litografia barwna, 54 × 65 cm. Podklejona płótnem, w wydawniczej okładce

Atlas élémentaire portatif : pour servir à l'étude de la géographie ancienne et moderne, et à celle de l'histoire / par E. Mentelle et P. G. Chanlaire. Paris : chez P. G. Chanlaire et chez E. Mentelle, 1807. 1 atlas ([2] strony, 36 kart map, miedzioryt, 45 cm

Warszawa. Plan M. Warszawy z numeracją domów. W-wa 1908. Typolitografia F. Kasprzykiewicza, 86 × 63 cm

[Puck, powiat]. Mapa powiatu Puck = O. Eulitz' Kreis Putzig / bearb. im Geographischen Institut Paul Baron, Liegnitz. – 1:100 000. – Leszno : skł. Gł. A. Krajewicz, księgarnia, 1923

Kraków. Krakau. Okupacyjny plan miasta. Der Stadthauptmann der Stadt Krakau Stadtmessung-samt 1944. Druck Kr. K. Verm. A. VII.44. W pr. g. rogu nadruk: „Nur für das Dienstgebrauch!”, w l. g. rogu: „Blatt 5 Nr.”, 1: 10.000, kolor, 76,5 × 91 cm

[Polska]. *Carte de la Pologne. Indiquant les distances en kilometres et les industries*. Lausanne-Genève-Neuchâtel-Vevay-Montreux-Berne-Bâle b. r. Librairie Payot & Cie. Mapa kolor. w skali 1:1 000 000, 81 × 66,5 cm

[Śląsk]. *Beuthen Oberschlesien*. (Bytom). *Angefertigt Beuthen im Januar 1934*. Druck Lengfeld & Mantey. Gleiwitz, 85 × 105 cm

Bronisław Gustawicz, *Atlas geograficzny dla szkół średnich*. Kraków: nakł. autora: Fabian Himmelblau, 1910, 39 s., 34 cm

[Bydgoszcz] *Stadt u. Land-Kreis Bromberg*. Bearbeitet im Geographischen Institut Paul Baron, Liegnitz i/Sch. Masstab 1:100 000. Oskar Eulitz Verlag Lisse (Bz. Posen) 1919. 8. Aufl. Litografia kolor. na arkuszu 60 × 50 cm

Ikonografia

Zakupy

Album zawierający 59 fotografii (rodziny, przyjaciół i znajomych rodziny Młynarskich), należący do Franciszka Młynarskiego, brata Emila Młynarskiego (1870–1935), dyrygenta, skrzypka, kompozytora

---

25 fotografii dokumentujących architekturę Warszawy z lat 1930–1960 autorstwa Czesława Olszewskiego (1894–1969), architekta i fotografa, współpracującego w latach 30. ubiegłego wieku z magazynem „Architektura i Budownictwo” oraz z miesięcznikiem „Arkady”

26

Album zawierający 95 fotografii autorstwa Marthy Burkhardt (1874–1956), szwajcarskiej malarki i fotografki – *Fotografie zdjęte podczas podróży po Indiach angielskich przez pannę Martę Burkhardt z Rapperswilu w roku 1911* (w roku 1911 autorka na zaproszenie swojej przyjaciółki wzięła udział w koronacji króla Jerzego V w Indiach)

Akwaforta Thomasa Rowlandsona (1756–1827), angielskiego grafika i karykaturzysty, przedstawiająca karykaturę polityczną Europy (*Sketch of politicks in Europe 24th January 1786, birth day of the King of Prussia : Toasts upon the occasion*), <http://alpha.bn.org.pl/record=b5863063>

3

cmpl
mf f
5555 55<5555

bl-ch
legno
p mf

5555

cmplco
f
5555
mp p f mf
5 3 3

f-cav
giac.
mf
55 5555 5555

vbf
gliss div. b.
mf p

5tpbl
legno
gliss
f mf 55 55

mbf
mf
5 2

Opracowanie
zbiorów.

Bibliografia
narodowa.

Funkcje centralne

Opracowanie zbiorów

Wszystkie książki, nuty, mapy oraz nagrania dźwiękowe i audiowizualne wpływające do Biblioteki Narodowej jako egzemplarze obowiązkowe są katalogowane w ciągu 24 godzin od momentu ich dostarczenia do BN.

Najważniejszą zmianą wprowadzoną w ostatnich latach dotyczącą opracowania zbiorów było stopniowe wprowadzenie nowych zasad katalogowania, które umożliwiają prezentację informacji o zbiorach w sposób pełny, intuicyjny i dostosowany do potrzeb zróżnicowanej grupy odbiorców. Pozwalają one na dostosowanie opisu bibliograficznego do wymagań wyszukiwania fasetowego i zapewniają kompatybilność z międzynarodowymi standardami danych.

Zintegrowany system biblioteczny BN

Publikacje i inne materiały biblioteczne, które wpływają do Biblioteki Narodowej są na bieżąco rejestrowane w zintegrowanym systemie bibliotecznym SIERRA, który obsługuje od kwietnia 2013 r. główny katalog komputerowy, natomiast bazę dla Katalogów Centralnych i Bibliografii (КСВ) obsługuje

system MILLENIUM. W grudniu 2014 r. została włączona także baza dla Narodowego Zasobu Bibliotecznego (NZB), obsługiwana również w systemie MILLENIUM. System działa w oparciu o 5 głównych modułów: katalogowania, gromadzenia, zamawiania i rejestracji czasopism oraz udostępniania. Do funkcjonowania systemu wykorzystywany jest pomocniczo moduł administracyjny i moduł do automatycznego wyprowadzania i przesyłania danych. W zintegrowanym systemie bibliotecznym BN prowadzi referencyjną bazę danych dla katalogów centralnych i bibliografii.

Do katalogu głównego wprowadzane są wszystkie typy materiałów gromadzonych w BN. W tworzeniu bazy danych w systemie SIERRA brali udział bibliotekarze z wielu komórek organizacyjnych BN, gromadzący i katalogujący zbiory dokumentów różnego typu: książki i czasopisma, druki ulotne, nuty, mapy, ikonografię, nagrania dźwiękowe i audiowizualne, publikacje elektroniczne, mikroformy, starodruki i rękopisy.

W 2017 r. baza powiększyła się o 1 098 703 rekordy (w 2016 r. – o 754 529) różnych obiektów bibliecznych. Według danych na dzień 31 grudnia 2017 r. baza liczyła 11 630 860 rekordów (w 2016 r. – 10 555 479) w tym rekordów:

bibliograficznych – 4 712 975	wzorcowych – 2 180 433	rachunków – 4016
egzemplarza – 4 497 873	zamówień – 13 935	czytelnika – 72 265
zasobu czasopism – 149 125	dostawców – 238	

Stan katalogu głównego BN na 31 grudnia 2017 roku

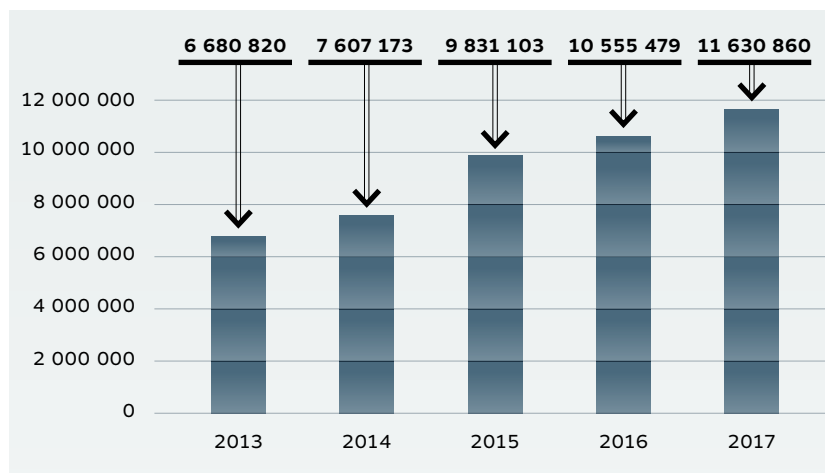
RODZAJ REKORDU	STAN NA 31.12.2016	USUNIĘTO W 2017 (MELIORACJA)	PRZYBYŁO W 2017	STAN NA 31.12.2017
Bibliograficzne	4 262 123	-948	451 800	4 712 975
Wzorcowe:				
• Osobowe	1 077 581	-1 205	91 018	1 121 992
• Korporatywne	141 209	-1 392	10 800	145 113
• Impreza	34 446	-239	2 143	35 296
• Seria	73 078	-36	2 555	74 565
• Tytułowe	41 298	-121	5 325	43 281
• Aautor/tytuł	57 033	-74	8 970	61 420
RAZEM		-5 510	120 811	1 539 946
• Chronologia	-	-	36	36
• Forma	-	-	18	38
• Gatunek/rodzaj	-	-	1 088	9 365
• Geograficzne	-	-	6 203	43 426
• Temat	-	-	6 129	42 173
• Dziedzina/ujęcie	-	-	32	32
RAZEM	-	-	13 474	95 070

RODZAJ REKORDU	STAN NA 31.12.2016	USUNIĘTO W 2017 (MELIORACJA)	PRZYBYŁO W 2017	STAN NA 31.12.2017
JHP BN*	639 409	-12 396 (przekształcenia 81 596)	-	545 417
Razem	2 064 054	17 906	134 285	2 180 433
Egzemplarza	4 025 990	-3 468	475 351	4 497 873
Zasobu czasopism	124 974	-941	25 092	149 125
Zamówień	12 920	0	1 015	13 935
Czytelnika	61 380	-59	10 944	72 265
Dostawców	236	0	2	238
Rachunków	3 802	0	214	4 016
RAZEM	10 555 479	-23 322	1 098 703	11 630 860

* JHP BN jest to grupa haseł, która sukcesywnie podlega przekształceniu w Deskryptory BN, hasła przedmiotowe rozwinięte w większości przypadków po przekształceniu rekordów bibliograficznych i wystawieniu schematów przekształceń dla bibliotek są z bazy usuwane.

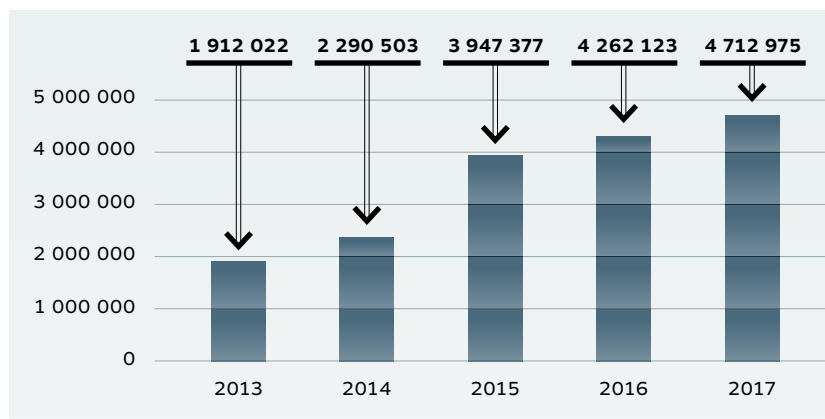
30

Liczba rekordów ogółem w bazie katalogu głównego w latach 2013–2017

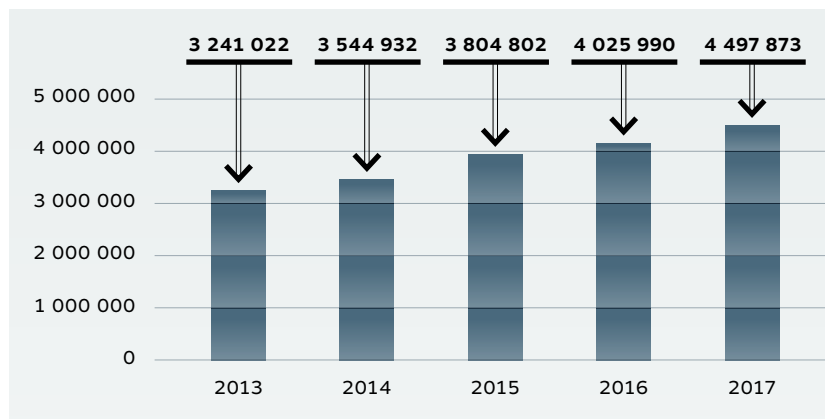
**Liczba rekordów bibliograficznych w bazie katalogu
głównego BN w latach 2013–2017**

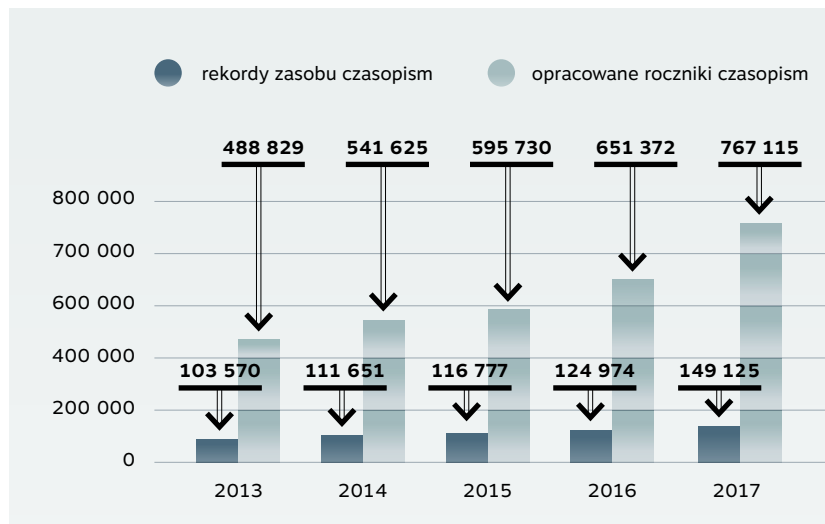
**Liczba rekordów egzemplarza w bazie katalogu
głównego BN w latach 2013–2017**

Liczba rekordów zasobu czasopism i opracowanych roczników czasopism w bazie w latach 2013–2017

32

Baza Katalogi Centralne i Bibliografie (KCB)

Baza ta obsługiwana jest w systemie MILLENIUM. Na koniec 2017 r. baza KCB liczyła 928 777 rekordów bibliograficznych: Centralny katalog książek zagranicznych (672 663), Bibliografia polska 1901–1939 (69 346), Bibliografia poloników zagranicznych (136 804), Polonika XVI–XVIII wieku w bibliotekach rzymskich (4521), Archiwum Instytutu Literackiego Kultura (45 443). Rekordy wzorcowe są kopią rekordów z bazy głównej.

W roku 2017 przybyło łącznie 17 676 rekordów: Centralny katalog książek zagranicznych (6129), Bibliografia poloników zagranicznych (11 434), Archiwum Instytutu Literackiego Kultura (113). Baza będzie sukcesywnie uzupełniana o kolejne bibliografie i katalogi centralne.

Retrokonwersja.

Zespół Zadaniowy Korpus

Publikacji Polskich

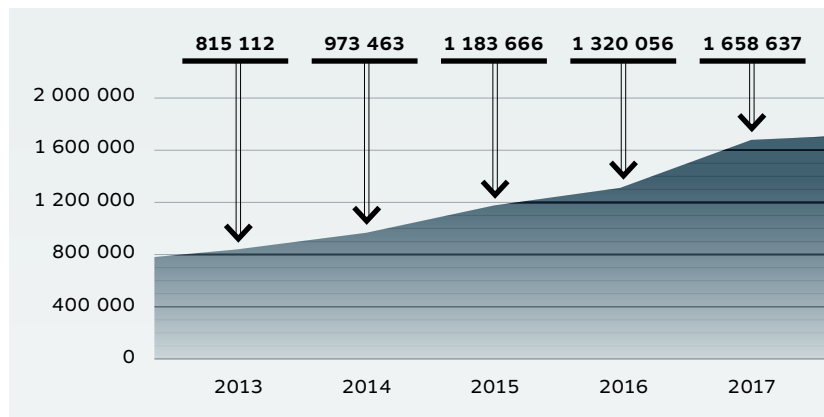
Korpus Publikacji Polskich, który jako zespół zakończył swoją działalność w listopadzie 2017 r., miał na celu sporządzenie opisów katalogowych wszystkich polskich publikacji od wynalezienia druku i ich kopii cyfrowych, co pozwoliłoby na ujednoczenie opisów wszystkich typów publikacji w bibliotekach krajowych i na szybkie wprowadzenie katalogów internetowych wszystkich bibliotek w Polsce. Dzięki temu Korpus Publikacji Polskich stał się zarówno bibliografią bieżącą, jak i retrospektywną, łącząc w sobie wszystkie części bibliografii narodowej. Działania Korpusu Publikacji Polskich umożliwiły skokową zmianę dostępności zasobów bibliotecznych w Polsce. Wszystkie biblioteki mogą pobierać z Korpusu opisy katalogowe publikacji bez konieczności ich tworzenia samodzielnie, a co za tym idzie ponad 30 000 bibliotek polskich może bez znacznych kosztów utworzyć własne pełne katalogi elektroniczne zbiorów i wprowadzić nie tylko ich przeszukiwanie online, ale także internetowe zamawianie oraz inne nowoczesne funkcjonalności.

33

Liczba rekordów wprowadzonych w ramach retrokonwersji w latach 2013–2017

ROK	LICZBA REKORDÓW WPROWADZONYCH W DANYM ROKU	STAN NA KONIEC DANEGO ROKU
2013	84 823	815 112
2014	158 351	973 463
2015	210 203	1 183 666
2016	136 390	1 320 056
2017	338 581	1 658 637

Tempo wzrostu liczby rekordów wprowadzonych w ramach retrokonwersji w latach 2013–2017

Deskryptory Biblioteki Narodowej (DBN)

34

W dniu 1 stycznia 2017 r. w Bibliotece Narodowej wprowadzone zostały nowe zasady katalogowania zbiorów – Deskryptory Biblioteki Narodowej. Narodowa Książnica rozpoczęła cykl szkoleń dla bibliotekarzy z całej Polski. W okresie sprawozdawczym odbyło się 5 dwudniowych szkoleń w dniach: 23–24 lutego, 20–21 kwietnia, 22–23 czerwca, 21–22 września i 23–24 listopada. Spotkania cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem. Program szkoleń objął m.in. dyskusje na temat zasad tworzenia deskryptorów oraz zasad opracowania zbiorów z wykorzystaniem konkretnych deskryptorów.

W 2017 r. odbyły się trzy posiedzenia ogólnopolskiego zespołu ds. rozwoju Deskryptorów Biblioteki Narodowej. Na spotkaniu 22 lutego dyskutowano na temat spraw bieżących związanych z wdrożeniem DBN – w szczególności struktury nowych deskryptorów przedmiotowych i metodyki opracowania zbiorów z ich wykorzystaniem. Ponadto przedstawiono schematy rekordów wzorcowych – istotnego materiału pomocniczego w tworzeniu i stosowaniu DBN. W dniu 21 czerwca omówiono sprawy bieżące związane z wdrożeniem DBN oraz przedstawiono zasady opracowania czasopism i zasady tworzenia deskryptorów osobowych dla starożytnych nazw rzymskich. Dyskutowano również nad wynikami analizy stosowania kodów kategorii tematycznej w rekordach wzorcowych deskryptorów przedmiotowych – narzędziem pozwalającym efektywnie zarządzać słownictwem

DBN w podziale na dziedziny wiedzy i dyscypliny nauki. Na posiedzeniu 15 grudnia pracownicy Instytutu Bibliograficznego BN przedstawili informację o wstępnych doświadczeniach płynących z wdrożenia DBN w 2017 r. Zaprezentowano również i poddano pod dyskusję informację o zastosowaniu kategorii tematycznej, omówiono procedury przekształcenia haseł przedmiotowych rozwiniętych JHP BN z zakresu literatury, prawa i polityki oraz przedstawiono informacje na temat aktualnego stanu współpracy międzynarodowej Instytutu Bibliograficznego BN z Bibliothèque nationale de France.

W 2017 r. realizowany był I etap przekształcenia JHP KABA na DBN, polegający na mapowaniu słownictwa JHP KABA z Deskryptorami BN.

Nowe zasady katalogowania z zastosowaniem DBN

Na łamach uruchomionego w listopadzie 2016 r. serwisu „Przepisy Katalogowania BN” umieszczane są wszelkie materiały metodyczne, normatywne i wykazy zmian związane z nowym modelem opracowania zbiorów. Zasadniczym dokumentem są „Zasady tworzenia Deskryptorów BN”. Materiał został podzielony według poszczególnych typów informacji wyrażanych różnymi rodzajami deskryptorów, czyli: osoba, instytucja, impreza, tytuł, przedmiot, miejsce, forma/rodzaj/gatunek, przeznaczenie czytelnicze i przynależność narodowa/etniczna. Na łamach serwisu dostępna jest szczegółowa instrukcja o opracowaniu z zastosowaniem DBN „Materiały metodyczne: deskryptory ujęciowe”. W instrukcji zawarto zasady wyrażania ujęcia przedmiotu publikacji w podziale na poszczególne deskryptory. Obszerna egzemplifikacja (380 opisów bibliograficznych) jest wynikiem prac zespołu zadaniowego, w ramach którego wszystkie przykłady opracowano z autopsji i na ich podstawie przygotowano zakresy stosowania wszystkich deskryptorów ujęciowych. Przygotowano również nieopracowany dotychczas materiał metodyczny związany z zasadami katalogowania rzeczowego twórczości artystycznej – zasady opracowania literatury pięknej, publicystyki i literatury faktu. Instrukcja „Materiały metodyczne: utwory literackie” została podzielona na poszczególne elementy związane z wyrażaniem różnych cech (treściowych i formalnych) wszelkich rodzajów i gatunków literackich oraz publicystycznych. Kolejne części instrukcji będą zawierać szczegółowe zasady opracowania rzeczowego innych form związanych z twórczością artystyczną, tj. zbiorów: ikonograficznych, muzycznych oraz dźwiękowych i audio-wizualnych. Uzupełnieniem instrukcji są wykazy i zakresy stosowania deskryptorów wyrażających formy i gatunki literackie. Całość będzie stanowić kompletny materiał do opracowania rzeczowego wszelkich dokumentów

związanych z działalnością artystyczną. Do tej pory materiały tego typu, w szczególności literatura piękna, były opracowywane w uproszczony sposób. Zmiana w tym zakresie jest jednym z filarów nowego modelu opracowania rzeczowego zbiorów.

Uniwersalna klasyfikacja dziesiątka (UKD)

Pracownia UKD Instytutu Bibliograficznego kontynuowała prace nad kartoteką wzorcową UKD, która została opublikowana w witrynie BN w grudniu 2011 r. W 2017 r. do kartoteki dodano 900 rekordów wzorcowych oraz wprowadzono noty stosowania i przykłady wyodrębnione w toku prowadzonych prac korektorskich. Dokonano także weryfikacji rekordów wzorcowych pod kątem przygotowania odpowiedników słownych do wybranych haseł indeksowych.

36

Pracownia UKD przygotowała i ogłosiła na stronie internetowej BN kolejne numery „Biuletynu Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątnej”: Nr 1 (55). Dział 7.03 Okresy i style w sztuce, Nr 2 (56). Poddziały wspólne miejsca, Nr 3 (57). Poddziały analityczne do symbolu 78, Nr 4 (58). Dział 613 Higiena ogólna i osobista, Nr 5 (59). Dział 615.8 Fizjoterapia. Radioterapia i inne bezlekowe metody leczenia (<http://www.bn.org.pl/dla-bibliotekarzy/ukd/biuletyn-ukd>).

W pracowni UKD przeprowadzono także weryfikację opracowania rzeczowego związaną z publikacją „Przewodnika Bibliograficznego” oraz dokonywano modyfikacji zapisów UKD w katalogu BN (łącznie 22 500 rekordów).

Prowadzone były prace nad przygotowaniem nowych skróconych tablic UKD, a także mapowaniem UKD do Themy, obejmujące przegląd słownictwa MRF oraz wstępne ustalenia zasad zapisu, które miały na celu przygotowanie do edycji nowych tablic skróconych UKD i tablic przejścia w tym działów: 37 Pedagogika, 159.9 Psychologia, 91 Geografia, 338.48 Turystyka; 005 Zarządzanie; 658 Organizacja przedsiębiorstwa; 331 Praca; 334 Spółdzielczość; 902/904 Archeologia.

W ramach współpracy z Konsorcjum UKD wprowadzono do pliku wzorcowego MRF (Multilingual MRF – baza tłumacza) odpowiedniki słowne, nory stosowania do 4000 symboli UKD.

W 2017 r. zorganizowano dwa zebrania Zespołu do spraw Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątnej. Na pierwszym, które odbyło się w dniach 22–26 kwietnia 2017 r. w BN i w BUW, zaprezentowano działy UKD przygotowane do planowanego wydania skróconego. Drugie zebranie (BN, 23–24 października 2017 r.) poświęcono także prezentacji przygotowanych działów UKD.

Bibliografia narodowa

Do statutowych obowiązków Biblioteki Narodowej jako narodowej centrali bibliograficznej należy opracowywanie i wydawanie bieżącej i retrospektywnej bibliografii narodowej.

Przewodnik Bibliograficzny.

Urzędowy wykaz druków

„Przewodnik” jest podstawowym członem bieżącej bibliografii narodowej rejestrującym w cyklu tygodniowym książki publikowane w Polsce. „Przewodnik Bibliograficzny” rejestruje publikacje, których wydawca lub współwydawca ma siedzibę na terenie Polski oraz publikacje ogłoszone poza terenem państwa, jeżeli ich wydawcą lub współwydawcą są instytucje krajowe lub ich agendy zagraniczne. Nie stosuje się kryterium językowego ani kryteriów wartościujących. Od 2010 r. bieżąca bibliografia narodowa jest udostępniana w formie tygodnika w pliku PDF oraz bibliograficznej bazy danych, zamieszczanych na stronie internetowej BN. Pracownia Przewodnika Bibliograficznego działa od listopada 2015 r. w ramach Zakładu Katalogowania Dziedziny.

W 2017 r. opracowano 52 zeszyty bibliografii bieżącej wydawnictw zwartych oraz 5 zeszytów uzupełnień, zawierających łącznie 39 989 pozycji (w 2016 r. – 37 835).

W styczniu 2017 r., wraz z wprowadzeniem Deskryptorów BN, zmieniono sposób organizacji pracy nad opracowaniem „Przewodnika Bibliograficznego”.

Pracownicy ZKD katalogują tematycznie książki, artykuły z czasopism oraz artykuły z prac zbiorowych z poszczególnych dziedzin. Bibliotekarze dziedzinowi są również odpowiedzialni za wprowadzane słownictwo oraz modyfikacje istniejących haseł. Ścisłe współpracują z Instytutem Bibliograficznym, a w szczególności z Pracownią Deskryptorów BN w zakresie tworzonych haseł khw. Szczegółowej korekcie we współpracy z IB były poddane trzy pierwsze numery „Przewodnika Bibliograficznego”.

Korekta rzeczowa opisów bibliograficznych z danej dziedziny jest wykonywana na plikach przeglądowych przez bibliotekarzy dziedzinowych. Natomiast zespół ds. „Przewodnika Bibliograficznego” zajmuje się korektą formalną i korektą wydruku.

Liczba rekordów „Przewodnika Bibliograficznego” opracowanych w latach 2013–2017

LICZBA REKORDÓW „PRZEWODNIKA BIBLIOGRAFICZNEGO”	
2013	34 645
2014	35 280
2015	36 070
2016	37 835
2017	39 989

Polonica Zagraniczne. Bibliografia

Bibliografia jest dostępna jako baza danych w Millennium. Rejestruje książki na podstawie uznanych za polonicum egzemplarzy pozyskiwanych do zbiorów BN poprzez kupno, dary i wymianę publikacji. Oprócz opisów sporządzonych z autopsji bibliografia zamieszcza opisy książek pozyskane z wielu źródeł bibliograficznych, m.in. w wyniku analizy bibliografii narodowych krajów europejskich i pozaeuropejskich, drukowanych katalogów książek, bibliografii specjalnych i katalogów on-line większych bibliotek światowych. Trwają prace nad korektą rekordów w Millennium, które z powodu migracji danych oraz zmian w zasadach transliteracji nie są ujednolicone. W 2017 r. rozszerzono klasyfikację UKD stosowaną w opracowaniu poloników zagranicznych zgodnie z najczęściej pojawiającymi się dziedzinami wiedzy.

Kontynuowano pracę nad bibliografią Josepha Conrada (wydania oryginalne oraz tłumaczenia). Do bazy wprowadzono 7001 nowych pozycji.

Bibliografia polska 1901–1939

Jest to retrospektywna bibliografia narodowa, stanowiąca kontynuację chronologiczną *Bibliografii polskiej XIX w.* Estreicherów. Rejestruje wydawnictwa opublikowane na ziemiach polskich (bez względu na język publikacji i narodowość autora) oraz polonica spoza ziem polskich. Zasięg terytorialny to granice II Rzeczypospolitej z 1939 r. Zasięg chronologiczny obejmuje okres od 1901 r. do końca sierpnia 1939 r. Zasięg formalno-wydawniczy obejmuje druki zwarte, wydawnictwa nutowe, atlasy map, albumy rycin.

Bibliografia polska 1901–1939 udostępniana jest w następujących formach:

---

w wersji drukowanej (17 tomów –
A–Korn)

---

na stronie internetowej BN w bazie
danych w programie MAK

---

w postaci skanów w CBN POLONA

---

w formie plików PDF zamieszczo-
nych na stronie internetowej BN

W 2017 r. w Zakładzie Bibliografii Polskiej 1901–1939 wprowadzono do bazy 1812 opisów (w 2016 r. – 5780), bazy robocze w systemie MAK na koniec 2017 r. liczyły ok. 145 000 opisów. W 2015 r. ukazał się tom 17 *Bibliografii* (Kn–Korn), zawierający 6457 pozycji. W roku 2017 kontynuowano prace przygotowawcze do wydania tomu 18 (Koro–Krn) i prace redakcyjne nad tomem 19 (Krasz–Kuc).

Bibliografia podziemnych druków zwartych z lat 1976–1989

Bibliografia zamknięta. Rejestruje druki zwarte, które zostały wydane poza cenzurą przez nielegalne wydawnictwa, partie polityczne, grupy i ruchy religijne itp. w latach 1976–1989. Bibliografia obejmuje również wydania Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” w okresie legalnej działalności „Solidarności”. Pokazuje cały okres nielegalnego rynku wydawniczego od powstania niezależnych organizacji i partii politycznych aż do zmiany ustroju w 1989 r. W bibliografii uwzględniono 6513 poz.

Bibliografie wydawnictw ciągłych

W bibliografiach wydawnictw ciągłych uwzględnia się wydawnictwa ciągle publikowane w Polsce, niezależnie od języka tekstu, o częstotliwości od dziennika do rocznika, czasopisma publikowane nieregularnie, wydawnictwa zbiorowe, kalendarze, sprawozdania. Pracami nad bibliografiami zajmuje się od 2011 r. Zakład Czasopism. Wprowadzono, uzupełniono i zredagowano opisy czasopism w następujących bazach bibliograficznych:

Bibliografia Wydawnictw Ciągłych – dostępna na stronie internetowej BN w bazach danych, które rejestrują tytuły czasopism ukazujących się w danym roku. Bazy rocznikowe Bibliografii zawierają obecnie: rocznik 2010 – 7393 pozycje, rocznik 2009 – 7378 pozycji, rocznik 2008 – 7282 pozycje, rocznik 2007 – 7293 pozycje, rocznik 2006 – 7117 pozycji, a roczniki 2001–2005 – 10 621 pozycji.

Bibliografia Wydawnictw Ciągłych Nowych, Zawieszonych i Zmieniających Tytuł – publikowana w formie kwartalnika na stronie internetowej BN w formie plików PDF. W 2017 r. sporządzono opisy i zredagowano cztery numery kwartalnika za 2017 r., zawierające 506 pozycji oraz opracowano roczną kumulację kwartalnika za 2016 r., nr 1–4, zawierającą 607 pozycji.

Kontynuowano także prace nad retrospektywną Bibliografią Niezależnych Wydawnictw Ciągłych z lat 1976–1990, udostępnianą w bazie danych znajdującej się na stronie internetowej BN. Baza zawiera obecnie 5957 tytułów.

Bibliografia Zawartości

Czasopism

40

Zadaniem Bibliografii jest rejestrowanie artykułów opublikowanych w polskich czasopismach, bez względu na język publikacji, wpływających jako egzemplarz obowiązkowy do Biblioteki Narodowej. Bibliografia Zawartości Czasopism jest bibliografią selekcyjną, nie rejestruje zawartości wszystkich czasopism wydawanych w Polsce. Do Zakładu Katalogowania Dziedzinnego BN wpłynęły w 2017 r. w ramach egzemplarza obowiązkowego 4722 woluminy czasopism (w 2016 r. – 5475). Zarejestrowano 58 nowych tytułów (w 2016 r. – 95). Na koniec 2017 r. Bibliografia Zawartości Czasopism rejestrowała zawartość 2320 tytułów czasopism (w 2016 r. – 3529).

W 2017 r. opisy artykułów z czasopism były dostępne w czterech bazach internetowych:

Artykuły z czasopism polskich (MARC 21, 2005–). Na koniec 2016 r. baza liczyła 644 400 rekordów (rekordy BZCz i Zespołu Zadaniowego „Merkuriusz”).

Artykuły z czasopism polskich (MARC BN 1996–2004) – na koniec 2010 r. baza liczyła 395 318 rekordów. Jest to baza zamknięta, nie wprowadza się do niej nowych opisów.

Artykuły z gazet i tygodników polskich (MARC BN 1996–2004) – baza zamknięta w 2004 r. Liczy 104 697 rekordów.

Wspólna Baza Artykułów z Gazet i Tygodników Polskich (Wspólna Baza BN i Bibliotek Publicznych „Prasa”) – tworzona jest przez 9 bibliotek publicznych, 2 biblioteki pedagogiczne i Zakład Katalogowania Dziedzinowego. Wszystkie biblioteki współpracujące przy tworzeniu bazy „Prasa” pracują

---

w systemie Sierra, przez VPN. W 2017 r. rejestrowana była zawartość 7 dzienników i 15 tygodników. Od stycznia 2017 r. miesięcznik „Uważam Rze” ukazuje się tylko w wersji elektronicznej i Biblioteka Publiczna m.st. Warszawy przestała go opracowywać. Zakład Bibliografii Zawartości Czasopism

---

wprowadził do bazy 5500 opisów (w 2016 r. – 4343), a współpracujące z BN biblioteki 25 040 opisów (w 2016 r. – 25 815 27 342). Łącznie wprowadzono 30 540 rekordów (w 2016 r. – 30 103). Na koniec 2017 r. baza liczyła 355 758 opisów bibliograficznych.

Zakład współpracuje z Federacją FIDES w tworzeniu Elektronicznej Bibliografii Teologicznej. „Bibliografia Nauk Teologicznych” powstaje w oparciu o opisy bibliograficzne tworzone dla „Bibliografii Zawartości Czasopism”. Udostępniana jest nieodpłatnie w internecie z serwera Federacji FIDES. W omawianym okresie każdego miesiąca po zakończeniu prac redakcyjnych przesyłane były opisy bibliograficzne z 200 tytułów czasopism teologicznych rejestrowanych w „Bibliografii Zawartości Czasopism”.

Zakład Katalogowania Dziedzinowego pracuje w systemie Sierra. Opisy bibliograficzne wprowadzane są do katalogu głównego BN, dzięki czemu są dostępne bezpośrednio po odkryciu rekordów, bez potrzeby oczekiwania na aktualizację bazy MAK, która przeprowadzana była w połowie każdego miesiąca. Prace redakcyjne nad PDF prowadzone są w systemie MAK.

We wrześniu 2014 r. Biblioteka Narodowa rozpoczęła projekt Zintegrowana Platforma Polskich Czasopism Naukowych „Merkuriusz”. Celem tego zamkniętego już projektu było przekształcenie do postaci cyfrowej i stworzenie opisów bibliograficznych artykułów, które w latach 2002–2014 ukazały się na łamach polskich periodyków umieszczonych na liście punktowanych czasopism naukowych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Wszystkie metadane były na bieżąco przekazywane w celu publikacji do CBN POLONA.

Bibliografia Dokumentów Elektronicznych

Jest obecnie dostępna w formie bazy. Rejestruje publikacje, których wydawca lub współwydawca ma siedzibę na terenie Polski oraz wydawnictwa ogłoszone poza terenem państwa, jeżeli ich wydawcą lub współwydawcą są instytucje krajowe lub ich agendy zagraniczne. Nie stosuje się kryterium językowego i wartościującego. Dobór i selekcja publikacji jest przeprowadzana na podstawie kryteriów formalnych.

W 2016 r. katalogowanie dokumentów elektronicznych zostało, w zależności od ich typu, przejęte przez odpowiednie Zakłady:

---

książki – Zakład Katalogowania
Dziedzinowego

---

czasopisma elektroniczne –
Zakład Czasopism

---

dokumenty elektroniczne
kartograficzne – Zakład Zbiorów
Kartograficznych

Dokumenty elektroniczne zamieszczane są (w większości bezpośrednio przez wydawców) w Repozytorium Cyfrowym BN. W Repozytorium zamieszczono 5775 obiektów. Trwają również prace nad przeniesieniem wszystkich obiektów z poprzedniego systemu do nowego Repozytorium Cyfrowego. Zintensyfikowano działalność informacyjną dla wydawców związaną z przeniesieniem kont do nowego Repozytorium Cyfrowego BN. W 2017 r. w Repozytorium założono 278 nowych kont dla wydawców. Rozwijana jest współpraca z wydawcami, którzy zobligowani są do przekazywania do BN egzemplarza obowiązkowego dokumentów elektronicznych (pomoc techniczna, udzielanie informacji, monitorowanie wpływu). Ponadto aktualizowano Instrukcję dla Wydawców oraz przygotowano Regulamin Użytkownika Systemu Rejestracji Wydawców w Repozytorium Biblioteki Narodowej.

Polska Bibliografia Bibliologiczna

Do bazy PBB2011 wprowadzane są poprawki służące standaryzacji formatu. Baza liczy obecnie 3775 rekordów. Od marca 2017 r. rozpoczęto prace przy PBB2012. Baza liczy obecnie 5150 rekordów (usunięto 2596 rekordów, dodano 336 rekordów w ramach rozpisywania prac zbiorowych), bazę za lata 1995–2010, zawierającą 70 415 rekordów, odwiedziło od 26 sierpnia 2002 r. 255 728 użytkowników. Bazy za rok 2011 i za lata 2012–2016 nie są udostępniane użytkownikom. W wyniku współpracy z Agencją Prasową „Glob” do bazy PBB2017 wprowadzono 1258 rekordów wycinków prasowych.

Bibliografia Analityczna Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej (BABiN)

W 2017 r. do bazy wprowadzono 128 rekordów. Łączna liczba wprowadzonych rekordów wynosi 6214 (w 2016 r. – 6096). Baza od 9 stycznia 2014 r. odnotowała 22 063 odwiedziny. Przeprowadzono korektę starszych opisów.

Biblioteka Narodowa prowadzi w formie bloga serwis BABIN 2.0 informujący o treści wybranych artykułów z najważniejszych i najbardziej reprezentatywnych dla bibliotekoznawstwa i informacji naukowej tytułów fachowych pism zagranicznych. W 2017 r. zredagowano i opublikowano na blogu 126 analiz. Abstrakty pochodziły z tytułów czasopism ukazujących się w pięciu językach. W zakładce „Otwarte zasoby” uzupełniano listę źródeł bibliologicznych (bazy danych, katalogi, biblioteki cyfrowe, repozytoria, słowniki, wyszukiwarki, czasopisma) w wolnym dostępie.

W 2017 r. na blogu ukazały się opracowania z 59 tytułów czasopism oraz ze strony IFLA (referaty na IFLA WLIC 2017). Na blogu zarejestrowano 29 715 unikalnych odsłon.

Funkcje centralne

Biblioteka Narodowa jako centralna biblioteka Rzeczypospolitej Polskiej pełni wiele funkcji o znaczeniu ogólnopolskim. Jest centralną biblioteką dziedzinową w zakresie bibliotekoznawstwa i nauki o książce, informacji naukowej i archiwistyki, prowadzi katalogi centralne, odpowiada za statystykę wydawnictw i statystykę bibliotek publicznych, a także pełni ważną rolę w normalizacji bibliograficznej w skali kraju. BN prowadzi także działalność szkoleniową w zakresie doskonalenia zawodowego bibliotekarzy oraz pracowników informacji naukowej, oferując różnorodne kursy, warsztaty specjalistyczne, seminaria, konwersatoria, zajęcia problemowe z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, obsługi komputerowych baz danych, informatycznych systemów bibliotecznych.

ISBN, ISMN, ISSN

Biblioteka Narodowa jest odpowiedzialna za przydzielanie pul numerów identyfikacyjnych wydawcom książek (ISBN), czasopism (ISSN), wydawcom druków muzycznych (ISMN) oraz za przekazywanie danych do właściwych organizacji międzynarodowych. W 2013 r. powołano w strukturze BN Samodzielne stanowisko pracy oraz Zespół Zadaniowy do spraw znormalizowanych numerów ISBN i ISMN. Powołano też Pracownię Narodowy Ośrodek ISSN, działającą w ramach Zakładu Czasopism.

Krajowe Biuro ISBN

W roku 2017 nadawanie numerów ISBN odbywało się przede wszystkim za pośrednictwem serwisu e-ISBN, otwartego 24 października 2014 r. Nowe narzędzie służy do błyskawicznego nadawania i zarządzania numerami ISBN oraz powiązanych z nimi danymi. Jest to pierwsza w Polsce e-usługa publiczna skierowana do branży wydawniczej. Serwis e-ISBN, oparty na otwartej specyfikacji ONIX 3.0, ma na celu ułatwienie przepływu zestandaryzowanych metadanych na rynku książki i podniesieniu jakości informacji w obiegu publicznym. Serwis ma przede wszystkim usprawnić i unowocześnić obecne procedury przyznawania numerów. Wydawcy mogą ograniczyć czas poświęcany na występowanie o kolejne pule numerów ISBN oraz przekazywanie informacji o numerach wykorzystanych. Dzięki funkcjonalnościom aplikacji wydawca może traktować serwis elektronicznego nadawania ISBN jako miejsce zarządzania swoją produkcją wydawniczą. Serwis e-ISBN od początku funkcjonowania zyskał uznanie wydawców. Dodatkowym atutem elektronicznego systemu jest możliwość śledzenia nowości wydawniczych przez niezarejestrowanych użytkowników, wśród nich – księgarzy i bibliotekarzy. W 2017 r. pracownicy biura ISBN brali udział w testowaniu dwóch nowych wersji serwisu e-ISBN, które zostały w tym roku zaimplementowane. Do najważniejszych dodanych w tym roku funkcjonalności należą zmiany na kadłubku opisu – dodanie możliwości dogrania okładki z poziomu informacji podstawowej. Dodano także możliwość określenia dostępności rynkowej i zmieniono formę komunikowania zgłaszania zapowiedzi wydawniczej.

W roku 2017 przydzielono wydawcom 3899 pul numerów (w 2016 r. – 4294), w tym 3167 nowych (w 2016 r. – 2464) i 732 pule dla wydawców kontynuujących (w 2016 r. – 1544). Stan bazy polskich wydawców na koniec 2017 r. wynosił 40 540 rekordów (w 2016 r. – 50 045).

Do największych wydawców, którzy w okresie sprawozdawczym zaczęli współpracę z serwisem e-isbn należą m.in.: Agora SA, ROSIKON PRESS Grażyna Kasprzycka-Rosikon, POLSKA AKADEMIA UMIEJĘTNOŚCI, PWN Wydawnictwo Szkolne sp. z o.o. sp.k., NARODOWE CENTRUM BADAŃ I ROZWOJU, WIELKA LITERA, spółka z o.o.

Jak co roku BN przygotowała sprawozdanie dla Międzynarodowej Agencji ISBN w Londynie.

Krajowe Biuro ISMN

W 2017 r. przydzielono wydawcom 7 pul numerów (w 2016 r. – 13), w tym dla 4 nowych wydawców i 3 pule jako kontynuację. Stan bazy na koniec 2017 r. wynosił 199 rekordów (w 2016 r. – 195). Do Międzynarodowej Agencji ISMN w Berlinie przekazano roczne sprawozdanie Krajowego Biura ISMN.

Narodowy Ośrodek ISSN

W 2017 r. nadano numery ISSN 1035 tytułom wydawnictw ciągłych (w 2016 r. – 1197), w tym dokonano 454 rezerwacji przed wydaniem pierwszego numeru (w 2016 r. – 457), a 446 rezerwacji numerów zamieniono na numery stałe (w 2016 r. – 469). Stała baza danych w systemie MAK liczyła na koniec 2017 r. 45 500 rekordów (w 2016 r. – 44 300). Do Międzynarodowego Ośrodka ISSN w Paryżu wysłano 37 plików (w 2016 r. – 34) z danymi, zawierających w sumie 2250 rekordów (w 2016 r. – 2358), w tym 1200 opisów nowych tytułów i 1050 zaktualizowanych (w 2016 r. – odpowiednio 1400 i 958).

Statystyka wydawnictw

Do zadań Biblioteki Narodowej należy przygotowanie urzędowej statystyki polskiej produkcji wydawniczej, tworzonej na podstawie danych o publikacjach zarejestrowanych w bieżącej bibliografii narodowej i ukazującej się jako rocznik „Ruch Wydawniczy w Liczbach”. Jest to unikatowy zbiór danych na temat książek i czasopism ukazujących się na terenie Polski. Pierwszy zeszyt „Ruchu Wydawniczego w Liczbach” ukazał się w 1955 r. Kolejne zeszyty wychodzą w cyklu rocznym, prezentując dane za rok ubiegły. Od 2011 r. rocznik publikowany jest w postaci publikacji elektronicznej dostępnej online na stronie internetowej BN. W 2017 r. ukazał się rocznik „Ruchu Wydawniczego w Liczbach” za rok 2016 podzielony na dwa zeszyty: tom 63 obejmuje informacje statystyczne i ich interpretacje dotyczące książek, tom 64 – periodyków.

Do Głównego Urzędu Statystycznego zostały przekazane dane statystyczne o produkcji wydawniczej w Polsce za rok 2016, które uwzględniane są przy przygotowaniu „Małego Rocznika Statystycznego”, „Rocznika Statystycznego Rzeczypospolitej Polskiej” i rocznika „Kultura”. Przekazywano też dane o wydawnictwach dla Warszawy i województwa mazowieckiego jako materiał dla Urzędu Statystycznego w Warszawie oraz dane o wydawcach nut dla Stowarzyszenia Autorów i Wydawców Copyright Polska (daw. SAIW „Polska Książka”).

Prace normalizacyjne

Na mocy umowy z Polskim Komitetem Normalizacyjnym Biblioteka Narodowa w roku 2017 kontynuowała prowadzenie Sekretariatu Komitetu Technicznego nr 242 do spraw Informacji i Dokumentacji. W 2017 r. prowadzono prace dotyczące normy PN-ISO 11620 „Informacja i dokumentacja – wskaźniki funkcjonalności bibliotek” oraz zdecydowano o zawieszeniu

prac nad normą PN-N 01222P „Kompozycja wydawnicza książki”. Posiedzenia Komitetu Technicznego odbyły się w dniach: 8 lutego, 5 kwietnia i 19 lipca.

Katalogi Centralne

Biblioteka Narodowa posiada największą w Polsce bazę informacji o czasopiśmiech polskich i piśmiennictwie zagranicznym znajdującym się w bibliotekach polskich. Tworzenie bazy dostępnej zarówno w formie katalogu kartkowego, jak i bazy elektronicznej, możliwe jest dzięki bardzo dobrej współpracy BN z bibliotekami polskimi, które przekazują informacje o swoich zbiorach. Dane w katalogach pochodzą od blisko tysiąca bibliotek krajowych i ponad dwudziestu zagranicznych. Prowadzone są trzy katalogi: Centralny Katalog Książek Zagranicznych 1801–, Centralny Katalog Czasopism Zagranicznych 1801–, Centralny Katalog Czasopism Polskich 1801–1950.

Kartoteki kartkowe katalogów centralnych książek i czasopism zagranicznych oraz czasopism polskich gromadzonych w bibliotekach polskich zawierają około 7 000 000 kart i liczba ta nie ulega większym zmianom, zaś liczba opisów zarejestrowanych w bazach danych, dostępnych od 1997 r. w sieci lokalnej i internecie jest sukcesywnie uzupełniana. Biblioteka Narodowa prowadzi także specjalny Centralny Katalog Starych Druków oraz Centralny Katalog Rękopisów Muzycznych (w Polsce) do I poł. XIX w.

46

Bazy EWIDENCJA i BIBLIOS

W bazie EWIDENCJA rejestrowano wszystkie biblioteki wchodzące w skład ogólnopolskiej sieci bibliotecznej oraz biblioteki naukowe. Baza liczy 3916 rekordów.

W 2017 r. trwały prace nad nową wersją oprogramowania bazy BIBLIOS, która jest pozostałością po drukowanym Informatorze o bibliotekach w Polsce. Rejestrowane są w niej wszystkie typy bibliotek, poza prywatnymi. Zgodnie z ustaleniami powstanie jedna baza o nazwie BIBLIOS, zbierająca dane teleadresowe bibliotek publicznych i naukowych w Polsce. Biblioteka Narodowa jest zobligowana do prowadzenia takiej ewidencji na mocy Ustawy o bibliotekach z 1997 r. Odnotowano łącznie 186 227 odwiedzin bazy informator o bibliotekach od jej opublikowania w 2002 r.

Doskonalenie zawodowe i szkolenia bibliotekarzy

Zakład Edukacji Bibliotekarskiej organizuje kursy, warsztaty specjalistyczne i problemowe, przede wszystkim z zakresu bibliotekarstwa, bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, obsługi komputerowych baz danych, informatycznych systemów bibliotecznych itp. Ogólnopolski zakres działalności Zakładu obliuguje go do zapewnienia jakości dokształcania i doskonalenia w dwóch obszarach działania: wspieranie działań kadry kierowniczej bibliotek i zatrudnionych w niej pracowników oraz diagnozowanie i określanie potrzeb w zakresie dokształcania i doskonalenia zawodowego bibliotekarzy, a także pracowników informacji związanych z obiegiem książki i dokumentów. Badanie potrzeb szkoleniowych środowiska bibliotekarskiego odbywa się za pomocą przeprowadzania ankiet, wywiadów, rozmów.

W roku 2017 Zakład Edukacji Bibliotekarskiej przeprowadził następujące szkolenia:

Edycja Wikipedii i Wikimedia Commons (1 szkolenie dla pracowników BN)

Opracowanie rzeczowe dokumentów z wykorzystaniem UKD – poziom podstawowy (2 szkolenia)

Inicjacja czytelnicza dzieci i młodzieży z elementami biblioterapii – poziom podstawowy (1 szkolenie)

Profilaktyka konserwatorska zbiorów bibliotecznych (1 szkolenie)

ACADEMICA – cyfrowa wypożyczalnia międzybiblioteczna (4 szkolenia, w tym 1 dla pracowników BN)

Osoby niepełnosprawne jako użytkownicy biblioteki i innych instytucji kultury (1 szkolenie)

Prawa autorskie w bibliotece (3 szkolenia)

Informacja w bibliotekach XXI wieku – transformacja, form metod i narzędzi (3 szkolenia)

Deskryptory BN (8 szkoleń, w tym 2 dla pracowników BN)

Obsługa czytelnika BN (1 szkolenie)

Obsługa programu EXCEL – poziom podstawowy (1 szkolenie)

Obsługa programu EXCEL – poziom zaawansowany (1 szkolenie)

Kontrola mikrobiologiczna zbiorów bibliotecznych i archiwalnych (1 szkolenie)

Tworzenie dostępnych treści dla witryn BN (dla osób z dysfunkcją wzroku) (1 szkolenie)

Wystąpienia publiczne (2 szkolenia)

POLONA/2 miliony (4 szkolenia)

Cyfrowe Centrum Kompetencji w zakresie digitalizacji zbiorów bibliotecznych BN (2 szkolenia)

Psychologiczne aspekty pracy bibliotekarza (1 szkolenie)

Identyfikacja i ochrona fotografii (1 szkolenie)

W roku 2017 ZEB przeprowadził 43 szkolenia: 11 dla pracowników Biblioteki Narodowej (206 uczestników) i 32 dla innych instytucji (1713 uczestników). Przeszkolono 1919 osób.

Zakład zaangażowany był również w przygotowania ważnych wydarzeń organizowanych przez BN, m.in. w organizację szkoleń i dni otwartych dotyczących Deskryptorów BN. Przygotowano od podstaw program oraz zrealizowano sześć spotkań poświęconych Deskryptorom BN, w tym dwa dla pracowników Biblioteki Narodowej. Szkolenia cieszyły się ogromnym zainteresowaniem, a ich organizacja została bardzo dobrze oceniona przez uczestników.

Jeśli chodzi o działalność mającą na celu rozwijanie oferty edukacyjnej związanej z platformą szkoleń elektronicznych, ZEB brał aktywny udział w realizacji wdrożonego w 2017 r. szkolenia „Przewodnik po Bibliotece Narodowej”, adresowanego do nowych pracowników BN. Autorem szkolenia jest dr Maciej Szablewski, a prace nad przygotowaniem metodycznym kursu wykonał ZEB.

W ramach promowania działalności szkoleniowej BN, ZEB przygotowywał i rozsyłał do bibliotek newsletter informujący o działaniach BN w tym zakresie.

tr

4

met.

p mf mp

V1 V2 V3 V4

Udstępnianie zbiorów

V1 1/3 -

V2 3/4 -

V3 1/4 -

V4 2/4 -

vn & 2

4 sol

f

Biblioteka Narodowa jest największą w Polsce biblioteką, udostępniającą zbiory prezencyjnie – w czytelniach i w ramach wypożyczeń międzybibliotecznych. Do dyspozycji czytelników przeznaczono mieszczące się w gmachu głównym BN: Informatorium, Czytelnię Ogólną, Czytelnię Humanistyczną, Czytelnię Bibliologiczną, Czytelnię Kartograficzną, Czytelnię Muzyczną, Czytelnię Nagrań Dźwiękowych i Audiowizualnych, a w siedzibie Biblioteki w Pałacu Rzeczypospolitej – Czytelnię Rękopisów i Starodruków. Ponadto BN sprawuje pieczę nad czytelnią specjalną Biblioteki Donacji Pisarzy Polskich w Domu Literatury w Warszawie.

Rosnące oczekiwania czytelników wymuszają konieczność dostosowania przestrzeni czytelniczych do wymagań nowoczesnego użytkownika korzystającego w Bibliotece Narodowej z zasobu w formie tradycyjnej, jak również ze zbiorów cyfrowych dostępnych wyłącznie w budynku biblioteki. Duża część publikacji poszukiwanych przez czytelników już teraz jest dostępna w POLONIE i nie wymaga wizyty w gmachu BN. Biblioteka Narodowa obsługuje czytelników indywidualnych i instytucjonalnych, krajowych i zagranicznych: udziela informacji bibliotecznych, bibliograficznych (m.in. wskazywanie źródeł, uzupełnianie danych bibliograficznych, pomoc w sporządzaniu zestawień bibliograficznych), faktograficznych. Przez cały 2017 r. czytelnicy mogli korzystać ze zbiorów Biblioteki Narodowej od poniedziałku do soboty w godz. od 8:30 do 20:30.

Stan księgozbioru podręcznego w Czytelni Ogólnej i Czytelni Humanistycznej wyniósł na koniec 2017 r. 20 986 tytułów w 34 215 woluminach (w 2016 r. – 21 152 tytuły).

Udostępnianie zbiorów w czytelnich

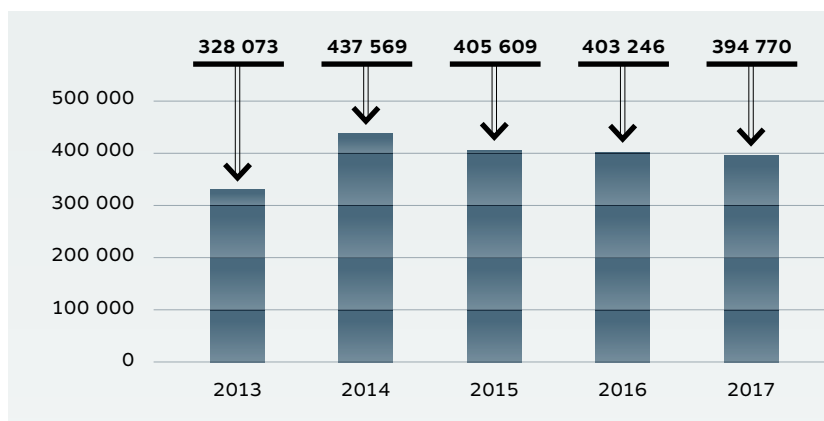
Ogółem w 2017 r. Bibliotekę Narodową odwiedziło 118 525 czytelników (w 2016 r. – 116 281), którym w czytelnich udostępniono 394 770 wol./j. (w 2016 r. – 403 246).

Czytelnicy skorzystali ponadto z 19 858 szpul mikrofilmów, które udostępniono w Czytelni Ogólnej i Czytelni Rękopisów i Starodruków. W Czytelni Biblioteki Donacji Pisarzy Polskich wypożyczono 2013 woluminów książek.

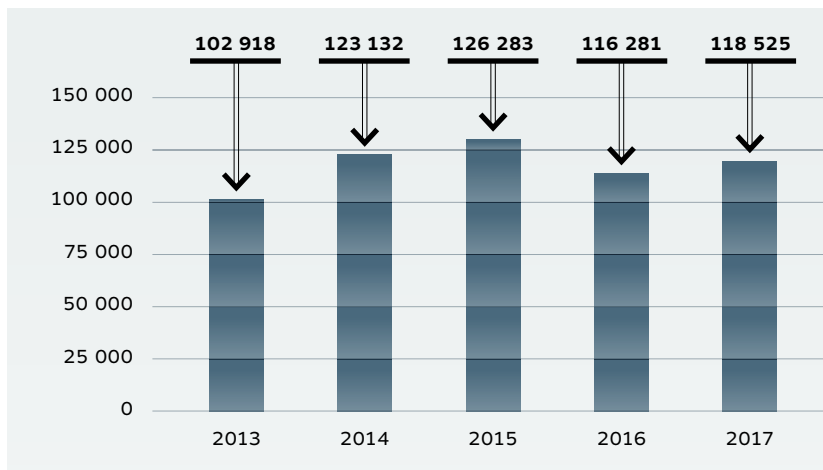
W 2017 r. zarejestrowano 10 859 nowych czytelników (w 2016 r. – 12 491). Nastąpił spadek liczby nowo zarejestrowanych o 13%.

W stosunku do roku 2016 procentowy podział na przedstawicieli różnych grup zawodowych czytelników zmienił się nieznacznie. Studenci stanowili w 2017 r. 31% czytelników (3403 osoby). Kolejne grupy to: pracownicy naukowi (7% – 732 osoby), uczniowie (5% – 586 osób) i nauczyciele (2% – 199 osób). Najliczniejszą grupę tworzyli w 2017 r. przedstawiciele innych zawodów (55% – 5939 osób).

**Liczba udostępnionych woluminów/jednostek
w czytelnich BN w latach 2013–2017**

Liczba czytelników Biblioteki Narodowej w latach 2013–2017

Odwiedziny w czytelniach Biblioteki Narodowej w latach 2015–2017

CZYTELNIE	2015	2016	2017
Ogólna	100 159 (oraz 6 473 osoby korzystające z mikrofilmów)	85 561 (oraz 6 129 osób korzystających z mikrofilmów)	84 101 (oraz 4 929 osób korzystających z mikrofilmów)
Humanistyczna	15 467	16 576	15 877
Bibliologiczna	6 563 (w tym 2 153 dotyczą zbiorów dokumentów życia społecznego)	6 005 (w tym 1 494 dotyczy zbiorów dokumentów życia społecznego)	4 624 (w tym 1 299 dotyczy zbiorów dokumentów życia społecznego)
Muzyczna	452	468	361
Nagrań Dźwiękowych i Audiowizualnych	205	197	263
Rękopisów i Starodruków	996	1 118	1 137
Kartograficzna	219 (w tym 103 dotyczą zbiorów kartograficznych i 116 – zbiorów ikonograficznych)	227 (w tym 116 dotyczy zbiorów kartograficznych i 111 – zbiorów ikonograficznych)	205 (w tym 89 dotyczy zbiorów kartograficznych i 116 – zbiorów ikonograficznych)
RAZEM	132 756	122 410	111 494

Od 2012 r. W Bibliotece Narodowej działa Punkt Dostępu Osób Niepełnosprawnych do Zbiorów BN. Opracowane są zasady korzystania przez osoby niepełnosprawne ze zbiorów BN, w tym szczegółowe zasady rejestracji czytelników posiadających orzeczenie o niepełnosprawności, działają stanowiska wyposażone w nowoczesny sprzęt dostępne dla osób z niepełnosprawnością sensoryczną i motoryczną. Prowadzono także szkolenia pracowników BN pod kątem pomocy w korzystaniu ze stanowisk przez osoby niepełnosprawne.

Witryna internetowa BN

W 2017 r. kontynuowano prace nad serwisami internetowymi Biblioteki Narodowej ze szczególnym uwzględnieniem multimediów i blogów. Witrynę bn.org.pl odwiedziło 501 828 unikalnych użytkowników. W 1 197 259 sesjach dokonano 5 762 842 odsłony strony.

W portalu społecznościowym Facebook na koniec roku 2017 liczba zarejestrowanych fanów przekroczyła 21 300 osób. Biblioteka Narodowa udostępniła w internecie filmy dokumentujące działalność Biblioteki oraz stanowiące materiały promocyjne, szkoleniowe i instruktażowe (serwis YouTube, profile Biblioteki Narodowej i POLONY).

Na stronie BN działa również siedem serwisów informacyjnych prowadzonych w formie blogów:

BABIN 2.0, informujący o treści wybranych artykułów z najważniejszych i najbardziej reprezentatywnych dla bibliotekoznawstwa i informacji naukowej tytułów fachowych pism zagranicznych

---

Dobre Zachowanie, redagowany przez pracowników zakładów BN zajmujących się konserwacją zbiorów bibliotecznych w całości poświęcony sprawom ochrony i konserwacji zbiorów

---

Fabryka Języka, poświęcony Językowi Haseł Przedmiotowych BN

POLONA/blog, prowadzony przez pracowników Cyfrowej Biblioteki Narodowej POLONA, na którym umieszczane są teksty i prace plastyczne inspirowane zbiorami prezentowanymi w CBN POLONA

Porządek Rzeczy, poświęcony m.in. wydarzeniom związanym z zagadnieniami katalogowania i bibliografii, interesującym publikacjom

---

Winien czy ma, prowadzony przez pracowników Oddziału Finansowo-Księgowego BN, poświęcony tematyce finansów i księgowości w instytucjach kultury

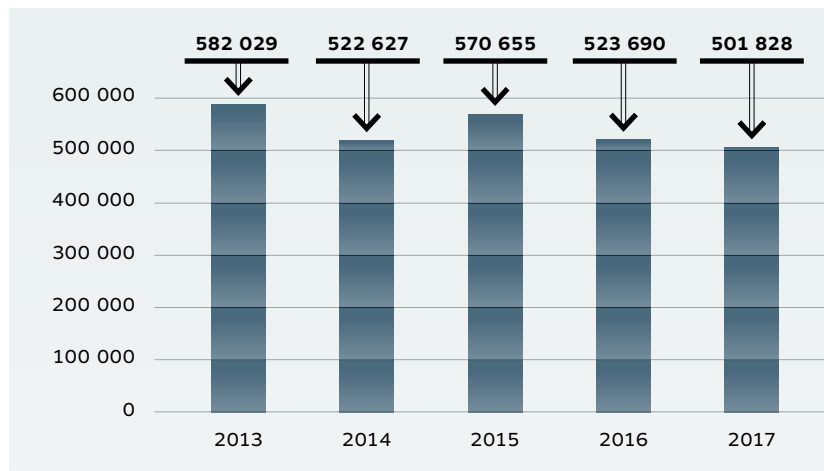

Między Słowami – serwis informacyjny Pracowni Deskryptorów Biblioteki Narodowej

---

Liczba unikalnych użytkowników witryny bn.org.pl w latach 2013–2017

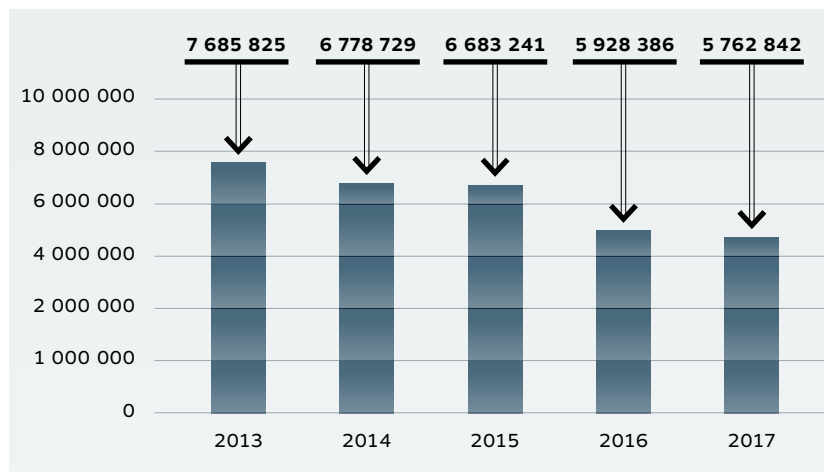

Liczba odsłon witryny bn.org.pl w latach 2013–2017

54

Cyfrowa Biblioteka Narodowa

POLONA

Cyfrowa Biblioteka Narodowa POLONA, najnowocześniejszy tego typu portal w Polsce i jeden z najnowocześniejszych na świecie, w 2017 r. uzupełniła swoje zbiory o 555 586 publikacji cyfrowych (w 2016 r. – o 411 476), dzięki czemu w jej zasobie znalazło się na koniec roku 2 133 950 obiektów.

Na portalu społecznościowym Facebook strona POLONY stale zwiększa swój zasięg i uzyskuje nowe polubienia. Na koniec grudnia 2017 r. strona przekroczyła 36 400 polubień (stan na 31 grudnia 2016 r. – 34 700).

Zgodnie z danymi wygenerowanymi przez system Google Analytics, CBN POLONA zanotowała w 2017 r. 1 074 453 sesje (w 2016 r. – 798 430).

Więcej na temat CBN POLONA w rozdziale poświęconym bibliotekom cyfrowym.

55

Informacja biblioteczna

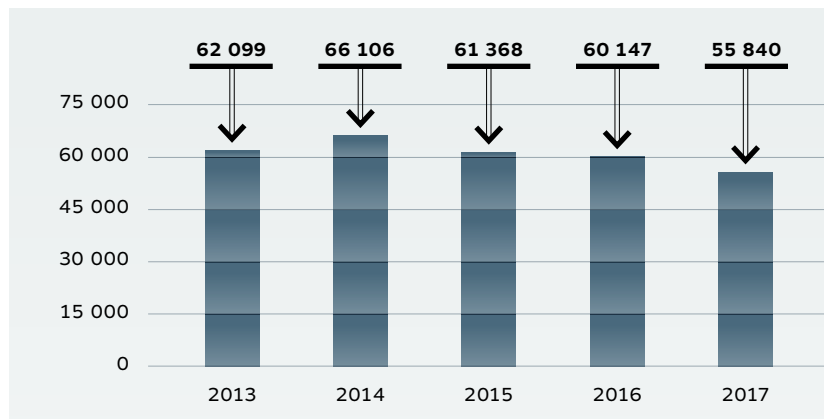

Biblioteka Narodowa, korzystając z katalogów własnych zbiorów, katalogów centralnych, polskich i obcych źródeł informacyjnych, udzielała odpowiedzi na pytania czytelników w punkcie informacyjnych: „A” – przy wejściu do BN oraz w Informatorium. Informatorium odwiedziło w 2017 r. 6506 osób (w 2016 r. – 10 125), a w punkcie informacyjnym udzielono 40 109 informacji (w 2016 r. – 40 667). Pomocą w korzystaniu ze źródeł informacji służą także pracownicy Czytelni Rękopisów i Starodruków w Pałacu Rzeczypospolitej. BN odpowiada też na kwerendy pisemne i telefoniczne, krajowe i zagraniczne. W 2016 r. Pracownia informacji Naukowej w Zakładzie Udostępniania Zbiorów BN udzieliła 55 840 informacji bibliotecznych, bibliograficznych i faktograficznych (w 2016 r. – 60 147).

Kontynuowano realizację edukacyjnego programu zwiedzania Biblioteki Narodowej, z którego skorzystało 2340 osób (w 2016 r. – 2320) w 108 grupach (w 2016 r. – 91). Byli to przede wszystkim uczniowie szkół średnich, studenci, nauczyciele i bibliotekarze oraz goście z Argentyny, Austrii, Chin, Czech, Iranu, Korei Południowej, Mołdawii, Rosji, Stanów Zjednoczonych, Ukrainy, Wielkiej Brytanii (75 osób).

**Liczba udzielonych informacji bibliotecznych,
bibliograficznych i faktograficznych w BN
w latach 2013–2017**

Na zamówienie czytelników korzystających z materiałów zastępczych wykonano następujące usługi reprograficzne: ksero z oryginału – 704 strony, ksero z mikrofilmu – 66 stron, skan z oryginału – 10 174 strony, skan z mikrofilmu – 7843 strony, skan z repozytorium – 1017 stron.

Udostępnianie międzybiblioteczne

Biblioteka Narodowa współpracuje z innymi bibliotekami krajowymi i zagranicznymi w zakresie międzybibliotecznego udostępniania zbiorów. W 2017 r. do Biblioteki Narodowej wpłynęło 2285 zamówień z bibliotek krajowych (2016 r. – 3036), z czego zrealizowano 1762 wnioski (83%), oraz 499 zamówień z bibliotek zagranicznych (w 2016 r. – 466) – zrealizowano 246 wniosków (50%). W 2017 r. do BN wpłynęły łącznie 2784 zamówienia.

W podanych liczbach wypożyczeń mieści się także udostępnianie mikrofilmów. W 2017 r. do zwkiz wpłynęło 176 zamówień na mikrofilmy, z których zrealizowano 173, wypożyczając 741 szpul mikrofilmowych zawierających: 164 roczniki czasopism, 371 rękopisów, 6 starodruków i 3 książki archiwalne. Mikrofilmy ze zbiorów BN stale cieszą się dużym zainteresowaniem.

Na koniec 2017 r. aktywne konta wypożyczeń w BN posiadało 188 bibliotek z terenu kraju. Najwięcej zamówień z Warszawy wpłynęło z Warszawskiego

Uniwersytetu Medycznego, Centralnej Biblioteki Statystycznej, Niemieckiego Instytutu Historycznego, Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz Muzeum Powstania Warszawskiego. Z pozostałych bibliotek krajowych najczęściej zamówienia składał Instytut Badań Literackich PAN w Poznaniu, Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Zielonej Górze, Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu, Chełmska Biblioteka Publiczna oraz biblioteki pedagogiczne w Suwałkach i Lidzbarku Warmińskim.

W 2017 r. zwrócił zamówienia ze 130 bibliotek z 33 krajów. Najczęściej z zamówieniami do BN zwracały się Stany Zjednoczone (41 bibliotek), Kanada, Niemcy i Czechy. Znaczną część zamówień zrealizowano poprzez udostępnienie kopii – ponad 50%.

Biblioteka Narodowa udostępniała także swoje zbiory w celu zaprezentowania ich na wystawach organizowanych przez instytucje krajowe i zagraniczne. W 2017 r. Zakład Wypożyczania Krajowego i Zagranicznego zarejestrował 32 wnioski o wypożyczenie materiałów ze zbiorów BN na wystawy krajowe (w 2016 r. – 38) i 3 pisma w sprawie wystaw zagranicznych (w 2016 r. – 5). Łącznie poddano ocenie, przygotowano do wypożyczenia (oraz wypożyczono i/lub przyjęto zwrot) 280 obiektów. Wśród nich znalazły się 2 obiekty o szczególnej wartości zabytkowej, przechowywane w Skarbcu BN, wymagające podjęcia specjalnych procedur.

Obiekty należące do zbiorów Biblioteki Narodowej eksponowano m.in. na wystawie zorganizowanej przez Österreichische Galerie Belvedere w Wiedniu, dotyczącej Jana III Sobieskiego oraz wykorzystano w projekcie Zachęty – Narodowej Galerii Sztuki związanym z wystawą na Biennale w Wenecji.

Wszystkie obiekty zwrócone po zakończeniu ekspozycji przeszły pomyślnie przegląd konserwatorski – ich stan nie budził zastrzeżeń.

Atrakcyjną formę wypożyczeń oferuje Cyfrowa Wypożyczalnia Publikacji Naukowych ACADEMICA. W ramach tego projektu, realizowanego pod auspicjami Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej w oparciu o fundusze Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka i we współpracy z Naukową i Akademicką Siecią Komputerową, powstał system wypożyczeń wersji elektronicznej książek i czasopism naukowych. Od listopada 2014 r. wpływały zgłoszenia z bibliotek zainteresowanych przystąpieniem do systemu. Zgłaszały się zarówno biblioteki, które współpracowały już z Biblioteką Narodową w ramach wypożyczania tradycyjnego, w tym duże biblioteki uniwersyteckie i naukowe, jak i małe biblioteki publiczne, które do tej pory nie miały dostępu do zbiorów BN oraz biblioteki uczelni prywatnych. Na dzień 31 grudnia 2017 r. w systemie ACADEMICA były zarejestrowane 422 biblioteki, autoryzowano 446 terminali, założono konta 4103 użytkownikom.

W 2017 r. kontynuowano prace nad rozwojem Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych ACADEMICA. W bibliotekach na terenie całego kraju odbywały się warsztaty z podstaw ACADEMIKI i jej praktycznego wykorzystania. Prowadzono także działania informacyjno-promocyjne. W 2017 r. wprowadzono nową formę szkoleń – webinaria. Przeprowadzono w ten sposób 6 szkoleń, w których wzięło udział ponad 220 uczestników.

Obecnie ACADEMICA umożliwia dostęp do ponad 2200 tys. publikacji, w tym do ponad 1222 tys. naukowych chronionych prawem autorskim ze wszystkich dziedzin wiedzy (w tym: monografie, podręczniki, skrypty, artykuły i całe numery czasopism). ACADEMICA to nie tylko dostęp terminalowy,

ale również ogromna baza online pozwalająca na swobodne przeszukiwanie zasobów oraz umożliwiająca dostęp do publikacji z domeny publicznej i licencjonowanych w otwartym internecie. Zgodnie z założeniami system ten zastąpi z czasem dotychczasową tradycyjną formę wypożyczeń międzybibliotecznych.

5

A complex musical score for a percussion ensemble. The score is divided into two systems. The first system includes parts for **bg** (bongos), **tmb** (tambourine), **gom** (gong), **c-pr** (cymbal), **t-t** (tom-tom), and **tmb** (tambourine). The second system includes parts for **tmb** (tambourine), **c-ch** (cymbal), and **tmb** (tambourine). The score features various rhythmic patterns, including triplets and sixteenth notes, and dynamic markings such as *mf*, *mp*, *f*, and *sempre*. The background is a dark teal color.

Technologie
procesów
bibliotecznych

A musical score for two parts, **CCI** and **CCII**. The score is in 4/4 time and features a simple rhythmic pattern of quarter notes. The background is a dark teal color.

Zintegrowany system biblioteczny

Materiały biblioteczne, które wpływają do Biblioteki Narodowej, przede wszystkim książki i czasopisma, ale także druki ulotne, dokumenty elektroniczne, nuty, mapy oraz nagrania dźwiękowe i audiowizualne, są na bieżąco rejestrowane w zintegrowanym systemie bibliotecznym SIERRA. Baza dla katalogów centralnych i bibliografii (KCB) obsługiwana jest przez klienta MILLENNIUM. System działa w oparciu o pięć głównych modułów: katalogowania, gromadzenia, zamawiania i rejestracji czasopism oraz udostępniania. Pomocniczo do funkcjonowania systemu wykorzystywany jest moduł administracyjny oraz moduł do automatycznego wyprowadzania i przesyłania danych.

W roku 2017 baza danych systemu SIERRA powiększyła się o 1 098 703 rekordy różnych typów.

Na koniec 2017 r. w bazie znajdowało się łącznie 11 630 860 rekordów różnych typów: bibliograficznych (4 712 975), wzorcowych (2 180 433), egzemplarza (4 497 873), zamówień (13 935), dostawców (238), czytelnika (72 265), zasobu czasopism (149 125) oraz rachunków (4016). W bazie katalogów centralnych i bibliografii znajdowało się 928 777 rekordów bibliograficznych, w tym: Centralny katalog książek zagranicznych (672 663), Bibliografia polska 1901–1939 (69 346), Bibliografia poloników zagranicznych (136 804), Polonika XVI–XVIII wieku w bibliotekach rzymskich (4521), Archiwum Instytutu Literackiego Kultura (45 443). Rekordy wzorcowe są kopią rekordów z bazy głównej.

Udostępnianie danych z katalogu komputerowego BN

Opisy materiałów bibliecznych zgromadzonych w Bibliotece Narodowej są udostępniane użytkownikom za pomocą:

Katalogu internetowego OPAC

Wyszukiwarki ENCORE

Protokołu Z39.50, z którego korzystają biblioteki do pobierania opisów bezpośrednio z bazy SIERRA

Uruchomionego w 2016 r. serwisu do pobierania danych za pomocą API. Serwis dostępny jest pod adresem: data.bn.org.pl

---

Systematycznie przekazywane są dane dla bibliotek i instytucji współpracujących w formacie wymiennym:

Rekordy bibliograficzne i rekordy wzorcowe dla systemu MAK+, prowadzonego przez Instytut Książki. Rekordy bibliograficzne i wzorcowe przekazywane są codziennie, modyfikacje rekordów raz w tygodniu

---

OCLC (rekordy bibliograficzne)

Dla projektu VIAF (rekordy wzorcowe)

CERL (rekordy starych druków oraz cała kartoteka rekordów wzorcowych)

EUROPEANA (rekordy bibliograficzne)

Rekordy wzorcowe pobierają:

NUKAT

Miejska Biblioteka Publiczna w Warszawie (Koszykowa)

Biblioteka Dolnośląska

Biblioteka Publiczna w Dzielnicy Bemowo m.st. Warszawy dla systemu MATEUSZ

Konsorcjum Użytkowników Systemów SOWA

Federacja Bibliotek Kościelnych FIDES

MOL

Książnica Podlaska

Wykorzystanie katalogu BN w 2017 r.

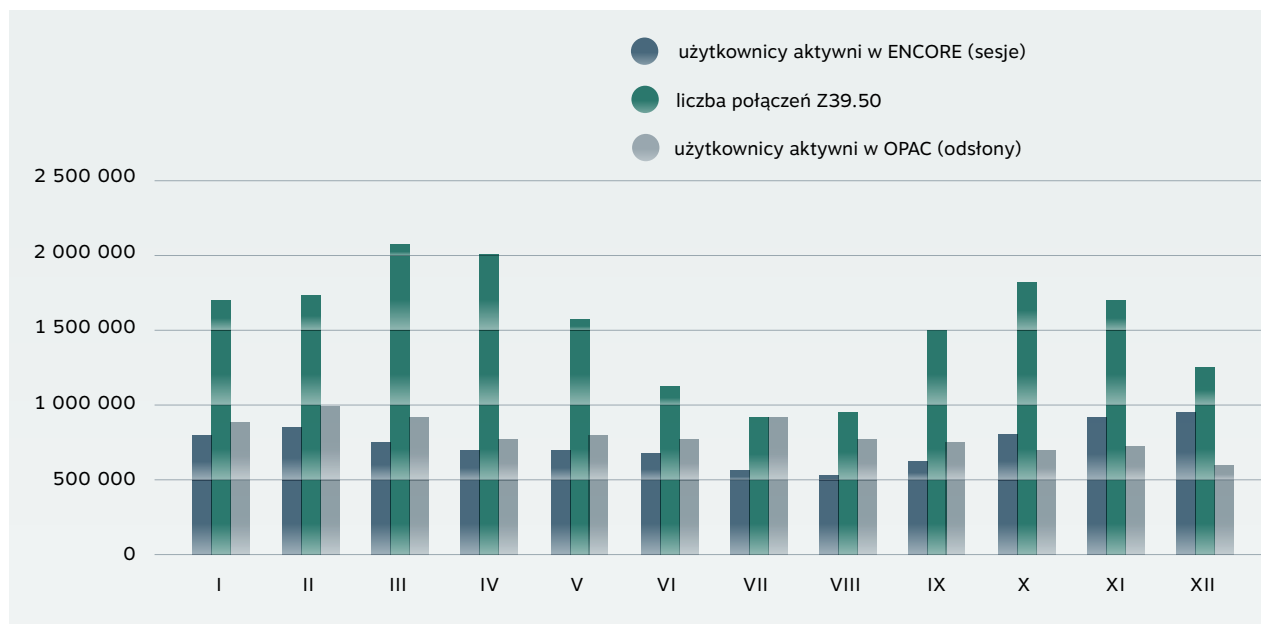
MIESIĄC	UŻYTKOWNICY AKTYWNI W ENCORE	LICZBA POŁĄCZEŃ Z39.50	UŻYTKOWNICY AKTYWNI W OPAC	RAZEM
I	621 454	1 712 767	878 491	3 212 712
II	641 823	1 756 395	993 635	3 391 853
III	745 051	2 054 022	912 686	3 711 759
IV	699 682	2 024 669	763 139	3 487 490
V	684 669	1 581 574	802 027	3 068 270
VI	652 377	1 109 530	777 410	2 539 317
VII	550 734	948 992	899 267	2 398 993
VIII	529 942	963 460	765 608	2 259 010
IX	610 545	1 506 048	754 543	2 871 136
X	815 227	1 811 236	692 523	3 318 986
XI	928 433	1 681 289	741 972	3 351 694
XII	940 335	1 234 799	586 990	2 762 124
SUMA	8 420 272	18 384 781	9 568 291	36 373 344

62

Dysponujemy danymi pokazującymi liczbę połączeń do bazy Sierra za pośrednictwem protokołu Z39.50 z adresów IP serwerów/komputerów poszczególnych bibliotek. W 2017 r. z wykorzystaniem protokołu Z39.50 miało miejsce 18 384 781 połączeń do bazy (nie odzwierciedlają one liczby wykonanych pobrań/wyszukiwań, których jest znacznie więcej).

W katalogu internetowym OPAC odnotowano 9 568 291 odsłon, natomiast za pomocą wyszukiwarki ENCORE w 2017 r. miało miejsce 9 568 291 otwartych sesji.

Wykres wykorzystania katalogu BN w 2017 r.

Sprzęt i oprogramowanie komputerowe. Sieć lokalna i dostęp do internetu

W Bibliotece Narodowej funkcjonuje blisko tysiąc komputerów podłączonych do domeny Acitve Directory, nad którymi opiekę sprawuje Zakład Technologii Informatycznych w zakresie m.in.: zakładania kont dla nowych użytkowników i usuwania nieaktualnych, zmiany haseł, nadawania praw użytkownikom, wymiany zużytego sprzętu oraz jego utylizacji, konfiguracji sprzętu zgodnie z potrzebami użytkownika (m.in. instalowanie niezbędnych aplikacji do realizacji obowiązków, reagowanie na codzienne problemy użytkowników przy eksploatacji sprzętu).

Zakład Technologii Informatycznych administrował w 2017 r. (wraz z firmami zewnętrznymi), zlokalizowanymi w trzech ośrodkach przetwarzania danych, zasobami: 66 serwerów fizycznych, 91 serwerów wirtualnych, 7 macierzy dyskowych i 3 bibliotek taśmowych.

Ponadto ZTI brał czynny udział w pracach związanych z rozbudową systemów, takich jak: polona.pl., Cyfrowe Repozytorium Biblioteki Narodowej oraz e-isbn.pl, realizowanych w ramach projektów „e-usługa OMNIS” i „Patrimonium”.

Zakład Technologii Informatycznych przy wsparciu firm zewnętrznych nadzoruje bezpieczeństwo i prawidłowe funkcjonowanie sieci LAN oraz VOIP w dwóch lokalizacjach Biblioteki Narodowej. ZTI nadal utrzymuje dwa niezależne łącza, dzięki czemu możliwe jest wykorzystanie protokołu BGP, co minimalizuje skutki niedostępności serwisów BN w przypadku awarii pojedynczego łącza.

6

The image shows a handwritten musical score on a grid background. The score includes several staves with musical notation and instrument labels:

- CF**: Two staves at the top left with notes and rests.
- TR**: Two staves in the top right, with notes and rests.
- tba**: A staff in the middle left with notes and rests.
- met.**: A staff in the middle left with notes and rests.
- CCI**: A staff in the bottom right with notes and rests.

The score is written in black ink and includes various musical symbols such as notes, rests, and dynamic markings.

Ochrona
i konserwacja
zbiorów

Biblioteka Narodowa, gromadząc polski dorobek piśmienniczy, podejmuje wiele działań, aby zapewnić zbiorom właściwe warunki przechowywania i ochrony. Proces konserwacji i zabezpieczania zbiorów nadzorują specjaliści, wykorzystując przy tym najnowsze osiągnięcia sztuki konserwatorskiej i nowoczesne rozwiązania technologiczne. W ciągu ostatnich kilkunastu lat na potrzeby konserwacji zbiorów Biblioteki Narodowej zakupiono i zmodernizowano sprzęt umożliwiający realizację zabiegów służących ochronie zbiorów w skali masowej, takich jak dezynfekcja, digitalizacja czy odkwaszanie. W latach 2000–2008, dzięki funduszom zapewnionym przez Wieloletni Rządowy Program „Kwaśny papier Ratowanie w skali masowej zagrożonych polskich zasobów bibliotecznych i archiwalnych”, możliwy był zakup i wdrożenie technologii masowego odkwaszania papieru: arkuszy i książek. Mimo stosunkowo krótkiego okresu działania Programu, zaplanowano i zrealizowano inwestycje, które wzmocniły pozycję Polski jako ośrodka masowej konserwacji zbiorów z XIX i XX w. oraz jedyne kraju, w którym biblioteki i archiwa stały się właścicielami licencjonowanych, nowoczesnych urządzeń do odkwaszania zbiorów. Zastosowane w Narodowej Książnicy technologie oraz metody konserwatorskie są bardzo skuteczne w przedłużaniu trwałości materiałów bibliotecznych wytworzonych na tzw. kwaśnym papierze. W oparciu o wyniki badań, podjęto decyzję o poddawaniu zabiegom wyłącznie egzemplarzy zaliczonych do narodowego zasobu bibliotecznego. Istotną zmianą, jaka zaszła w działaniach pracowni konserwatorskich BN jest ograniczenie do koniecznego minimum tzw. konserwacji pełnej na rzecz konserwacji zachowawczej.

Powołany w listopadzie 2015 r. w BN Instytut Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych, rozwijając znakomite tradycje zapoczątkowane utworzeniem w 1929 r. przez prof. Bonawenturę Lenarta Pracowni Konserwatorskiej BN, kontynuuje w nowej strukturze realizowane dotychczas zadania. Instytut tworzą następujące komórki:

Pracownia Konserwacji
Zbiorów Bibliotecznych

Pracownia Konserwacji
Masowej Książek

Introligatornia Specjalistyczna

Pracownia Konserwacji
Masowej Arkuszy

Laboratorium Konserwatorskie
Zbiorów Bibliotecznych

Wyniki badań, działań i dyskusji konserwatorskich prowadzonych przy i wokół materiałów bibliotecznych, są publikowane w wydawanym przez Bibliotekę Narodową „Notesie Konserwatorskim”. Jako jedyny obecnie w Polsce specjalistyczny periodyk poświęcony ochronie zbiorów bibliotecznych i archiwalnych znajduje się on na liście czasopism punktowanych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Popularyzacji zagadnień związanych z ochroną i konserwacją zabytków piśmiennictwa oraz innych kategorii zbiorów służy także działający od 2013 r. na stronie internetowej BN blog tematyczny „Dobre zachowanie”.

Kompendium umożliwiającym instytucjom założenie i prowadzenie laboratorium konserwatorskiego jest, wydany w 2014 r. nakładem czołowego światowego wydawnictwa naukowego Elsevier, konserwatorski podręcznik mikrobiologiczny *The Preservation and Protection of Library Collections* autorstwa Bogdana Filipa Zerka, kierownika Instytutu Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych Biblioteki Narodowej.

Pracownicy Biblioteki Narodowej aktywnie uczestniczą w spotkaniach, seminariach i konferencjach międzynarodowych i krajowych, poświęconych sprawom ochrony zbiorów oraz wymianie doświadczeń w tym zakresie. W dniach 18–21 kwietnia 2017 r. w Bibliotece Narodowej odbywały się jubileuszowe warszawskie spotkania konserwatorskie Sztuka Konserwacji 1997–2017. Otworzyła je zorganizowana przez BN sesja poświęcona wyzwaniom, jakie stawia konserwatorom digitalizacja zbiorów. Dla uczestników sesji przygotowano wystawę kopii konserwatorskich najcenniejszych zbiorów Narodowej Książnicy.

W listopadzie 2017 r. BN była współorganizatorem konferencji „Współczesne decyzje konserwatorskie w ochronie materiałów bibliotecznych: maksimum zachowania – minimum ingerencji”, towarzyszącej warszawskim 5. Targom Konserwacji i Restauracji Zabytków oraz Ochrony i Wyposażenia Archiwów, Muzeów i Bibliotek DZIEDZICTWO 2017.

W 2017 r. zakończono konserwacje 667 obiektów o łącznej liczbie 8665 kart (w tym 510 obiektów stanowią zbiory konserwowane w ramach projektu „Patrimonium – digitalizacja i udostępnienie polskiego dziedzictwa narodowego ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej”).

Coraz większego znaczenia w ochronie zbiorów nabiera profilaktyka konserwatorska, przestrzeganie zasad właściwego przechowywania materiałów bibliotecznych, ale także reguł operowania cennymi zbiorami przekazywanymi do digitalizacji.

Profilaktyka – konserwacja zachowawcza

Działania profilaktyczne, czyli ochrona całego księgozbioru, to strategiczny kierunek ochrony dla zbiorów, które są w całości przechowywane. Na bieżąco nadzoruje się warunki klimatyczne w magazynach zbiorów i salach wystawowych, regularnie oczyszcza się zbiory, wymienia opakowania ochronne lub wprowadza nowoczesne opakowania dla zbiorów, które tego wymagają. Kompleksowe działania realizowane są przy pomocy specjalistycznego sprzętu i aparatury, stosowanych również w pracach badawczych z zakresu opracowywania, typowania i testowania nowych materiałów i metod konserwacji. Badania służą również rozpoznawaniu i charakteryzowaniu czynników powodujących niszczenie i degradację materiałów bibliotecznych.

Podczas badań obiektów bibliotecznych w 2017 r. wykonano: 1958 pomiarów fizykochemicznych (w 2016 r. – 2200) oraz 8687 pomiarów mikrobiologicznych (w 2016 r. – 8845) na zbiorach i z powietrza. Badaniom mikrobiologicznym poddano książki, dokumenty życia społecznego, druki, rękopisy, mapy, rysunki, grafiki. Łącznie wykonano 209 badań (w 2016 r. – 202). Do ich przeprowadzenia metodą odcisku pobrano z obiektów 3994 prób mikrobiologicznych (w 2016 r. – 4088). Sukcesywnie badane było także powietrze w magazynach. W 2017 r. wykonano 3286 pomiarów mikrobiologicznych powietrza aparatem MAS-100Eco (w 2016 r. – 2812) w pomieszczeniach BN, w tym w 48 magazynach z materiałami bibliotecznymi. Wyniki badań mikrobiologicznych powietrza w magazynach porównywane były z wynikami analizy powietrza atmosferycznego (czyli tzw. tła).

W ramach dezynfekcji materiałów bibliotecznych wykonano 58 „wsadów” dezynfekcyjnych w komorze ciśnieniowo-próżniowej (w 2016 r. – 54), co oznacza wydezynfekowanie tlenkiem etylenu około 40,6 m³ (w 2016 r. – 38 m³) książek, dokumentów, rękopisów, druków, rysunków, grafik, map i innych obiektów bibliotecznych, w tym 30,625 wsadu wykonano dla potrzeb własnych BN, a 27,375 – odpłatnie dla instytucji zewnętrznych (m.in. dla: Muzeum Powstania Warszawskiego, Biblioteki Uniwersyteckiej, Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, Muzeum Literatury, Żydowskiego Instytutu Historycznego. Muzeum Azji i Pacyfiku, Teatru Wielkiego Opery Narodowej).

Tak jak w poprzednich latach, w 2017 r. pudła i teczki ochronne wykonane z kwaśnej tektury wymieniane były na opakowania ochronne z tektury bezkwasowej. Ponadto w ramach prac introligatorni specjalistycznej uszkodzone egzemplarze książek i czasopisma poddawano drobnym naprawom. Wykonano 72 339 sztuk opakowań ochronnych na zbiory biblioteczne, m.in.: 1752 pudła ochronne, 152 teczki konserwatorskie, 23 100 obwolut i kopert, 42 903 teczki na rękopisy i czasopisma, 4575 teczek kartonowych.

Konserwacja tradycyjna

Tradycyjną konserwacją obejmowane są głównie zabytkowe obiekty ze zbiorów specjalnych oraz cymelia zbiorów głównych Biblioteki Narodowej. W 2017 r. w pracowniach Instytutu Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych została ukończona konserwacja następujących obiektów:

---

37 rękopisów zawierających łącznie 3592 karty (w 2016 r. odpowiednio – 60, 3847), w tym m.in.: *Godzinki Jakuba Wargockiego*, *Ewangelia Anastazji*, *Sakramentarz tyniecki*, korespondencja G. W. Leibniza, *Poezje II: Vade-mecum C. Norwida*

---

33 starodruków zawierających 5330 kart (w 2016 r. odpowiednio – 44, 5556), m.in.: *Triod postnaja, Do oby-watelow Polski i Litwy* T. Kościuszki, *Von der Hauptfrage...* P. Skargi

---

---

57 obiektów ikonograficznych (grafiki, rysunki, albumy z grafikami, fotografie) zawierających 360 kart (w 2016 r. – 50, 885), m.in.: album jednego z pionierów polskiej fotografii Karola Beyera (obiekt przechowywany w Skarbcu BN), portret Henriette Sontag, ekslibris Biura Odbudowy Stolicy

---

2 map (w 2016 r. – 19): mapy wsi Chodorowiec i *Charte derer von der Russisch-Keyser*

Dla obiektów poddawanych zabiegom konserwatorskim wykonana została dokumentacja opisowa i fotograficzna, włączona do komputerowej bazy dokumentacji konserwatorskich. Informacja o rodzaju zabiegów konserwatorskich wprowadzana jest do rekordu w zintegrowanym systemie bibliotecznym SIERRA.

W 2017 r. przygotowano 53 dokumentacje konserwatorskie dla 53 obiektów (w 2016 r. odpowiednio 66, 103), dla których wykonano 364 fotografie kolorowe (w 2016 r. – 619) oraz 666 fotografii cyfrowych (w 2016 r. – 2047). Wykonano również 11 ekspertyz dla 55 obiektów oraz 14 wstępnych opinii konserwatorskich dla 69 obiektów wypożyczonych na wystawy organizowane poza Bibliotekę Narodową, m.in. w: Muzeum Narodowym w Poznaniu, Muzeum Fryderyka Chopina w Narodowym Instytucie Fryderyka Chopina, Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie, Ambasadzie Rzeczypospolitej Polskiej w Brukseli, Muzeum Narodowym w Gdańsku, Museum Belvedere w Wiedniu, Muzeum Historycznym Miasta Krakowa.

Opracowania zawierają opis stanu zachowania tych obiektów oraz szczegółowe wskazówki dotyczące warunków eksponowania wypożyczonych z Biblioteki Narodowej materiałów bibliotecznych.

Konserwacja masowa.

Odkwaszanie

Zbiory XIX- i XX-wieczne stanowią główną i największą część zasobu Biblioteki Narodowej. W XIX w. nastąpiła istotna zmiana w technologii wytwarzania papieru. Masowa produkcja oparta na ścierze drzewnym oraz dodawanym do masy papierniczej kleju żywicznym i siarczanie glinowym, spowodowała, że papier stawał się kwaśny już w chwili jego produkowania, a wraz z upływem lat szybko ciemniał i robił się kruchy. Dokumenty utrwalone na tzw. kwaśnym papierze, ze względu na właściwości fizykochemiczne podłoża, są wrażliwsze na uszkodzenia mechaniczne i zagrożenia zewnętrzne. Procesy degradacji papieru spowodowane jego budową trwają również podczas magazynowania, dodatkowo przyspieszane przez absorpcję kwaśnych gazów zawartych w powietrzu. Zbiory XIX- i XX-wieczne stanowią główną i największą część zasobu Biblioteki Narodowej. Ich liczba jest zbyt duża, by można je było uratować metodami konserwacji tradycyjnej. Ratunek tym zbiorom może zapewnić tylko konserwacja masowa, tj. poddanie ich zabiegom w przeznaczonych do tego celu wyspecjalizowanych, nowoczesnych urządzeniach lub instalacjach, w procesach dezynfekcji, laminacji, odkwaszania i wzmacniania arkuszy oraz książek. Dzięki funduszom zapewnionym przez Wieloletni Rządowy Program „Kwaśny papier. Ratowanie w skali masowej zagrożonych polskich zasobów bibliotecznych i archiwalnych” (2000–2008), Biblioteka Narodowa od ponad 10 lat ratuje swoje zbiory, stosując technologie masowego odkwaszania – dla arkuszy papieru w urządzeniu C900 firmy Neschen, dla druków zwartych przy pomocy instalacji Bookkeeper firmy Preservation Technologies.

Pracownie Instytutu Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych oprócz odkwaszania zbiorów nowszych, pochodzących głównie z Zakładu Magazynów Bibliotecznych, wykonują również prace konserwatorskie obejmujące obiekty ze zbiorów specjalnych i cymelia z XIX i XX w. Zakres prac jest konsultowany z pracownikami merytorycznymi komórek przekazujących zbiory. Instytut przygotowuje też ekspertyzy stanu zachowania dla zbiorów nowszych wypożyczanych poza Bibliotekę Narodową.

W związku z rozpoczęciem 1 lutego 2017 r. programu „Patrimonium – digitalizacja i udostępnienie polskiego dziedzictwa narodowego ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej” prace konserwatorskie w PKMA wykonywane są niemal wyłącznie dla zbiorów wytypowanych do tego programu. Zwiększyła się ilość prac o charakterze konserwacji zachowawczej związanej z odsłonięciem treści lub ułatwieniem do dotarcia do zapisów: rozklejano i prostowano karty, wklejano luźne strony lub tablice, sklejano duże rozdarcia lub pęknięcia. Prowadzono również konserwacje zachowawcze oryginalnych opraw wydawniczych i opraw z epoki, np.: naprawiano odpadające okładki broszurowe, czasem oprawy twardej, naprawiano zachowawczo grzbiety. Konserwatorzy w porozumieniu z opiekunami zbiorów rozszywali zbyt głęboko wszyte składki, wyjmowali metalowe zszywki, niekiedy usuwali paski magnetyczne, jeśli sklejały tekst.

Najwięcej pełnych konserwacji wykonano dla zbiorów Zakładu Dokumentów Życia Społecznego, gdzie dominują cienkie zakwaszone papiery, a afisze

wielkoformatowe przechowywane są w formie złożonej wielokrotnie. Obiekty wytypowane do digitalizacji były odkwaszane, scalane i uzupełniane oraz prasowane. W takiej formie dopiero mogły być poddane skanowaniu. Zbiory Zakładu Dokumentów Życia Społecznego należą do najbardziej wrażliwej kategorii zbiorów.

Konserwacja zbiorów w ramach programu digitalizacji „Patrimonium”

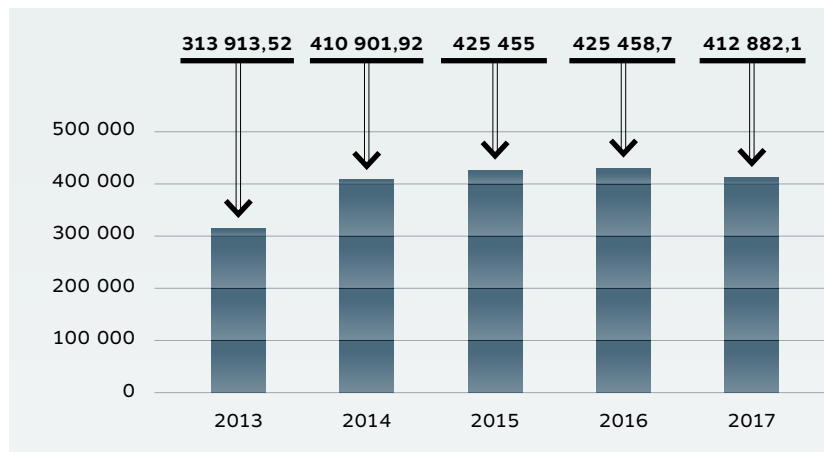
NAZWA	WOLUMINY / JEDNOSTKI
Zakład Magazynów Bibliotecznych	832
Zakład Dokumentów Życia Społecznego	3618
Zakład Zbiorów Kartograficznych	408
Zakład Zbiorów Muzycznych	189
RAZEM	5047 JEDNOSTEK

Odkwaszanie nieoprawnych czasopism Zakładu Magazynów Bibliotecznych przebiega zgodnie z ustalonym w latach wcześniejszych rytmem.

W 2017 r., dzięki czynnościom konserwatorskim wykonywanym w urządzeniu C900 firmy Neschen, odkwaszono łącznie 412 882,1 kart w przeliczeniu na format A4, który jest miernikiem obiektywnie pokazującym liczbę materiałów odkwaszonych w tej technologii (w 2016 r. – 425 458,7). W ramach odkwaszania druków zwartych w systemie Bookkeeper (odkwaszanie w środowisku bezwodnym) odkwaszono 82 713 wol./jedm./tek archiwalnych. Po odkwaszeniu obiekty ze zbiorów BN były poddawane pracom konserwatorskim o różnym stopniu zaawansowania.

**Liczba arkuszy (w przeliczeniu na format A4) odkwaszonych
w technologii Neschen C900 w latach 2013–2017
w Bibliotece Narodowej (zbiory BN i innych instytucji)**

W 2017 r. kontynuowano odkwaszanie m.in. XIX-wiecznej części kolekcji wilanowskiej i księgozbioru Czesława Miłosa (odkwaszono kolejnych 1086 woluminów).

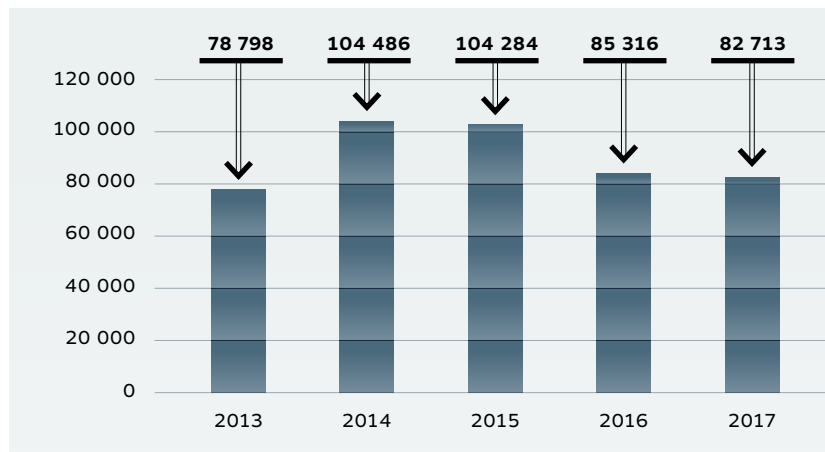
72

W 2017 r. w Pracowni Konserwacji Masowej Książek odkwaszano głównie zbiory trzeciego (największego) formatu. Wymagają one dłuższego czasu suszenia materiałów odkwaszonych w instalacji do odkwaszania, co wpłynęło na zmniejszenie liczby cykli odkwaszania przeprowadzanych w pracowni w ciągu jednego dnia: z 5 na 4. Książki o grzbietach dłuższych niż 33 cm muszą być odkwaszane w zbiorniku horyzontalnym (takich obiektów mieści się w nim nie więcej niż 4 woluminy jednorazowo). Rodzaj odkwaszanych materiałów bibliotecznych miał decydujący wpływ na mniejszą liczbę odkwaszonych w roku 2017 obiektów.

W 2017 r. przeprowadzano też zabiegi jednostronnej laminacji stosowane do ratowania bardzo kruchego papieru. Takiemu wzmocnieniu poddano m.in. 256 kart (234,04 karty w przeliczeniu na format A4) obiektów objętych konserwacją w ramach programu „Patrimonium”.

W ramach odkwaszania książek (druków zwartych) w systemie Bookkeeper w 2017 r. odkwaszono łącznie 82 713 woluminów o wadze 11 652,5 kg (w 2016 r. – 85 316 woluminów o wadze 16 259,1 kg), pochodzących ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz w ramach usług wykonanych dla innych instytucji. Łącznie w latach 2007–2017 odkwaszono w systemie Bookkeeper 867 635 woluminów/tek archiwalnych o wadze 281 460,93 kg.

Liczba woluminów/tek archiwalnych
odkwaszonych w systemie Bookkeeper w latach
2013–2017 w BN (zbiory BN i innych instytucji)

Mikrofilmowanie i digitalizacja zbiorów

73

Program mikrofilmowania zbiorów w Bibliotece Narodowej realizowany był od 1950 r., kiedy to utworzono stację mikrofilmową i rozpoczęto mikrofilmowanie najcenniejszych dokumentów ze zbiorów polskich bibliotek. Obecnie zasób mikrofilmów Biblioteki Narodowej liczy blisko 280 000 jednostek i zawiera dokumenty polskich i zagranicznych księżnic: kopie rękopisów, starodruków, muzykaliów, druków nowszych i czasopism, druków ulotnych oraz w mniejszym zakresie zbiorów ikonograficznych i kartograficznych.

Wraz z rozwojem technologii cyfrowej podstawowym narzędziem ochrony unikatowych obiektów i jednocześnie masowego ich udostępniania stała się digitalizacja i budowanie bibliotek cyfrowych, które mogą ocalić dorobek kulturalny zapisany na tradycyjnych i nietrwałych nośnikach. Digitalizacja zbiorów stanowi dla Narodowej Książnicy jeden z głównych priorytetów działania. Z roku na rok w BN wzrasta więc liczba obiektów przenoszonych dzięki nowoczesnym technologiom do postaci cyfrowej. Zgodnie z decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Narodowa Książnica pełni od pięciu lat funkcję Centrum Kompetencji w zakresie digitalizacji materiałów bibliotecznych w Polsce.

BN stopniowo pozyskuje najnowocześniejszy sprzęt umożliwiający masową digitalizację. Działający od 2004 r. Zakład Reprografii i Digitalizacji Zbiorów Bibliotecznych BN, w 2015 r. został włączony jako Pracownia do skupiającego wszystkie kroki w procesie digitalizacji Zakładu Zbiorów Cyfrowych. Od 2004 r. Biblioteka Narodowa inwestuje w zakup skanerów do oryginałów (formatu A2, A1 oraz A0 firm Zeutschel, ProServ), które umożliwiły

digitalizację np. książek, map, afiszy w rozdzielczości do 600 dpi. Zakupiono także dwa wysokiej klasy aparaty firmy Hasselblad do fotografowania cennych zbiorów ikonograficznych. W 2010 r. Biblioteka Narodowa jako pierwsza instytucja w Polsce zakupiła dodatkowo trzy automatyczne skanery do książek. Zakup został sfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka) w ramach realizowanego przez BN projektu Cyfrowa Wypożyczalnia Publikacji Naukowych ACADEMICA. W ramach tego samego projektu w 2011 r. BN została wyposażona w nowoczesny automatyczny skaner do mikrofilmów Zeutschel OM 1600, umożliwiający masową digitalizację klitek mikrofilmowych. Pracownia posiada także dwa automatyczne skanery dzielowe ScanRobot i skaner „Metis” z tzw. V-kołyską do digitalizacji trudno otwierających się kodeksów (zakupione w 2013 r.) oraz nabyty w roku 2014 skaner dzielowy Zeutschel 12002, a także profesjonalny zestaw fotograficzny PhaseOne DF+ przeznaczony do digitalizacji cennych i delikatnych obiektów skarbcowych. W 2015 r. zakupiono dodatkowo dwa skanery dzielowe formatu A3.

W 2017 r. Biblioteka Narodowa rozpoczęła realizację projektu „Patrimonium – digitalizacja i udostępnienie polskiego dziedzictwa narodowego ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej”, zgłoszonego w ramach konkursu poddziałania 2.3.2 „Cyfrowe udostępnienie zasobów kultury” Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa.

W celu wykonania zaplanowanej digitalizacji i udostępnienia ponad 1 miliona obiektów wchodzących w skład Narodowego Zasobu Bibliotecznego, zakupiono dwa nowoczesne skanery SupraScan Quartz HD, które umożliwiają digitalizację obiektów do formatu A1 i A0 w rozdzielczości do 600 dpi. W ramach projektu Biblioteka Narodowa zakupiła 6 skanerów dzielowych firmy CopiBook o formacie A2, a także dwa urządzenia ze stołami „v” przeznaczone do digitalizacji najcenniejszych zbiorów o grubości grzbietu nawet do 15 cm. Uzupełniono wyposażenie istniejących pracowni (zakupiono dwa wysokiej jakości obiektywy do aparatów, nowe oświetlenie oraz zmodernizowano istniejące). W maju 2018 r. Biblioteka Narodowa wzbogaci się o 17 nowych profesjonalnych urządzeń digitalizacyjnych ze stołami „v” opartymi na aparatach fotograficznych, na których będą skanowane książki, stare druki, rękopisy oraz czasopisma do formatu A1. W tym celu przygotowano także nową, dużą pracownię na te urządzenia.

W 2017 r. w Pracowni Reprografii i Digitalizacji wykonano 13 252 538 skanów, w tym z oryginału – 11 836 156, a z mikrofilmów – 1 280 361. Spadek w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego w liczbie wykonywanych skanów spowodowany jest specyfiką projektu „Patrimonium”, w ramach którego skanowane są najcenniejsze obiekty z zasobów historycznych pod opieką konserwatora. W roku 2017 liczba obiektów zdigitalizowanych na potrzeby projektu wyniosła 196 896. Równoległe do realizacji projektu „Patrimonium” w Bibliotece trwa digitalizacja materiałów objętych ochroną prawno-autorską, które udostępniane są za pośrednictwem Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych ACADEMICA oraz mikrofilmów.

Ogólnie w 2017 r. zdigitalizowano ponad 420 tys. obiektów.

Do najcenniejszych obiektów bibliotecznych zdigitalizowanych
w 2017 r. należą:

Egzemplarz pierwszego wydania z 1895 r. *Historii o krasnoludkach i o sierotce Marysi* Marii Konopnickiej

---

Renesansowy rękopis z końca xv w., tzw. Godzinki Jakuba Wargockiego

---

Rękopiśmienny Inwentarz rękopisów [Biblioteki Ordynacji Krasieńskich]

Starodruczne czasopismo z 1777 r. „Journal littéraire de Varsovie”

Wydanie z 1801 r. *Monacho-machii czyli Wojny mnichow* Ignacego Krasieckiego

---

Rękopis z 1825 r. *Dam i huzarów: komedia w 3 aktach prozą* Aleksandra Fredry

---

Fotografie krajoznawcze Henryka Poddębskiego, jednego z najwybitniejszych polskich fotografików xx wieku

---

Rękopis godziniek *Horae Beatae Mariae Virginis ad usum ecclesiae Parisiensis*

Urna z popiołami rękopisów i starodruków spalonych przez wojsko niemieckie w roku 1944 w gmachu Biblioteki Ordynacji Krasieńskich

---

Bezpieczeństwo zbiorów Biblioteki Narodowej

Profilaktyka ochrony zbiorów polega także na zwiększeniu bezpieczeństwa budynków, w których przechowuje się zbiory. Systematycznie przeprowadzane są kontrole stanu urządzeń przeciwpożarowych, zespołów wentylacyjno-klimatyzacyjnych i systemów zabezpieczeń technicznych oraz telewizji przemysłowej, zamontowanych w latach ubiegłych. W zakresie technicznej i elektronicznej ochrony obiektów działają kamery monitorujące wnętrze, kamery zewnętrzne, systemy czujek elektronicznych, modernizowane są zabezpieczenia antywłamaniowe. Zwiększeniu bezpieczeństwa budynków i zbiorów służą stałe kontrole ochrony przeciwpożarowej w obiektach BN, ćwiczenia ewakuacyjne pracowników, ćwiczenia taktyczno-bojowe jednostek ratowniczo-gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej oraz kompleksowy przegląd stanu technicznego urządzeń przeciwpożarowych, w tym m.in. systemu sygnalizacji pożaru, systemu zabezpieczenia przed zadymieniem, awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego, podręcznego sprzętu gaśniczego i przeciwpożarowej instalacji wodociągowej. Repozytorium cyfrowe jest wyposażone w nowoczesne systemy sygnalizacji pożarowej, wczesnej detekcji dymu oraz stałe urządzenie gaśnicze, co znacznie podnosi bezpieczeństwo zbiorów elektronicznych. Budynek magazynowy C jest wyposażony w System Sygnalizacji Pożaru (ssp) i wydzielenia przeciwpożarowe, w ramach których każda kondygnacja obiektu została podzielona na trzy odrębne strefy pożarowe, co pozwala na wczesną detekcję ewentualnego pożaru i zabezpiecza przed jego

rozprzestrzenieniem się. W kolejnych latach planowane są podobne prace w pozostałych budynkach BN. Zwiększy to skuteczność wykrywania ewentualnych zdarzeń pożarowych i umożliwi zarówno lepszą ochronę zbiorów BN, jak i jej pracowników oraz użytkowników. Ponadto zmodernizowano transporter materiałów bibliotecznych wraz z nowymi zabezpieczeniami przeciwpożarowymi. W 2016 r. jeden z magazynów zbiorów specjalnych został wyposażony w Stałe Urządzenie Gaśnicze (gaz obojętny – Inergen). Podjęte działania projektowe wynikają z zaleceń ekspertyz pożarowych, wykonanych na przestrzeni ostatnich trzech lat i są ukierunkowane na dostosowanie budynków BN do obowiązujących przepisów przeciwpożarowych oraz podniesienie poziomu bezpieczeństwa osób i mienia.

W 2017 r. realizowano także zadania wynikające z przyjęcia zasad ochrony dóbr kultury na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych.

7

CC I } *battere con pedale*
5555
z z 5555

CC II } *battere con pedale*
5555
z 5555

b *♭* *ond.* *mp* *sul pont.* *mp* *strisciando*

Biblioteki
cyfrowe

Cyfrowa Biblioteka Narodowa

POLONA

Cyfrowa Biblioteka Narodowa POLONA, która powstała w 2006 r., jest jednym z najnowocześniejszych portali tego typu na świecie. Udostępnia w postaci cyfrowej zabytki piśmiennictwa polskiego, najważniejsze wydania tekstów literackich i naukowych, dokumenty historyczne, czasopisma i książki, druki ulotne, rysunki, grafiki, fotografie, druki i rękopisy muzyczne oraz mapy pochodzące ze zbiorów Narodowej Książnicy oraz innych instytucji. Strona główna w połączeniu z profilem POLONY na portalach społecznościowych Facebook i Instagram oraz blogiem blog.polona.pl – to główne narzędzie promocji kolekcji cyfrowej Biblioteki Narodowej.

POLONA zbudowana jest na zasadzie *one page application*, co pozwala uniknąć efektu przeladowywania strony po przejściu do kolejnego miejsca w serwisie czy do kolejnego obiektu. Portal wyposażony jest w technologie wspomagające wyszukiwanie, m.in.: filtry, przeszukiwanie pełnotekstowe oraz narzędzie umożliwiające płynne skalowanie obrazu. Każde z rozwiązań zastosowanych przy budowie portalu zaprojektowano tak, aby w dowolnym momencie mogło być dalej rozwijane.

Zbiory POLONY, udostępniane są jako pojedyncze obiekty, ale także – dzięki wprowadzonym opisom – podzielone pod względem formalnym oraz tematycznie. Daje to możliwość prezentowania zasobów Biblioteki Narodowej i popularyzacji dziedzictwa kulturalnego Polski poprzez tworzenie na stronie polona.pl kolekcji tematycznych. Kolekcjom towarzyszą teksty publikowane na Polona/Blog. W 2017 r. na blogu ukazało się 6 tekstów dotyczących udostępnianych w POLONIE zbiorów. Na portalu społecznościowym [facebook.com](https://www.facebook.com/polona) strona POLONY stale zwiększa swój zasięg i uzyskuje nowe polubienia. Na koniec grudnia 2017 r. strona przekroczyła 36 000 polubień

(w 2016 r. – 34 700). W dalszym ciągu jest to najbardziej popularna strona dotycząca bibliotekarstwa w polskich portalach społecznościowych.

Najważniejszym zadaniem Zakładu Zbiorów Cyfrowych w 2017 r. było rozpoczęcie realizacji projektu pn. „Patrimonium – digitalizacja i udostępnienie polskiego dziedzictwa narodowego ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej”. Biblioteka Narodowa jest głównym beneficjentem projektu, odpowiedzialnym za koordynację masowej digitalizacji w dwóch największych polskich instytucjach bibliotecznych – BN i Bibliotece Jagiellońskiej. Przez cały rok trwały procesy konserwacji, digitalizacji i publikowania rękopisów, starodruków, obiektów kartograficznych, ikonograficznych, muzykaliów, czasopism, druków ulotnych oraz książek typowanych przez pracowników merytorycznych opracowujących zbiory. Od początku projektu zdigitalizowano 196 896 obiektów, skontrolowano jakość 3 995 435 skanów, opublikowano ze zbiorów BN 180 416 obiektów.

W ramach projektu zrealizowano zadanie „Digitalizacja i publikowanie starych druków – Skanowanie starych druków – usługa”, polegające na wprowadzeniu do postaci cyfrowej 10 tys. obiektów starodrukowych zachowanych na kliszach mikrofilmowych.

Ważnym wydarzeniem roku 2017 było uruchomienie nowego oprogramowania Cyfrowej Biblioteki Narodowej POLONA, która z tej okazji zyskała nową nazwę – POLONA/2miliony. Funkcjonowanie nowej wersji biblioteki cyfrowej zainaugurowano 12 października 2017 r. W związku z premierą nowego oprogramowania ZNC zlecił digitalizację urny z prochami bezcennych rękopisów i starodruków Biblioteki Narodowej podpalonych przez Niemców w październiku 1944 r. po powstaniu warszawskim.

Cyfrowe kopie 2 milionów najważniejszych dzieł w POLONIE, wraz z przechowywanymi w innych miejscach kopiami zapasowymi, stanowią trwałe zabezpieczenie tworzonych przez wieki dorobku intelektualnego. Zdigitalizowana urna została wybrana obiektem dwumilionowym. Jako obiekt numer 1 999 999 wytypowano zdobiony złotem paryski rękopis Godzinek Jakuba Wargockiego, pochodzący z poł. xv w. (znajdował się on już w zbiorach warszawskiej Biblioteki Załuskich).

W omawianym okresie Zakład Zbiorów Cyfrowych kontynuował współpracę z Wydawnictwem Świat Książki przy wydaniu podobizny tomiku K. K. Baczyńskiego *Serce jak obłok*. Promocja publikacji odbyła się 1 sierpnia 2017 r.

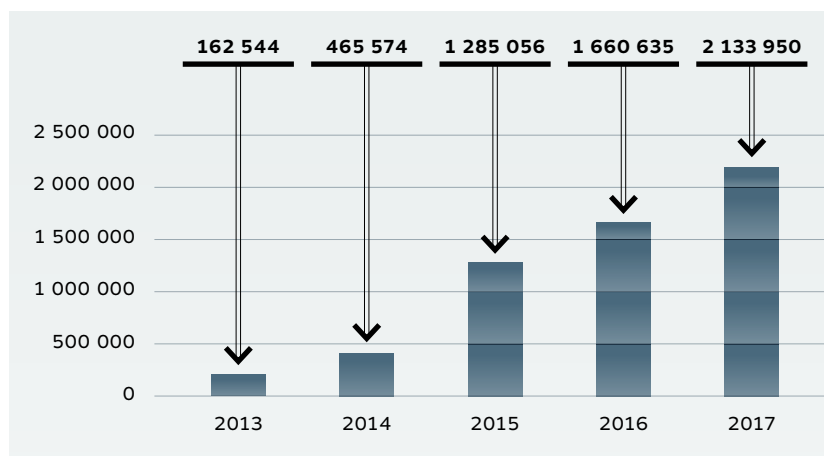
W POLONIE prezentowane są nie tylko zbiory BN, lecz również zasoby Narodowego Instytutu Fryderyka Chopina, Instytutu Teatralnego, Międzynarodowego Centrum Kultury w Krakowie (publikacje na otwartych licencjach), Biblioteki Fundacji xx. Czartoryskich, biblioteki Zakonu Franciszkanów w Krakowie oraz Muzeum Etnograficznego.

W roku 2017 umieszczono w POLONIE 555 586 publikacji cyfrowych. Liczba ta obejmuje zarówno obiekty dostępne w otwartym internecie pochodzące ze zbiorów BN, BJ oraz instytucji współpracujących z BN i udostępniających swoje zbiory w POLONIE, jak i dokumenty, które nie mogą być udostępniane w sieci ze względu na ochronę prawnoautorską – obiekty takie dostępne są w czytelniach BN i na terminalach AKADEMICKI. Na dzień 31 grudnia w portalu było dostępnych blisko 2 133 950 obiektów. Serwis POLONY odnotował 1 074 453 sesje (rejestrowana była wizyta każdego nowego gościa, który oglądał stronę i nie łączył się z nią przez ostatnie 60 minut) i 18 851 340 odsłon

poszczególnych stron. Średni czas pozostawania użytkownika w serwisie wyniósł 8 minut i 35 sekund. Współczynnik odrzuceń to ok. 5,08%, a 52,9% odwiedzających stanowili powracający użytkownicy portalu.

Liczba dokumentów udostępnionych w CBN POLONA w latach 2013–2017

Centrum Kompetencji w zakresie digitalizacji materiałów bibliotecznych

W 2017 r. Biblioteka Narodowa przyjęła do przechowania dyski z danymi 24 instytucji biorących udział w programie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Kultura Cyfrowa”, które zostały poddane analizie pod względem zgodności z zasadami dostarczania obiektów cyfrowych do przechowywania.

W dniach 21 i 28 listopada BN zorganizowała warsztaty dla podmiotów ubiegających się o dotację oraz instytucji uczestniczących w Programie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Kultura Cyfrowa”. Podczas warsztatów zostały omówione m.in. najważniejsze wyzwania związane z prawem autorskim, jakie czekają beneficjentów w trakcie przygotowywania się do

realizacji projektu digitalizacyjnego, z jakością odwzorowań oraz przygotowaniem obiektów do przekazania w postaci cyfrowej w celu długotrwałego przechowywania w Repozytorium Cyfrowym Biblioteki Narodowej.

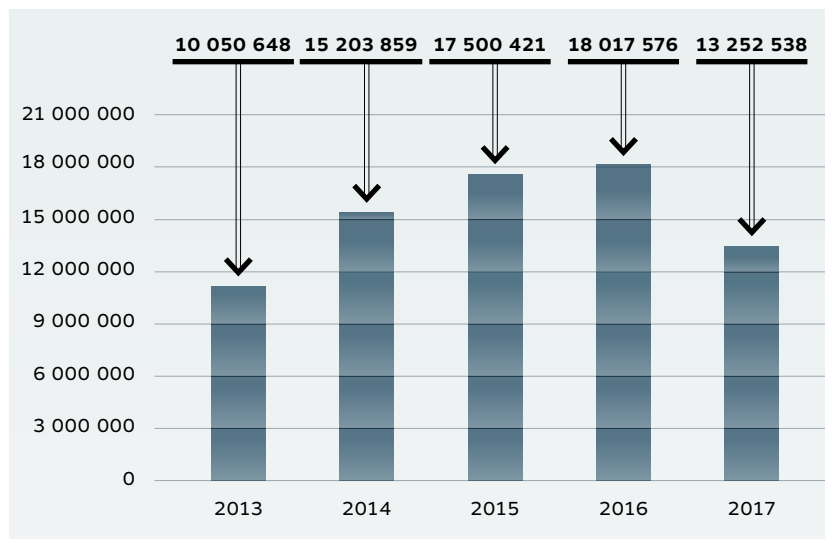
Biblioteka Narodowa nawiązała współpracę z Instytutem Adama Mickiewicza jako partner przy organizacji pierwszej edycji konferencji Digital Cultures, której celem było zaprezentowanie z perspektywy Centrum Kompetencji najistotniejszych trendów i fenomenów w kulturze cyfrowej ze szczególnym uwzględnieniem otwartych i interoperacyjnych standardów prezentacji zbiorów bibliotecznych. W ramach konferencji w Bibliotece Narodowej zorganizowane zostały warsztaty „Innovative Libraries” poświęcone najnowszym trendom technologicznym w prezentowaniu i udostępnianiu zbiorów cyfrowych. W warsztatach wzięli udział przedstawiciele instytucji zrzeszonych w konsorcjum IIF (International Image Interoperability Framework): University of Oxford, Stanford University, Bibliothèque nationale de France i Biblioteki Narodowej, a także Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu.

Ponadto w 2017 r. zorganizowano na terenie BN trzy prezentacje sprzętu digitalizacyjnego, a pracownicy odbyli podróż studyjną do Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu oraz odwiedzili Bibliotekę Wyższego Metropolitalnego Seminarium Duchownego św. Jana Chrzciciela w Warszawie w celu zapoznania się z wykorzystywanymi tam urządzeniami digitalizacyjnymi.

Sfinalizowano również prace nad nowym podsystemem długotrwałego przechowywania zbiorów cyfrowych, uruchomiono nowe oprogramowanie do prezentacji oraz prowadzono prace przygotowawcze w zakresie nowego systemu przetwarzania. Przeprowadzono analizę rozwiązań technologicznych Virtual Reality dla prezentacji cyfrowych zbiorów bibliotecznych. Efektem tych prac było stworzenie prototypu aplikacji Polona/vr, umożliwiającej wyszukiwanie i przeglądanie zbiorów POLONY za pośrednictwem aplikacji stworzonej w technologii vr. Prace mają na celu przetestowanie użyteczności wybranych rozwiązań technologicznych do prezentacji zbiorów cyfrowych i wpisują się w najnowsze międzynarodowe trendy wizualizacji obiektów cyfrowych w przestrzeni trójwymiarowej, sieci semantycznej oraz wykorzystywania doświadczeń twórców gier w tworzeniu aplikacji mających na celu popularyzowanie zdigitalizowanych zbiorów kultury. Prezentacja prototypu aplikacji miała miejsce na konferencji Code Europe w Warszawie 7 grudnia 2017 r., a jednym z celów projektu jest promocja API POLONY w środowisku programistów i twórców gier komputerowych.

Dzięki posiadanemu przez Bibliotekę Narodową nowoczesnemu sprzętowi umożliwiającemu masową digitalizację, liczba skanów wykonanych w Pracowni Reprografii i Digitalizacji Zakładu Zbiorów Cyfrowych utrzymuje się na wysokim poziomie. Obecnie, w ramach projektu „Patrimonium”, skanowane są obiekty wymagające szczególnej uwagi. Czas ich skanowania jest dłuższy ze względu na opiekę konserwatorską. W 2017 r. wykonano ich 13 252 538 (w 2016 r. – 16 173 867).

Liczba skanów wykonanych w BN w latach 2013–2017

82

Repozytorium Dokumentów Elektronicznych

Repozytorium Dokumentów Elektronicznych zostało uruchomione przez Zakład Technologii Informatycznych BN w 2009 r. Składa się z dwóch przystosowanych systemów DSpace: zewnętrznego dostępnego dla wydawców i wewnętrznego przechowującego dane. W BN gromadzone są za jego pomocą wydawnictwa zwarte i ciągłe, publikowane wyłącznie w wersji cyfrowej i udostępniane poprzez internet. Publikacje elektroniczne nadsyłane są dobrowolnie przez wydawców w ramach egzemplarza obowiązkowego. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Kultury i Sztuki z dnia 6 marca 1997 r. w sprawie wykazu bibliotek uprawnionych do otrzymywania egzemplarzy obowiązkowych poszczególnych rodzajów publikacji oraz zasad ich przekazywania (Dz.U. 1997, nr 29, poz. 161), w Polsce prawo do egzemplarza obowiązkowego publikacji elektronicznych przysługuje dwóm bibliotekom: Bibliotece Jagiellońskiej i Bibliotece Narodowej. Dla każdego wydawnictwa zgłaszającego się do Repozytorium zostaje utworzone konto z odseparowanym zasobem, na które wydawcy samodzielnie przekazują publikacje.

Bibliotekarze cyfrowi dokonują korekty wprowadzanych metadanych dokumentów i ewentualnie je uzupełniają. Dla każdego zarchiwizowanego

tytułu opracowywany jest rekord bibliograficzny w katalogu komputerowym wraz z adnotacją o lokalizacji dokumentu. W 2017 r. w Repozytorium opublikowano 5775 obiektów.

Zintensyfikowano działalność informacyjną dla wydawców związaną z przeniesieniem kont do nowego Repozytorium Cyfrowego BN. W 2017 r. w Repozytorium założono 278 nowych kont dla wydawców. Kontynuowano współpracę z wydawcami, którzy zobligowani są do przekazywania do BN egzemplarza obowiązkowego publikacji elektronicznych (pomoc techniczna, udzielanie informacji, monitorowanie wpływu). Ponadto aktualizowano Instrukcję dla Wydawców oraz przygotowano Regulamin Użytkownika Systemu Rejestracji Wydawców w Repozytorium Biblioteki Narodowej.

Wszystkie publikacje są obecnie dostępne za pośrednictwem Repozytorium, a cały bieżący wpływ wprowadzany jest bezpośrednio przez wydawców do Repozytorium.

Repozytorium Cyfrowe – przechowywanie zasobów cyfrowych BN

83

Zasoby cyfrowe Biblioteki Narodowej, zarówno będące wynikiem digitalizacji, jak i materiały *born digital*, są przechowywane w Repozytorium Cyfrowym BN. W 2012 r. oddano do użytku Centrum Podstawowe, mieszczące się w zaadaptowanych w tym celu pomieszczeniach na terenie siedziby głównej BN przy al. Niepodległości 213. Centrum wyposażone jest w system zasilania gwarantowanego oraz systemy zabezpieczeń technicznych, takich jak system przeciwpożarowy, przeciwzalaniowy, system antywłamaniowy oraz kontrola dostępu z czytnikami biometrycznymi i inne. Dzięki aparaturze wentylacji i klimatyzacji precyzyjnej zapewnione zostały odpowiednie warunki środowiskowe. Miedziane i światłowodowe okablowanie strukturalne pozwala na zestawianie wydajnych połączeń.

---

farmę serwerów wieloprocesorowych o standardowej konstrukcji dającej możliwość dostosowywania ich do zadań i posiadających elastyczną zmianę funkcji w ślad za zmieniającą się dynamiką potrzeb

---

zwirtualizowane środowisko macierzowe o surowej pojemności znacznie przekraczającej petabajt. Wysokopoziomowe funkcje archiwum wraz ze sprzętowo realizowaną redundancją oraz replikacją i wirtualizacją pojemności tworzą wysoce wydajny magazyn o dużej niezawodności, będący podstawą systemu długotrwałego przechowywania

---

---

zrobotyzowaną bibliotekę taśmową o pojemności znacznie przekraczającej petabajt, skalowalną do 50 P.T, pozwalającą na ekonomiczne przechowywanie ogromnej ilości danych przy minimalnym zużyciu energii elektrycznej. Sprawdzona trwałość taśm wraz z mechanizmami automatycznej weryfikacji ich stanu czyni z niej odpowiedni nośnik dla systemu długotrwałego przechowywania

---

automatyczną bibliotekę Bluray z nośnikami przenoszonymi do pancerniej szafy ognioodpornej, zapewniającą istnienie trzeciej kopii zbiorów o minimalnej kompresji i, przez dywersyfikację nośnika, stanowiącą zabezpieczenie na wypadek szczególnych kataklizmów

---

---

zestaw urządzeń zabezpieczających i kontrolujących: firewalle, systemy wykrywania włamań, analizatory, szyfratory, ochrona antywirusowa itp.

System informatyczny Repozytorium, zlokalizowany w gmachu głównym BN, replikuje dane do drugiej mniejszej instancji Repozytorium, mieszczącej się w wynajmowanej przestrzeni serwerowni komercyjnej, odległej o ponad 10 km od BN. Są tam przechowywane pełne kopie wszystkich zasobów cyfrowych. Urządzenia zgromadzone w Centrum Zapasowym, będące własnością BN, zabezpieczają ciągłość działania podstawowych funkcji systemu na wypadek poważnych awarii lub katastrof w Centrum Podstawowym.

Repozytorium Cyfrowe BN jest archiwum wieczystym, które zapewnia ciągłość przechowywania informacji, dlatego zastosowane przy jego projektowaniu technologie odznaczają się elastycznością, otwartością i skalowalnością. Wykorzystane mechanizmy umożliwią migrację danych w ramach Repozytorium pomiędzy kolejnymi generacjami sprzętu lub oprogramowania. Repozytorium jest przygotowane do przechowywania zarówno zasobów cyfrowych wytworzonych lub pozyskanych przez Bibliotekę Narodową, jak i przekazanych przez inne instytucje.

ACADEMICA – Cyfrowa Wypożyczalnia Publikacji Naukowych

Cyfrowa Wypożyczalnia Publikacji Naukowych ACADEMICA, funkcjonująca od grudnia 2014 r., to nowatorskie narzędzie zapewniające badaczom szybki dostęp do literatury naukowej.

W dniu otwarcia w ACADEMICE znajdowały się 471 674 publikacje. Obecnie system umożliwia dostęp do ponad 2 200 tys. publikacji, w tym do publikacji naukowych chronionych prawem autorskim ze wszystkich dziedzin wiedzy (monografie, podręczniki, skrypty, artykuły i całe numery czasopism).

W systemie ACADEMICA udostępniane są przede wszystkim publikacje z lat 1990–2014: podręczniki akademickie, prace naukowe, wybrane czasopisma naukowe z listy Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego reprezentujące wszystkie dziedziny wiedzy.

Podstawę prawną udostępniania zasobów cyfrowych w systemie ACADEMICA stanowią zapisy dotyczące dozwolonego użytku publicznego w zakresie związanym z wykorzystaniem utworów w działalności bibliotek, zawarte w art. 28 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, którego ustęp 3 stanowi, że biblioteki, archiwa i szkoły mogą „udostępnić zbiory dla celów badawczych lub poznawczych za pośrednictwem końcówek systemu informatycznego (terminali) znajdujących się na terenie tych jednostek”. Ponadto przyjęto założenie, że międzybiblioteczne wypożyczenie wersji cyfrowych książek i czasopism nie może powodować zwiększenia liczby egzemplarzy dostępnych na rynku, co mogłoby zostać potraktowane jako wynikające z art. 35 ustawy o prawie autorskim naruszenie słusznego interesu twórcy. Dlatego też wypożyczalnia ACADEMICA umożliwia dostęp do każdej publikacji tylko jednemu użytkownikowi w tym samym czasie, podobnie jak ma to miejsce w przypadku międzybibliotecznych wypożyczeń publikacji papierowych, w których książka wypożyczona przez jedną z bibliotek nie jest dostępna dla wszystkich pozostałych. By ułatwić użytkownikom korzystanie z zasobów chronionych prawem autorskim, wprowadzono system rezerwacji publikacji we wskazanych bibliotekach, co pozwala na zapewnienie wszystkim zainteresowanym dostępu w wybranych przez nich terminach do szczególnie popularnych tekstów naukowych.

Baza zdigitalizowanych książek i artykułów z czasopism, obejmujących wszystkie dziedziny nauki, stale się powiększa. Przygotowanie ogromnego zasobu publikacji cyfrowych było możliwe dzięki zakupowi ze środków projektu najnowocześniejszego sprzętu w postaci skanerów automatycznych oraz przelotowych i wdrożeniu procesu masowej digitalizacji zbiorów Biblioteki Narodowej przy wykorzystaniu aplikacji do obsługi ścieżki digitalizacji i archiwizacji zbiorów.

W 2017 r. kontynuowano prace nad rozwojem CWPN ACADEMICA, rejestrowano nowe biblioteki oraz udzielano wsparcia bibliotekom należącym już do systemu. Prowadzono także działania informacyjno-promocyjne adresowane do bibliotek prywatnych szkół wyższych, archiwów państwowych i bibliotek seminariów duchownych oraz organizowano warsztaty z podstaw ACADEMIKI i jej praktycznego wykorzystania. ACADEMICA była też prezentowana na wybranych konferencjach. Wprowadzono nową formę szkoleń – webinaria. Warsztaty „ACADEMICA – cyfrowa wypożyczalnia międzybiblioteczna” odbywały się w bibliotekach na terenie kraju oraz w siedzibie Biblioteki Narodowej. Zespół w składzie: Katarzyna Ślaska, zastępca dyrektora BN, Dorota Fortuna i Karol Baniak, prezentował cyfrową wypożyczalnię w następujących instytucjach: Dolnośląskiej Bibliotece Publicznej we Wrocławiu (22–23 marca, 2 szkolenia), Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Kielcach (7 czerwca), Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Krakowie (26–27 września, 2 szkolenia). Karol Baniak zaprezentował także ACADEMIKĘ na konferencji oraz prowadził warsztaty dla nauczycieli bibliotekarzy i uczniów szkół średnich na zaproszenie Biblioteki Pedagogicznej w Jaworznie (10 maja). W dwuosobowych zespołach przeprowadzono warsztaty w Książnicy Płockiej (18 września) oraz na zaproszenie filii Wojewódzkiej Biblioteki Pedagogicznej w Kielcach: w Sandomierzu (9 listopada), Staszowie i Ostrowcu Świętokrzyskim (23–24 listopada). Na terenie BN zorganizowano dwa szkolenia dla bibliotekarzy z innych bibliotek (31 marca, 2 czerwca) oraz jedno dla pracowników BN (10 marca). Łącznie w warsztatach wzięło udział ponad 220 osób, wśród nich bibliotekarze-nauczyciele.

W ramach działań promocyjnych ACADEMICA pojawiła się na stoisku Biblioteki Narodowej w czasie Warszawskich Targów Książki oraz w lipcu na *Imieninach Jana Kochanowskiego* – imprezie plenerowej BN w Parku Kraśńskich – jako element literackiej gry pod hasłem ACADEMICA, *czyli skarb dla (nie)piratów – literacka gra terenowa*.

Na koniec 2017 r. w systemie ACADEMICA były zarejestrowane 422 biblioteki, autoryzowano 446 terminali, założono konta 4103 użytkownikom.

Europeana

Biblioteka Narodowa zaangażowana jest w zadania projektu Europeana v-2.0 związane z propagowaniem wiedzy o digitalizacji europejskiego dziedzictwa kulturalnego i o samej Europeanie.

W grudniu 2016 r. Biblioteka Narodowa zakończyła przekazywanie danych opisujących ponad 640 tysięcy obiektów bibliotecznych, dostępnych na stronie www.polona.pl, do portalu Europeana. Dzięki temu dostęp do obiektów ze zbiorów BN należących do domeny publicznej stał się możliwy również

za pośrednictwem portalu zawierającego największą europejską kolekcję obiektów ze świata sztuki, kultury i nauki. Europeana ułatwia dostęp do ponad 50 mln cyfrowych obiektów z przeszło 3,5 tys. instytucji aktywnych w obszarze dziedzictwa kulturowego w 35 krajach: bibliotek, archiwów, kolekcji audiowizualnych i muzeów z całej Europy. Portal Europeana w ciągu niemal 10 lat istnienia stał się miejscem łatwego dostępu do zasobów dziedzictwa kulturowego krajów europejskich, wykorzystywanym w takich projektach naukowych jak Clarin, DARIAH czy EHri. W 2017 r. Biblioteka Narodowa kontynuowała współpracę z Europeaną w celu szerszego udostępnienia zasobów z domeny publicznej znajdujących się w zbiorach BN oraz współpracujących instytucji.

Projekt „Patrimonium”

W dniu 16 stycznia 2017 r. Biblioteka Narodowa i Biblioteka Jagiellońska rozpoczęły realizację projektu „Patrimonium – digitalizacja i udostępnienie polskiego dziedzictwa narodowego ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej”, w ramach którego planowane jest zeskanowanie, udostępnienie na portalu polona.pl oraz archiwizacja w Repozytorium Cyfrowym BN 1 mln najcenniejszych obiektów piśmienniczych z domeny publicznej: książek i prasy z XIX i XX wieku, starodruków, rękopisów, nut, map, druków ulotnych i zbiorów graficznych (652 tys. z zasobów BN oraz 348 tys. z BJ).

W 2017 r. trwały procesy konserwacji, digitalizacji i publikowania rękopisów, starych druków, obiektów kartograficznych, ikonograficznych, muzykaliów, czasopism, druków ulotnych oraz książek. Do końca 2017 r. w trakcie przeglądów konserwatorskich sklasyfikowano 16 644 obiekty wymagające szczegółowych oględzin konserwatorów oraz przeprowadzono konserwację 6072 obiektów. Ponadto zdigitalizowano 295 225 dokumentów i udostępniono w POLONIE 274 943 obiekty. Dokonano zakupu komputerów dla pracowników realizujących projekt. Rozstrzygnięto ponadto postępowanie przetargowe na wykonanie prac analitycznych i projektowych rozbudowy systemu informatycznego oraz rozwój interfejsu graficznego Polona.pl. Ogłoszono także wyniki konkursu na projekt logotypu i księgi znaku projektu.

W dniu 14 lipca 2017 r. odbyła się konferencja otwierająca projekt, połączona z pokazem najcenniejszych rękopisów w zbiorach Biblioteki Narodowej oraz koncertem „Carmen patrium”, wykonanym przez zespół Monodia Polska. Na Polona/Blog opublikowano artykuły nawiązujące do tematyki wydarzenia.

Projekt „e-usługa OMNIS”

Projekt „e-usługa OMNIS” polega na wdrożeniu ogólnopolskiego systemu informatycznego, oferującego jeden punkt dostępu do zasobów polskiego piśmiennictwa zgromadzonych w Bibliotece Narodowej i innych partycypujących bibliotekach z całego kraju, jak też do wyników prac naukowych i aktualnej oferty rynku wydawniczego w Polsce. Rezultatem projektu będzie udostępnienie i szerokie wykorzystanie czterech zintegrowanych e-usług publicznych: Zintegrowana wyszukiwarka OMNIS, Repozytorium wydawnicze e-ISBN, POLONA w Chmurze dla bibliotek oraz POLONA w Chmurze dla naukowców.

Głównym rozwiązaniem będzie zintegrowana wyszukiwarka OMNIS, umożliwiająca przeszukiwanie z jednego miejsca metadanych bibliograficznych i treści publikacji dostępnych na rynku, pochodzących z zasobów Biblioteki Narodowej i pozostałych polskich bibliotek. OMNIS to także Repozytorium wydawnicze e-ISBN, pozwalające na obsługę przydzielania numerów ISBN dla wydawnictw wraz z bezpłatnym repozytorium wydawniczym. POLONA w Chmurze dla bibliotek pozwoli bibliotekom na bezinwestycyjne założenie biblioteki cyfrowej, a POLONA w Chmurze dla naukowców ułatwi pracę online zespołów badawczych, przede wszystkim z zakresu nauk humanistycznych i społecznych, które wykorzystują w swych badaniach obiekty zdigitalizowane.

W dniu 7 lutego 2017 r. odbyła się konferencja prasowa otwierająca projekt. W ramach działań promujących OMNIS w ciągu całego roku prezentowano założenia i postępy w realizacji przedsięwzięcia w mediach i na konferencjach (m.in. podczas Małopolskiego Forum Bibliotek w Krakowie, 21. Międzynarodowych Targów Książki w Krakowie w ramach konferencji „Biblioteka to inwestycja”, zorganizowanej przez Bibliotekę Narodową, konferencji „Funkcje bibliotek – dawniej i dziś” we Wrocławiu oraz warsztatów „POLONA/2miliony”, zorganizowanych przez BN).

8

Handwritten musical score for percussion instruments. The score consists of six staves, each with a different instrument label and dynamic markings. The instruments and their parts are:

- bg** (bongos): Starts with *fff*, then *pppp*, then *fff*. Includes a *legno* marking and a *gc-pr* marking.
- timb** (timpani): Starts with *fff*, then *pppp*, then *fff*.
- t-t** (tom-toms): Starts with *fff*, then *pppp*, then *fff*.
- t-t** (tom-toms): Starts with *fff*, then *pppp*, then *fff*.
- tmb** (tom-toms): Starts with *fff*, then *pppp*, then *fff*. Includes a *gc-ch* marking.
- tmb** (tom-toms): Starts with *fff*, then *pppp*, then *fff*.

Działalność naukowa

Handwritten musical score for strings I and II. The score consists of two staves, each with a different instrument label and dynamic markings. The instruments and their parts are:

- I** (Violin I): Starts with *fff*, then *pppp*, then *fff*.
- II** (Violin II): Starts with *fff*, then *pppp*, then *fff*.

Handwritten musical score for strings I and II. The score consists of two staves, each with a different instrument label and dynamic markings. The instruments and their parts are:

- I** (Violin I): Starts with *fff*, then *pppp*, then *fff*.
- II** (Violin II): Starts with *fff*, then *pppp*, then *fff*.

Biblioteka Narodowa jest jednym z głównych krajowych ośrodków badawczych w zakresie bibliotekarstwa, bibliografii, bibliologii i czytelnictwa. Obowiązek prowadzenia przez Bibliotekę Narodową działalności naukowej z zakresu bibliotekoznawstwa, nauki o książce i pokrewnych dziedzin wiedzy nakłada na Narodową Książnicę ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach. Prace naukowe są prowadzone w większości komórek organizacyjnych, przede wszystkim w instytutach. Do dwóch istniejących (Instytut Bibliograficzny i Instytut Książki i Czytelnictwa) w 2015 r. dołączył Instytut Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych. Powołanie go było z jednej strony wynikiem uznania dla jakości prowadzonych tam prac naukowych oraz umiejętności i potencjału badawczego zatrudnionych pracowników, z drugiej – podjęciem przez Bibliotekę Narodową, w większym niż dotychczas zakresie, zadań o charakterze centralnym.

Wyniki prac naukowych i informacyjnych ukazują się w postaci książek lub artykułów umieszczanych w czasopismach krajowych i zagranicznych, a także w internetowych portalach tematycznych. Ogłaszane są też na łamach periodyków BN: „Rocznika Biblioteki Narodowej”, „Notesu Konserwatorskiego” i „Polish Libraries”. Biblioteka jest organizatorem lub współorganizatorem licznych sympozjów, seminariów, otwartych zebrań naukowych, międzynarodowych, krajowych i środowiskowych konferencji naukowych oraz spotkań warsztatowych, a także multimedialnych pokazów i wystaw, które prezentują zbiory i dorobek naukowy BN.

Należy zwrócić uwagę na wprowadzony przez BN przy staraniu się o stanowisko kustosa i starszego kustosa wymóg publikacji w czasopismach punktowanych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Znacznie wzrosła liczba zatrudnionych w BN pracowników ze stopniem doktora.

Rada Naukowa Biblioteki Narodowej

Rada jest organem opiniodawczym i doradczym Dyrektora Biblioteki Narodowej, a do jej zadań należy: opiniowanie kierunków i programów badawczych, a także planów i sprawozdań z działalności naukowej Biblioteki, inspirowanie prac naukowych oraz ocena ich wyników, opiniowanie spraw dotyczących działalności podstawowej BN, rozpatrywanie i opiniowanie spraw związanych z rozwojem kadry naukowej BN. Radę Naukową powołuje Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego na wniosek Dyrektora BN. Na posiedzeniu w dniu 22 maja 2017 r. dyrektor Biblioteki Narodowej dr Tomasz Makowski zaprezentował Radzie sprawozdanie z działalności Biblioteki Narodowej za rok 2016. Rada jednomyślnie przyjęła przedstawione sprawozdanie. Dr T. Makowski poinformował o bieżącej działalności BN, przedstawił także plany modernizacji czytelni Narodowej Książnicy przy al. Niepodległości. Rada Naukowa Biblioteki Narodowej kadencji 2011–2017 zakończyła swoją działalność 31 lipca 2017 r.

91

Skład Rady Naukowej BN kadencji 2011–2017

Przewodniczący

« prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk

Wiceprzewodnicząca

« prof. dr hab. Zofia Zielińska

Członkowie

« prof. dr hab. Włodzimierz Bolecki
« dr Nikodem Bończa-Tomaszewski
« prof. dr hab. Grażyna Borkowska
« prof. dr hab. Paulina Buchwald-Pelcowa

« prof. dr hab. Hubert Izdebski
« prof. dr hab. Jadwiga Kasperek-Woźniak
« dr hab. Jacek Kopciński
« prof. dr hab. Jan Malicki

- « prof. dr hab. Krzysztof Malinowski
- « dr Monika Mitera
- « prof. dr hab. Daria Nałęcz
- « mgr Andrzej Ociepa
- « dr Jarosław Pacek

- « dr hab. Maria Próchnicka
- « prof. dr hab. Andrzej Rachuba
- « mgr Teresa Szymorowska
- « prof. dr hab. Marek Ziółkowski
- « prof. dr hab. Elżbieta Barbara Zybert

W dniu 9 listopada 2017 r. prof. Piotr Gliški, wiceprezes Rady Ministrów, minister kultury i dziedzictwa narodowego powołał Radę Naukową Biblioteki Narodowej kadencji 2018–2024.

Skład Rady Naukowej BN kadencji 2018–2024

92

Przewodniczący

- « prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk

Członkowie

- « prof. dr hab. Włodzimierz Bolecki – wiceprezes Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej. Profesor zwyczajny w Instytucie Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk
- « Danuta Brzezińska – prezes Towarzystwa Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich
- « prof. dr hab. Paulina Buchwald-Pelcowa – profesor zwyczajny w Zakładzie Starych Druków Biblioteki Narodowej
- « Andrzej Dąbrowski – dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki im. Witolda Gombrowicza w Kielcach, przewodniczący Konferencji Dyrektorów Wojewódzkich Bibliotek Publicznych

Wiceprzewodnicząca

- « prof. dr hab. Zofia Zielińska

- « ks. dr Hieronim Fokciński SI – rektor Papieskiego Instytutu Studiów Kościelnych w Rzymie
- « prof. dr hab. Hubert Izdebski – profesor zwyczajny i dyrektor Instytutu Prawa Uniwersytetu SWPS, były dyrektor Instytutu Nauk o Państwie i Prawie Uniwersytetu Warszawskiego
- « bp prof. dr hab. Michał Janocha – profesor Uniwersytetu Warszawskiego, przewodniczący Rady ds. Kultury i Ochrony Dziedzictwa Kulturowego Konferencji Episkopatu Polski. W latach 2013–2015 dyrektor Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego w Warszawie

- « dr Adolf Juzwenko – dyrektor Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich we Wrocławiu
- « prof. dr hab. Jacek Kopciński – profesor Instytutu Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk, redaktor naczelny miesięcznika „Teatr”
- « Jędrzej Leśniewski – zastępca dyrektora ds. bibliotek w Centrum Wiedzy i Informacji Naukowo-Technicznej Politechniki Wrocławskiej, wiceprzewodniczący Rady Wykonawczej Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich.
- « prof. dr hab. Jakub Lewicki – profesor zwyczajny, kierownik Zakładu Konserwacji Zabytków i Ochrony Krajobrazu w Instytucie Historii Sztuki na Wydziale Nauk Historycznych i Społecznych UKSW, Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków
- « prof. dr hab. Jan Malicki – dyrektor Biblioteki Śląskiej w Katowicach. Profesor zwyczajny w Instytucie Nauk o Literaturze Polskiej Uniwersytetu Śląskiego, członek Krajowej Rady Bibliotecznej
- « dr Monika Mitera – zastępca dyrektora BN ds. naukowych, członek Komitetu ds. Prawno-autorskich i prawnych IFLA (Committee on Copyright and other Legal Matters)
- « prof. dr hab. Janusz Pezda – kustosz w Bibliotece Książąt Czartoryskich w Krakowie, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego
- « prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk – dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej. Profesor zwyczajny na Uniwersytecie Jagiellońskim, wiceprzewodniczący Rady ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznego, członek Krajowej Rady Bibliotecznej
- « prof. dr hab. Maria Próchnicka – profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, była dyrektor Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa UJ, przewodnicząca Grupy Ekspertów Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej dla kierunku informacja naukowa i bibliologia
- « prof. dr hab. Andrzej Rachuba – profesor i kierownik Pracowni Edytorstwa oraz przewodniczący Rady Naukowej Instytutu Historii Polskiej Akademii Nauk, prezes Towarzystwa Miłośników Historii, wiceprezes Polskiego Towarzystwa Heraldycznego
- « prof. dr hab. Rafał Wiśniewski – profesor i kierownik Zakładu Badań nad Kulturą Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, dyrektor Narodowego Centrum Kultury
- « prof. dr hab. Zofia Zielińska – profesor zwyczajny na Uniwersytecie Warszawskim, wieloletnia kierownik Zakładu Historii Nowożytnej Instytutu Historycznego UW oraz wiceprzewodnicząca Rady Naukowej Instytutu
- « prof. dr hab. Elżbieta Barbara Zybert – profesor zwyczajny i kierownik Katedry Badań nad Bibliotekami i Innymi Instytucjami Kultury Uniwersytetu Warszawskiego, członek Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów, redaktor naczelna „Przeglądu Bibliotecznego”, przewodnicząca Rady Naukowej periodyku „Polish Libraries”

Prace badawcze, dokumentacyjne, metodyczne

Ze względu na rangę gromadzonych przez BN zbiorów, jednym z podstawowych obowiązków badawczych Narodowej Książnicy jest tworzenie ich naukowej dokumentacji, a także centralna rejestracja zbiorów polskich bibliotek. Do ważnych zadań należy kompletowanie dokumentacji utraconych podczas wojny zbiorów bibliotecznych, zwłaszcza rękopisów, inkunabułów i szesnastowiecznych poloników. Dokumentacja ta, prowadzona nieprzerwanie od lat 60. XX wieku, stanowi cenny materiał do badań historycznych. Podobnym celem służy ustalanie proveniencji zbiorów Biblioteki, a zwłaszcza księgozbiorów historycznych. Wszechstronną dokumentację różnych rodzajów zbiorów zgromadzonych w Bibliotece Narodowej ułatwia bogate zaplecze informacyjno-bibliograficzne, na które składają się nie tylko wyspecjalizowane księgozbiory, lecz również katalogi, tematyczne i formalne kartoteki oraz indeksy, a także coraz liczniejsze i obszerniejsze specjalistyczne bazy danych. Wynikiem wieloletnich prac badawczych są drukowane katalogi inkunabułów, zbiorów rękopiśmiennych, kartograficznych, ikonograficznych i muzycznych, także bibliografie ogólne i specjalne, jak również opracowania monograficzne i specjalistyczne rozprawy. Zainteresowania zawodowe i naukowe pracowników Biblioteki obejmują także losy polskich książek za granicą, co sprzyja rozwijaniu naukowej współpracy BN z zagranicznymi i polonijnymi instytucjami kultury.

Współczesnemu bibliotekarstwu służą również prace metodyczne, zwłaszcza z zakresu teorii i metodyki bibliografii, zasad opisu bibliograficznego oraz metodologii opracowania rzeczowego zbiorów, prowadzone przez Instytut Bibliograficzny.

Od 1 stycznia 2017 r. w Bibliotece Narodowej wprowadzone zostały nowe zasady katalogowania zbiorów – Deskryptory Biblioteki Narodowej. Narodowa Książnica rozpoczęła cykl szkoleń dla bibliotekarzy z całej Polski. Odbłyło się 5 dwudniowych szkoleń, w czasie których dyskutowano na temat reguł tworzenia Deskryptorów oraz zasad opracowania zbiorów z wykorzystaniem różnych rodzajów deskryptorów. Organizowane spotkania cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem.

W 2017 r. odbyły się trzy posiedzenia ogólnopolskiego Zespołu ds. rozwoju Deskryptorów Biblioteki Narodowej. Na spotkaniu 22 lutego dyskutowano na temat spraw bieżących związanych z wdrożeniem DBN – w szczególności struktury nowych deskryptorów przedmiotowych i metodyki opracowania zbiorów z ich wykorzystaniem. Ponadto przedstawiono schematy rekordów wzorcowych – istotnego materiału pomocniczego w tworzeniu i stosowaniu DBN. W dniu 21 czerwca omówiono sprawy bieżące związane z wdrożeniem DBN oraz przedstawiono zasady opracowania czasopism i zasady tworzenia deskryptorów osobowych dla starożytnych nazw rzymskich. Dyskutowano również nad wynikami analizy stosowania kodów kategorii

tematycznej w rekordach wzorcowych deskryptorów przedmiotowych – narzędziem pozwalającym efektywnie zarządzać słownictwem DBN w podziale na dziedziny wiedzy i dyscypliny nauki. Na posiedzeniu 15 grudnia pracownicy Instytutu Bibliograficznego BN przedstawili informację o wstępnych doświadczeniach płynących z wdrożenia DBN w 2017 r. Zaprezentowano również i poddano pod dyskusję informację o zastosowaniu kategorii tematycznej, przedstawiono procedury przekształcenia haseł przedmiotowych rozwiniętych JHP BN z zakresu literatury, prawa i polityki oraz udzielono informacji na temat aktualnego stanu współpracy międzynarodowej Instytutu Bibliograficznego BN z Bibliothèque nationale de France.

W ostatnim okresie Biblioteka Narodowa realizuje także nowe zadania w dziedzinie ochrony, konserwacji i digitalizacji zbiorów bibliotecznych. Prowadzone są prace badawcze z pogranicza nauk biologicznych i chemicznych, dotyczące np. laminacji XIX- i XX-wiecznych gazet lub dezynfekcji druków, a także prace nad tworzeniem zasobów cyfrowych i zarządzaniem nimi.

Dzieje społecznego obiegu książek i prasy oraz losy instytucji zajmujących się ich produkcją i rozpowszechnianiem na ziemiach polskich, tematy związane z historią czytelnictwa, dziejami mecenatu kulturalnego, oddziaływaniem cenzury rosyjskiej na piśmiennictwo polskie, zagadnieniami prasy i książki polskiej w XIX i XX w., a także różnymi aspektami społecznego funkcjonowania książek w czasach współczesnych, są podejmowane przede wszystkim w Instytucie Książki i Czytelnictwa, w którym działają:

Pracownia Bibliotekoznawstwa, zajmująca się badaniami z zakresu funkcjonowania bibliotek różnych typów, przede wszystkim bibliotek publicznych, z uwzględnieniem bibliotek dla dzieci i młodzieży, bibliotek szkolnych i pedagogicznych oraz bibliotek naukowych. Pracownia opracowuje coroczny raport o stanie bibliotek w Polsce

---

Pracownia Badań Czytelnictwa, prowadząca badania naukowe z zakresu społecznego zasięgu książki w Polsce współczesnej, czytelnictwa na tle innych form uczestnictwa Polaków w kulturze, czytelnictwa wybranych kategorii społecznych (zwłaszcza młodzieży szkolnej, akademickiej, seniorów), praktyk lekturowych i strategii przetwarzania informacji w środowisku ICT. Pracownia opracowuje coroczny raport *Spółeczny zasięg książki w Polsce*

Pracownia Historii Bibliotek i Czytelnictwa, utworzona w kwietniu 2014 r., prowadząca badania naukowe nad dziejami bibliotek polskich od średniowiecza do współczesności, dziejami księgozbiorów polskich, w tym również znajdujących się poza granicami kraju. Pracownia zajmuje się również upowszechnianiem wyników prac naukowych w postaci recenzowanych monografii i tomów zbiorowych, artykułów w recenzowanych tomach zbiorowych i czasopismach naukowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym, bibliografii, edycji źródeł, przekładów, a także referatów wygłoszonych na konferencjach naukowych.

Instytut Książki i Czytelnictwa przeprowadza okresowo badania empiryczne o zasięgu krajowym, które aktualizują stan wiedzy o wybranych zagadnieniach organizacji bibliotekarstwa publicznego i zawodu bibliotekarza, bieżących problemach rynku wydawniczego oraz mechanizmach kształtowania się zainteresowań czytelniczych.

Czasopisma naukowe Biblioteki Narodowej

Biblioteka Naukowa jest wydawcą trzech czasopism naukowych znajdujących się na liście czasopism punktowanych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego: „Rocznika Biblioteki Narodowej”, „Notesu Konserwatorskiego” oraz „Polish Libraries”.

„Rocznik Biblioteki Narodowej” jest periodykiem naukowym poświęconym szeroko rozumianej kulturze piśmiennej, a także wybranym zagadnieniom historyczno-artystycznym, ikonograficznym i muzykologicznym, oraz jej funkcjonowaniu zarówno w perspektywie historycznej, jak współczesności. Tematyka materiałów zawartych w „Roczniku BN” dotyczy przede wszystkim bibliologii, bibliotekoznawstwa, bibliotekarstwa, historii wraz z naukami pomocniczymi, historii sztuki, muzykologii, edytorstwa i prasoznawstwa. W Radzie Naukowej „Rocznika BN” zasiadali: prof. dr hab. Paulina Buchwald-Pelcowa, dr Roman Chymkowski, dr Tomasz Makowski (przewodniczący i redaktor naczelny), dr Monika Mitera, dr Sigitas Narbutas oraz dr Grzegorz Płoszajski.

„Notes Konserwatorski” jest czasopismem poświęconym problematyce ochrony i konserwacji zbiorów, stworzonym z myślą o ogólnopolskim środowisku konserwatorów książki. Szeroka formuła umożliwia publikację specjalistycznych tekstów, materiałów sprawozdawczych i publicystycznych. Nad wydawaniem „Notesu Konserwatorskiego” czuwa Rada Naukowa, w składzie: Ewa Potrzebicka (przewodnicząca), prof. dr hab. Elżbieta Jabłońska, dr hab. Marzena Ciechańska, Władysław Sobucki, Maria Woźniak i Bartosz Szymański, a redaguje go Agata Lipińska.

„Polish Libraries” jest anglojęzycznym rocznikiem wydawanym od 2013 r., udostępniającym międzynarodowemu środowisku naukowemu i bibliotekarskiemu prowadzoną w Polsce refleksję nad zagadnieniami związanymi z bibliotekarstwem. Rocznik ukazuje się w wersji internetowej i drukowanej. Redaktorem naczelnym jest dyrektor BN dr Tomasz Makowski, a w Radzie Naukowej pisma zasiadają wybitni teoretycy i praktycy bibliotekarstwa w Polsce: prof. dr hab. Elżbieta Barbara Zybert (przewodnicząca Rady), prof. dr hab. Jan Malicki, prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk, Teresa Szymorowska oraz Katarzyna Ślaska, zastępca dyrektora BN.

Publikacje pracowników Biblioteki Narodowej, które ukazały się w 2017 roku

Agnieszka Alberska

- « *Polityka gromadzenia, opracowywanie i przechowywanie dokumentów życia społecznego*, w: *Dokumenty życia społecznego w badaniach i praktyczne ich wykorzystanie*, Wrocław 2017 s. 65–72

Karol Baniak

- « *Nauka za jednym kliknięciem – cyfrowa wypożyczalnia międzybiblioteczna publikacji naukowych Academica*, w: *Czytelnicy – zasoby informacji i wiedzy. Tradycja i przemiany w czasach kultury cyfrowej*, Lublin 2017

Janusz Barwik

- « *Tożsamość polska Paulo Leminskiego*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2016 t. 47

Barbara Budyńska

- « *Stan bibliotek w Polsce. Raport 2013 / Libraries in Poland. The 2013 Report*. Warszawa 2015 (wspólnie z Małgorzatą Jezierską)
- « *Libraries in Poland as of 2015: diversity of types, potential and services*, „Polish Libraries” 2017 vol. 5, s. 6–51 (wspólnie z Małgorzatą Jezierską)

- « *Biblioteki w Polsce 2016 r.*, w: „Rocznik Kultury Polskiej 2016”, Narodowe Centrum Kultury, Warszawa 2016, s. 19–30 (wspólnie z Małgorzatą Jezierską)
- « *Библиотеки в Польше*, w: *Открытый доступ: библиотеки за рубежом*, Moskwa 2017, s. 100–126 (wspólnie z Małgorzatą Jezierską)
- « *Libraries in Poland*, SBP, Warszawa, 2017 (folder SBP dla uczestników IFLA) (wspólnie z Małgorzatą Jezierską, Grażyną Lewandowicz-Nosał, Rafałem Rukatem, Grażyną Walczewską-Klimczak)

Michalina Byra

- « *Unexpected Discovery of a Novel by Stefania Sienkiewicz, Mother of Henryk Sienkiewicz*, <http://polishlibraries.pl/article.php?a=38> [dostęp 29 grudnia 2017]

Roman Chymkowski

- « *Pongo*, t. VIII, *Ukryte w kulturze*, Katowice 2017, www.grupakulturalna.pl/pliki/pongoviii-ukryte_w_kulturze.pdf (współredakcja tomu recenzowanego)
- « *Stan czytelnictwa w Polsce w 2016 roku*, Warszawa 2017 (wspólnie z: Izabelą Koryś, Jarosławem Kopciem i Zofią Zasacką)
- « *W czytelnictwie bez zmian*, „Trendy” 2017 nr 1, s. 26–29 (wspólnie z Zofią Zasacką)

Marta Cichoń

- « *Omnis, czyli wszystko dla wszystkich*, „Bibliotekarz” 2017 nr 7–8, s. 4–6

Henryk Citko

- « *Polska prasa wydawana we Francji w czasie II wojny światowej / Presse de la résistance polonaise en France (xxe)*, portal France-Pologne/Francja-Polska, <http://heritage.bnf.fr/france-pologne/pl/polskie-czasopisma-podziemne-art>, <http://heritage.bnf.fr/france-pologne/fr/presse-resistance-polonaise-en-france-art>

Bartłomiej Czarski

- « *Coins of Alciato. Remarks on the Reception of Classical Numismatic Iconography in the 16th-Century Emblem Books*, „Polish Libraries” 2017 vol. 5, s. 89–244
- « *Concernig Ancient Coins and Emblems: Some Notes on the Second Book of Alciato*, w: *Emblems and Impact*, Cambridge Scholars Publishing 2017, s. 393–417
- « *Nie całkiem utracona pamiątka wizytacji diecezjalnej Jerzego Radziwiłła z roku 1597*. Rocznik Biblioteki Narodowej 2016 tom 47, s. 11–24
- « *Recenzja książki Justyny Kiliańczyk-Zięby „Sygnety drukarskie w Rzeczypospolitej XVI wieku. Źródła ikonograficzne i treści ideowe”*, Kraków 2015, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2016 t. 47, s. 221–227
- « *Alciatus i Bona Sforza. Słowo o recepcji „Emblematum liber” w Polsce*, „Emblematy Polskie”/Andreas Alciatus and Bona Sforza: *In Pursuit of the Oldest Traces of „Emblematum Liber” in Poland*, „Polish Emblems”, <http://polishemblems.uw.edu.pl/index.php/en/news-uk/49-news-text-1>
- « J. Głuchowski, *Wtargnięcie w moskiewski kraj Mikołaja Radziwiłła w roku 1568*, Warszawa 2017 (opracowanie tłumaczeń z łaciny i objaśnień do edycji krytycznej)

Olga Dawidowicz-Chymkowska

- « „Ruch Wydawniczy w Liczbach” t. 64: 2016 periodyki, Warszawa 2017
- « „Ruch Wydawniczy w Liczbach” t. 63: 2016 książki, Warszawa 2017
- « *Produkcja wydawnicza*, „Rocznik Kultury Polskiej 2017”, s. 90–97
- « *Użyteczna czy bezużyteczna. Bomba atomowa w twórczości Jacka Dukaja*, „Przegląd Humanistyczny” 2017 nr 1, s. 101–107

Martyna Deszczyńska

- « *Rozważania o wzorcu publikacji naukowej w polskiej kulturze intelektualnej od późnego oświecenia do lat 60. XIX wieku – propozycja badawcza*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2016 t. 47, s. 145–169

Ewa Dombek

- « *Bibliografia, czyli czas, cierpliwość i... puzzle*, „Bibliotekarz” 2017 nr 3, s. 32–34
- « *Z miłości do bibliografii*, w: *Zostawili swój ślad*, Warszawa 2017

Joanna Donefner

- « *Formularz przyjmowania kadetów do nowicjatu – wprowadzenie oraz Reprodukcja*, w: *Kajety Korpusu Kadetów Szkoły Rycerskiej*, t. 1, Warszawa 2016

Markus Eberharter

- « *Sławomir Błaut – Porträt des Übersetzers*, „Oderübersetzen”, t. 5–7, s. 53–63
- « *Auf der Bühne und in der Schule. Die polnische Rezeption von Karl Schönherr in der Zwischenkriegszeit*, in: *Gegen den Kanon. Literatur der Zwischenkriegszeit in Österreich*, Frankfurt n. Menem 2017, s. 249–264

Dorota Fortuna

- « *Academica – cyfrowa wypożyczalnia międzybiblioteczna*, w: *Czytelnictwo – nowa jakość*, Kraków 2017, s. 71–75
- « *Wypożyczanie międzybiblioteczne w Bibliotece Narodowej – wczoraj i jutro*, „Biblioteka i Edukacja” [online] 2017 nr 12

Iwo Hryniewicz

- « *Robert Reuven Stiller (1928–2016) jako orientalista : bibliografia prac autorskich i przekładów*, [Kraków] 2017

Jolanta Hys

- « *Klasyfikacje, kontrola autorytatywna i Linked Data*, w: *Czytelnicy – zasoby informacji i wiedzy. Tradycja i przemiany w czasach kultury cyfrowej*, Lublin 2017, s. 163–178
- « *Poddziały wspólne miejsca w Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej*, „Poradnik Bibliotekarza” 2017 nr 2, s. 19–21 (wspólnie z Joanną Kwiatkowską)
- « *Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiąta w Europie – formy prezentacji*, „Bibliotekarz” 2017 nr 5, s. 10–12 (wspólnie z Joanną Kwiatkowską)

Beata Janowska

- « Wywiad ze Stanisławem Byliną: *Rewolucja husytów*, „Gazeta Wyborcza” z 23 I 2017, dod. „Ale Historia” nr 18, s. 2–3
- « Wywiad z prof. Przemysławem Urbańczykiem: *Polskie tropy wikingów*, „Gazeta Wyborcza” z 20 II 2017, dod. „Ale Historia” nr 42, s. 6–7
- « Wywiad z dr Teodozją Rzeuską: *Kto naprawdę rządził w haremie*, „Gazeta Wyborcza” z 3 IV 2017, dod. „Ale Historia” nr 78, s. 7–8
- « Wywiad z dr. hab. Bogdanem Żurawskim: *Rafaelion, odkopany skarb w Dolinie Nilu*, „Gazeta Wyborcza” z 22 V 2017, dod. „Ale Historia” nr 117, s. 2–4

- « Wywiad z dr hab. Barbarą Arciszewską: *Pod każdą kopułą bywa nierówno*, „Gazeta Wyborcza” z 14 VI 2017, dod. „Gazeta na Czas Wolny” nr 137, s. 8–9
- « Wywiad z dr Anetą Łyżwą-Piber: *Miasto jak rozbita waza*, „Gazeta Wyborcza” z 17 VII 2017, dod. „Ale Historia” nr 164, s. 4–5
- « Wywiad z dr. hab. Stefanem Jakobielskim: *Nikt nie miał takich odkryć jak my!*, „Gazeta Wyborcza” z 28 VIII 2017, dod. „Ale Historia” nr 199, s. 4–5
- « Wywiad z prof. dr. hab. Wojciechem Kriegseisenem: *Rygorysta z Genewy*, „Gazeta Wyborcza” z 20 XI 2017, dod. „Ale Historia” nr 269, s. 4–5
- « Wywiad z Krystyną Stebnicką: *W Betlejem, nie bardzo podłym mieście*, „Gazeta Wyborcza” z 23 XII 2017, s. 6

Małgorzata Jezierska

- « *Stan bibliotek w Polsce. Raport 2013 / Libraries in Poland. The 2013 Report*. Warszawa 2015 (wspólnie z Barbarą Budyńską)
- « *Libraries in Poland as of 2015: diversity of types, potential and services*, „Polish Libraries” 2017 vol. 5 (wspólnie z Barbarą Budyńską)
- « *Biblioteki w Polsce 2016 r.*, „Rocznik Kultury Polskiej 2016”, Warszawa 2016, s. 19–30 (wspólnie z Barbarą Budyńską)
- « *Библиотеки в Польше*, w: *Открытый доступ: библиотеки за рубежом*, 2017, Moskwa 2017, s. 100–126 (wspólnie z Barbarą Budyńską)
- « *Libraries in Poland*, Warszawa 2017 (folder sBP dla uczestników Kongresu IFLA) (wspólnie z Barbarą Budyńską, Grażyną Lewandowicz-Nosal, Rafałem Rukatem, Grażyną Walczewską-Klimczak)

Ewa Kobylińska

- « *Admisje notarialne w diecezji płockiej u schyłku średniowiecza*, „Studia Geohistorica” 2017 t. 5, s. 212–220

Jarosław Kopec

- « *Stan czytelnictwa w Polsce w 2016 roku*, Warszawa 2017 (wspólnie z: Izabelą Koryś, Romanem Chymkowskim i Zofią Zasacką)

Wojciech Kordyżon

- « *Kto ułożył Bogurodzicę? Krótka historia sporu*, Polona/blog 10.07.2017

Izabela Koryś

- « *Stan czytelnictwa w Polsce w 2016 roku*, Warszawa 2017 (wspólnie z: Romanem Chymkowskim, Jarosławem Kopciem i Zofią Zasacką)
- « *Stan Czytelnictwa w Polsce w latach 2015–2016: Kilka uwag o bibliotekach*, „Bibliotekarz” 2017 nr 7–8, s. 7–14
- « *Kocha, lubi, szanuje, nie chce, nie dba...* Nowe perspektywy w badaniach Biblioteki Narodowej, „Poradnik Bibliotekarza” 2017 nr 10, s. 4–8

Krzysztof Kossarzecki

- « „Przez straszne rzeki i przepawy, lasy gęste...” Odwrót armii litewskiej w marcu 1664 roku spod Nowogrodu Siewierskiego do Krzyczewa. *Prace ofiarowane Profesorowi Mirosławowi Nagielskiemu*, „Hortus bellicus. Studia z dziejów wojskowości nowożytnej”, seria: „Biblioteka Epoki Nowożytnej” 2016 t. 5/II, s. 355–372
- « *Od Kircholmu k Potope. Švédská dynastia Vasovcov na pol'skom tróne*, „Historická Revue” 2017 nr 6, s. 40–45 (wspólnie z Andrzejem Majewskim)

Joanna Kwiatkowska

- « *Poddziały wspólne miejsca w Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej*, „Poradnik Bibliotekarza” 2017 nr 2, s. 19–21 (wspólnie z Jolantą Hys)
- « *Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiąta w Europie – formy prezentacji*, „Bibliotekarz” 2017 nr 5, s. 10–12 (wspólnie z Jolantą Hys)

Grażyna Lewandowicz-Nosal

- « *Modlitewniki i mszaliki dla dzieci w Polsce w latach 1945–1949*, „Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi” 2016 t. 10, s. 251–278
- « *Katechizmy dla dzieci i młodzieży w Polsce w latach 1945–1949*, „Folia Toruniensia” 2017 vol. 17, s. 129–156, <http://apcz.umk.pl/czasopisma//index.php/FT>
- « *Formy pracy z książką w bibliotekach publicznych dla dzieci*, w: *Literatura i inne sztuki w przestrzeni edukacyjnej dziecka*, Rzeszów 2016
- « „Od Dekretu do Priorytetu”. *Współpraca bibliotek publicznych z bibliotekami szkolnymi w aktach prawnych z lat 1946–2015*, w: *Inspiracje czytelnicze w życiu młodego pokolenia*, Łódź, Warszawa 2017, s. 19–36
- « *Między „starym” a „nowym”. Kanon nie tylko lektur szkolnych – dyskusje, polemiki, propozycje*, w: *Literatura dla dzieci i młodzieży*, t. 5, Katowice 2017, s. 17–32
- « *Libraries in Poland*, SBP, Warszawa, 2017 (folder SBP dla uczestników IFLA) (wspólnie z Barbarą Budyńską, Małgorzatą Jezerską, Rafałem Rukatem, Grażyną Walczewską-Klimczak)
- « *Od dekretu do priorytetu. Współpraca bibliotek publicznych z bibliotekami szkolnymi w oficjalnych dokumentach administracji rządowej (1946–2015)*. „Biblioteka w Szkole” 2017 nr 2
- « *IFLA we Wrocławiu, czyli do trzech razy sztuka*, „Poradnik Bibliotekarza” 2017 nr 11 s. 18–20
- « *Joy of reading – reading aloud. A great partnership* (referat na Konferencję IFLA, Wrocław 19–25 sierpnia 2017), <https://www.ifla.org>

Tomasz Makowski

- « *Polonika w rzymskich bibliotekach*, „Polonia Włoska. Biuletyn Informacyjny” 2017 nr 1–2, s. 36–38
- « *Bibliotekarska olimpiada*, „Biblioteka Analiz” 2017 nr 20, s. 1, 6–9

Dominika Michalak

- « *Ideologie i utopie późnego kapitalizmu. Wstęp*, „Studia Socjologiczne” 2016 nr 2 (wspólnie z Krzysztofem Świrkiem)
- « *Trzecia droga Marthy Nussbaum*, „Studia Socjologiczne” 2016 nr 2
- « *Stan czytelnictwa w Polsce w 2015 roku*, wyd. Biblioteka Narodowa, Warszawa 2016 (wspólnie z Izabelą Koryś i Jarosławem Kopciem), <http://ksiegarnia.bn.org.pl/397/Stan-czytelnictwa-w-Polsce-w-2015-roku-wstepne-wyniki.html>
- « „Studia Socjologiczne” 2016 nr 2 (redakcja numeru tematycznego czasopisma recenzowanego)

Maria Michalska

- « *Pracownik informacji naukowej w XXI wieku: wiedza, umiejętności, cechy osobowości*, w: *Czytelnicy – zasoby informacji i wiedzy. Tradycja i przemiany w czasach kultury cyfrowej*, Lublin 2017, s. 195–208

Ewa Potrzebicka

- « *Powódzie i zalania stałym zagrożeniem dla materiałów bibliotecznych*”, „Cenne, bezcenne, utracone” 2017 nr 1/86–4/89, s. 23–26
- « *Mały Przegląd – gazeta narodowego zasobu bibliotecznego*, sesja „Z kręgu Korczaka – (od)czytania. Badania, archiwalia, inspiracje”, Zachęta, Warszawa 31 maja (publikacja elektroniczna zapisu dźwiękowego referatu), <https://zacheta.art.pl/>
- « *Ochrona Narodowego Zasobu Bibliotecznego*, „Zeszyty Naukowe Szkoły Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie” 2017, s. 7

- « *Maksimum zachowania – minimum ingerencji*, konferencja „Współczesne decyzje konserwatorskie w ochronie materiałów bibliotecznych, maksimum zachowania – minimum ingerencji” (abstrakt referatu przygotowanego na v Targi Konserwacji i Restauracji Zabytków oraz Ochrony, Wyposażenia Archiwów, Muzeów i Bibliotek DZIEDZICTWO 2017, Warszawa, 8 listopada)
- « *Woluminy pod ochroną*, „Przegląd Pożarniczy” 2017 nr 12, s. 20–22

Marzena Przybysz

- « *Rozmowa z Urszulą Kopec-Zaborniak – Bibliotekarzem Roku 2016*, „Bibliotekarz” 2017 nr 7/8, s. 25–28
- « *Rozmowa z Karoliną Suską, laureatką II miejsca w konkursie Bibliotekarz Roku 2016*, „Bibliotekarz” 2017 nr 9, s. 9–11
- « *Rozmowa z Elżbietą Stefańczyk, przewodniczącą Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich*, „Bibliotekarz” 2017 nr 10, s. 16–20
- « *Rozmowa z Adrianną Walendziak, kierownikiem Działu Analiz i Współpracy z Regionem Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie, laureatką konkursu Bibliotekarz Roku 2016*, „Bibliotekarz” 2017 nr 10, s. 21–24
- « *Z oficyny wydawniczej SBP*, „Bibliotekarz” 2017 nr 1, s. 33; nr 2, s. 32; nr 4, s. 32–33; nr 5, s. 35; nr 6, s. 33–34; nr 9, s. 36; nr 11, s. 35–36; nr 12, s. 33
- « *Z życia SBP*, „Bibliotekarz” 2017 nr 1, s. 42–43; nr 2, s. 42–43; nr 3, s. 43; nr 4, s. 42; nr 5, s. 41–42; nr 6, s. 43; nr 7/8, s. 54; nr 9, s. 41–42; nr 10, s. 41–42; nr 11, s. 41–42; nr 12, s. 38 (opracowanie)

Małgorzata Rowicka

- « *O różnych wersjach syntezy dziejów literatury polskiej Wilhelma Feldmana wydanych w okresie zaborów*, w: *Kraków–Lwów. Tom 14. Książki, czasopisma, biblioteki XIX i XX wieku*, tom 14, Kraków 2016, s. 85–101 [numer ukazał się w kwietniu 2017]

- « *Mikołowskie edycje utworów wielkich romantyków polskich w latach 1898–1912*, „Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy” 2016 nr 4, s. 27–49 [ukazało się w czerwcu 2017]

Fryderyk Rozen

- « Romaina Jurota *Catalogue des incunables du canton de Fribourg*, Fribourg 2015, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2017 t. 47, s. 213–220 (recenzja książki)
- « *Sprawozdanie ze szkoły letniej History of Libraries w Lincoln College 2016*, Oxford, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2017 t. 47, s. 229–232
- « *Kolekcja starych druków w Bibliotece Muzeum Polskiego w Ameryce (Chicago)*, w: *Stan badań nad wielokulturowym dziedzictwem dawnej Rzeczypospolitej*, red. W. Walczak, K. Łopatecki, t. I, Białystok 2017, s. 243–268

Rafał Rukat

- « *Public Library User – Between Personal Development and Sense of Community*, w: Andy Priestner (red.) *User experience in libraries: yearbook 2017*. Cambridge: *UX in Libraries*, 2017
- « *Libraries in Poland*, SWP, Warszawa, 2017 (folder SWP dla uczestników IFLA) (wspólnie z Barbarą Budyńską, Małgorzatą Jezierską, Grażyną Lewandowicz-Nosal, Grażyną Walczewską-Klimczak)

Adam Rusek

- « *Nadejście nowych znajomych. Chronologia wydarzeń krajowych w latach 1946–1957*. „Zeszyty Komiksowe” 2017 nr 23, s. 87–102
- « *Od szalonego Grzesia do Szninkla. Krótka historia samoistnych publikacji komiksowych w Polsce do roku 1989*. „Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy” 2016 nr 4, s. 83–96
- « Maciej Jasiński, *Jerzy Wróblewski okiem współczesnych artystów komiksowych* (Warszawa 2016), „Zeszyty Komiksowe” nr 24 [wrzesień 2017], s. 124–126 (recenzja książki)

Patryk Sapała

- « *Relacja między wolnością a prawem w pismach Stanisława Orzechowskiego*, w: *Wartości polityczne Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Struktury aksjologiczne i granice cywilizacyjne*, Warszawa 2017

Krzysztof Soliński

- « *The Library of the Kripplein Christi Lutheran Church in Wschowa in Light of Its Book Collection at the National Library of Poland and Other Sources*, „Polish Libraries” 2017 vol. 5, s. 64–88
- « *Biblioteka kościoła ewangelickiego imienia Żłóbka Chrystusa (Kripplein Christi) we Wschowie w świetle fragmentu jej księgozbioru w zasobach Biblioteki Narodowej oraz innych źródeł*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2017 t. 47, s. 25–50

Tomasz Szwaciński

- « *Библиотека Залуских: главные вопросы исследований*, w: *Открытый доступ: библиотеки за рубежом*, Moskwa 2017, s. 128–133
- « *Skoryniana w zbiorach starodruków i rękopisów Biblioteki Narodowej w Warszawie*, w: *Матэрыялы міжнароднага кангрэса „500 годоў беларусага кнігадрукавання частка 1*, Mińsk 2017, s. 96–101
- « *Prace Biblioteki Narodowej w dziedzinie dokumentowania polskich zbiorów w Rosji – dorobek i perspektywy*, w: *Książka dawna i jej właściciele*, Wrocław 2017

Marta Tomczak

- « *A Polish Classic in Asia: Quo Vadis, the famous Henryk Sienkiewicz novel, has been published in Asia many times*. By Marta Tomczak and Krzysztof Iwanek, October 31, 2016 *The Diplomat*, <http://thediplomat.com/2016/10/a-polish-classic-in-asia/> [dostęp: 09.01.2017]

Grażyna Walczewska-Klimczak

- « *Jak zachęcać uczniów do czytania*, „Szkola. Miesięcznik Dyrektora” 2016 nr 6(86), s. 63–67
- « *Partnerstwo bibliotek publicznych i szkolnych – z doświadczeń realizacji pilotażowego programu zakupu nowości do bibliotek publicznych w partnerstwie ze szkolnymi (priorytet 2/2014)*, w: *Inspiracje czytelnicze w życiu młodego pokolenia*, Łódź, Warszawa 2017, s. 37–57
- « *Libraries in Poland*, SBP, Warszawa, 2017 (folder SBP dla uczestników IFLA) (wspólnie z Barbarą Budyńską, Małgorzatą Jezierską, Grażyną Lewandowicz-Nosal, Rafałem Rukatem)
- « *Pozaczytelnicze formy pracy w podhalańskich bibliotekach – wnioski z badań etnograficznych*, „Bibliotekarz” 2017 nr 11, s. 4–9

Anna Wójcik

- « *Sprawozdanie z konferencji „Książka dawna i jej właściciele”*, Wrocław 2016, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2017 t. 47, s. 233–238

Zofia Zasacka

- « *Stan czytelnictwa w Polsce w 2016 roku*, Biblioteka Narodowa, Warszawa 2017 (wspólnie z: Romanem Chymkowskim, Izabelą Koryś i Jarosławem Kopciem)
- « *Screen-based reading practices – results of the Study on children’s and adolescents’ reading habits and attitudes*, „Edukacja” 2017 nr 2 (141), s. 99–114
- « *Reading engagement and school achievements of lower secondary students*, „Edukacja” 2017 nr 2 (141), s. 78–99 (wspólnie z K. Bulkowskim)
- « *Czytelnicy zaangażowani – jak rozbudzić motywację czytelnicze dzieci i młodzieży*, w: *Kultura czytelnicza młodego pokolenia*, Łódź 2017
- « *Nie musi być nudnie! Literatura piękna w szkole a uczniowskie motywacje czytelnicze*, w: *Edukacja polonistyczna jako zobowiązanie. Powszechność i elitarność polonistyki*, t. 2, Katowice 2016

- « *Czytelnicy książek w 2016 roku*, „Bibliotekarz” 2017 nr 6, s. 11–14
- « *W czytelnictwie bez zmian*, „Trendy” 2017 nr 1, s. 26–29 (wspólnie z Romanem Chymkowskim)

Anna Zdanowicz

- « *Propaganda ukrywana – wiejska gazeta ścienna „Nowiny” (1933–1939)*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2016 t. 47, s. 91–107

Bogdan Filip Zerek

- « *The Warsaw school of paper conservation*, tekst w specjalnym numerze „Przeglądu Bibliotecznego”, http://www.sbp.pl/library_review/full_text/?cid=6191

Referaty pracowników Biblioteki Narodowej ogłoszone na krajowych oraz międzynarodowych konferencjach i seminariach naukowych w 2017 roku

Katarzyna Adamska

- « *J. C. Lavater, J. H. Fuessli, i F. Hess na śniadaniu u J. J. Spaldinga – grafika z Kolekcji Wilanowskiej*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 10 marca (wspólnie z Moniką Michałowicz)

Maria Bereśniewicz

- « *Podsumowanie prac i wstępne dane statystyczne dotyczące Księgozbioru Czesława Miłosza*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 7 kwietnia

Mariya Avramova

- « *Aegean Archaeology in the Library. Presentation and Classification of Publications regarding Aegean Archaeology in Library Catalogues*, „The 5th Young Researchers’ Conference in Aegean Archaeology”, Warszawa, 1–2 czerwca
- « *„Quo vadis” na Bałkanach – recepcja powieści Henryka Sienkiewicza w krajach bałkańskich*, seminarium Pracowni Bibliotekoznawstwa BN, Warszawa, 24 maja (wspólnie z Agatą Kocot)
- « *Polonika zagraniczne – polska soft power*, seminarium Pracowni Bibliotekoznawstwa BN, Warszawa, 25 stycznia (wspólnie z Joanną Cieloch-Niewiadomską)

Barbara Budyńska

- « *Strategia SBP w działalności Stowarzyszenia*, Konferencja Jubileuszowa „Aktywni i Kreatywni” z okazji 100-lecia SBP, Lublin, 5 października
- « *Co to znaczy działalność instrukcyjno-metodyczna – obecnie?* (ogólnopolska konferencja „Działalność instrukcyjno-metodyczna bibliotek publicznych – nowe wyzwania”, Bydgoszcz, 30–31 maja)
- « *Rola dotacji budżetowych i pozabudżetowych w działalności bibliotek publicznych*, VI Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Pieniądze dla bibliotek, czyli fundraising biblioteczny”, Białystok, 29–30 czerwca

Janusz Barwik

- « *Tożsamość Paulo Leminskiego*, seminarium Pracowni Bibliotekoznawstwa BN, Warszawa, 29 marca

Roman Chymkowski

- « *Nieobecna przyszłość*, sesja „Kultury antycypowanych przyszłości”, Uniwersytet Warszawski, Warszawa, 8 maja

- « Zarządzanie przyszłością: analiza strategii rozwoju kultury na lata 2020–2030 na przykładzie wybranych miast, konferencja „Nauki społeczne wobec zmiany”, Lublin 14–15 września (wspólnie z A. Koprowicz)

Marta Cichoń

- « *National Library of Poland Descriptors Model as an Attempt of Opening Library Data for Reuse*, 83. Światowy Kongresu Bibliotek i Informacji Międzynarodowej Federacji Bibliotekarskich Stowarzyszeń i Instytucji IFLA Wrocław 2017

Joanna Cieloch-Niewiadomska

- « *Polonika zagraniczne – polska soft power*, seminarium Pracowni Bibliotekoznawstwa BN, Warszawa, 25 stycznia (wspólnie z Marią Avramową)

Franciszek Dąbrowski

- « *Cenzura pocztowa w latach 1944–1990. Cele, metody, konsekwencje*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 3 marca

Martyna Deszczyńska

- « *Arystokracja i lektury. O repertuarze czytelnictw Jana Feliksa i Walerii Tarnowskich*, ogólnopolska konferencja „Arystokracja polska w XIX wieku. Tożsamość i kultura”, Poznań, 6–7 kwietnia
- « *Lektura Biblii na ziemiach polskich w późnym oświeceniu w świetle źródeł*, konferencja „Biblia oświeconych”, Warszawa, 25–26 października
- « „Naród kapłański?” – dyskurs o Kościele katolickim i narodzie w społeczeństwie polskim XIX w., debata „Polska w XIX wieku – czas bezpowrotnie stracony czy efektywnie wykorzystany?”, Olsztyn, 29–30 listopada

Ewa Dombek

- « *Bibliografia retrospektywna na podstawie doświadczeń z redakcji Bibliografii polskiej 1901–1939 – problemy metodyczne, instrukcje opracowania*, seminarium Pracowni Bibliotekoznawstwa BN, Warszawa, 27 września

Joanna Donefner

- « *Stare druki i dawne rękopisy – wersja cyfrowa a tradycyjna – korzystanie i wykorzystanie w kontekście edytorstwa naukowego*, IV Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Od rękopisów do baz danych”, Warszawa, 28 kwietnia

Markus Eberharter

- « *Księgozbiór „Towarzystwa Ćwiczącej się Młodzieży w literaturze ojczyste” i lwowskie życie literackie przed powstaniem listopadowym*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 20 stycznia
- « *„Pamiętnik Lwowski” i „Pszczola Polska” jako źródła wiedzy o książce we Lwowie 1815–1820*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 15 grudnia
- « *Spółeczna i kulturalna funkcja księgozbiorów w Polsce porozbiorowej*, IV Kongresie Polonoznawczym, Frankfurt n. Odrą, 23–25 marca
- « *Lwowskie życie literackie i naukowe 1815–1830 wobec założenia Zakładu Narodowego im. Ossolińskich*, konferencja naukowa „200 lat Ossolineum”, Wrocław, 18–20 października
- « *Aleksander Batowski jako krytyk przekładu*, konferencja Stowarzyszenia Germanistów Polskich, Katowice, 19–20 maja

Jolanta Hys

- « *Przygotowanie nowej edycji tablic skróconych UKD*, Forum Informacji Naukowej i Technicznej, Zakopane, 20–22 września
- « *Tablice skrócone UKD – przygotowanie nowej edycji*, seminarium Pracowni Bibliotekoznawstwa BN, Warszawa, 11 października

Anna Iwanicka-Nijakowska

- « *Rola studiów nagraniowych w procesie powstawania nagrań dźwiękowych i zasadność ich indeksowania w hasłach korporatywnych (110)*, seminarium Pracowni Bibliotekoznawstwa BN, Warszawa, 8 lutego

Małgorzata Jezierska

- « *Środowiskowe funkcje bibliotek publicznych i ich wpływ na funkcjonowanie bibliotek*, VI Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Pieniądze dla bibliotek, czyli fundraising biblioteczny”, Białystok, 29–30 czerwca
- « *Współpraca bibliotek publicznych i szkolnych w zakresie promocji czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży – wnioski z badań ankietowych*, seminarium Pracowni Bibliotekoznawstwa BN, Warszawa, 25 października (wspólnie z Grażyną Walczewską-Klimczak i Zofią Zasacką)

Aleksandra Jurek

- « *Publikacje polonoznawcze w Czechach w świetle bibliografii „Poloników zagranicznych”*, sesja Walnego Zgromadzenia Polsko-Czeskiego Towarzystwa Naukowego „Publikacje czechoznawcze w Polsce i polonoznawcze w Czechach”, Český Těšín – Cieszyn, 19–20 maja

Bartłomiej Kaczorowski

- « *Opracowanie publikacji z zakresu religii z wykorzystaniem Deskryptorów Biblioteki Narodowej*, XXIII Walne Zgromadzenie Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES, Toruń, 6 września

Ewa Kobylińska

- « *Księgozbiory prałatów i kanoników płockich u schyłku średniowiecza*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 13 października

Agata Kocot

- « *„Quo vadis” na Bałkanach – recepcja powieści Henryka Sienkiewicza w krajach bałkańskich*, seminarium Pracowni Bibliotekoznawstwa BN, Warszawa, 24 maja (wspólnie z Mariją Avramovą)

Izabela Koryś

- « *Reading Research by the National Library of Poland (BN) 1972*, międzynarodowa konferencja *New Space of Reading – Visegrad Conference 2017*, Warszawa, 17 maja (wspólnie z Dominiką Michalak)
- « *Książki mniej lub bardziej książkowe*, seminarium Pracowni Bibliotekoznawstwa BN, Warszawa, 1 marca

Magdalena Kosałka

- « *Katalogowanie nagrań audiowizualnych w formacie MARC 21 z zastosowaniem Deskryptorów Biblioteki Narodowej*, konferencja naukowa „Opracowywanie dokumentacji audiowizualnej i fotograficznej w komputerowych systemach informacji archiwalnej”, Warszawa, 27 października
- « *Pocztówki dźwiękowe i ich katalogowanie z zastosowaniem Deskryptorów BN*, VII Ogólnopolska Konferencja Fonotek, Wrocław, 21 listopada

Krzysztof Kossarzecki

- « *Z prac Biblioteki Narodowej nad przygotowaniem inwentarza rękopisów z dawnej Biblioteki Załuskich*, międzynarodowa konferencja naukowa „Polskie/polonijne dziedzictwo piśmiennicze w zbiorach zagranicznych – problematyka i warsztat badawczy, rezultaty i perspektywy badań”, Warszawa, 25–26 maja
- « *Sobieszciana w Rosyjskim Państwowym Archiwum Akt Dawnych w Moskwie*, seminarium z cyklu „Monumentum Sobiescianum”, Warszawa, 21 listopada

Anna Maria Krajewska

- « *Rękopisy Emila Zegadłowicza w zbiorach BN*, konferencja naukowa „Okolice Zegadłowicza”, Sucha Beskidzka, 12 maja

Grażyna Lewandowicz-Nosal

- « *Sacrum i profanum w „Historii żółtej cizemki” Antoniny Domańskiej*, konferencja naukowa „Antonina Domańska i historia” z cyklu *Dawne stulecia w literaturze i kulturze dla dzieci i młodzieży*, Kraków, 26–27 czerwca
- « *Biblioteki publiczne dla dzieci i młodzieży*, seminarium Pracowni Bibliotekoznawstwa BN, Warszawa, 26 kwietnia

- « *Dlaczego dzieci kochają fantastykę*, seminarium w ramach projektu „Przyszłość jest dziś – 3 dni z fantastyką”, Olkusz, 2 czerwca

Tomasz Makowski

- « *Digital Unification: Connecting our Documentary Heritage. Poland – Experiences, Solutions and Perspectives*, konferencja Annual Meeting Conference of Directors of National Libraries, Wrocław, 22 sierpnia
- « *Idea i początki Narodowego Zasobu Bibliotecznego. Współpraca Biblioteki Narodowej, Biblioteki Jagiellońskiej i Zakładu Narodowego im. Ossolińskich w latach 1977–1979*, Konferencja Jubileuszowa 200 lat Ossolineum, Wrocław, 18–20 października
- « *Oddział Biblioteki Narodowej w Łodzi 1945–1946. Początki ogólnokrajowej sieci bibliotecznej?*, konferencja *Biblioteka publiczna w przestrzeni społecznej*. Międzynarodowa Naukowa Konferencja Jubileuszowa z okazji 100-lecia działalności Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi, 11 października
- « *Dzieje tworzenia narodowego zasobu bibliotecznego*, konferencja *Tworzenie narodowego zasobu bibliotecznego*, Warszawa, 12 października
- « *Procedura aplikowania do narodowego zasobu bibliotecznego*, konferencja *Tworzenie narodowego zasobu bibliotecznego*, Warszawa, 12 października

Dominika Michalak

- « *Czytanie książek z pokolenia na pokolenie*, seminarium Pracowni Bibliotekoznawstwa BN, Warszawa, 8 listopada

Monika Michałowicz

- « *J. C. Lavater, J. H. Fuessli, I F. Hess na śniadaniu u J. J. Spaldinga – grafika z Kolekcji Wilanowskiej*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 10 marca (wspólnie z Katarzyną Adamską)

Anna Myśliwska

- « *Depersonalizacja usług bibliotekarskich w dobie wirtualnej informacji*, seminarium Pracowni Bibliotekoznawstwa BN, Warszawa, 12 kwietnia

Maria Nasiłowska

- « *Modele konceptualne w kształtowaniu struktury danych wzorcowych*, seminarium Pracowni Bibliotekoznawstwa BN, Warszawa, 10 maja
- « *La réforme du langage d'indexation matière de la Bibliothèque nationale de Pologne*, konferencja „8e journée nationale Rameau”, Paryż, 15 listopada

Dariusz Paradowski

- « *Step towards self-contained store – challenge, concept and implementation of archival subsystem based on new ISO standard 20919: 2016*, Konferencja CDA 2017, Bratysława, 9 października

Kamil Pawlicki

- « *Genre Theory Applied: Genre and Form Terms in the National Library of Poland Catalogue*, 83. Światowy Kongres Bibliotek i Informacji Międzynarodowej Federacji Bibliotekarskich Stowarzyszeń i Instytucji IFLA 2017, Wrocław, 19–25 sierpnia

Agata Pietrzak

- « *Stanisław Kostka Potocki's art book collection*, międzynarodowa konferencja „Roma e Varsavia. Tradizione classica e educazione artistica nell'eta' dei Lumi e oltre” Warszawa, 9–12 października

Ewa Potrzebicka

- « *Ochrona i przechowywanie zbiorów w Bibliotece Narodowej*, seminarium Pracowni Bibliotekoznawstwa BN, Warszawa, 22 lutego
- « *Kopie konserwatorskie – ochrona skarbów bibliotecznych*, referat wygłoszony na otwarciu wystawy towarzyszącej warszawskim Spotkaniom Konserwatorskim „Sztuka Konserwacji 1997–2017” w ramach sesji konserwatorskiej „Konserwacja wobec digitalizacji”, Warszawa, 18 kwietnia
- « *Ochrona zbiorów – ogólne zasady*, szkolenie „Profilaktyka konserwatorska zbiorów bibliotecznych i archiwalnych”, Warszawa, 22–23 maja
- « *„Mały Przegląd – gazeta narodowego zasobu bibliotecznego”*, sesja „Z kręgu Korczaka – (od)czytania. Badania, archiwalia, inspiracje”, Warszawa 31 maja
- « *The activities of Institute for Conservation of Library Collections for preservation of the National Library Resource*, konferencja „500 lat białoruskiego druku”, Nieśwież, 15 września (wspólnie z Maciejem Wiczorkiem i Bogdanem Filipem Zerkiem)
- « *Ochrona Narodowego Zasobu Bibliotecznego*, konferencja „Ochrona dóbr kultury na wypadek szczególnych zagrożeń – wybrane aspekty ewakuacji osób i zbiorów”, Kraków, 22–24 września
- « *Przechowywanie narodowego zasobu bibliotecznego*, konferencja „Tworzenie narodowego zasobu bibliotecznego”, Warszawa, 12 października
- « *„Maksimum zachowania – minimum ingerencji”*, v Targi Konserwacji i Restauracji Zabytków oraz Ochrony, Wyposażenia Archiwów, Muzeów i Bibliotek DZIEDZICTWO 2017, Warszawa, 8 listopada
- « *Metody konserwacji zbiorów XIX-wiecznych w Bibliotece Narodowej*, konferencja „Zbiory XIX-wieczne. Organizacja, terminologia, metodyka badań, konserwacja”, Warszawa, 30 listopada (współautor: Bogdan Filip Zerek)

Róbert Rakovics

- « *Polska terminologia prawostawna w rekordach bibliograficznych* BN, seminarium Pracowni Bibliotekoznawstwa BN, Warszawa, 7 czerwca

Małgorzata Rowicka

- « *Wydawniczo-księgarski kanon tekstów Zygmunta Krasińskiego w okresie zaborów*, ogólnopolska konferencja naukowa „Hrabia Zygmunt i okolice”, Toruń, 23–24 listopada

Fryderyk Rozen

- « *Starodruki z Biblioteki Załuskich w Rosyjskiej Bibliotece Narodowej w Petersburgu (wprowadzenie do projektu)*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 17 marca (wspólnie z Agnieszką Różalską)
- « *Identyfikacja fragmentów przedtrydenckich druków liturgicznych*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 6 października

Agnieszka Różalska

- « *Starodruki z Biblioteki Załuskich w Rosyjskiej Bibliotece Narodowej w Petersburgu (wprowadzenie do projektu)*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 17 marca (wspólnie z Fryderykiem Rozenem)

Rafał Rukat

- « *Public Library User – Between Personal Development and Sense of Community*, konferencja „UX Libs”, Glasgow, 5–7 czerwca
- « *Cooperation of Public Libraries with Other Institutions in Readership Promotion at Local Level*, konferencja „New Spaces of Reading – Visegrad Conference 2017”, Warszawa, 17 maja
- « *Kulturotwórcza rola „biblioteki w środowisku lokalnym – badania antropologiczne*, seminarium Pracowni Bibliotekoznawstwa BN, Warszawa, 21 czerwca

Maciej Sagata

- « *Fotografia o dwukrotnej ekspozycji. Transtekstualność jako metoda pisarska Josefa Škvoreckiego na przykładzie „Przypadków inżyniera ludzkich dusz”*, v Toruńskie Spotkanie Miłośników Kultury Czeskiej, Toruń, 22 maja

Patryk Sapała

- « *Podsumowanie prac nad katalogiem tzw. Tek Górskiego w Bibliotece Narodowej*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 31 marca

Renata Słoma

- « *Fotografie z Archiwum Aleksandra Czołowskiego w Zakładzie Zbiorów Ikonograficznych Biblioteki Narodowej*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 3 lutego

Krzysztof Soliński

- « *Problemy rejestracji poloników w bibliotekach zagranicznych na przykładzie prac Zakładu Starych Druków Biblioteki Narodowej prowadzonych w bibliotekach rzymskich*, międzynarodowa konferencja „Polskie/polonijne dziedzictwo piśmiennicze w zbiorach zagranicznych – problematyka i warsztat badawczy, rezultaty i perspektywy badań”, Warszawa, 25–26 maja

Maciej Szablewski

- « *Nowości w Polskiej Bibliografii Bibliologicznej*, seminarium Pracowni Bibliotekoznawstwa BN, Warszawa, 13 września

Tomasz Szwaciński

- « Referat o pracy Marii Konowałowej *Historia katalogowania zbiorów Rosyjskiej Biblioteki Narodowej (lata 1795–1917)*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 28 kwietnia
- « *Prace Biblioteki Narodowej w Warszawie w dziedzinie dokumentowania polskich zbiorów bibliotecznych w Rosji*, międzynarodowa konferencja „Polskie/polonijne dziedzictwo piśmiennicze w zbiorach zagranicznych – problematyka i warsztat badawczy, rezultaty i perspektywy badań”, Warszawa, 25–26 maja
- « *Skoryniana w zbiorach starodruków i rękopisów Biblioteki Narodowej w Warszawie*, międzynarodowa konferencja „500 lat białoruskiego druku”, Mińsk, 14–15 września

Sławomir Szyller

- « „*Sakramentarz tyński*” i jego dzieje, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 29 września

Kacper Trzaska

- « *Deskryptory Biblioteki Narodowej: zasady opracowania zbiorów*, Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Cypriana Norwida w Zielonej Górze, 1 marca

Grażyna Walczewska-Klimczak

- « *Współpraca bibliotek publicznych i szkolnych w świetle realizacji zadań Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa*, Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Bibliotekarz nowej generacji”, Płock, 6 października
- « *Współpraca bibliotek publicznych i szkolnych w zakresie promocji czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży – wnioski z badań ankietowych*, seminarium Pracowni Bibliotekoznawstwa BN, Warszawa, 25 października (wspólnie z Małgorzatą Jezierską i Zofią Zasacką)

Maciej Wieczorek

- « *The activities of Institute for Conservation of Library Collections for preservation of the National Library Resource*, konferencja „500 lat białoruskiego druku”, Nieśwież, 15 września (wspólnie z Ewą Potrzebniczką i Bogdanem Filipem Zerkiem)

Sonia Wronkowska

- « *The thematic catalogue of parodies and compilations: methodological principles and technical issues*, Kongres IAML, Ryga (Łotwa), 18–22 czerwca

Maria Wróblewska

- « *Opakowania i materiały towarzyszące publikacjom dźwiękowym – forma i funkcja. Od wydań najstarszych do współczesnych*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 13 stycznia

- « *Pojęcie twórcy w nagraniu dźwiękowym*, seminarium Pracowni Bibliotekoznawstwa BN, Warszawa, 22 listopada

Diana Zadura

- « *Witalis Ugrechelidze-Ugorski – nieznanym tłumacz literatury polskiej*, seminarium Pracowni Bibliotekoznawstwa BN, Warszawa, 15 marca

Zofia Zasacka

- « *Reading engagement – the way to become long-life reader*, międzynarodowa konferencja „New Space of Reading – Visegrad Conference 2017”, Warszawa, 17 maja
- « *Mój przyjaciel Kłapouchy, być jak Korallina – trening zaangażowania czytelniczego (My friend Esyore, to be like Coraline – training of reading engagement)*, międzynarodowa konferencja „Czytanie – doświadczenie – emocje. Książka dla dzieci i młodzieży – teoria i praktyka odbioru”, Wrocław, 27–28 czerwca
- « *Współpraca bibliotek publicznych i szkolnych w zakresie promocji czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży – wnioski z badań ankietowych*, seminarium Pracowni Bibliotekoznawstwa BN, Warszawa, 25 października (wspólnie z Grażyną Walczewską-Klimczak i Małgorzatą Jezierską)
- « *Zaangażowanie czytelnicze a postępy edukacyjne uczniów. Koncepcje metodologiczne i wyniki badań*, seminarium naukowe „PIRLS. Wyniki międzynarodowego badania osiągnięć czwartoklasistów”, Warszawa, 5 grudnia

Bogdan Filip Zerek

- « *Zadania konserwatora przy digitalizacji masowej na przykładzie „Patrimonium”*, 21 Warszawskie Spotkania Konserwatorskie „Szuka Konserwacji 1997–2017”, Warszawa, 18 kwietnia

- « *The activities of Institute for Conservation of Library Collections for preservation of the National Library Resource*, konferencja „500 lat białoruskiego druku”, Nieśwież, 15 września (wspólnie z Ewą Potrzebniczką i Maciejem Wieczorkiem)
- « *Dezynfekcja obiektów bibliotecznych jako decyzja konserwatorska: czy, jak, kiedy i czy na pewno?*, v Targi Konserwacji i Restauracji Zabytków oraz Ochrony, Wyposażenia Archiwów, Muzeów i Bibliotek DZIEDZICTWO 2017, Warszawa, 8 listopada
- « *Kontrola mikrobiologiczna pomieszczeń instytucji kultury na przykładzie Biblioteki Narodowej – dlaczego warto ją wykonywać*, XIV Ogólnopolska Konferencja „Problemy jakości powietrza wewnętrznego w Polsce”, Warszawa, 23 listopada
- « *Metody konserwacji zbiorów XIX-wiecznych w Bibliotece Narodowej*, konferencja „Zbiory XIX-wieczne. Organizacja, terminologia, metodyka badań, konserwacja” Warszawa, 30 listopada (wspólnie z Ewą Potrzebniczką)
- « *Przechowywanie i udostępnianie zbiorów archiwalnych i bibliotecznych – okiem konserwatora*, seminarium Pracowni Bibliotekoznawstwa BN, Warszawa, 6 grudnia

Zofia Żurawińska

- « *Centralna baza narodowego zasobu bibliotecznego*, konferencja „Tworzenie narodowego zasobu bibliotecznego”, Warszawa, 12 października

9

Handwritten musical score for percussion instruments. The score is written on a grid background and includes the following parts:

- bg** (bongo): *legno*, *pp*, *pppp*
- blch** (bongochino): *met.*, *mf*
- timba** (timbale): *legno*, *mp*
- ttt** (tamtam): *legno*, *ss*, *ssss*
- tmb** (tombale): *mf*, *ss*
- tmb^b** (tombale b): *p*, *quasi p*

The score features various rhythmic notations, including eighth and sixteenth notes, rests, and dynamic markings such as *quasi f*, *ppp*, *pp*, *mp*, *mf*, *p*, *quasi p*, *ss*, and *ssss*. The instruments are labeled with their respective clefs and staves.

Współpraca
międzynarodowa

Działalność Biblioteki Narodowej cieszy się od lat dużym uznaniem na świecie, czego wyrazem jest m.in. udział przedstawicieli BN w międzynarodowych gremiach czy zaproszenia do prezentowania doświadczeń Narodowej Książnicy podczas międzynarodowych konferencji, seminariów, warsztatów. Aktywność Biblioteki Narodowej na świecie przejawia się także w działaniach podejmowanych w ramach prac bibliotekarskich organizacji międzynarodowych, we współpracy z bibliotekami narodowymi innych państw, w udziale w europejskich projektach bibliotek cyfrowych, a także w zakresie wspierania polonijnych placówek bibliotecznych i kulturalnych oraz w poszukiwaniu poloników w bibliotekach zagranicznych.

Dr Monika Mitera, zastępca dyrektora BN ds. naukowych, już drugą kadencję reprezentuje Bibliotekę Narodową w Komitecie Doradczym ds. Prawnoautorskich i Prawnych IFLA. W skład Komitetu Stałego (Standing Committee) Sekcji Bibliotek Narodowych IFLA wchodzi Katarzyna Ślaska, zastępca dyrektora BN.

Dużym zainteresowanie zagranicznych środowisk bibliotekarskich cieszy się wydawany przez BN angielskojęzyczny periodyk naukowy, znajdujący się na liście czasopism punktowanych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

W roku 2015 Międzynarodowa Federacja Bibliotecznych Stowarzyszeń i Instytucji (IFLA) podjęła decyzję o powierzeniu Polsce organizacji światowego kongresu bibliotek i informacji IFLA, który odbył się we Wrocławiu w dniach 19–25 sierpnia 2017 r.

W 2016 r. IFLA zdecydowała o powierzeniu Bibliotece Narodowej organizacji Ośrodka Ochrony i Konserwacji IFLA (Preservation and Conservation Centre) w zakresie przechowywania zasobów cyfrowych, w tym kwestii wyboru obiektów do digitalizacji, jej standardów oraz warunkom długotrwałego przechowywania zasobów cyfrowych. Ośrodek wspiera działania bibliotek Europy Środkowej i Wschodniej w zakresie zabezpieczenia cyfrowego dziedzictwa kulturowego i trwałego dostępu do niego. Do zadań Ośrodka należy organizowanie warsztatów i szkoleń, publikowanie standardów oraz popularyzacja najlepszych praktyk związanych z digitalizacją materiałów bibliotecznych.

Udział BN w organizacjach międzynarodowych

W 2017 r. Biblioteka Narodowa kontynuowała współpracę z następującymi organizacjami naukowymi:

IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions, Międzynarodową Federacją Bibliotecznych Stowarzyszeń i Instytucji)

CENL (Conference of European National Librarians, Konferencją Dyrektorów Europejskich Bibliotek Narodowych)

CDNL (Conference of Directors of National Libraries, Konferencją Dyrektorów Bibliotek Narodowych)

TEL (The European Library, Biblioteką Europejską)

CERL (Consortium of European Research Libraries, Europejskim Konsorcjum Bibliotek Naukowych)

IIPC (International Internet Preservation Consortium, Międzynarodowym Konsorcjum Archiwizacji Internetu)

ASLIB (Association of Special Libraries and Information Bureau, Stowarzyszeniem Bibliotek Specjalnych i Biur Informacyjnych)

IAML (International Association of Music Libraries, Stowarzyszeniem Bibliotek Muzycznych, Archiwów i Ośrodków Dokumentacji)

IASA (International Association of Sound and Audio-visual Archives, Międzynarodowym Stowarzyszeniem Archiwów Dźwiękowych i Audiowizualnych)

LIBER (Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche, Ligą Europejskich Bibliotek Naukowych)

AIB (Association Internationale de Bibliophilie, Międzynarodowym Stowarzyszeniem Bibliofilów)

ISSN (International Standard Serial Number, Międzynarodowym Znormalizowanym Numerem Publikacji Ciągłych)

ISBN (International Standard Book Number, Międzynarodowym Znormalizowanym Numerem Książki)

ISMN (International Standard Music Number, Międzynarodowym Znormalizowanym Numerem Druku Muzycznego)

Bibliographical Society (Stowarzyszeniem Bibliograficznym)

Bibliotheca Baltica (grupą roboczą 38 bibliotek z krajów bałtyckich)

NAPLE FORUM (Stowarzyszeniem na rzecz wspierania bibliotek publicznych)

OCLC (Online Computer Library Center, organizacją i serwisem o charakterze badawczym i usługowym w zakresie bibliotekarstwa cyfrowego)

EBLIDA (European Bureau of Library, Information and Documentation Associations, organizacją zrzeszającą biblioteki oraz centra informacji i dokumentacji)

Udział pracowników BN w konferencjach międzynarodowych

W 2017 r. pracownicy BN uczestniczyli w konferencjach, spotkaniach i wydarzeniach ważnych dla światowego i europejskiego środowiska bibliotekarskiego.

W dniach 3–4 lutego zastępca dyrektora Katarzyna Ślaska wzięła udział w Zakończeniu Roku Sienkiewiczowskiego w Brukseli.

W dniach 7–9 lutego Marta Cichoń z Zespołu projektowego do realizacji projektu „e-usługa OMNIS” wzięła udział w posiedzeniu międzynarodowej agencji ISNI w Londynie.

W dniach 20–24 lutego Marta Cichoń z Zespołu projektowego do realizacji projektu „e-usługa OMNIS” wzięła udział w posiedzeniu regionalnym organizacji OCLC EMEA w Berlinie.

W dniach 13–16 marca Katarzyna Nakonieczna z Zespołu Zadaniowego ds. Znormalizowanych Numerów Wydawnictw ISBN i ISSN wzięła udział w Targach Książki w Londynie.

W dniach 23–25 marca dr Markus Eberharter z Instytutu Książki i Czytelnictwa wzięła udział w konferencji „Vierter Kongress Polenforschung” we Frankfurcie nad Odrą.

W dniach 29 marca – 1 kwietnia zastępca dyrektora do spraw naukowych dr Monika Mitera wzięła udział w półrocznym posiedzeniu Komisji ds. Prawa Autorskiego IFLA w Londynie.

W dniach 1–7 kwietnia Marta Cichoń z Zespołu projektowego do realizacji projektu „e-usługa OMNIS” wzięła udział w konferencji „Innovative Users Group 2017” w Waszyngtonie.

W dniach 2–6 kwietnia zastępca dyrektora do spraw naukowych dr Monika Mitera wzięła udział w posiedzeniu dotyczącym działalności IFLA – IFLA President’s Meeting 2017 w Atenach.

W dniach 14–16 maja dyrektor Biblioteki Narodowej dr Tomasz Makowski wzięła udział w posiedzeniu organizacji CDNL w Londynie.

W dniach 17–19 maja dyrektor Biblioteki Narodowej dr Tomasz Makowski wzięła udział w posiedzeniu Polsko-Litewskiej Grupy Ekspertów ds. Zachowania Dziedzictwa Kulturowego w Wilnie.

W dniach 18–20 maja Aleksandra Jurek z Instytutu Bibliograficznego wzięła udział w sympozjum Polsko-Czeskiego Towarzystwa Naukowego w Czeskim Cieszynie.

W dniach 4–10 czerwca Sonia Wronkowska z Zakładu Zbiorów Cyfrowych wzięła udział w konferencji „International Image Interoperability Framework” w Rzymie.

W dniach 5–7 czerwca Rafał Rukat z Instytutu Książki i Czytelnictwa wzięła udział w konferencji naukowej „UX Libs” w Glasgow.

W dniach 17–23 czerwca Sonia Wronkowska z Zakładu Zbiorów Cyfrowych wzięła udział w konferencji IAML w Rydze.

W dniach 26–29 czerwca dyrektor Biblioteki Narodowej dr Tomasz Makowski wzięła udział w posiedzeniu Polsko-Białoruskiej Komisji Konsultacyjnej do spraw Dziedzictwa Kulturowego w Mińsku.

W dniach 29 czerwca – 2 lipca Ewa Kobylińska z Instytutu Książki i Czytelnictwa wzięła udział w konferencji „Das Sakramentarium aus Tyniec. Köln, das Reich und der politische Neuanfang Polens unter König Kasimir dem Erneuerer (1034–1058)” w Kilonii.

W dniach 17–26 sierpnia dyrektor Biblioteki Narodowej dr Tomasz Makowski, zastępca dyrektora dr Monika Mitera, zastępca dyrektora Katarzyna Ślaska, pełnomocnik dyrektora ds. rozwoju Dominik Cieszkowski, pełnomocnik dyrektora ds. katalogowania Zofia Żurawińska, Marta Cichoń z Zespołu projektowego do realizacji projektu „e-usługa OMNIS”, Grażyna Federowicz z Zakładu Katalogowania Dziedziny, Tomasz Gruszkowski z Zakładu Zbiorów Cyfrowych i Kamil Pawlicki z Instytutu Bibliograficznego wzięli udział w 83. Kongresie IFLA we Wrocławiu.

W dniach 9–14 września Katarzyna Nakonieczna z Zespołu Zadaniowego ds. Znormalizowanych Numerów Wydawnictw ISBN i ISSN wzięła udział w corocznym spotkaniu ISMN and ISBN Annual General Meeting w Toronto.

W dniach 10–14 września Maciej Sagata z Instytutu Bibliograficznego wzięła udział w konferencji „13th International Conference on Semantic Systems” w Amsterdamie.

W dniach 10–15 września Marta Cichoń z Zespołu projektowego do realizacji projektu „e-usługa OMNIS” wzięła udział w konferencji „13th International Conference on Semantic Systems” w Amsterdamie.

W dniach 11–13 września Jakub Kostynowicz z Zakładu Technologii Informatycznych wzięła udział w konferencji „13th International Conference on Semantic Systems” w Amsterdamie.

W dniach 13–16 września Tomasz Szwaciński z Instytutu Książki i Czytelnictwa i Maciej Wieczorek z Instytutu Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych wzięli udział w konferencji „The 500th anniversary of the Belarusian book-printing” w Mińsku.

W dniach 17–20 września Jan Mejer z Zakładu Technologii Informatycznych i Sonia Wronkowska z Zakładu Zbiorów Cyfrowych wzięli udział w konferencji „International Conference on Theory and Practice of Digital Libraries” w Salonikach.

W dniach 19–21 września Marta Cichoń z Zespołu projektowego do realizacji projektu „e-usługa OMNIS” wzięła udział w spotkaniu OCLC EMEA Executive Committee w Lejdzie.

W dniach 8–10 listopada Dariusz Paradowski z Zakładu Technologii Informatycznych uczestniczył w International Conference CDA w Bratysławie.

W dniach 18–22 listopada Henryk Citko z Zakładu Rękopisów uczestniczył w spotkaniu „Śladami Zbigniewa Herberta w Austrii” w Instytucie Polskim w Wiedniu.

W dniach 3–7 grudnia Maciej Sagata z Instytutu Bibliograficznego uczestniczył w konferencji Semantic Web in Libraries w Hamburgu.

W dniach 6–7 grudnia dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej uczestniczył w uroczystej kolacji dla laureata Nagrody Literackiej im. Marka Nowakowskiego zorganizowanej przez ambasadę RP przy UE w Brukseli.

Biblioteka Narodowa była też miejscem wizyt przedstawicieli zagranicznych placówek bibliotecznych.

W dniu 14 czerwca Biblioteka Narodowa gościła z wizytą roboczą dwoje pracowników działu udostępniania zbiorów Biblioteki Narodowej Republiki Czeskiej. Goście spotkali się z Katarzyną Ślaską, zastępcą dyrektora BN oraz zapoznali się z działaniami Pracowni Informacji Naukowej BN i Zakładu Katalogowania Dziedziny.

W dniu 18 sierpnia Biblioteka Narodowa gościła z wizytą roboczą grupę 22 delegatów z bibliotek rosyjskich. Goście spotkali się z Ewą Potrzebniwą, pełnomocnikiem dyrektora ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznego oraz zapoznali się z pracą Czytelni BN oraz Instytutu Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych BN.

W dniu 30 sierpnia złożyła wizytę w Bibliotece Narodowej Elsa Barber, wicedyrektor Biblioteki Narodowej Argentyny. Pani Barber spotkała się z Katarzyną Ślaską, zastępcą dyrektora BN i zapoznała się z funkcjonowaniem Pracowni Informacji Naukowej BN, Zakładu Zbiorów Cyfrowych i Zakładu Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów BN.

W dniu 19 października Ambasador Republiki Kazachstanu Margulan Baimukhan złożył wizytę w Bibliotece Narodowej. Ambasador spotkał się z Katarzyną Ślaską, zastępcą dyrektora BN i przekazał Narodowej Książnicy w darze publikacje dotyczące stosunków polsko-kazachskich, które zostały włączone do zbiorów.

W dniu 29 listopada Biblioteka Narodowa gościła z wizytą roboczą pracowników Kijowskiego Uniwersytetu Kultury i Sztuki. Goście spotkali się z Katarzyną Ślaską, zastępcą dyrektora BN oraz zapoznali się z funkcjonowaniem Pracowni Informacji Naukowej BN, Pracowni Czytelni i Zakładu Zbiorów Cyfrowych BN.

---

83. Kongres IFLA 2017

w Polsce

Światowy Kongres Bibliotekarstwa i Informacji IFLA jest największym i najważniejszym w świecie wydarzeniem związanym z bibliotekarstwem i informacją naukową. Corocznie gromadzi ponad 3000 profesjonalistów z około 120 krajów, dając możliwość wymiany poglądów, ustalania wspólnego stanowiska i harmonogramu działań w najważniejszych dla środowiska sprawach oraz nawiązywania i zacieśniania współpracy między uczestniczącymi podmiotami – instytucjami i stowarzyszeniami. Dla kraju-organizatora Kongres jest szansą na zademonstrowanie swojego dorobku profesjonalnego zagranicznym uczestnikom, a także daje szerszemu niż zwykle gronu własnych bibliotekarzy możliwość kontaktu z najwybitniejszymi przedstawicielami branży z całego świata.

W porozumieniu z Convention Bureau Wrocław oraz Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Polskich postępowaly dalsze prace nad przygotowaniem 83. Kongresu IFLA (International Federation of Library Associations World Library and Information Congress), który odbył się we Wrocławiu w dniach 19–25 sierpnia 2017 r. W dniach 10–14 maja z oficjalną wizytą w Polsce przebywała Donna Scheeder, przewodnicząca IFLA. Program pobytu obejmował wizyty we Wrocławiu i Warszawie. Podczas wizyty w Bibliotece Narodowej Donna Scheeder odbyła rozmowy z dyrektorem Biblioteki Narodowej dr Tomaszem Makowskim dotyczące współpracy BN z IFLA w organizacji Kongresu IFLA we Wrocławiu. Zapoznała się też z planami modernizacji w BN, przechowywania zbiorów cyfrowych oraz projektu „OMNIS”. Przewodnicząca IFLA zwiedziła Pałac Rzeczypospolitej, gdzie wzięła udział w pokazie wybranych najciekawszych zbiorów specjalnych, m.in. rękopisów polskich Noblistów, a w gmachu głównym na Polu Mokotowskim zapoznała się z funkcjonowaniem Instytutu Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych, odwiedzając pracownie konserwacji tradycyjnej, konserwacji masowej oraz laboratoria.

W Kongresie, który odbył się pod hasłem „Biblioteki. Solidarność. Społeczeństwo” wzięło udział blisko 3100 bibliotekarzy ze 118 krajów. Podczas ceremonii otwarcia w dniu 20 sierpnia przemówienie wygłosili Donna Scheeder, przewodnicząca IFLA, Gerald Leitner, sekretarz generalny IFLA, prof. Piotr Gliński, wicepremier, minister kultury i dziedzictwa narodowego oraz dr Tomasz Makowski, dyrektor BN. Odczytano również specjalny list Prezydenta RP Andrzeja Dudy. Prof. Richard Butterwick-Pawlikowski wygłosił wykład inauguracyjny *Where were you going, Poland?* przybliżający gościom międzynarodowego Kongresu trudne i złożone dzieje Rzeczypospolitej.

W trakcie Kongresu odbyło się ponad 220 sesji poświęconych najważniejszym problemom świata bibliotekarskiego, podczas których referat wygłosiło m.in. troje pracowników Biblioteki Narodowej. Kongresowi towarzyszyły liczne wydarzenia, zorganizowano wycieczki do najciekawszych miast i bibliotek województw: dolnośląskiego, śląskiego i małopolskiego. W specjalnie przygotowanej przestrzeni wystawowej zatytułowanej „Bulwar polskich bibliotek” polskie instytucje mogły zaprezentować swoje dokonania.

Międzynarodowa Federacja Stowarzyszeń i Instytucji Bibliotekarskich (IFLA) to niezależna, niekomercyjna międzynarodowa organizacja pozarządowa, założona w 1927 r. Ta największa i najważniejsza w świecie organizacja w branży bibliotekarstwa i informacji naukowej zrzesza obecnie ponad 1600 instytucji z około 150 krajów. Jej siedziba mieści się w Hadze.

Współpraca międzynarodowa w ramach umów dwustronnych

Biblioteka Narodowa współpracuje od wielu lat z bibliotekami narodowymi, uniwersyteckimi, archiwami i instytucjami kulturalnymi z innych państw, m.in. z: Białorusi, Chin, Czech, Estonii, Francji, Iranu, Izraela, Litwy, Łotwy, Gruzji, Kataru, Maroka, Mołdawii, Niemiec, Rosji, Słowacji, Stanów Zjednoczonych, Szwecji, Ukrainy, Uzbekistanu, Wielkiej Brytanii. Umowy i porozumienia o współpracy zawierane z bibliotekami narodowymi i naukowymi innych państw, a także umowy umożliwiające realizację konkretnych projektów badawczych i wydawniczych, są szczególnie korzystne dla BN ze względu na prowadzoną od lat intensywną akcję sprowadzania publikacji polskich autorów wydawanych poza granicami kraju. Współpraca z zagranicznymi bibliotekami narodowymi pozwala na uzyskanie w miarę pełnej o nich informacji.

W 2017 r. zakończono prace nad pierwszym pełnym naukowo-krytycznym wydaniem XIX-wiecznego rękopisu cennej pracy Wacława Seweryna Rzewuskiego *Sur les chevaux orientaux et provenants des races orientales (O koniach wschodnich i rasach od nich pochodzących)*. Ten pięcioletni projekt, realizowany był od lutego 2012 r. we współpracy polsko-katarskiej. Wydanie naukowe obejmuje: krytyczną edycję tekstu w języku oryginału (francuskim) i jego tłumaczenie na polski i angielski, rysunki, eseje naukowe, objaśnienia do tekstu oraz słownik terminów i nazw, opracowany przez specjalistów z różnych dziedzin. Kierownikiem naukowym projektu był prof. dr hab. Tadeusz Majda, wykładowca Uniwersytetu Warszawskiego i kurator zbiorów sztuki orientalnej Muzeum Narodowego w Warszawie. W 2015 r. ukazała się edycja faksymilowa dzieła Rzewuskiego.

Przedsięwzięcie edytorskie finansowane było w całości przez Qatar Museums Authority, na mocy umowy podpisanej w 2012 r. z BN.

W 2017 r. kontynuowano wymianę książek i czasopism z partnerami zagranicznymi. W ramach wypożyczeń międzynarodowych ponad 90% zamówień zostało zrealizowanych w bibliotekach niemieckich. Biblioteki te mają bogate zbiory i chętnie je udostępniają. Ważnym czynnikiem jest tutaj też wieloletnia współpraca oraz standard płacenia za usługi voucherami IFLA. Istotna jest także możliwość korzystania z niemieckiego systemu Subito – zamówienia realizowane tą drogą stanowiły w roku 2017 ponad 40% wszystkich zrealizowanych zamówień. Najwięcej materiałów wpływa z Bayerische Staatsbibliothek w Monachium i Centralnej Biblioteki Medycznej w Kolonii (zB Med Köln).

Prace na rzecz polskiego dziedzictwa kulturowego poza granicami Polski

Polonia i jej dorobek kulturalny są od lat przedmiotem prac badawczych prowadzonych w Bibliotece Narodowej, która kontynuuje także dokumentowanie zbiorów przemieszczonych: polskich, pozostałych poza granicami kraju, a także tych, które – przynależne do dziedzictwa kulturalnego krajów sąsiednich – znajdują się obecnie w polskich księżnicach. BN udziela wszechstronnej pomocy w opracowywaniu i ochronie emigracyjnych zbiorów oraz popularyzuje instytucje kultury polskiej działające poza granicami kraju.

Katalogowanie i inna pomoc biblioteczna instytucjom polonijnym

121

Celem projektu jest pomoc instytucjom polonijnym przechowującym i gromadzącym zbiory polskie w ich opracowaniu, skatalogowaniu oraz zapewnieniu im odpowiedniej ochrony.

W dniach 20 września – 19 grudnia specjaliści z Zakładu Bibliografii Polskiej 1901–1939 przebywali w Nowym Jorku. Prowadzono prace katalogowe (łącznie skatalogowano około 900 pozycji), rejestracyjne, porządkowe i selekcję księgozbioru Polskiego Instytutu Naukowego w Ameryce (PIASA) oraz Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce (IJP). Ponadto specjaliści z Biblioteki Narodowej wspierali obydwie instytucje w ich bieżących zadaniach.

W dniach 1 października – 14 grudnia specjalista z Zakładu Starych Druków przebywał w Rzymie. Prace rejestracyjne poloników prowadzone były w Biblioteca Casanatense i Biblioteca dell'Accademia dei Lincei e Corsiniana. Efektem tych działań będzie opublikowanie w 2018 r. szóstego tomu serii Polonika XVI–XVIII wieku w Bibliotekach Rzymskich: *Katalog poloników w Biblioteca dell'Accademia dei Lincei e Corsiniana*.

W dniach 10–30 listopada specjaliści z BN rejestrowali i opracowywali nuty znajdujące się w zbiorach Muzeum Polskiego w Ameryce. Sporządzano opisy bibliograficzne z autopsji i wprowadzano je do bazy danych w programie MAK.

Starodruki z Biblioteki Załuskich w Bibliotece Narodowej w Petersburgu

Celem projektu jest wyodrębnienie i zidentyfikowanie jak największej liczby starodruków pochodzących z dawnej Biblioteki Załuskich, przechowywanych w różnych komórkach organizacyjnych Rosyjskiej Biblioteki Narodowej w Sankt Petersburgu. Projekt jest bezpośrednim efektem wieloletniej współpracy między BN a RBN w zakresie rejestracji rękopisów dawnej Biblioteki Załuskich. Wymierne rezultaty w postaci publikacji naukowych, konferencji oraz posiedzeń grupy ekspertów związanych z projektem „Rękopisy z Biblioteki Załuskich” otworzyły Bibliotece Narodowej pole do nawiązania współpracy w zakresie rejestracji starodruków przechowywanych również w RBN. Polscy specjaliści otrzymali możliwość prowadzenia badań z autopsji w zbiorach Oddziału Poligrafii Działu Zbiorów Zagranicznych RBN, dotychczas niedostępnego dla badaczy z Polski.

W dniach 1–21 grudnia 2017 r. w Rosyjskiej Bibliotece Narodowej w Sankt Petersburgu przebywali członkowie grupy roboczej projektu z BN. W wyniku przeprowadzonych prac udało się zarejestrować około 750 druków noszących znaki proveniencyjne dawnej Biblioteki Załuskich, a przechowywanych obecnie w Oddziale Zbiorów Zagranicznych RBN.

Starodruki rejestrowane były zgodnie z polską normą PN N011538 w bazie danych MAK stworzonej specjalnie na potrzeby projektu. Wszystkie odnalezione pozycje zostały sfotografowane.

Kwerenda w Dziale Druków Historycznych Biblioteki Państwowej w Berlinie

Kontynuowano prace związane z rejestracją i dokumentacją poloników starodrucznych przechowywanych w Bibliotece Państwowej w Berlinie oraz kwerendy dotyczące m.in. księgozbiorów poklasztornych, które trafiły do zbiorów ówczesnej Biblioteki Królewskiej w Berlinie po kasatach klasztorów na terenach Wielkiego Księstwa Poznańskiego, Śląska i częściowo Pomorza. Przeprowadzone prace będą podstawą do przygotowania bazy danych poloników starodrucznych w zbiorach Staatsbibliothek zu Berlin. Baza, dostępna dla badaczy poprzez stronę internetową BN, będzie mogła stanowić punkt wyjścia do badań nad obiegiem książki i historią intelektualną ziem Rzeczypospolitej oraz nad historycznymi księgozbiorami.

W październiku i listopadzie 2017 r. specjaliści z Zakładu Starych Druków BN i Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa w Instytucie Książki i Czytelnictwa BN przeprowadzili w SSB kwerendy, dzięki czemu łącznie pozyskano 276 kart inwentaryzacyjnych dotyczących obiektów pochodzących głównie

z księgozbiorów klasztornych cystersów w Obrze, Bledzewie i Lubiążu, bernardynów w Poznaniu, Toruniu i Grodzisku Wielkopolskim, franciszkanów reformatów w Brodnicy, Łąkach Bratiańskich, Dzierzgoniu, Grudziądzu, Środzie Śląskiej i Toruniu, dominikanów w Poznaniu i Gdańsku oraz karmelitów w Poznaniu i Gdańsku.

W trakcie analizy zapisów w księgach akcesyjnych dawnej Biblioteki Królewskiej w Berlinie z lat 1887–1894 nie natrafiono na informacje o źródle wpływu, które można by łączyć z księgozbiorami pochodzącymi z ziem I Rzeczypospolitej.

Rękopisy ze zbiorów nieświeskich w zbiorach bibliotek Białorusi, Francji i Polski

Celem przewidzianego na trzy lata projektu jest przygotowanie i opublikowanie inwentarza rękopisów ze zbiorów biblioteki Radziwiłłów z Nieświeża zachowanych w zbiorach bibliotek Białorusi, Francji i Polski. Kontynuowano rozpoczęte w 2016 r. prace polegające przede wszystkim na zidentyfikowaniu rękopisów pochodzących z nieświeskiej kolekcji Radziwiłłów, które rozproszone są obecnie w zbiorach wymienionych bibliotek.

W 2017 r. odbyło się pięć wyjazdów specjalistów zaangażowanych w realizację projektu. Były to wyjazdy do: Biblioteki Narodowej Białorusi i Biblioteki Akademii Nauk Białorusi (2–15 października), Biblioteki PAN i PAU w Krakowie (23–27 października), łódzkiej Biblioteki Uniwersyteckiej (27 listopada – 1 grudnia), Biblioteki Polskiej w Paryżu (4–9 grudnia) oraz Biblioteki Kórnickiej i Biblioteki Raczyńskich w Poznaniu (11–15 grudnia). Identyfikowano rękopisy ze zbiorów nieświeskich znajdujące się w zbiorach wymienionych bibliotek z Białorusi, Francji i Polski. Została także dokonana pierwsza redakcja opisów inwentarzowych zidentyfikowanych jednostek w liczbie 100.

Katalog książek z Biblioteki Załuskich w Ogólnorosyjskiej Bibliotece Literatury Obcej w Moskwie

Celem przewidzianego na cztery lata projektu jest przygotowanie i opublikowanie katalogu książek ze zbiorów Biblioteki Załuskich przechowywanych w Ogólnorosyjskiej Bibliotece Literatury Obcej im. M. I. Rudomino w Moskwie. Początkowy etap obejmuje wspólną pracę specjalisty z BN z pracownikami wspomnianej biblioteki zmierzającą do zidentyfikowania książek pochodzących z Biblioteki Załuskich.

W dniach 6–19 listopada 2017 r. specjalista z Instytutu Książki i Czytelnictwa BN przebywał w Bibliotece Literatury Obcej w Moskwie, gdzie wspólnie ze specjalistką z OBLO przeprowadził kwerendę zbiorów starodruków Biblioteki Literatury Obcej. Udało się zidentyfikować i opisać 100 jednostek pochodzących z Biblioteki Załuskich i innych polskich kolekcji historycznych.

10

Handwritten musical score for percussion instruments. The score is written on four staves. The first staff is labeled 'bg' (bongos) and the second 'tmba' (timbales). The third and fourth staves are also labeled 'tmba'. The music features various rhythmic patterns, including triplets and accents, with dynamic markings such as 'p' (piano), 'mp' (mezzo-piano), 'mf' (mezzo-forte), and 'f' (forte). The notation includes stems, beams, and accents, indicating specific rhythmic values and dynamics.

Wydarzenia,
wystawy,
promocje

Wystawa Geograficzno-statystyczny atlas Polski Eugeniusza Romera, czyli mapy w walce o wolną Polskę

Do końca stycznia w gmachu głównym Biblioteki Narodowej na Polu Mokotowskim można było oglądać wystawę poświęconą wybitnemu polskiemu geografowi i kartografowi. Ekspozycja została przygotowana w związku z obchodami Międzynarodowego Roku Mapy. Eugeniusz Romer (1871–1954) uznawany jest za twórcę nowoczesnej kartografii polskiej. Przez wiele lat pracował jako pedagog. W 1904 r. opracował nowatorską *Geografię dla klasy pierwszej szkół średnich*, a cztery lata później opublikował *Atlas geograficzny*, który stał się fundamentem polskiej kartografii szkolnej. W roku 1911 został profesorem zwyczajnym i kierownikiem Katedry Geografii Uniwersytetu Lwowskiego. Po wojnie, w latach 1945–1946 kierował Katedrą Geografii i Instytutem Geograficznym UJ, a do 1952 konsultował prace Instytutu Kartograficznego swego imienia we Wrocławiu. U schyłku życia posiadał w dorobku ponad 800 prac własnych i recenzji, 60 atlasów, 140 map i 4 globusy. Wśród obiektów prezentowanych na wystawie znalazło się między innymi pierwsze wydanie (1916) *Geograficzno-statystycznego atlasu Polski* – jednego z największych dokonań Romera oraz *Wojenno-polityczna mapa Polski* (1916) – niezwykle ważne narzędzie w uzasadnianiu polskich aspiracji terytorialnych na konferencjach pokojowych w Paryżu i Rydze.

Ekspozycję uzupełniała kolekcja atlasów, map i podręczników autorstwa Eugeniusza Romera, którą można obejrzeć w POLONIE.

↑ Karta tytułowa *Geograficzno-statystycznego atlasu Polski* Eugeniusza Romera, 1916

Kolekcja druków ulotnych Tomasza Wolanina w darze dla BN

↑ Uroczystość przekazania zbioru Tomasza Wolanina Bibliotece Narodowej z udziałem Renaty Szczęch, podsekretarz stanu w MSZ, i dyrektora BN dr. Tomasza Makowskiego

→ Obiekty z cennej kolekcji Tomasza Wolanina

Ponad 600 unikatowych druków ulotnych z lat 1913–1924 przekazało Bibliotece Narodowej Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Kolekcję podarował dr Tomasz Wolanin, Amerykanin polskiego pochodzenia, emerytowany wykładowca George Washington University oraz doradca Kongresu i Departamentu Edukacji USA. Gromadzony przez wiele lat zbiór obejmuje ulotki oraz „cegiełki” dotyczące przede wszystkim zbiórek funduszy na cele charytatywne, często związane z pomocą dla ofiar i weteranów walk o niepodległość Polski. Uroczyste przekazanie zbiorów odbyło się 10 stycznia w Ministerstwie Spraw Zagranicznych. Dar przekazany został przez Renatę Szczęch, podsekretarz stanu w MSZ, na ręce dyrektora BN dr. Tomasz Makowskiego.

Podsumowanie cyklu PIERWSZE/ NAJSTARSZE – wystawa w Senacie RP

↑ Dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej prezentuje wystawę senatorom

↵ Uroczystość otwarcia wystawy PIERWSZE/NAJSTARSZE w gmachu Senatu RP. Od lewej: senator Anna Maria Anders, wicemarszałek Senatu Maria Koc, dyrektor Biblioteki Narodowej dr Tomasz Makowski i Jerzy Fedorowicz, przewodniczący senackiej Komisji Kultury

128

11 stycznia w gmachu Senatu RP miało miejsce uroczyste otwarcie wystawy podsumowującej cykl pokazów PIERWSZE/NAJSTARSZE zorganizowanych z okazji jubileuszu 1050-lecia chrztu Polski. Comiesięczne pokazy największych skarbów piśmiennictwa polskiego, m.in. *Rocznika dawnego*, *Psalterza floriańskiego*, *Kazań świętokrzyskich* czy kronik: Galla Anonima, Wincentego Kadłubka oraz Jana Długosza, odbywały się w Pałacu Rzeczypospolitej przez cały rok 2016. Towarzyszyły im wykłady i dyskusje specjalistów.

W otwarciu wystawy wieńczącej cykl prezentacji wzięli udział: wicemarszałek Senatu Maria Koc, przewodniczący senackiej Komisji Kultury i Środków Przekazu Jerzy Fedorowicz oraz senatorowie. Dyrektor Biblioteki Narodowej Tomasz Makowski w swoim wystąpieniu przybliżył zebrany koncepcję cyklu PIERWSZE/NAJSTARSZE, a następnie oprowadził po wystawie, opowiadając o miejscu poszczególnych obiektów w kulturze Polski.

Cykl PIERWSZE/NAJSTARSZE był wyjątkową okazją, żeby zapoznać się z oryginałami największych skarbów Biblioteki Narodowej, które na co dzień są ściśle chronione w bibliotecznym Skarbcu. Ich publiczne prezentacje odbywają się bardzo rzadko, raz na wiele lat. Materiały związane z cyklem dostępne są online na stronie pierwszenajstarsze.bn.org.pl.

Konferencja prasowa w związku z zakupem Godzinek Jakuba Wargockiego

↑ Dyrektor BN dr Tomasz Makowski prezentuje rękopis uczestnikom uroczystości. Od lewej: prof. Piotr Gliński, wicepremier, minister kultury i dziedzictwa narodowego, Michał Krupiński, prezes PZU, dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej, Jolanta Zabarnik-Nowakowska, prezes Fundacji PZU i Grażyna Melanowicz, członek Rady Fundacji PZU

Zabytkowy kodeks *Officium Beatae Mariae Virginis secundum usum Romanum* (tzw. Godzinki Jakuba Wargockiego) został zakupiony przez Bibliotekę Narodową na aukcji w Londynie dzięki mecenatowi Fundacji PZU. Pierwsza publiczna prezentacja po powrocie do kraju pięknie iluminowanego, renesansowego rękopisu z końca XV w. nastąpiła podczas uroczystej konferencji prasowej z udziałem prof. Piotra Glińskiego, wicepremiera, ministra kultury i dziedzictwa narodowego, Michała Krupińskiego, prezesa PZU oraz dr. Tomasza Makowskiego, dyrektora Biblioteki Narodowej. Pokaz odbył się 4 stycznia w Sali Wilanowskiej w Pałacu Rzeczypospolitej, gdzie liczni goście i przedstawiciele mediów mogli z bliska obejrzeć rękopis. Kodeks o wymiarach 12 × 8 cm zawiera 5 barwnych miniatur całostronicowych z bordiurami, 12 dużych inicjałów figuralnych barwnych i złożonych, liczne mniejsze inicjały i floratury. Tego typu rękopisy, dość popularne na zachodzie Europy, w Polsce były bardzo rzadkie i wyjątkowo cenne, należały zwykle do królów i książąt. Manuskrypt Godzinek trafił do Polski zapewne jako własność włoskiego kupca Carla Calvanusa Gucciego (znanego też jako Karol Guczy), przybyłego wraz z dworem królowej Bony ok. roku 1518. Najprawdopodobniej Jakub Wargocki, rzemieślnik i finansista z Przemyśla, pełniący wiele funkcji publicznych otrzymał albo odkupił rękopis od Gucciego lub jego spadkobierców. W roku 1713 biskup wileński Konstanty Brzostowski ofiarował kodeks Karolowi Stanisławowi Radziwiłłowi. Dalsze losy rękopisu nie są znane.

Konferencja otwierająca projekt „e-usługa OMNIS”

Biblioteka Narodowa rozpoczęła realizację projektu „e-usługa OMNIS” finansowanego przez Centrum Projektów Polska Cyfrowa w ramach Działania 2.1 „Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych” 2 osi priorytetowej Programu Polska Cyfrowa 2014–2020.

Projekt „e-usługa OMNIS” polega na wdrożeniu ogólnopolskiego systemu informatycznego oferującego jeden punkt dostępu do zbiorów polskich bibliotek, instytucji kultury i aktualnej oferty rynku wydawniczego w Polsce.

W symposium, które odbyło się 7 lutego w gmachu głównym BN, wzięło udział 120 przedstawicieli bibliotek z całej Polski. Podczas konferencji szczegółowo przedstawione zostały cele i założenia projektu „OMNIS”. Uczestnicy spotkania analizowali założenia projektu w czterech grupach dyskusyjnych.

↑ Obrady jednej z grup dyskusyjnych

130

Spotkanie promujące *Dyskografię Karola Szymanowskiego*

15 lutego w Czytelni Muzycznej BN odbyło się spotkanie promujące *Dyskografię Karola Szymanowskiego* w opracowaniu dr Katarzyny Janczewskiej-Sołomko, pierwszy, unikatowy w polskiej i światowej literaturze przedmiotu, pełny katalog nagrań tego kompozytora – od najwcześniejszych, przedwojennych na rolkach pianolowych i płytach do wydanych do połowy 2015 r. włącznie. Autorka podzieliła się swoimi wrażeniami z pracy nad książką, a o kompozytorze i publikacji wypowiedzieli się: prof. Zofia Helman-Bednarczyk z Instytutu Muzykologii uw, Mieczysław Kominek, prezes Związku Kompozytorów Polskich i recenzent książki oraz Jan Popis, prezes Stowarzyszenia Polskich Artystów Muzyków. Spotkanie zakończyło się koncertem mazurków i preludium Szymanowskiego w wykonaniu Wojciecha Świętońskiego.

Nowa Biblioteka Rzeczypospolitej – modernizacja czytelní i modernizacja energetyczna

Dofinansowanie w wysokości 16,2 mln zł otrzymała Biblioteka Narodowa na modernizację czytelní i przestrzeni publicznych w gmachu głównym na Polu Mokotowskim. 80% tych środków – 13 mln zł – pochodzi z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach VIII osi priorytetowej „Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury” Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020. Pozostałe 20% – 3,2 mln zł – przekáže Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego z budżetu państwa. W poniedziałek 6 marca w siedzibie Ministerstwa odbyło się uroczyste podpisanie umowy o dofinansowanie projektu.

Umowę podpisali: wicepremier, minister kultury i dziedzictwa narodowego prof. Piotr Gliński oraz dyrektor BN dr Tomasz Makowski i wicedyrektor BN Grażyna Spiechowicz-Kristensen.

Dzięki modernizacji wnętrza Biblioteki Narodowej zostaną dostosowane do najnowocześniejszych standardów. W odnowionym gmachu głównym znajdować się będą przestrzenie, w których każdy znajdzie odpowiednie dla siebie warunki do pracy. Powstanie przestronna, otwarta sala z wolnym dostępem do książek, jak i mniejsze, specjalistyczne czytelnie o bardziej kameralnym charakterze. Zmodernizowane zostaną także przestrzenie pomocnicze, m.in. szatnie czy umożliwiające odpoczynek ogrody w patiach, każdy o odmiennej stylistyce. Autorzy projektu dużą wagę przykładają nie tylko do użyteczności, ale także do atrakcyjności wizualnej architektury. W planach jest użycie szlachetnych materiałów: miedzi, stali, drewna i kamienia.

Dwudziestolecie warszawskich spotkań konserwatorskich „Sztuka Konserwacji”

18 kwietnia w gmachu głównym Biblioteki Narodowej rozpoczęły się jubileuszowe warszawskie spotkania konserwatorskie „Sztuka Konserwacji 1997–2017”. Pierwszy dzień obchodów to sesja poświęcona wyzwaniom, jakie stawia konserwatorom digitalizacja zbiorów. Uczestnicy mogli także zwiedzić wystawę kopii konserwatorskich najcenniejszych zbiorów Narodowej Książnicy. W trakcie spotkania prowadzona była sprzedaż wydawnictw BN związanych z konserwacją. Kolejne sesje jubileuszowych spotkań konserwatorskich odbywały się w dniach 19–21 kwietnia w Państwowym Muzeum Archeologicznym, Muzeum Techniki i Przemysłu oraz w Urzędzie Dzielnicy Praga-Północ.

Spotkania konserwatorskie objęte są honorowym patronatem dr hab. Magdaleny Gawin, Generalnej Konserwator Zabytków, wiceminister kultury i dziedzictwa narodowego oraz prof. Hanny Gronkiewicz-Waltz, prezydent m. st. Warszawy.

↑ Inauguracja warszawskich spotkań konserwatorskich „Sztuka Konserwacji 1997–2017” w BN. Na pierwszym planie od lewej: Władysław Weker, Ewa Potrzebnicka, Piotr Grzegorz Mądrach

132

Konferencja prasowa „Czytelnictwo Polaków 2016”

Jak wynika z raportu Biblioteki Narodowej *Stan czytelnictwa w Polsce w 2016 r.*, w opracowaniu Jarosława Kopcia, Izabeli Koryś, Zofii Zasackiej i Romana Chymkowskiego, w 2016 r. jakąkolwiek książkę przeczytało 37% Polaków w wieku co najmniej piętnastu lat, a 10% czytało 7 lub więcej pozycji.

Na konferencji prasowej, która odbyła się 23 kwietnia w gmachu głównym BN podkreślono, że w kontekście badań prowadzonych w poprzednich latach można mówić o stabilizacji czytania lub – biorąc pod uwagę większość społeczeństwa – nieczytania. 16% badanych nie przypomina sobie, żeby czytało jakąkolwiek książkę, gazetę, czasopismo, wiadomości w sieci ani nawet tekst o objętości przynajmniej trzech stron. Ci, którzy czytali książki, najchętniej sięgali po powieści Henryka Sienkiewicza i E. L. James.

↑ Dr Tomasz Makowski prezentuje wyniki badań dotyczących czytelnictwa w Polsce

Pałac Rzeczypospolitej wraca do dawnej świetności. Konferencja na zakończenie renowacji gmachu

→ Przebieg i efekty realizacji projektu renowacji Pałacu Rzeczypospolitej przedstawia dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej

Pałac Rzeczypospolitej wraca do dawnej świetności. Przeprowadzona zaraz po wojnie pospieszna odbudowa ze zniszczeń, jakim uległ podczas powstania warszawskiego, nie w pełni odpowiadała zarówno standardom konserwatorskim, jak i użytkowym. Dopiero rozpoczęta w roku 2014 konserwacja i renowacja, możliwa dzięki prawie 14 mln zł dofinansowania z Funduszy Norweskich i EOG, pozwoliła na przywrócenie majestatu gmachu, uznawanego za najpiękniejszy pałac na północ od Alp, a także na dostosowanie go do nowych potrzeb – także dla osób niepełnosprawnych. Zrealizowano projekt, który obejmował kompleksową renowację wszystkich elewacji pałacu, kamiennych elementów rzeźbiarskich, detali architektonicznych i sztukaterii. Na szczycie tympanonu frontowego ustawiono odrestaurowany posąg Marka Waleriusza. Wymieniono okna, które zaprojektowano tak, by promienie słoneczne nie szkodziły przechowywanym w Pałacu zbiorom. Ramom okiennym przywrócono pierwotną jasną barwę, odtworzoną dzięki badaniom dokumentacji ikonograficznej. Odrestaurowano drzwi frontowe. Budynek przystosowano do korzystania przez osoby niepełnosprawne poprzez montaż platform zewnętrznych i wewnętrznych oraz drzwi automatycznych i windy. Zamontowano nowoczesne systemy multimedialne, m.in. instalację audiowizualną w arkadach oraz system iluminacji oświetlający wszystkie elewacje.

W poniedziałek 24 kwietnia odbyła się konferencja kończąca realizację projektu. Wzięli w niej udział m.in.: Ingrid Norstein, radca Ambasady Królestwa Norwegii; Karolina Tylus-Sowa z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej.

Wizyta przewodniczącej IFLA

Donny Scheeder w BN

← Donna Scheeder, przewodnicząca Międzynarodowej Federacji Stowarzyszeń i Instytucji Bibliotekarskich (IFLA) i Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej przed Pałacem Rzeczypospolitej

W dniach 10–14 maja z oficjalną wizytą w Polsce przebywała Donna Scheeder, przewodnicząca Międzynarodowej Federacji Stowarzyszeń i Instytucji Bibliotekarskich (IFLA). Program pobytu obejmował Wrocław i Warszawę. Wizyta przewodniczącej IFLA związana była z przygotowaniami do światowego kongresu IFLA Wrocław 2017, który odbył się w sierpniu.

Podczas wizyty w BN Donna Scheeder przeprowadziła rozmowy z Tomaszem Makowskim, dyrektorem Biblioteki Narodowej dotyczące współpracy BN z IFLA. Z Katarzyną Ślaską, zastępcą dyrektora BN rozmawiała na temat organizacji kongresu IFLA we Wrocławiu. Ponadto odbyła rozmowy z Grażyną Spiechowicz-Kristensen, zastępcą dyrektora BN dotyczące planów remontowych w BN; Sonią Wronkowską, kierowniczką Pracowni Rozwoju Polony oraz Tomaszem Gruszkowskim kierującym Preservation and Conservation Centre IFLA w zakresie przechowywania zasobów cyfrowych, ustanowionym przez IFLA w BN. Donna Scheeder rozmawiała również z Martą Cichoń, kierowniczką Pracowni Teorii i Organizacji Bibliografii Instytutu Bibliograficznego BN na temat projektu OMNIS.

Przewodnicząca IFLA zwiedziła obie siedziby BN. W Pałacu Rzeczypospolitej wzięła udział w pokazie wybranych najciekawszych zbiorów specjalnych, m.in. rękopisów polskich Noblistów. Następnie, w gmachu głównym BN na Polu Mokotowskim, Donna Scheeder zapoznała się z funkcjonowaniem Instytutu Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych, odwiedzając pracownie konserwacji tradycyjnej, konserwacji masowej oraz laboratoria.

Nagroda Literacka im. Marka Nowakowskiego

↑ Statuetka Nagrody Literackiej im. Marka Nowakowskiego, zaprojektowana przez Macieja Aleksandrowicza, przedstawiająca sylwetkę pisarza osadzoną na kostce miejskiego bruku

➤ Wojciech Chmielewski, laureat Nagrody odbiera statuetkę z rąk Tomasza Makowskiego dyrektora BN

Biblioteka Narodowa ustanowiła nagrodę literacką, która przyznawana będzie corocznie pisarzom za opowiadanie lub cykl opowiadań. Twórczość laureatów powinna zawierać istotne walory poznawcze oraz charakteryzować się niekonwencjonalnością sądów, opinii, odwagą i precyzją myśli oraz pięknem słowa. Mottem Nagrody są słowa Marka Nowakowskiego „Nie jesteśmy znikąd”.

Pierwszym laureatem został Wojciech Chmielewski. W skład kapituły Nagrody weszli: Maciej Urbanowski (wiceprzewodniczący), Antoni Libera, Włodzimierz Bolecki, Janusz Drzewucki, Irena Makarewicz, Krzysztof Masłoń i Mateusz Matyszkowicz. Przewodniczący Kapituły dr Tomasz Burek zmarł 1 maja 2017 r., kilka dni przed pierwszym posiedzeniem jury.

Uroczysta gala wręczenia nagrody odbyła się w 30 maja w Pałacu Rzeczypospolitej. Na inaugurację Nagrody im. Marka Nowakowskiego specjalny list wystosował Andrzej Duda, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, który odczytał prof. Andrzej Waśko, doradca Prezydenta RP.

Sponsorem nagrody jest International Paper.

„Nagradzamy Wojciecha Chmielewskiego nie za to, że byłby jakimś naśladowcą, czy – broń Boże! – epigonem Marka Nowakowskiego” – uzasadniał werdykt Kapituły Nagrody prof. Maciej Urbanowski. Wiceprzewodniczący tłumaczył zebrany, że Jury chodziło raczej o bliskość pewnego modelu pisarstwa i pewnej postawy wobec świata, jaka łączyła obu pisarzy, ale też ważną i ciekawą odmienność prozy Chmielewskiego, którą potwierdza on kolejnymi publikacjami.

↑ Laureat Nagrody z Kapitułą, Jolantą Nowakowską, wdową po Marku Nowakowskim, Johnem Simsem z International Paper i Tomaszem Makowskim, dyrektorem BN

Wojciech Chmielewski, prozaik, eseista i krytyk literacki, autor słuchowisk radiowych. Debiutował w 2003 r. na łamach „Nowej Okolicy Poetów” opowiadaniem *Biały bokser*. Następnie publikował m.in. w „Odrze”, „Arcanach”, „Wyspie”, „Borusii”. Do 2016 r. stale współpracował z dziennikiem „Rzeczpospolita”, gdzie na łamach dodatku „Plus Minus” ukazywały się jego opowiadania, a także eseje i recenzje poświęcone głównie prozie najnowszej. Uznanie zdobył jako prozaik, zwłaszcza jako nowelista. Jego debiutancki zbiór opowiadań *Biały bokser* (2006) został wyróżniony w konkursie o Nagrodę Literacką im. Józefa Mackiewicza, zaś tom *Brzytwa* (2008) był nominowany do Nagrody Mediów Publicznych *Cogito*. Pisarzowi bliska jest koncepcja języka jako narzędzia diagnozowania rzeczywistości. Jego prozę wyróżnia stylistyczna powściągliwość i lapidarność. Krytycy widzą w Chmielewskim kontynuatora nurtu realistycznego w nowoczesnej prozie polskiej, nawiązującego m.in. do twórczości Marka Nowakowskiego.

↑ *Imieniny Jana Kochanowskiego*
w Ogrodzie Krasieńskich

Imieniny Jana Kochanowskiego z Josephem Conradem (piknik czytelniczy Biblioteki Narodowej)

Gościem specjalnym edycji 2017 *Imienin Jana* był Joseph Conrad, dlatego w programie imprezy, która odbyła się 1 lipca w Ogrodzie Krasieńskich i Pałacu Rzeczypospolitej, znalazły się rozmowy z wybitnymi tłumaczami o tajnikach przekładu dzieł obcojęzycznego Polaka, a znawcy twórczości pisarza spierali się o odpowiedź na pytanie „Czyj jest Conrad”. Nawiązując do conradowskiego motywu podróży, twórcy literatury faktu dzieliли się doświadczeniami z wypraw do Afryki, a że podróżują nie tylko ludzie – prof. Jerzy Bralczyk opowiedział o słowach, które pokonują bariery języków narodowych.

Rywalizacja aktorów na interpretacje wierszy pod hasłem: *O podróżach nie tylko do jądra ciemności* jak co roku rozgrzała scenę i aktywnie głosującą publiczność. *Pieśń świętojańską o Sobótce* Jana Kochanowskiego wykonał zespół Mikromusic, a część muzyczną dopełnił występ Kolektywu do Grania.

Imieniny Jana to wyjątkowa okazja, by spotkać i posłuchać ulubionych pisarzy: podczas pogłębianych dyskusji

← Spotkanie z Magdaleną Grochowską, pisarką i reporterką, laureatką Nagrody Polskiego PEN Clubu im. Ksawerego Pruszyńskiego (2016)

← Żywym zainteresowaniem publiczności cieszył się Mecz poetycki pod hasłem *O podróżach nie tylko do jądra ciemności*

← Spotkanie z Hanną Krall, pisarką i reporterką, autorką głośnego wywiadu z Markiem Edelmanem *Zdążyć przed Panem Bogiem*

139

↑ *Pieśń świętojańska o Sobótce* Jana
Kochanowskiego w wykonaniu zespołu
Mikromusic

na scenach, m.in. z Hanną Krall i Magdaleną Grochowską, a także w luźniejszej atmosferze przy kawiarnianych stolikach. W tym roku zaproszeni zostali także najciekawszy polscy twórcy komiksów.

Nie zabrakło atrakcji dla dzieci – w programie znalazły się między innymi: imieninowy przegląd bajek (czytała Jolanta Fraszyńska), spotkanie z autorkami książki o elementarzach z całego świata *Ala ma kota. A Ali?*, warsztaty z konstruowania (i wodowania) żaglowców z projektantem Michałem Jońcą oraz wieczorny spektakl na podstawie *Baśni cygańskich* Jerzego Ficowskiego (przygotowany we współpracy z Teatrem Polskim). Wielką atrakcją była instalacja artystyczna Izy Rutkowskiej *Zobaczyłem w ogrodzie ogromną książkę*, połączona z warsztatami abstrakcyjnego myślenia prowadzonymi przez artystkę (nie tylko dla dzieci!).

Projekt współfinansowało miasto stołeczne Warszawa.

← Próba *Wieczorynki* – spektaklu według *Baśni cygańskich* Jerzego Ficowskiego w reżyserii Tomasza Cyza

↓ Wieczorny występ Kolektywu do Grania na zakończenie *Imienin Jana*

↑ Iluminacja Pałacu Rzeczypospolitej

„Patrimonium” – inauguracja projektu

142

W piątek 14 lipca w Pałacu Rzeczypospolitej odbyła się uroczysta inauguracja projektu „Patrimonium – digitalizacja i udostępnienie polskiego dziedzictwa narodowego ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej”. Dzięki współpracy dwóch największych księżnic w Polsce i dofinansowaniu projektu ze środków europejskich do 2020 r. ponad milion obiektów zostanie zdigitalizowanych i udostępnionych za pośrednictwem najnowocześniejszej w Polsce Cyfrowej Biblioteki Narodowej POLONA. Wszystkie obiekty wybrane do projektu należą do domeny publicznej, co pozwala na ich nieograniczone wykorzystanie w dowolnym celu. Zbiory krakowskie stanowią ponad jedną trzecią zasobów digitalizowanych i udostępnianych dzięki „Patrimonium”. Wystąpienia zakończyła krótka prelekcja dr hab. Aleksandry Sulikowskiej-Bełczowskiej z Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu Warszawskiego, poświęcona ikonografii Matki Boskiej. Punktem wyjścia rozważań był tekst *Bogurodzicy*, w którym można odczytać echa zarówno zachodniego, jak i wschodniego nurtu w kulcie Matki Chrystusa.

„Patrimonium” obejmuje obiekty z domeny publicznej, do których prawa już wygasły: rękopisy, od średniowiecznych i renesansowych aż do początku XX w.; starodruki od inkunabułów

↑ Jeden z najstarszych rękopisów *Bogurodzicy*, znajdujący się w kodeksie *Miscellanea theologica* z 1456 r., prezentowany na inauguracji projektu „Patrimonium”

→ Wystąpienie dr. Tomasza Makowskiego,
dyrektora Biblioteki Narodowej

→ Wystąpienie prof. Zdzisława Pietrzyka,
dyrektora Biblioteki Jagiellońskiej

143

po koniec wieku XVIII, książki dziewiętnastowieczne i z pierwszej połowy wieku XX, jak również czasopisma – bardzo często zachowane w jednym egzemplarzu – rysunki, nuty i wszystko to, co przetrwało straty wojenne XX w. W ramach projektu procesowi digitalizacji zostaną poddane m.in. obiekty szczególnie cenne, które ze względów konserwatorskich dotychczas nie były dostępne dla czytelników.

Inauguracji projektu towarzyszył pokaz zabytków piśmiennictwa polskiego ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz koncert *Carmen patrium*, podczas którego wystąpił zespół Monodia Polska pod kierownictwem Adama Struga, specjalizujący się w polskim tradycyjnym repertuarze sakralnym. Muzycy wykonali kilka najstarszych polskich pieśni średniowiecznych, wśród nich *Bogurodzicę* – najdawniejszą zachowaną pieśń religijną w języku polskim, śpiewaną w ważnych dla wspólnoty momentach: przed bitwami, w trakcie obrzędów koronacyjnych czy podczas podniosłych uroczystości kościelnych. Najstarszy zapis *Bogurodzicy* – określonej przez Jana Długosza jako „*carmen patrium*” czyli „pieśń ojczyzna” – przechowywany w Bibliotece Jagiellońskiej zdigitalizowano w ramach projektu „Patrimonium” i zaprezentowano w wersji cyfrowej.

↑ Pokaz zabytków piśmiennictwa polskiego
ze zbiorów Biblioteki Narodowej

↓ Zespół Monodia Polska
pod kierownictwem Adama Struga

↑ Uroczystość otwarcia 83. Światowego Kongresu Bibliotek i Informacji Międzynarodowej Federacji Bibliotekarskich Stowarzyszeń i Instytucji IFLA

Głównym organizatorem tego największego i najważniejszego bibliotekarskiego wydarzenia roku, które odbyło się we Wrocławiu w dniach 20–25 sierpnia, jest Międzynarodowa Federacja Stowarzyszeń i Instytucji Bibliotekarskich IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions). Z polskiej strony współorganizowały go miasto Wrocław, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich i Biblioteka Narodowa.

W tym roku Kongres odbył się pod hasłem *Biblioteki. Solidarność. Społeczeństwo*, zaproponowane przez Bibliotekę Narodową. Do Wrocławia przyjechało blisko 3100 bibliotekarzy ze 118 krajów. Wzięli oni udział w ponad 220 sesjach poświęconych najważniejszym problemom bibliotekarstwa. Uzupełnieniem głównego programu były wykłady, prezentacje, warsztaty oraz oferty stoisk firm komercyjnych działających na rzecz bibliotek. Polska jako organizator miała szansę specjalnego zaprezentowania swoich dokonań dzięki odrębnej przestrzeni wystawowej zatytułowanej *Bulwar polskich bibliotek*.

W niedzielę 20 sierpnia we Wrocławiu w czasie uroczystości otwarcia 83. Światowego Kongresu Bibliotek i Informacji Międzynarodowej Federacji Bibliotekarskich Stowarzyszeń

i Instytucji IFLA Wrocław 2017 wystąpieniom organizatorów i gospodarzy towarzyszył wykład inauguracyjny oraz widowisko artystyczne.

146

Po oficjalnych wystąpieniach Donny Scheeder, przewodniczącej IFLA; Geralda Leitnera, sekretarza generalnego IFLA; prof. Piotra Glińskiego, wicepremiera, ministra kultury i dziedzictwa narodowego oraz po odczytaniu listu Prezydenta RP Andrzeja Dudy skierowanego do uczestników Kongresu nastąpiło powitanie gości przez przewodniczących Komitetu Narodowego Kongresu: dr Tomasza Makowskiego, dyrektora Biblioteki Narodowej; Elżbietę Stefańczyk, przewodniczącą Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich oraz Rafała Dutkiewicza, prezydenta Wrocławia.

Następnie prof. Richard Butterwick-Pawlikowski wygłosił wykład inauguracyjny zatytułowany *Where were you going, Poland? (Dokąd zmierzałaś, Polsko?)* przybliżający gościom międzynarodowego Kongresu trudne i złożone dzieje Rzeczypospolitej.

Uroczystość zakończyła się imponującym widowiskiem teatralno-muzycznym przedstawiającym historię Wrocławia, podzielonym na siedem części odpowiadających kolejnym okresom dziejów miasta – gospodarza Kongresu.

Biuro Komunikacji i Promocji Biblioteki Narodowej stworzyło dla imprezy zaplecze medialne w postaci stałej obsługi fotograficznej i filmowej. Materiały publikowane były na portalach BN oraz IFLA. Na potrzeby Kongresu Biuro przygotowało film podsumowujący wydarzenie, wyświetlony na sesji zamykającej.

→ Inauguracyjne wystąpienie Gerarda
Leitnera, sekretarza generalnego IFLA

→ Prof. Piotr Gliński, wicepremier, minister
kultury i dziedzictwa narodowego w czasie
wystąpienia otwierającego Światowy
Kongres Bibliotek – IFLA

→ Wystąpienie dr. Tomasza Makowskiego,
dyrektora Biblioteki Narodowej
na inauguracji Kongresu

← Impreza Silent Disco

↓ Scena z widowiska teatralno-muzycznego przedstawiającego historię Wrocławia

Biblioteka Narodowa organizatorem konferencji CDNL

← Przewodniczący stowarzyszenia CDNL Kai Ekholm, dyrektor Biblioteki Narodowej Finlandii oraz dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej witają uczestników konferencji

149

Stałym punktem programu corocznych Kongresów IFLA są obrady konferencji CDNL (Conference of Directors of National Libraries, Konferencja Dyrektorów Bibliotek Narodowych), zrzeszającej dyrektorów bibliotek narodowych z całego świata. Zgodnie z tradycją konferencja CDNL odbywa się trzeciego dnia kongresu IFLA, we wtorek (który w tym roku przypadł na 22 sierpnia), a jej organizatorem jest biblioteka narodowa kraju-gospodarza. W tym roku gospodarzem konferencji był Wrocław. Obecnie spotkanie członków CDNL to jedna z najważniejszych konferencji bibliotekarskich na świecie, gromadząca rokrocznie przedstawicieli ponad 70 krajów. Jej długofalowy cel określa dokument „CDNL Vision for the Global Digital Library” z 2008 r. – zapowiadający utworzenie globalnej biblioteki cyfrowej, której zasoby wspierałyby ogólnoswiatową edukację i rozwój, a jednocześnie przyczyniały się do wzajemnego zrozumienia wśród przedstawicieli odmiennych kultur.

Przewodnie hasło tegorocznych obrad brzmiało: National Libraries Connecting Continents and Communities. Zgromadzonych powitali: przewodniczący stowarzyszenia CDNL Kai Ekholm, dyrektor Biblioteki Narodowej Finlandii oraz dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej, który wygłosił również referat w ramach panelu poświęconego zbiorom cyfrowym („Digital Unification – Connecting our Documentary Heritage”).

Narodowe Czytanie: *Wesele* Stanisława Wyspiańskiego

← Inauguracja Narodowego Czytania w Ogrodzie Saskim w Warszawie z udziałem Pary Prezydenckiej.
Fot. Grzegorz Jakubowski/KPRP

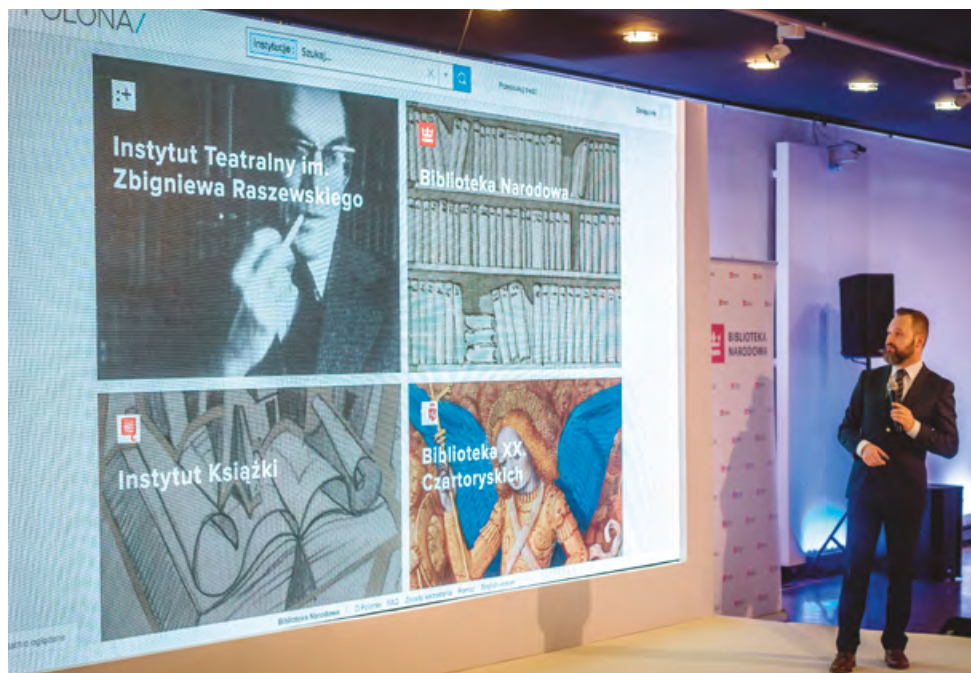
150

W sobotę 2 września odbyła się kolejna edycja, organizowanej od lat pod patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, akcji Narodowe Czytanie. W tym roku Polacy oddali się wspólnej lekturze *Wesela* Stanisława Wyspiańskiego – zdecydowali uczestnicy internetowego plebiscytu.

Akcja prowadzona jest w całym kraju, a także w wielu zagranicznych skupiskach Polonii. Mogą do niej przystąpić wszyscy chętni, wystarczy wypełnić formularz zgłoszeniowy i zorganizować wspólne czytanie *Wesela* w wybranym miejscu, pod dachem lub w plenerze – najczęściej są to biblioteki, szkoły, domy kultury, rynki miast, parki. W Czytaniu często biorą udział znani aktorzy, politycy i samorządowcy, a także inne postacie ważne dla swych społeczności. Centralne obchody i oficjalna inauguracja rozpoczęły się o godz. 12, tradycyjnie w warszawskim Ogrodzie Saskim.

Akcja Narodowe Czytanie organizowana jest przez Prezydenta RP od 2012 r. Została zainicjowana wspólną lekturą *Pana Tadeusza* Adama Mickiewicza. W 2013 r. w całej Polsce odbyło się czytanie dzieł Aleksandra Fredry, a podczas następnych edycji przeczytano kolejno: *Trylogię* Henryka Sienkiewicza oraz *Lalkę* Bolesława Prusa. W ubiegłym roku Para Prezydencka Andrzej Duda i Agata Kornhauser-Duda rozpoczęła Narodowe Czytanie *Quo vadis* Henryka Sienkiewicza w warszawskim Ogrodzie Saskim. Przez ponad 11 godzin powieść Sienkiewicza czytali znani aktorzy. W całej Polsce i za granicą *Quo vadis* przeczytano w ponad 2200 miejscach. Biblioteka Narodowa w Pałacu Rzeczypospolitej zorganizowała z tej okazji pokaz rękopisu wielkiego dzieła polskiego Noblisty oraz kilkudziesięciu przekładów powieści na języki obce.

POLONA/2miliony – uroczysta prezentacja

151

↑ Dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej podczas prezentacji POLONA/2miliony

W październiku liczba udostępnionych dzieł w Cyfrowej Bibliotece Narodowej POLONA przekroczyła 2 miliony. Z tej okazji zorganizowano uroczystą prezentację odświeżonej wersji serwisu, który nazwano POLONA/2miliony.

W czasie spotkania, które odbyło się w gmachu głównym BN 12 października, zaprezentowane zostały najciekawsze nowe funkcjonalności, takie jak panel prasy, pozwalający przeglądać gazety według kalendarza, oraz panel instytucji, w którym instytucje kultury mogą prezentować online swoje zasoby, korzystając z infrastruktury POLONA. W prezentacji udział wzięli przedstawiciele bibliotek oraz instytucji kultury, a także licznie zebrani dziennikarze.

Jako dwumilionowy zdigitalizowany obiekt wybrano urnę z prochami bezcennych rękopisów i starodruków Biblioteki Narodowej podpalonych przez Niemców w październiku 1944 r. po powstaniu warszawskim – przejmujący symbol strat wojennych kultury polskiej. Obecnie, dzięki digitalizacji zbiorów, taka

↑ Sonia Wronkowska, kierownik Pracowni Rozwoju Polony prezentuje nowe funkcjonalności POLONY/2miliony

nieodwracalna strata już nie grozi. Cyfrowe kopie 2 milionów najważniejszych dzieł w POLONIE, wraz z przechowywanymi w innych miejscach kopiami zapasowymi, stanowią trwale zabezpieczenie tworzonoego przez wieki dorobku intelektualnego.

Także obiekty numer 1 999 999 i 2 000 001 to wyjątkowe dzieła specjalnie wybrane na tę okazję: piękny, zdobiony złotem paryski rękopis Godzinek to pochodzący z poł. xv w. unikatowy zabytek kultury średniowiecza europejskiego, który znajdował się już w zbiorach warszawskiej Biblioteki Załuskich – pierwszej polskiej księżnicy narodowej oraz pierwodruk *Sanatorium pod klepsydrą* Brunona Schulza z października 1937 r., bezcenny egzemplarz opatrzony własnoręczną dedykacją pisarza.

153

↑ Dwumilionowy zdigitalizowany obiekt – symboliczna urna z prochami bezcennych rękopisów i starodruków Biblioteki Narodowej podpalonych przez Niemców w 1944 r. po powstaniu warszawskim

Konferencja „Tworzenie narodowego zasobu bibliotecznego”

← Wystąpienie dr. Tomasza Makowskiego,
dyrektora Biblioteki Narodowej

154

Konferencja poświęcona narodowemu zasobowi bibliotecznemu (NZB) odbyła się w czwartek 12 października w Bibliotece Narodowej. Wzięli w niej udział przedstawiciele wszystkich bibliotek, których zbiory włączono do NZB oraz blisko stu zainteresowanych tematem bibliotekarzy z całej Polski. Spotkanie pozwoliło na przedstawienie osiągnięć i wymianę doświadczeń przy tworzeniu NZB oraz przyczyniło się do wyjaśnienia wielu kwestii, przede wszystkim związanych z kryteriami doboru zbiorów włączanych do zasobu.

Pierwszą część konferencji wypełniły referaty. Dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej, przewodniczący Rady ds. NZB, przybliżył dzieje tworzenia NZB oraz procedurę aplikowania. Ewa Potrzebnicka, pełnomocnik Dyrektora BN ds. NZB zreferowała zasady właściwego przechowywania zbiorów. Zofia Żurawińska, kierownik Instytutu Bibliograficznego BN zaprezentowała centralną bazę NZB. Wystąpienie reprezentującego Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego Krzysztofa Sałacińskiego, radcy Ministra, poświęcone było ochronie zbiorów w sytuacjach kryzysowych i zagrożenia konfliktem.

Drugą część konferencji stanowiła dyskusja z udziałem przedstawicieli wszystkich instytucji, których zasoby włączono do NZB. Panel, w którym uczestniczyli reprezentanci różnych typów bibliotek: Narodowej, wojewódzkich, miejskich, naukowych i akademickich, pozwolił na bardzo owocną wymianę doświadczeń związanych z tworzeniem NZB. Szczególną uwagę zwracano na kryteria zaliczania zbiorów do zasobu. Współpraca między tymi bibliotekami jest bardzo ważna wobec konieczności objęcia jak najpełniejszą ochroną całości narodowego dziedzictwa dokumentacyjnego, które poniosło podczas II wojny światowej nieodwracalne straty.

155

↑ Dyskusja panelowa na konferencji „Tworzenie narodowego zasobu bibliotecznego”

← Wystąpienie Ewy Potrzebniekiej, pełnomocnik Dyrektora Biblioteki Narodowej ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznego

Nagroda Literacka Skrzydła Dedala

↑ Andrzej Nowak, laureat Nagrody Literackiej Skrzydła Dedala

↵ Andrzej Nowak odbiera z rąk dr. Tomasza Makowskiego, dyrektora Biblioteki Narodowej, Nagrodę Literacką Skrzydła Dedala

Tegoroczną Nagrodę Literacką Skrzydła Dedala odebrał 15 grudnia w Pałacu Rzeczypospolitej prof. Andrzej Nowak, historyk i eseista, autor wielu wybitnych prac o historii Polski, który został nagrodzony za całokształt dorobku eseistycznego ze szczególnym uwzględnieniem trzech tomów *Dziejów Polski*.

Jury w składzie: Włodzimierz Bolecki (przewodniczący), Tomasz Bocheński, Antoni Libera, o. Janusz Pyda OP wyróżniło laureata „za imponującą opowieść o działalności pierwszych pokoleń Polaków, dzięki którym kształtowały się fundamenty kultury i państwowości polskiej”.

Trzy tomy *Dziejów Polski* ukazały się nakładem wydawnictwa Biały Kruk w latach 2014, 2015 i 2017. Są monumentalną pracą, zaplanowaną na wiele tomów, autor adresuje nie tylko do historyków, ale przede wszystkim do czytelników, którzy chcą zrozumieć sens naszych dziejów.

Nagroda Skrzydła Dedala jest przyznawana corocznie za książkę lub całokształt twórczości w dziedzinie literatury pięknej, a szczególnie prozy, krytyki literackiej, artystycznej, historii oraz szeroko rozumianej problematyki społecznej. Obok waleńców poznawczych twórczości nominowanych autorów jury wysoko ceni także niekonwencjonalność sądów, odwagę i precyzję myśli oraz piękno słowa. W zeszłym roku wyróżniono dwie pisarki – Renatę Lis za książkę *W lodach Prowansji. Bunin na wygnaniu* (Wydawnictwo Sic!) i Martę Kwaśnicką, autorkę książki *Jadwiga* (Teologia Polityczna). W roku 2015 Nagrodę Skrzydła Dedala otrzymał Przemysław Dakowicz za książkę *Afazja polska* Wydawnictwa Sic!.

Archiwum
Henryka Nikołaja
Góreckiego
w Bibliotece
Narodowej

Najcenniejsze kolekcje Biblioteki Narodowej uzupełniła niemal kompletna spuścizna rękopiśmienna twórczości Henryka Mikołaja Góreckiego, jednego z najwybitniejszych kompozytorów polskich ostatniego stulecia. Materiały z archiwum twórcy zostały zakupione w grudniu 2017 r. dzięki pomocy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Spadkobiercy kompozytora – wdowa, córka i syn – przekazali prawie komplet jego opusowanych utworów muzycznych (op. 1–85, bez 78 i 80), notatniki oraz fragment korespondencji.

Henryk Mikołaj Górecki rozpoczął swoją karierę artystyczną na przełomie lat 50. i 60. ubiegłego wieku. Zaprezentował wówczas szereg utworów wykorzystujących nowoczesne środki kompozytorskie. Jednym z najważniejszych dzieł tego okresu były *Zderzenia (Scontri)* na orkiestrę op. 17, wykonane w 1960 r. podczas IV Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Współczesnej „Warszawska Jesień”. Była to pierwsza kompozycja artysty przeznaczona na wielką orkiestrę z rozbudowaną grupą perkusji. W utworze, łączącym cechy nowego kierunku w muzyce nazwanego sonoryzmem oraz technikę serializmu totalnego, kompozytor „zderzał” kontrastujące ze sobą jakości brzmieniowe, wywołując duże poruszenie wśród słuchaczy i krytyków. Innowacyjne dzieło i jego recepcja ugruntowały pozycję Góreckiego wśród najbardziej radykalnych i oryginalnych twórców polskiej awangardy muzycznej.

Od połowy lat 60. w twórczości Góreckiego dostrzegalny jest wyraźny zwrot w kierunku tradycji, powrót do diatoniki, stopniowa redukcja materiału muzycznego oraz statyczność kompozycji. Szczytowym osiągnięciem kompozytora stała się napisana w 1976 r. *III Symfonia „Symfonia pieśni żałobnych”* op. 36 na sopran i orkiestrę. Utwór o niezwykle silnej ekspresji i kontemplacyjnym charakterze odzwierciedla dramat matki cierpiącej po utracie dziecka. W pierwszej części pojawiają się słowa *Lamentu świętokrzyskiego* na tle ścisłego kanonu, opartego na fragmencie pieśni kurpiowskiej. Druga zawiera tekst wryty przez Helenę Błazusiak na ścianie katowni gestapo w Zakopanem w 1944 r. Ostatnia część to wariacyjne opracowanie pieśni ludowej z Opolskiego. *III Symfonia* przyniosła kompozytorowi ogólnowiatową sławę, do czego istotnie przyczyniło się nagranie utworu w 1992 r. (pod

→ *Zderzenia (Scontri)* na orkiestrę op. 17 – autograf-czystopis

batutą Davida Zinmana), które stało się międzynarodowym sukcesem fonograficznym – *III Symfonia* trafiła na pierwsze miejsca amerykańskich i angielskich list przebojów.

W latach 80. Górecki zwrócił się ku gatunkom chóralnym i kameralnym. Tworzył opracowania pieśni ludowych i religijnych. Szczególnie ważna dla kompozytora była tematyka maryjna, którą reprezentuje zbiór *Zdrowaś bądź Maryja! Pięć pieśni Maryjnych* op. 54. Subtelne, pełne homofonicznej prostoty i modlitewnej kontemplacji pieśni odznaczają się wysokim artyzmem, będąc jednocześnie świadectwem żarliwej wiary samego kompozytora. Obok tytułowej *Zdrowaś, bądź Maryja* pojawiają się jeszcze cztery inne melodie, znane i dobrze zakorzenione w polskiej tradycji kościelnej: *Matko niebieskiego Pana*, *Matko Najświętsza*, *Ach, jak smutne jest rozstanie* oraz *Ciebie na wieki wychwalać będziemy*.

Archiwum Henryka Mikołaja Góreckiego obejmuje ok. 200 jednostek, wśród których zdecydowaną większość stanowią rękopisy muzyczne o różnym stopniu konkretyzacji: czystopisy, autografy robocze, kopie z poprawkami, szkice. Poszczególne rękopisy nutowe zostały wstępnie uporządkowane już przez samego kompozytora i umieszczone w osobnych teczkach. Warto odnotować, że dwie kompozycje były dotychczas nieznane i niepublikowane – *Sławny w męczenników gronie. Pieśń o świętym Wojciechu* op. 74 oraz *Susan* op. 84 – obie przeznaczone na chór mieszany *a cappella*. Obok twórczości opusowanej w spuściźnie kompozytora zachowały się także rękopisy dzieł nienumerowanych, z *Trzema utworami w dawnym stylu* (1963) na czele.

Szczególnie cennym materiałem, poszerzającym wiedzę o niektórych utworach, jest pięć zeszytów zawierających fragmenty nutowe, diagramy i opisy. Górecki objaśnia w nich idee muzyczne wybranych dzieł, skomponowanych pod koniec lat 50. i w latach 60. Są nimi: *Pięć utworów na fortepian* op. 13, *Trzy diagramy* op. 15, *Monologhi* op. 16, *Scontri* op. 17, *Diagram IV* op. 18, cykl *Genesis* op. 19, *Choros I* op. 20, *Muzyczka I* op. 22 oraz *Muzyczka II* op. 23. Notatki kompozytora dotyczą także koncepcji niezrealizowanego utworu *Choros II*, planowanego jako op. 21.

Zbiór rękopisów muzycznych uzupełnia obszerny fragment korespondencji Góreckiego zawierający ponad 100 listów od różnych nadawców, głównie kompozytorów, muzyków i dyrygentów, wśród których znaleźli się: Witold Lutosławski, Michał Spisak, Tadeusz Baird, Włodzimierz Kotoński, Luigi Nono czy Yehudi Menuhin. W zespole listów jest także ten, zgoła najważniejszy dla kompozytora, napisany w 1977 r. przez kardynała Karola Wojtyłę, inicjujący dzieło *Beatus vir* op. 38 – utwór upamiętniający 900. rocznicę śmierci św. Stanisława, a wykonany podczas pierwszej pielgrzymki papieża Jana Pawła II do ojczyzny.

Archiwum Henryka Mikołaja Góreckiego to jedna z najcenniejszych spuścizn muzycznych w Polsce.

Orchestra: flauto piccolo I, II - FL^{pc}

flauto I, II - FL
 clarinetto piccolo (Es) - CL^{pc}
 clarinetto I, II (B) - CL
 clarinetto basso (B) - CLb
 fagotto I, II - Fg
 contrafagotto I, II - CF
 tromba I, II, III, IV (C) - T^Y
 corno I, II, III, IV (F) - CY
 trombone I, II, III - tⁿ
 tuba - tb

clavicembalo I, II - CC

arpa I, II - ar

30 violini - VN

12 viole - VL

10 violoncelli - VC

8 violonisti - VB

sempre non vibrato

Batteria: 8 *giocatori esecutori*

1	2	3	4	5	6	7	8
bongos: soprano alto bg a.	gran cassa molto profondo giacento gc-pr	timbali: soprano alto timb a.	tom-tom: soprano alto t-t a.	tom-tom: tenore basso t-t b.	tom-tom: soprano alto c.c. a.	gran cassa giacento: chiaro gc-ch	tamburo grande tenore basso timb b. c.c.
campanelli cmpl	bloccchinosi: soprano alto tenore bl-ch a. t.	ferro di cavallo soprano alto tenore basso f-cav a. b.	campanaccio soprano alto tenore basso cmpco a. b.	ferro di cavallo giacento: soprano alto tenore basso f-cav a. b.	vibrafono Vbf	5 tempeltoto tpbl	marimbafono mbf
tam-tam: chiaro profondo tmt ch pr	piatti: soprano sott. tenore pti a. t.	piatti: alto sott. basso pti a. b.			piatti: soprano I sott. tenore II pti a. I t. I	piatti: alto I sott. basso II pti a. II b. II	gonghi: chiaro profondo gmg: ch pr

in parte in C

Wszystkie instrumenty zamontowane są w statywnym brzmieniu.

Tutti strumenti in partitura in Do

Durata: 17'30"

NB

♯ - dźwięki wydobywane ze strony ico prostokątnej

||| - przygotowanie

||| - kwalifikacja

↑ - nogi i szyi dźwięki jędr. mowa wydoby

↑ - dźwięki wydobywane dźwięki

✱, ✱ - tremolando

★ - con sordino

○ - senza sordino

⊙ - pizzicato Bartolozzi

- postawienie poprzedniego chóru

arpa

⊞ - udzenie ciała dźwięki ze strony

mm - glisando colto spazzola a pelo duro

✓ - glisande di sopra unghia

www - sulla tavola armonica

Bacchette

⊞ - grande bacchette con la testa di ferro duro

⊞ - grande marea con la testa di legno, gomma

⊞ - minore bacchette con la testa di ferro duro

|| - piccoli bacchette con la testa di legno, metallico

✓ - marea sottile di ferro

✓ - marea spessa di ferro

132
72
40

6

Fl^{pc}
Fl
Cl
Fg
CF

mp
ppp
pppp

tr
CT
tn
tba

p
pp
ffff

t-t

tmb

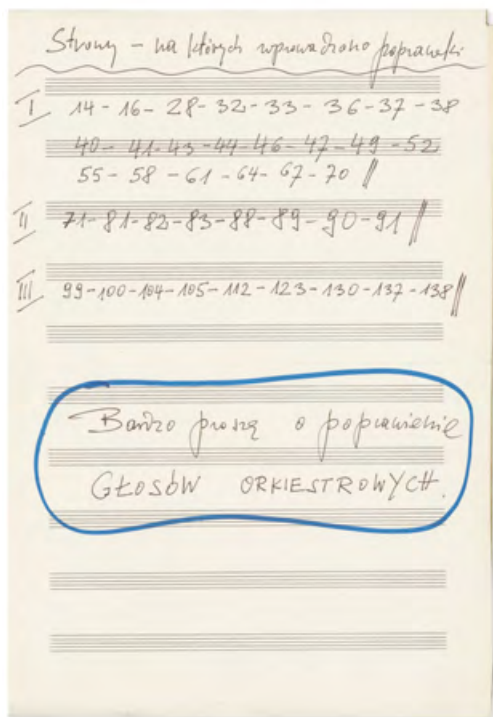
tutti sul pont.
gliss.

Vn
Vl
Vc
Vb

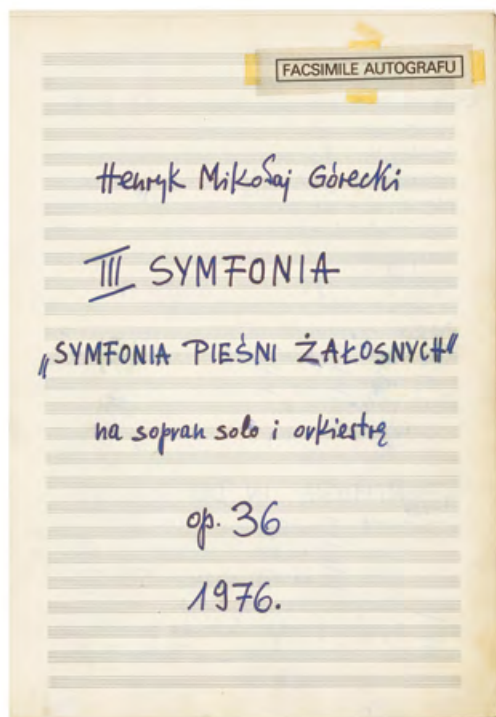
pppp
pp
mf
p

-11-

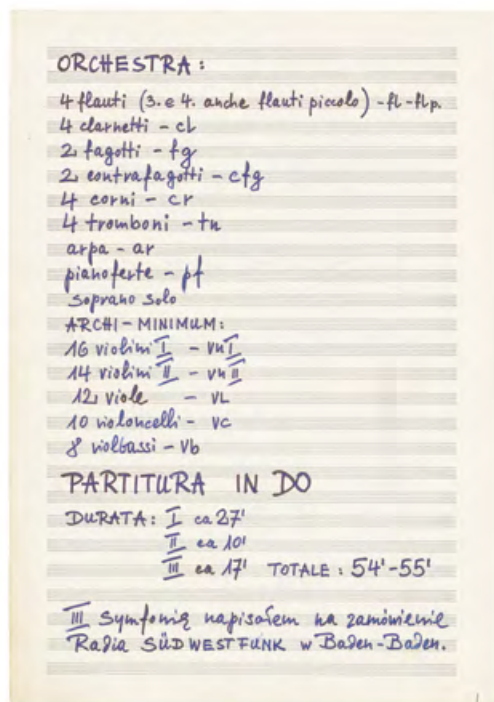

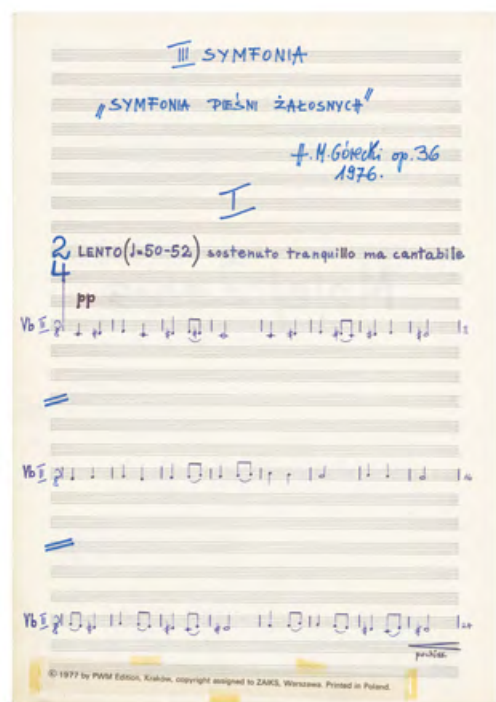
1.

2.

3.

4.

1.

III Symfonia „Symfonia pieśni żałosnych”
na sopran solo i orkiestrę op. 36 – załącznik
do autografu edycyjnego, uwaga do wydawcy
(wykaz miejsc poprawionych)

2.-5.

III Symfonia „Symfonia pieśni żałosnych”
na sopran solo i orkiestrę op. 36 – autograf
edycyjny dla PWM

22 POCO PIU LENTO
LAMENTOSO

2 23 4^{39.}

fg 1.2.3
cf 1.2.3
cr 1.2.3
2.4.5
p
ar
pf
Soprano
Prze-mow K(w) mat-ce bych sie u-cie-szy-ta
p ben sonore
Vn I 1p. 2p.
Vn II 1p. 2p.
VL I II
Vc I II
Vb I II

PWM-8027

362

V

CIEBIE NA WIEKI WYCHWALAĆ BĘDZIEMY

X Ciebie na wieki wychwalać będziemy,
[Królowa^(o) nieba, Maryja^(jo)!

W Twojej opiece niedaj zostajemy,
^(s) Służna, bez zmy^(e) Li^(jo)lija! ^(s)

Wdróżna Estero, o Panienko Świąta j
Tyś przez Aniołów jest do nieba wzięta!
Niepokalanie poczęta! —

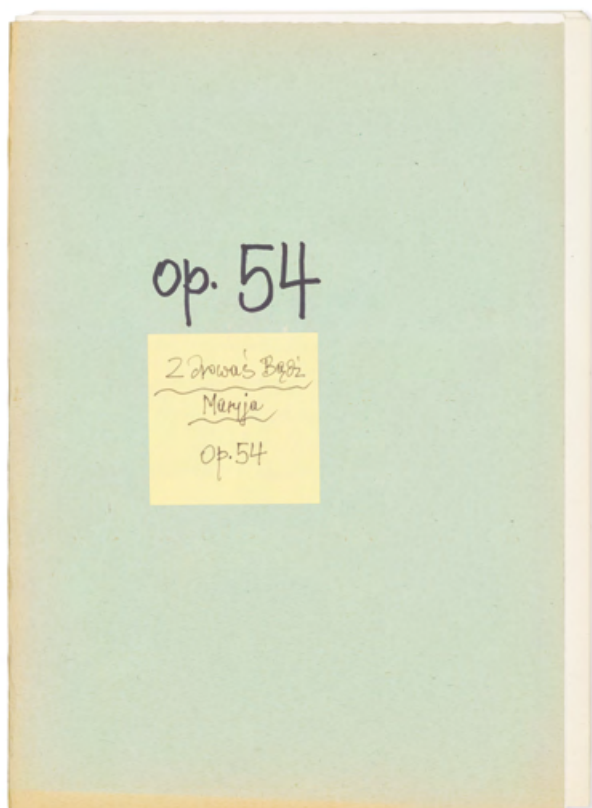
" —" to ja biorę.

X) tylko najstarsze wydanie ks. Siedleckiego
i śpiewnik Mioduszewskiego ma "Królowa"

X [S.A. - Królowo (T. też) Nie! Biorę Królowa
B. - Królowa

↑ Zdrowaś bądź, Maryja. Pieśni Maryjne na
chór mieszany a cappella op. 54 – słowa
pieśni Ciebie na wieki wychwalać będziemy

1.

1.
Zdrowaś bądź, Maryja. Pieśni Maryjne
na chór mieszany a cappella op. 54 –
obwoluta autografu-czystopisu

2.-3.
Zdrowaś bądź, Maryja. Pieśni Maryjne
na chór mieszany a cappella op. 54 –
Matko niebieskiego Pana, autograf-
czystopis

4.
Zdrowaś bądź, Maryja. Pieśni Maryjne
na chór mieszany a cappella op. 54 –
pieśń tytułowa, autograf-czystopis

168

2.

11

clb3 z

quadrup

mp

pp

cmp4 z

1/2 met.

ppp

legno

mf

arI

Działalność
wydawnicza

vn

div. a. 3

p

gliss.

gliss.

gliss.

pp

Biblioteka Narodowa w swoim dorobku wydawniczym posiada zróżnicowane tematycznie i atrakcyjne edytorsko publikacje skierowane do czytelników wymagających, nierzadko poszukujących konkretnych, specjalistycznych treści.

Dorobek edytorski Biblioteki Narodowej to przede wszystkim wydawnictwa będące wynikiem jej działalności naukowej i informacyjnej. Książki BN są coraz bardziej rozpoznawalne i docierają do coraz szerszego grona odbiorców. Pełna oferta wydawnicza Biblioteki oraz elektroniczne wersje publikacji są dostępne na stronie księgarni internetowej BN: <http://ksiegarnia.bn.org.pl/>. Od 2016 r. do zainteresowanych trafia newsletter informujący o nowościach i promocjach wydawnictw Biblioteki Narodowej.

W 2017 r. zakończył się wieloletni projekt wydania naukowego bogato ilustrowanego rękopisu Wacława Seweryna Rzewuskiego *Sur les chevaux orientaux et provenant des races orientales* w dwóch wersjach językowych: polskiej (*O koniach wschodnich i wywodzących się z ras orientalnych*) oraz angielskiej (*Concerning the Horses of the Orient and Those Originating From Oriental Breeds*), finansowany przez Qatar Museums. Pierwszym etapem realizacji projektu była, przygotowana w 2015 r., edycja faksymilowa rękopisu Rzewuskiego.

Dwie publikacje Biblioteki Narodowej znalazły się wśród nominacji w 57. Konkursie Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek „Najpiękniejsze Książki Roku 2016”: *Katalog rękopisów Biblioteki Narodowej*, tom 24: *Archiwum Zygmunta Mycielskiego* w opracowaniu Michała Klubińskiego (autorka projektu: Kalina Możdżyńska) oraz *Katalog tematyczny utworów w siedemnastowiecznych tabulaturach organowych z legnickiej kolekcji Bibliotheca Rudolphina* autorstwa Elżbiety Wojnowskiej i Tomasza Jeża (autorka projektu: Dominika Raczowska).

Publikacje BN można nabyć w Informatorium w gmachu głównym Książnicy, a także w księgarniach internetowych i stacjonarnych na terenie całego kraju, podczas targów książki, konferencji, wystaw i uroczystych spotkań odbywających się w siedzibie BN.

Wybrane publikacje Biblioteki Narodowej wydane w 2017 roku

Wacław Seweryn Rzewuski

Sur les chevaux orientaux et provenant des races orientales

173

Wacław Seweryn Rzewuski, polski orientalista, pisarz, pełen pasji podróżnik, z zamiłowania hodowca i znawca koni, postać będąca inspiracją dla wielu przedstawień literackich i artystycznych w latach 1820–1830, spisał fakty i wrażenia ze swej podróży po Bliskim Wschodzie. Nie zostały one nigdy opublikowane za życia autora, do naszych czasów przetrwały w formie rękopiśmiennej.

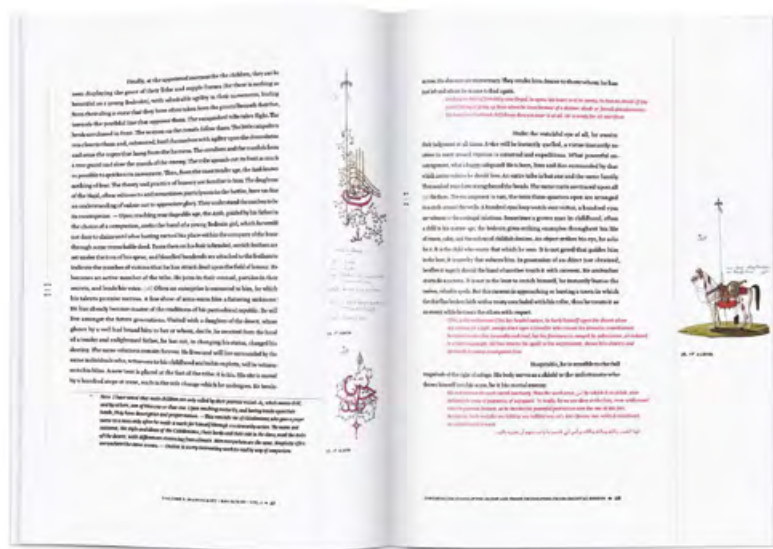
Biblioteka Narodowa na zlecenie Qatar Museums zakończyła wieloletni projekt naukowej edycji dzieła Seweryna Rzewuskiego. Kierownikiem naukowym tego edytorskiego przedsięwzięcia był prof. dr hab. Tadeusz Majda, wykładowca Uniwersytetu Warszawskiego i kurator zbiorów sztuki orientalnej Muzeum Narodowego w Warszawie.

Publikacja Biblioteki Narodowej to rzecz wyjątkowa zarówno ze względu na tematykę, jak i walory estetyczne wydania.

Edycja naukowa, w opracowaniu graficznym Aleksandry Toborowicz, obejmuje 5 woluminów zebranych we wspólnym etui:

- « Rękopis Wacława Rzewuskiego *Sur les chevaux orientaux et provenant des races orientales*
- « Przekład rękopisu na język polski pod tytułem *O koniach wschodnich i wywodzących się z ras orientalnych*

- « Album zawierający zbiór wspaniałych ilustracji umieszczonych na marginesach i elementów graficznych stron tytułowych rękopisu oraz rysunków, szkiców, map i planów
- « Broszurę z rozszerzonymi opisami do albumu oraz notatki Rzewuskiego na temat rakiety bojowej, pochodzące z aneksów do tomu 3 oryginalnego rękopisu
- « Zbiór esejów autorstwa specjalistów z wielu dziedzin – od historii i arabistyki, poprzez historię sztuki, po literaturoznawstwo oraz ochronę i historię rękopisów – opisujących różne aspekty życia, dzieła i świata Rzewuskiego, a także recepcji ówczesnej rzeczywistości, uzupełniony o słownik terminów i indeks zbiorczy dla rękopisu.

Pełne wydanie dzieła to 10 woluminów o łącznej objętości 3654 stron. Edycja zachowuje format rękopisu – 24 × 33 cm. Układ typograficzny odwzorowuje układ i styl rękopisu – z zachowaniem marginesów oddzielonych pionową, bordową kreską. Elegancki bordowy odcień, zastosowany w marginaliach, nawiązuje do koloru tuszu, którego niegdyś używano do ręcznych dopisków przy tekście głównym. Umieszczenie marginaliów tuż pod tekstem głównym oddaje sposób łączenia się ich z całością tekstu, pewnego rodzaju „wcinanie się” w narrację. Kursywa imituje ręczny charakter pisma. Do oprawy zastosowano połączenie koloru złotego z naturalnym kremem na grzbiecie, co odpowiada kolorystyce arabskiej pustyni. Barwy te w połączeniu z bielą i wysokiej jakości papierem mają też stanowić nawiązanie do kolorystyki tradycyjnych męskich strojów wierzchnich Arabów.

Katalog rękopisów Biblioteki Narodowej, tom 24: Archiwum Zygmunta Mycielskiego

Oprac. Michał Klubiński

Katalog stanowi kolejny tom ukazujący się w serii przybliżającej rękopiśmienne zbiory Biblioteki Narodowej. Jest to publikacja wyjątkowo interesująca nie tylko ze względu na osobę samego Zygmunta Mycielskiego, wybitnego polskiego kompozytora, pisarza i eseisty muzycznego, ale także z uwagi na fakt, że dokumentuje jedną z największych kolekcji archiwalnych wśród spuścizn odziedziczonych po kompozytorach polskich XX wieku. Obejmuje ona, obok rękopisów muzycznych, rękopisy literackie (w tym manuskrypty unikatowych dzienników), publicystykę muzyczną, korespondencję (ok. 3400 listów do i od kompozytora oraz różnych osób do różnych), dokumentację działalności organizacyjnej i publicznej Zygmunta Mycielskiego, materiały odzwierciedlające jego kontakty z wieloma twórcami i intelektualistami swojej epoki, jak również różnego rodzaju dokumenty osobiste, kalendarzyki, rysunki.

Katalog rękopisów Biblioteki Narodowej, tom 25: Archiwum Agnieszki Osieckiej

Oprac. Magdalena Nosal

Katalog rękopisów Agnieszki Osieckiej ukazuje się w roku szczególnym – mijającej dwudziestej rocznicy śmierci poetki, pisarki, dziennikarki, miłośniczki teatru i fotografii, autorki ponad dwóch tysięcy piosenek, utworów scenicznych i skeczy. Jest to pozycja wyjątkowa także pod innym względem, zawiera bowiem spis wszystkich materiałów i obiektów, które znajdowały się w mieszkaniu Agnieszki Osieckiej w momencie jej śmierci. Pozwala zatem czytelnikowi na swoiste odwiedziny pokoiku Poetki przy warszawskiej ulicy Dąbrowieckiej 25 na Saskiej Kępie, poznanie jego niepowtarzalnej atmosfery. Materiał został opracowany z podziałem na zbiór osobisty, rodziny, literacki, korespondencję i księgozbiór. Inwentarz uzupełniają indeksy osób oraz tytułów utworów.

Ruch Wydawniczy w Liczbach tom 63: 2016 książki

Oprac. Olga Dawidowicz-Chymkowska

Tom 63 „Ruchu Wydawniczego w Liczbach” prezentuje dane dotyczące produkcji wydawniczej w roku 2016. Zostały w nim uwzględnione publikacje wydane na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Podstawę prezentowanych w roczniku obliczeń stanowią otrzymywane przez Bibliotekę Narodową egzemplarze obowiązkowe, czyli egzemplarze publikacji, które – zgodnie z obowiązującymi przepisami – wydawcy przekazują BN.

Raport online do pobrania z ksiegarnia.bn.org.pl

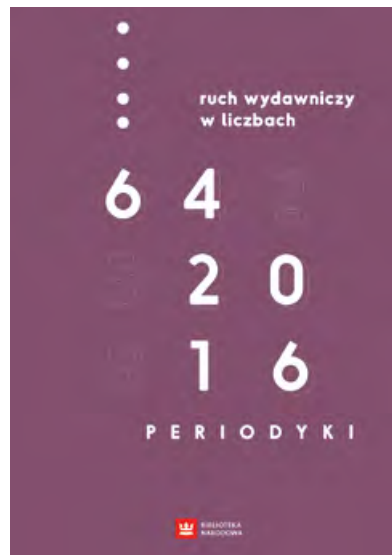
176

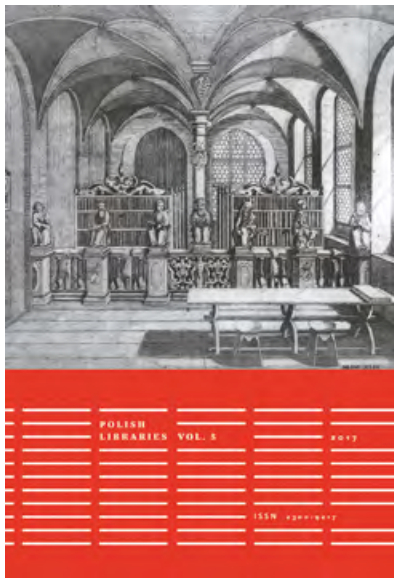
Ruch Wydawniczy w Liczbach tom 64: 2016 periodyki

Oprac. Olga Dawidowicz-Chymkowska

Ruch Wydawniczy w Liczbach. Periodyki” to publikacja, w której przedstawiono dane statystyczne dotyczące tytułów periodyków opublikowanych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej w jednym roku kalendarzowym. W aktualnym wydaniu raportu uwzględniono wszystkie gazety i czasopisma, których wydania z roku 2016 Biblioteka Narodowa otrzymała w formie papierowej nie później niż do końca maja 2017 roku. Wyjątek, tak jak dotychczas, stanowią pisma pojawiające się najrzadziej (głównie roczniki). W ich przypadku uwzględniono także numery otrzymane po terminie zamknięcia poprzedniej bazy wydania z roku 2015.

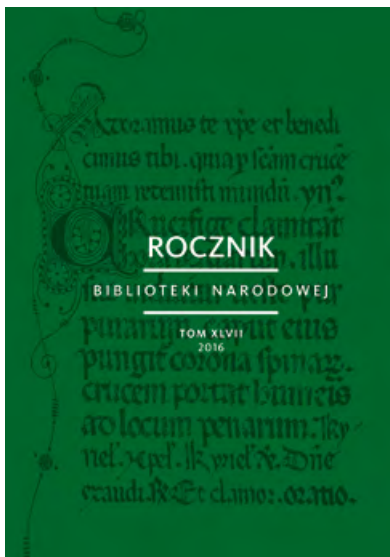
Raport online do pobrania z ksiegarnia.bn.org.pl

Polish Libraries vol. 5

Tom 5 anglojęzycznego periodyku „Polish Libraries” otwiera artykuł na temat sieci bibliotek w Polsce autorstwa Barbary Budyńskiej i Małgorzaty Jezierskiej. Kolejne teksty to podsumowanie wybranych własnych prac badawczych pracowników Biblioteki Narodowej, poświęconych: grafice przypisywanej Norwidowi, recepcji antycznej ikonografii monetarnej w szesnastowiecznych drukach oraz dziejom historycznej ewangelickiej biblioteki ze Wschowy. Numer zawiera także komunikat o odkryciu nieznannej powieści Stefanii Sienkiewicz, matki Henryka Sienkiewicza.

Rocznik Biblioteki Narodowej tom 47

Tom XLVII otwiera artykuł poświęcony rekonstrukcji unikatowego panegiryku z Biblioteki książąt Ponińskich. Druk ten wraz z większością innych, zgromadzonych w gmachu Biblioteki Ordynacji Krasieńskich przy ulicy Okólnik, został spalony przez Niemców w październiku 1944 r. po kapitulacji powstania warszawskiego. Kolejne artykuły dotyczą biblioteki kościoła ewangelickiego im. Żłóbka Chrystusa (Kripplein Christi) we Wschowie oraz elementów manierystycznych w zdobnictwie introligatorskim w Polsce (od XVI do początku XVII w.). Tom przynosi także prace poświęcone polonikom w Japonii oraz obszerne studium na temat nowej klasyfikacji Polskiej Bibliografii Bibliologicznej. Numer zamykają recenzje i sprawozdania.

Stan czytelnictwa w Polsce w 2016 roku

**Oprac. Izabela Koryś, Jarosław Kopec,
Zofia Zasacka, Roman Chymkowski**

Najnowszy raport prezentuje wyniki ankietowego badania czytelnictwa, przeprowadzonego przez Bibliotekę Narodową we współpracy z Kantar Public w listopadzie 2016 r. Badanie zrealizowano na ogólnopolskiej reprezentatywnej próbie 3149 respondentów w wieku co najmniej 15 lat, dobranej metodą random route.

Raport online do pobrania z ksiegarnia.bn.org.pl

178

Stan bibliotek w Polsce. Raport 2013 / Libraries in Poland. The 2013 Report

Oprac. Barbara Budyńska, Małgorzata Jezierska

„Stan bibliotek w Polsce” to nowa seria raportów Biblioteki Narodowej, prezentująca dane statystyczne na temat bibliotek w Polsce. Aktualny rocznik – w rozszerzonym zakresie i nowym kształcie edytorskim – stanowi kontynuację tej serii raportów Biblioteki Narodowej. Na treść rocznika składa się część analityczna (opisowa) oraz tabelaryczna i mapy wybranych wskaźników. Układ i zakres przedmiotowy analiz zawartych w publikacji został utrzymany, aby zachować ciągłość badań nad stanem, organizacją i potencjałem bibliotek w Polsce. Obok wprowadzenia do zagadnień dotyczących funkcjonowania bibliotek czytelnik znajdzie w raporcie omówienie, na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, stanu i potencjału bibliotek publicznych, naukowych, pedagogicznych, fachowych, fachowo-beletrystycznych, ośrodków informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej czy towarzystw naukowych. Publikację uzupełnia aneks zawierający formularz GUS K-03.

12

Zadania
zlecone
przez Ministra
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

bl-cha mp

f-cava
sosp.

cm pcc

f-cava
giac.

tpbl2

pppp

Biblioteka Narodowa na podstawie odpowiednich regulacji prawnych, pełni w obszarze kultury wiele funkcji mających charakter centralny.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Kultury i Sztuki z 19 marca 1998 r. Biblioteka Narodowa jest instytucją upoważnioną do prowadzenia centralnego wykazu bibliotek naukowych. W bazie EWIDENCJA BN rejestrowane są wszystkie biblioteki wchodzące w skład ogólnopolskiej sieci bibliotecznej oraz biblioteki naukowe. Baza jest dostępna w sieci lokalnej oraz na stronie internetowej BN. W 2017 r. trwały prace nad modernizacją oprogramowania i aktualizacją informacji w bazie.

Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 18 kwietnia 2011 r. w sprawie wywozu zabytków za granicę, dyrektor Biblioteki Narodowej wydaje zezwolenia na wywóz za granicę materiałów bibliotecznych mających więcej niż 50 lat. Nowelizacja ustawy podniosła w czerwcu 2010 r. próg wartości jednostkowej zabytków, co zmniejszyło liczbę wniosków wpływających w tej sprawie do BN. W 2017 r. wydano 14 zezwoleń na wywóz materiałów bibliotecznych za granicę (w 2016 r. – 11).

Ponadto, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 9 grudnia 2008 r., Biblioteka Narodowa została upoważniona do uznawania kwalifikacji do wykonywania zawodów bibliotekarza i bibliotekarza-pracownika dokumentacji i informacji naukowej, nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

Zgodnie z decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Biblioteka Narodowa pełni funkcję Centrum Kompetencji w zakresie digitalizacji materiałów bibliotecznych. Do zadań Centrum Kompetencji należy wdrażanie zmian technologicznych dotyczących digitalizacji i przechowywania zasobów cyfrowych oraz koordynacja działań w zakresie gromadzenia i przechowywania tych zasobów. W roku 2017 w ramach Centrum Kompetencji rozwijane były m.in. standardy związane z prezentacją i udostępnianiem obiektów cyfrowych w sieci – wypracowane rozwiązania wykorzystane są

w serwisie POLONA. Prowadzone były prace na rzecz zwiększenia liczebności zasobów biblioteki cyfrowej i ich dostępności. Udzielano informacji instytucjom, które uzyskały finansowanie w ramach środków publicznych i są zobowiązane do przekazania do repozytorium BN kopii cyfrowych obiektów.

W 2017 r. Biblioteka Narodowa przyjęła do przechowania dyski z danymi 24 instytucji biorących udział w Programie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Kultura Cyfrowa”, które zostały poddane analizie pod względem zgodności z zasadami dostarczania obiektów cyfrowych do przechowywania. Narodowa Książnica udzielała również konsultacji telefonicznych dotyczących sposobu technicznego przygotowania i zapisu plików oraz metadanych. W dniach 21 listopada oraz 28 listopada BN zorganizowano warsztaty dla podmiotów ubiegających się o dotację oraz instytucji uczestniczących w Programie „Kultura Cyfrowa”. Omawiano m.in. najważniejsze wyzwania związane z prawem autorskim, jakie czekają beneficjentów w trakcie przygotowania się do realizacji projektu digitalizacyjnego, jakość odwzorowań oraz poziom przygotowania obiektów do przekazania w postaci cyfrowej w celu długotrwałego przechowywania w Repozytorium Cyfrowym Biblioteki Narodowej.

Biblioteka Narodowa nawiązała współpracę z Instytutem Adama Mickiewicza jako partner przy organizacji pierwszej edycji konferencji Digital Cultures, której celem było zaprezentowanie z perspektywy Centrum Kompetencji najistotniejszych trendów i fenomenów w kulturze cyfrowej ze szczególnym uwzględnieniem otwartych i interoperacyjnych standardów prezentacji zbiorów bibliotecznych. W ramach konferencji w Bibliotece Narodowej zorganizowane zostały warsztaty „Innovative Libraries” poświęcone najnowszym trendom technologicznym w prezentowaniu i udostępnianiu zbiorów cyfrowych, w których udział wzięli przedstawiciele instytucji zrzeszonych w konsorcjum I11F (International Image Interoperability Framework): University of Oxford, Stanford University, Bibliothèque nationale de France i Biblioteki Narodowej, a także Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu. Spotkanie (prezentacja i dyskusja) zostało zarejestrowane, a materiał audiowizualny po montażu zostanie opublikowany w internecie na stronach administrowanych przez Bibliotekę Narodową.

W związku z prowadzonymi zamówieniami publicznymi na zakup skanerów w ramach projektu „Patrimonium” Zakład Zbiorów Cyfrowych BN zatrudnił niezależnego eksperta – doktora Grzegorza Płoszajskiego, który bierze również udział w pracach Centrum Kompetencji nad przygotowaniem standardu oceny sprzętu digitalizacyjnego. Ponadto do 31 grudnia 2017 r. zorganizowano na terenie BN trzy prezentacje sprzętu digitalizacyjnego, a pracownicy wzięli udział w podróży studyjnej do Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu oraz odwiedzili Bibliotekę Wyższego Metropolitalnego Seminarium Duchownego św. Jana Chrzciciela w Warszawie w celu zapoznania się ze stosowanymi w nich urządzeniami digitalizacyjnymi. Ponadto pracownicy wzięli udział w pokazie sprzętu digitalizacyjnego Phase One oraz odwiedzili firmę DDP w celu wypożyczenia skanerów marki Bookkeye.

Sfinalizowano również prace nad nowym podsystemem długotrwałego przechowywania zbiorów cyfrowych, uruchomiono nowe oprogramowanie do prezentacji oraz prowadzono prace przygotowawcze w zakresie nowego systemu przetwarzania. Przeprowadzono analizę rozwiązań technologicznych Virtual Reality dla prezentacji cyfrowych zbiorów bibliotecznych.

Efektem tych prac było stworzenie prototypu aplikacji Polona/VR opartej na API POLONY, umożliwiającej wyszukiwanie i przeglądanie zbiorów POLONY za pośrednictwem aplikacji stworzonej w technologii VR. Prace mają na celu przetestowanie użyteczności wybranych rozwiązań technologicznych do prezentacji zbiorów cyfrowych i wpisują się w najnowsze międzynarodowe trendy wizualizacji obiektów cyfrowych w przestrzeni trójwymiarowej, sieci semantycznej oraz wykorzystywania doświadczeń twórców gier w tworzeniu aplikacji mających na celu popularyzowanie zdigitalizowanych zbiorów kultury. Prezentacja prototypu aplikacji miała miejsce na konferencji Code Europe w Warszawie w dniu 7 grudnia 2017 r. Dodatkowym celem projektu jest promocja API POLONY w środowisku programistów i twórców gier komputerowych.

Na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z 28 lutego 2011 r. w sprawie rozciągnięcia stosowania przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, dyrektor Biblioteki Narodowej jest organem upoważnionym do wydawania opinii, czy ruchomość – materiał biblioteczny – stanowi zabytek oraz do wskazania państwowej instytucji kultury, której materiał winien być przekazany.

Biblioteka Narodowa, na zlecenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, kontynuowała w 2017 r. prowadzenie obsługi administracyjnej Krajowej Rady Bibliotecznej i Rady do spraw Narodowego Zasobu Bibliotecznego.

Krajowa Rada Biblioteczna (KRB)

Zgodnie z ustawą o bibliotekach z dnia 27 czerwca 1997 r. oraz rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 14 lutego 2012 r., do zadań Krajowej Rady Bibliotecznej, której kadencja trwa pięć lat, należy: opiniowanie aktów prawnych dotyczących bibliotek, koordynowanie ogólnokrajowych przedsięwzięć bibliotecznych, stymulowanie rozwoju najważniejszych kierunków polskiego bibliotekarstwa, opiniowanie działań i inicjatyw istotnych dla rozwoju bibliotek oraz okresowa ocena działalności bibliotek i skuteczności polityki bibliotecznej. W skład Rady powoływani są przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego: dyrektor Biblioteki Narodowej, dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej, czterej przedstawiciele bibliotek publicznych wskazani przez MKiDN, czterej przedstawiciele bibliotek szkolnych, pedagogicznych i naukowych wskazani przez Ministra Edukacji Narodowej, dwaj przedstawiciele środowisk naukowych wskazani przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz trzej przedstawiciele środowisk bibliotekarskich i twórczych. Przewodniczącym Krajowej Rady Bibliotecznej od

2009 r. jest dyrektorem BN dr Tomasz Makowski. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego powołał Krajową Radę Biblioteczną IV kadencji na okres 2014–2019 w następującym składzie:

Paweł Braun – dyrektor Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Josepha Conrada Korzeniowskiego w Gdańsku, przedstawiciel MKiDN

Sylwia Czacharowska – dyrektor Warmińsko-Mazurskiej Biblioteki Pedagogicznej im. prof. Tadeusza Kotarbińskiego w Olsztynie, przedstawiciel MEN

Jan Krajewski – prezes Polskiego Związku Bibliotek

Alicja Kuduk – nauczyciel bibliotekarz w II Liceum Ogólnokształcącym im. gen. Gustawa Orlicz-Dreszera w Chełmie, przedstawiciel MEN

---

dr hab. Emanuel Kulczycki – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Nauk Społecznych, Instytut Filozofii, przedstawiciel MNiSW

---

dr Tomasz Makowski – dyrektor Biblioteki Narodowej (wybrany na pierwszym posiedzeniu przewodniczącym Rady)

---

prof. dr hab. Jan Malicki – dyrektor Biblioteki Śląskiej w Katowicach

---

Piotr Matywiecki – przedstawiciel Stowarzyszenia Pisarzy Polskich

---

Agnieszka Miśkiewicz – nauczyciel bibliotekarz w Zespole Szkół Społecznych nr 1 w Krakowie, przedstawiciel MEN

Jacek Nowiński – dyrektor Biblioteki Elbląskiej, przedstawiciel MKiDN

Andrzej Ociepa – dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej we Wrocławiu, przedstawiciel MKiDN

---

prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk – dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej

---

doc. dr hab. Jacek Soszyński, prof. UW – Instytut Historii Nauki Polskiej Akademii Nauk, przedstawiciel MNiSW

Elżbieta Stefańczyk – przewodnicząca Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich

---

Irena Zalewska – nauczyciel bibliotekarz w Zespole Szkół nr 1 w Stargardzie Szczecińskim, przedstawiciel MEN

W 2017 r. odbyło się sześć posiedzeń KRB. Głównym przedmiotem narad Rady było rozpatrywanie wniosków w sprawie łączenia bibliotek z innymi instytucjami kultury – rozpatrzono 35 wniosków i wydano 25 negatywnych i 10 pozytywnych opinii. Krajowa Rada Biblioteczna dyskutowała też na swoich posiedzeniach o stanie czytelnictwa w Polsce w roku 2016 oraz o stanie bibliotek w Polsce, zapoznała się z projektami OMNIS i Patrimonium, a także z zakresem przygotowań do kongresu IFLA 2017 we Wrocławiu oraz powołała zespół roboczy ds. kształcenia w zakresie informacji naukowej i bibliologii.

Rada do spraw Narodowego Zasobu Bibliotecznego

Rada działa w oparciu o zapisy ustawy o bibliotekach z dnia 27 czerwca 1997 r. oraz zarządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 1 marca 2012 r. w sprawie Regulaminu Rady ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznego. Na podstawie § 11 ust. 2 tego zarządzenia obsługę techniczno-organizacyjną Rady zapewnia Biblioteka Narodowa. Zadaniem Rady jako organu opiniodawczo-doradczego dla Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego jest: opiniowanie wniosków organizatorów bibliotek o włączenie ich zbiorów do Narodowego Zasobu Bibliotecznego oraz przedstawianie ministrowi propozycji dotyczących zatwierdzenia tych wniosków, opiniowanie systemu informacji o narodowym systemie bibliotecznym, opracowanie i przyjmowanie planów pracy dotyczących zasobu.

W roku 2017 odbyły się cztery posiedzenia Rady ds. NZB.

Na posiedzeniu w dniu 30 marca 2017 r. Rada pozytywnie zaopiniowała wniosek Biblioteki Śląskiej o zaliczenie dwóch cennych kolekcji do narodowego zasobu bibliotecznego. Ponadto omówiono program i termin konferencji na temat narodowego zasobu bibliotecznego. Na posiedzeniu w dniu 22 maja 2017 r. Rada zaaprobowała wniosek Centralnej Biblioteki Rolniczej w Warszawie o zaliczenie kolekcji starodruków i poloników XIX-wiecznych do narodowego zasobu bibliotecznego. Rada omawiała też na swych posiedzeniach propozycje zmian do rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie narodowego zasobu bibliotecznego oraz dyskutowała na temat utworzenia listy zawierającej obiekty, które w pierwszej kolejności winny zostać włączone do narodowego zasobu bibliotecznego.

W dniu 12 października 2017 r. w Bibliotece Narodowej odbyła się konferencja naukowa „Tworzenie narodowego zasobu bibliotecznego”. Podczas konferencji omówiono dzieje tworzenia narodowego zasobu bibliotecznego, przechowywanie narodowego zasobu bibliotecznego, ochronę zbiorów w sytuacjach kryzysowych i zagrożenia konfliktem, centralną bazę narodowego zasobu bibliotecznego oraz procedurę aplikowania do NZB. Ponadto przeprowadzono dyskusję na temat osiągnięć i doświadczeń bibliotek przy tworzeniu narodowego zasobu bibliotecznego.

W dniu 1 września 2016 r. prof. Piotr Gliński, wiceprezes Rady Ministrów, minister kultury i dziedzictwa narodowego powołał nowy skład Rady do spraw Narodowego Zasobu Bibliotecznego na kadencję 2016–2020. W Radzie w 2017 r. zasiadali:

---

dr Tomasz Makowski – dyrektor Biblioteki Narodowej, przewodniczący Rady

---

Mateusz Adamkowski – dyrektor Departamentu Mecenatu Państwa, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (do 21 listopada 2017 r. zasiadał Maciej Dydo)

---

dr Mariusz Dworsatschek – wicedyrektor ds. bibliotecznych Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu

---

---

dr Jan Kozłowski – radca ministra w Departamencie Innowacji i Rozwoju, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

---

prof. dr hab. Jan Malicki – dyrektor Biblioteki Śląskiej

---

dr Henryk Niestrój – zastępca Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych

---

prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk – dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej, wiceprzewodniczący Rady

---

Ewa Potrzebnicka – pełnomocnik dyrektora Biblioteki Narodowej ds. Narodowego Zasobu Biblioteczno-ego, Biblioteka Narodowa

---

Monika Tłustowska – radca ministra w Departamencie Podręczników, Programów i Innowacji, Ministerstwo Edukacji Narodowej

---

dr Zofia Tylewska-Ostrowska – dyrektor Biblioteki Gdańskiej Polskiej Akademii Nauk

---

Priorytet 1 - Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych

W dniu 6 października 2015 r. Rada Ministrów uchwaliła Program Wieloletni „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa na lata 2016–2020”. Jego celem jest poprawa stanu czytelnictwa w Polsce poprzez wzmocnienie roli bibliotek publicznych, szkolnych i pedagogicznych jako lokalnych ośrodków życia społecznego stanowiących centrum dostępu do kultury i wiedzy. W ramach Programu zdefiniowany został Priorytet 1 – *Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych*, którego Operatorem została Biblioteka Narodowa.

Od 2016 roku w strukturze Biblioteki Narodowej funkcjonuje Zespół ds. Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” Priorytet 1 – Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych, którego pracami kieruje Marzena Kowalczyk-Alberska. Nadzór w imieniu dyrektora BN sprawowała Elżbieta Stefańczyk, pełnomocnik dyrektora ds. współpracy z bibliotekami publicznymi.

Priorytet 1 – Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych adresowany jest do bibliotek publicznych, które mogą ubiegać się o dofinansowanie na zakup nowości wydawniczych do zbiorów. Priorytet 1 został stworzony z myślą o wzmocnieniu aktywności czytelniczej w bibliotekach

publicznych poprzez kreowanie wzrostu liczby wypożyczanych publikacji oraz wzrostu liczby czytelników bibliotek publicznych. Celem Priorytetu jest zwiększenie atrakcyjności oferty bibliotek publicznych poprzez wzrost udziału nowości wydawniczych w zbiorach bibliotek, zwiększenie dostępności książek, czasopism, multimediiów, wydawnictw nutowych i kartograficznych w zbiorach bibliotek publicznych.

W dniu 20 lutego 2017 r. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego zatwierdził Regulamin Priorytetu 1 na rok 2017.

13

Handwritten musical score for guitar, featuring various dynamics and techniques. The score includes parts for *Cmpco*, *pti*, *gng*, and *F-cav*. Dynamics range from *pp* to *f*. Techniques include *fregate* and *giac.*. The score is written on a grid background.

Struktura
organizacyjna
Biblioteki
Narodowej

p

VC $\frac{4}{4}$ *pp* *ond.*

mp

Schemat organizacyjny Biblioteki Narodowej

(stan na dzień 31 grudnia 2017 r.)

188

Dyrektor – dr Tomasz Makowski

Dyrektorowi Biblioteki Narodowej podlegają bezpośrednio:

Biuro Finansowo-Księgowe
(kierownik Bogumiła Bańska)

Służba Ochrony (szef ochrony
Andrzej Bujanowicz)

---

samodzielne stanowisko pracy –
Pełnomocnik Dyrektora Biblioteki
Narodowej do spraw Bezpieczeń-
stwa (Marcin Wojtaś)

---

samodzielnym stanowiskiem pracy
ds. obronnych i zarządzania kryzy-
sowego (Sławomir Wilemski)

---

samodzielne stanowisko pracy do
spraw zabezpieczeń technicznych
(Włodzimierz Cieślak)

---

samodzielne stanowisko
pracy – radca prawny (Barbara
Karpowicz-Ćwiek)

---

samodzielne stanowisko pracy –
audytor wewnętrzny BN
(Aneta Szymanek-Wołek)

---

samodzielne stanowisko
pracy – Sekretarz Dyrekcji
(Julia Konopka-Żołnierczuk)

---

samodzielne stanowisko pracy –
pełnomocnik Dyrektora Biblioteki
Narodowej ds. ochrony informacji
niejawnych (Maria Remisz)

---

samodzielne stanowisko pracy –
Doradca Dyrektora BN (-)

---

samodzielne stanowisko pracy –
Administrator Bezpieczeństwa
Informacji (Tomasz Mińko)

Zespół zadaniowy do spraw zarzą-
dzania ryzykiem informacji niejaw-
nych w Bibliotece Narodowej

II. Zastępca Dyrektora do spraw naukowych – dr Monika Mitera

Zastępcy Dyrektora do spraw naukowych podlegają bezpośrednio:

Biuro Komunikacji i Promocji
(kierownik Liliana Skoczylas)

Zakład Technologii Informatycz-
nych (kierownik Anna Surma)

---

samodzielne stanowisko pracy –
Pełnomocnik Dyrektora Biblio-
teki Narodowej do spraw zakupów
i darów materiałów bibliotecznych
(Julia Konopka-Żołnierczuk)

Biuro Spraw Pracowniczych
(kierownik Magdalena Sowier)

Zakład Zbiorów Bibliologicznych
(kierownik dr Maciej Szablewski)

Instytut Książki i Czytelnictwa
(po. kierownika dr Roman
Chymkowski)

Zakład Zbiorów Cyfrowych
(kierownik Martyna
Marcinkowska)

Zespół zadaniowy do spraw bezpie-
czeństwa informacji

Sekretariat (kierownik Julia
Konopka-Żołnierczuk)

Zakład Zbiorów Dźwiękowych
i Audiowizualnych (zastępca kie-
rownika Magdalena Kosałka)

Zespół zadaniowy „Zespół Pro-
jektowy do realizacji projektu
e-usługa OMNIS” (kierownik
Milena Drabińska)

Zakład Bibliografii Polskiej
1901–1939 (kierownik
Joanna Podurgiel)

Zakład Zbiorów Ikonograficznych
(kierownik Agata Pietrzak)

Zespół zadaniowy „Zespół Pro-
jektowy do realizacji Projektu
Patrimonium – digitalizacja i udo-
stępniecie polskiego dziedzictwa
narodowego ze zbiorów Biblio-
teki Narodowej oraz Biblioteki
Jagiellońskiej” (kierownik Mar-
tyna Marcinkowska)

Zakład Gromadzenia i Uzupelnia-
nia Zbiorów (kierownik Hanna
Wiejacz)

Zakład Zbiorów Kartograficznych
(kierownik Anna Kuklińska)

Zakład Rękopisów (kierownik
Anna Romaniuk)

Zakład Zbiorów Muzycznych
(kierownik Mariola Naęcz)

Zakład Starych Druków
(kierownik dr Bartłomiej Czarski)

---

samodzielne stanowisko pracy –
Koordynator Programu do spraw
projektów współfinansowanych
w ramach POPC (Piotr Skajewski)

Z upoważnienia Dyrektora Biblioteki Narodowej zastępca Dyrektora
do spraw naukowych sprawuje nadzór nad:

- « samodzielnym stanowiskiem pracy ds. BHP (Jolanta Chrzęścik
i Andrzej Ziemiszewski)

- « samodzielnym stanowiskiem pracy ds. kontroli wewnętrznej (Alfred Kabata)
- « samodzielnym stanowiskiem pracy – Pełnomocnik Dyrektora Biblioteki Narodowej do spraw rozwoju (Dominik Cieszkowski)

III. Zastępca Dyrektora – Mikołaj Baliszewski

Zastępcy Dyrektora – Mikołajowi Baliszewskiemu podlegają bezpośrednio:

Instytut Bibliograficzny
(kierownik Zofia Żurawińska)

Zakład Udostępniania Zbiorów
(kierownik Marta Wojciechowska)

Zakład Czasopism (kierownik
Krzysztof Alberski)

Zakład Dokumentów Życia
Społecznego (kierownik
Agnieszka Alberska)

Zakład Katalogowania
Dziedzinowego (kierownik
Grażyna Federowicz)

---

samodzielne stanowisko pracy –
Bibliotekarz Systemowy
(Kamil Pawlicki)

---

samodzielne stanowisko pracy
do spraw statystyki wydawnictw
(dr Olga Dawidowicz-Chymkowska)

---

samodzielne stanowisko pracy do
spraw znormalizowanych nume-
rów wydawnictw ISBN i ISMN
(Katarzyna Nakonieczna)

Zespół Zadaniowy „Korpus Publi-
kacji Polskich”

Zespół Zadaniowy do spraw znor-
malizowanych numerów wydaw-
nictw ISBN i ISMN (kierownik
Katarzyna Nakonieczna)

Z upoważnienia Dyrektora Biblioteki Narodowej zastępca Dyrektora Mikołaj Baliszewski sprawuje nadzór nad:

- « samodzielnym stanowiskiem pracy – Pełnomocnik Dyrektora Biblioteki Narodowej do spraw Katalogowania (Zofia Żurawińska)

IV. Zastępca Dyrektora – Grażyna Spiechowicz-Kristensen

Zastępcy Dyrektora – Grażynie Spiechowicz-Kristensen podlegają bezpośrednio:

Biuro Planowania i Zamówień
Publicznych (kierownik Sławo-
mir Majcher)

Zakład Administracyjno-Go-
spodarczy (kierownik Kata-
rzyna Ostenda)

Zakład Inwestycji i Remontów
(kierownik Artur Galiński)

---

samodzielne stanowisko pracy ds. ochrony przeciwpożarowej (Łukasz Podolec, Henryk Łoza)

Zespół Zadaniowy Biuro Projektu ds. wdrażania założeń montażu techniczno-finansowego w ramach realizacji planowanego projektu pn.: „Konserwacja i rewitalizacja Pałacu Krasińskich (Pałacu

---

Rzeczypospolitej) w Warszawie – europejskiego dziedzictwa kulturowego XVII wieku”

Zespół Zadaniowy – Biuro Projektu ds. wdrażania założeń montażu techniczno-finansowego w ramach realizacji projektu pn.: „Modernizacja czyteln i przestrzeni publicznych Biblioteki Narodowej”

Zespół Zadaniowy – Biuro Projektu ds. wdrażania założeń montażu techniczno-finansowego w ramach realizacji projektu pn.: „Modernizacja energetyczna w budynkach «A» Biblioteki Narodowej przy al. Niepodległości 213 w Warszawie”

Z upoważnienia Dyrektora Biblioteki Narodowej zastępca Dyrektora – Grażyna Spiechowicz-Kristensen sprawuje nadzór nad:

- « rozdziałem i wykorzystaniem pomieszczeń Biblioteki Narodowej, nadzór nad działalnością gospodarczą Biblioteki Narodowej

V. Zastępca Dyrektora – Katarzyna Ślaska

191

Zastępcy Dyrektora – Katarzynie Ślaskiej podlegają bezpośrednio:

Archiwum (kierownik Maria Remisz)

Instytut Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych (kierownik Bogdan Filip Zerek)

Kancelaria (kierownik Marzena Sokołowska)

Zakład Edukacji Bibliotekarskiej (kierownik Magdalena Rud)

Zakład Kontroli Zbiorów (kierownik Marta Chodowska)

Zakład Magazynów Bibliotecznych (kierownik Beata Makowska)

Zakład Wypożyczania Krajowego i Zagranicznego (kierownik Dorota Fortuna)

Zakład Zasobu Wymiennego (-)

Z upoważnienia Dyrektora Biblioteki Narodowej zastępca Dyrektora – Katarzyna Ślaska sprawuje nadzór nad:

- « samodzielnym stanowiskiem pracy – Pełnomocnik Dyrektora Biblioteki Narodowej ds. współpracy z bibliotekami publicznymi (Elżbieta Stefańczyk)
- « samodzielnym stanowiskiem pracy – Pełnomocnik Dyrektora Biblioteki Narodowej do spraw Narodowego Zasobu Bibliotecznego (Ewa Potrzebicka)

- « Zespołem do spraw Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” Priorytet 1 – Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych (kierownik Marzena Kowalczyk-Alberska)

Pracownicy Biblioteki Narodowej

(stan na dzień 31 grudnia 2017 r.)

- « Liczba etatów ogółem – 849,97
- « Liczba pracowników ogółem – 880 osób
- « Kadra zarządzająca – 6 osób
- « Pracownicy merytoryczni – 643 osoby
- « Pracownicy administracyjni – 103 osoby
- « Pracownicy techniczni i obsługi – 128 osób
- « Pracownicy ze stopniem naukowym – 38 osób
- « Pracownicy z wyższym wykształceniem – 548 osób

Zarządzenia dyrektora Biblioteki Narodowej wydane w 2017 roku

---

Zarządzenie nr 1/2017 z dnia 2 stycznia 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia składu osobowego Kolegium Biblioteki Narodowej oraz wprowadzenia „Regulaminu określającego zasady działania Kolegium Biblioteki Narodowej”

Zarządzenie nr 2/2017 z dnia 3 stycznia 2017 r. w sprawie powołania w Bibliotece Narodowej komisji inwentaryzacyjnej

---

Zarządzenie nr 3/2017 z dnia 5 stycznia 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego kustosza w Zakładzie Rękopisów do katalogowania rękopisów średniowiecznych

---

Zarządzenie nr 4/2017 z dnia 5 stycznia 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego kustosza w Zakładzie Rękopisów do katalogowania rękopisów (XIX wiek)

Zarządzenie nr 5/2017 z dnia 11 stycznia 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszy wartownik-konwojent w Służbie Ochrony

---

Zarządzenie nr 6/2017 z dnia 12 stycznia 2017 r. w sprawie utworzenia Zespołu Zadaniowego – Biuro Projektu ds. wdrażania założeń montażu techniczno-finansowego w ramach realizacji projektu pn.: „Modernizacja czytelni i przestrzeni publicznych Biblioteki Narodowej”

Zarządzenie nr 7/2017 z dnia 12 stycznia 2017 r. w sprawie utworzenia Zespołu Zadaniowego – Biuro Projektu ds. wdrażania założeń montażu techniczno-finansowego w ramach realizacji projektu pn.: „Modernizacja energetyczna w budynkach „A” Biblioteki Narodowej przy al. Niepodległości 213 w Warszawie”

Zarządzenie nr 8/2017 z dnia 12 stycznia 2017 r. w sprawie powołania komisji likwidacyjnej do likwidacji zużytych składników (elementów) majątku ruchomego, niebędącego sprzętem komputerowym

---

Zarządzenie nr 9/2017 z dnia 12 stycznia 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie utworzenia Zespołu Zadaniowego Biuro Projektu ds. wdrażania założeń montażu techniczno-finansowego w ramach realizacji planowanego projektu pn.: „Konservacja i rewitalizacja Pałacu Krasińskich (Pałacu Rzeczypospolitej) w Warszawie – europejskiego dziedzictwa kulturowego XVII wieku”

Zarządzenie nr 10/2017 z dnia 12 stycznia 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie wniosków o zakup lub przyjęcie darowizny materiałów bibliotecznych

---

Zarządzenie nr 11/2017 z dnia 13 stycznia 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kustosa w Zakładzie Dokumentów Życia Społecznego

---

Zarządzenie nr 12/2017 z dnia 13 stycznia 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza w Zakładzie Katalogowania Dziedzinowego do katalogowania poloników w języku hebrajskim

---

Zarządzenie nr 13/2017 z dnia 13 stycznia 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza w Zakładzie Katalogowania Dziedzinowego do katalogowania poloników w języku japońskim

---

Zarządzenie nr 14/2017 z dnia 16 stycznia 2017 r. zmieniające „Procedurę w sprawie kwalifikacji podatkowej nabywanych przez Bibliotekę Narodową towarów i usług pod względem prawa do odliczenia podatku VAT naliczonego”

Zarządzenie nr 15/2017 z dnia 16 stycznia 2017 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania funkcji przewodniczącego Komisji do spraw zakupów i darów materiałów bibliotecznych

---

Zarządzenie nr 16/2017 z dnia 17 stycznia 2017 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko od specjalisty do głównego specjalisty w Biurze Spraw Pracowniczych

---

Zarządzenie nr 17/2017 z dnia 17 stycznia 2017 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko od specjalisty do głównego specjalisty w Biurze Spraw Pracowniczych

---

Zarządzenie nr 18/2017 z dnia 24 stycznia 2017 r. w sprawie nadania symboli komórkom organizacyjnym Biblioteki Narodowej

---

Zarządzenie nr 19/2017 z dnia 24 stycznia 2017 r. w sprawie wprowadzenia wzorów protokołów z przeprowadzonych czynności w związku ze starannymi poszukiwaniami uprawnionych do utworów i przedmiotów praw pokrewnych, które mogą być uznane za osierocone

---

Zarządzenie nr 20/2017 z dnia 25 stycznia 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie zabezpieczenia materiałów bibliotecznych o szczególnej wartości zabytkowej ze zbiorów Biblioteki Narodowej

---

Zarządzenie nr 21/2017 z dnia 25 stycznia 2017 r. w sprawie sposobu realizacji zadań związanych z wprowadzeniem stopni alarmowych i stopni alarmowych CRP

Zarządzenie nr 22/2017 z dnia 26 stycznia 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na młodszego bibliotekarza do katalogowania rycin i rysunków z kolekcji historycznych w Zakładzie Zbiorów Ikonograficznych (4 stanowiska)

Zarządzenie nr 23/2017 z dnia 30 stycznia 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego kustosza w Zakładzie Starych Druków (pięć stanowisk)

Zarządzenie nr 24/2017 z dnia 30 stycznia 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego kustosza w Zakładzie Zbiorów Kartograficznych

---

Zarządzenie nr 25/2017 z dnia 30 stycznia 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego kustosza w Zakładzie Zbiorów Muzycznych

---

Zarządzenie nr 26/2017 z dnia 31 stycznia 2017 r. w sprawie zasad postępowania przy udzielaniu zamówień publicznych na potrzeby projektu nr POIS.01.03.01-00-0057/16 pn.: „Modernizacja energetyczna w budynkach „A” Biblioteki Narodowej przy al. Niepodległości 213 w Warszawie” w ramach podpisanej umowy o dofinansowanie nr POIS.01.03.01-00-0057/16-00 z dnia 21 grudnia 2016 r. w ramach poddziałania 1.3.1 oś priorytetowa I Zmniejszenie emisyjności gospodarki Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020

Zarządzenie nr 27/2017 z dnia 1 lutego 2017 r. w sprawie powołania Komisji do przeprowadzenia kontroli okresowej stanu ochrony informacji niejawnych

---

Zarządzenie nr 28/2017 z dnia 2 lutego 2017 r. w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu działania samodzielnego stanowiska pracy – Koordynator Programu do spraw projektów współfinansowanych w ramach POPC

Zarządzenie nr 29/2017 z dnia 2 lutego 2017 r. w sprawie ustalenia aktualnego podziału zadań Dyrektora i zastępców dyrektora Biblioteki Narodowej

---

Zarządzenie nr 30/2017 z dnia 2 lutego 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu działania samodzielnego stanowiska pracy – Pełnomocnik Dyrektora Biblioteki Narodowej do spraw Rozwoju

---

Zarządzenie nr 31/2017 z dnia 7 lutego 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko bibliotekarza/starszego bibliotekarza w Zakładzie Dokumentów Życia Społecznego (sześć stanowisk)

Zarządzenie nr 32/2017 z dnia 7 lutego 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego bibliotekarza w Zakładzie Czołpism (dwa stanowiska)

Zarządzenie nr 33/2017 z dnia 7 lutego 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego bibliotekarza w Zakładzie Czołpism (dziesięć stanowisk)

Zarządzenie nr 34/2017 z dnia 7 lutego 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko bibliotekarza w Zakładzie Zbiorów Cyfrowych do udostępniania obiektów cyfrowych (jedenaście stanowisk)

Zarządzenie nr 35/2017 z dnia 8 lutego 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia zakresu działania Biura Komunikacji i Promocji

---

Zarządzenie nr 36/2017 z dnia 9 lutego 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania w Bibliotece Narodowej Zespołu Zarządzania Kryzysowego oraz określenia jego składu, zakresu działania i trybu pracy

---

Zarządzenie nr 37/2017 z dnia 9 lutego 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza do katalogowania książek z zakresu psychologii

---

Zarządzenie nr 38/2017 z dnia 9 lutego 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza do katalogowania książek z zakresu nauk prawnych

---

Zarządzenie nr 39/2017 z dnia 9 lutego 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza do katalogowania książek z zakresu nauk społecznych

---

Zarządzenie nr 40/2017 z dnia 9 lutego 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza do katalogowania książek z zakresu pedagogiki

---

Zarządzenie nr 41/2017 z dnia 9 lutego 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza do katalogowania książek z zakresu filozofii

---

Zarządzenie nr 42/2017 z dnia 10 lutego 2017 r. w sprawie ustalenia aktualnego podziału zadań Dyrektora i zastępców dyrektora Biblioteki Narodowej

---

Zarządzenie nr 43/2017 z dnia 3 marca 2017 r. w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu działania samodzielnego stanowiska pracy – do spraw zabezpieczeń technicznych

---

Zarządzenie nr 44/2017 z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji bezpieczeństwa pożarowego

---

Zarządzenie nr 45/2017 z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko bibliotekarza/starszego kustosa w Zakładzie Zbiorów Ikonograficznych

---

Zarządzenie nr 46/2017 z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko specjalisty w Zespole Zadaniowym „Zespół Projektowy do realizacji Projektu Patrimonium – digitalizacja i udostępnienie polskiego dziedzictwa narodowego ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej”

Zarządzenie nr 47/2017 z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszy wartownik-konwojent w Służbie Ochrony

---

Zarządzenie nr 48/2017 z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko od specjalisty do głównego specjalisty w Biurze Spraw Pracowniczych

---

Zarządzenie nr 49/2017 z dnia 7 marca 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza do katalogowania książek z zakresu teologii

---

Zarządzenie nr 50/2017 z dnia 7 marca 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza do katalogowania książek z zakresu nauk technicznych

---

Zarządzenie nr 51/2017 z dnia 7 marca 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza do katalogowania książek z zakresu biologii

---

Zarządzenie nr 52/2017 z dnia 7 marca 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza do katalogowania książek z zakresu nauk matematycznych i fizycznych

---

Zarządzenie nr 53/2017 z dnia 7 marca 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza do katalogowania książek z zakresu historii

---

Zarządzenie nr 54/2017 z dnia 7 marca 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza do katalogowania książek z zakresu chemii

---

Zarządzenie nr 55/2017 z dnia 7 marca 2017 r. w sprawie powołania Komitetu Sterującego projektu Patrimonium – digitalizacja i udostępnienie polskiego dziedzictwa narodowego ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej

---

Zarządzenie nr 56/2017 z dnia 27 marca 2017 r. w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu Zespołu Zadaniowego Biuro Projektu do spraw wdrażania założeń montażu techniczno-finansowego w ramach realizacji planowanego projektu pn.: „Przebudowa i aranżacja wnętrza Pałacu Krasińskich (Pałacu Rzeczypospolitej), przy Placu Krasińskich 3/5 w Warszawie”

Zarządzenie nr 57/2017 z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko specjalisty do spraw księgowości i rozliczeń projektów

---

Zarządzenie nr 58/2017 z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko specjalisty do spraw finansowych

---

Zarządzenie nr 59/2017 z dnia 31 marca 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Zbiorów Cyfrowych

---

Zarządzenie nr 60/2017 z dnia 31 marca 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia zakresu działania Biura Komunikacji i Promocji

---

Zarządzenie nr 61/2017 z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie kontroli prawidłowości wykonywania przez biblioteki publiczne zadań określonych w umowach dotyczących dofinansowania realizowanych w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 30 listopada 2016 r. w ramach Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” Priorytet 1 – Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych

---

Zarządzenie nr 62/2017 z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie aktualizacji planu ochrony zbiorów Biblioteki Narodowej zaliczanych do narodowego zasobu bibliotecznego

---

Zarządzenie nr 63/2017 z dnia 5 kwietnia 2017 r. w sprawie zasad postępowania przy udzielaniu zamówień publicznych na potrzeby projektu pn.: „Przebudowa i aranżacja wnętrza Pałacu Krasińskich (Pałacu Rzeczypospolitej), przy Placu Krasińskich 3/5 w Warszawie” w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020 – Oś Priorytetowa VIII Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury; działanie 8.1 Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury, na podstawie Konkursu nr POIS.08.01.00-IP.05-00-002/17 organizowanego przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

---

Zarządzenie nr 64/2017 z dnia 5 kwietnia 2017 r. w sprawie zasad postępowania przy udzielaniu zamówień publicznych na potrzeby projektu nr POIS.08.01.00-14-0003/16 pn.: „Modernizacja czyteln i przestrzeni publicznych Biblioteki Narodowej” w ramach podpisanej umowy o dofinansowanie nr POIS.08.01.00-14-0003/16-00 z dnia 06 marca 2017 r. w ramach działania Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury oś priorytetowa VIII Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020

Zarządzenie nr 65/2017 z dnia 7 kwietnia 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu działania samodzielnego stanowiska pracy – Pełnomocnik Dyrektora Biblioteki Narodowej do spraw Bezpieczeństwa

---

Zarządzenie nr 66/2017 z dnia 10 kwietnia 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia konkursu na projekt logotypu Projektu „Patrimonium – digitalizacja i udostępnienie polskiego dziedzictwa narodowego ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej” współfinansowanego w ramach poddziałania 2.3.2 „Cyfrowe udostępnienie zasobów kultury” Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i budżetu państwa na podstawie Umowy o dofinansowanie nr POPC.02.03.02-00-0017/16-00

Zarządzenie nr 67/2017 z dnia 11 kwietnia 2017 r. w sprawie postępowania ze skargami, wnioskami i petycjami wpływającymi do Biblioteki Narodowej

---

Zarządzenie nr 68/2017 z dnia 19 kwietnia 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko specjalisty w Sekretariacie

---

Zarządzenie nr 69/2017 z dnia 19 kwietnia 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza do katalogowania książek z zakresu ekonomii

---

Zarządzenie nr 70/2017 z dnia 25 kwietnia 2017 r. w sprawie ustanowienia Nagrody Literackiej imienia Marka Nowakowskiego

---

Zarządzenie nr 71/2017 z dnia 25 kwietnia 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko od specjalisty do głównego specjalisty w Biurze Spraw Pracowniczych

---

Zarządzenie nr 72/2017 z dnia 25 kwietnia 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko od specjalisty do głównego specjalisty w Biurze Spraw Pracowniczych

---

Zarządzenie nr 73/2017 z dnia 25 kwietnia 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko od specjalisty do głównego specjalisty w Biurze Spraw Pracowniczych

---

Zarządzenie nr 74/2017 z dnia 26 kwietnia 2017 r. w sprawie powołania Komisji Pojedynczej

---

Zarządzenie nr 75/2017 z dnia 8 maja 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszy wartownik-konwojent w Służbie Ochrony

---

Zarządzenie nr 76/2017 z dnia 8 maja 2017 r. zmieniające „Procedurę w sprawie kwalifikacji podatkowej nabywanych przez Bibliotekę Narodową towarów i usług pod względem prawa do odliczenia podatku VAT naliczonego”

Zarządzenie nr 77/2017 z dnia 2 czerwca 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego specjalisty w Pracowni Praw Autorskich Zakładu Zbiorów Cyfrowych

---

Zarządzenie nr 78/2017 z dnia 13 czerwca 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza w Zakładzie Katalogowania Dziedziny do katalogowania poloników w języku albańskim

---

Zarządzenie nr 79/2017 z dnia 13 czerwca 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza w Zakładzie Katalogowania Dziedziny do katalogowania poloników w języku czeskim

---

Zarządzenie nr 80/2017 z dnia 13 czerwca 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza w Zakładzie Katalogowania Dziedziny do katalogowania poloników w języku francuskim

---

Zarządzenie nr 81/2017 z dnia 13 czerwca 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza w Zakładzie Katalogowania Dziedziny do katalogowania poloników w języku niderlandzkim

---

Zarządzenie nr 82/2017 z dnia 13 czerwca 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza w Zakładzie Katalogowania Dziedziny do katalogowania poloników w języku rosyjskim, ukraińskim i białoruskim

---

Zarządzenie nr 83/2017 z dnia 13 czerwca 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza w Zakładzie Katalogowania Dziedziny do katalogowania poloników w języku rumuńskim

---

Zarządzenie nr 84/2017 z dnia 13 czerwca 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza w Zakładzie Katalogowania Dziedziny do katalogowania poloników w języku wietnamskim

---

Zarządzenie nr 85/2017 z dnia 13 czerwca 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza w Zakładzie Katalogowania Dziedziny do katalogowania poloników w języku włoskim

---

Zarządzenie nr 86/2017 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie powołania w Bibliotece Narodowej komisji inwentaryzacyjnej

---

Zarządzenie nr 87/2017 z dnia 22 czerwca 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko od starszego bibliotekarza do starszego kustosa w Zakładzie Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych

---

Zarządzenie nr 88/2017 z dnia 23 czerwca 2017 r. zmieniające Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych Biblioteki Narodowej

---

Zarządzenie nr 89/2017 z dnia 30 czerwca 2017 r. zmieniające „Procedurę w sprawie kwalifikacji podatkowej nabywanych przez Bibliotekę Narodową towarów i usług pod względem prawa do odliczenia podatku VAT naliczonego”

Zarządzenie nr 90/2017 z dnia 6 lipca 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszy wartownik-konwojent w Służbie Ochrony

---

Zarządzenie nr 91/2017 z dnia 10 lipca 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie zabezpieczenia materiałów bibliotecznych o szczególnej wartości zabytkowej ze zbiorów Biblioteki Narodowej

---

Zarządzenie nr 92/2017 z dnia 17 lipca 2017 r. w sprawie powołania komisji likwidacyjnej do likwidacji zużytych składników (elementów) majątku ruchomego, będącego sprzętem komputerowym

---

Zarządzenie nr 93/2017 z dnia 21 lipca 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza do katalogowania książek z zakresu nauk o Ziemi

---

Zarządzenie nr 94/2017 z dnia 21 lipca 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza do katalogowania książek dla dzieci i młodzieży

---

Zarządzenie nr 95/2017 z dnia 21 lipca 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza do katalogowania książek z zakresu nauk rolniczych

---

Zarządzenie nr 96/2017 z dnia 26 lipca 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko specjalisty w Zakładzie Zbiorów Cyfrowych do skanowania obiektów bibliotecznych w ramach projektu „Patrimonium – digitalizacja i udostępnianie polskiego dziedzictwa narodowego ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej” (czterdzieści stanowisk)

Zarządzenie nr 97/2017 z dnia 26 lipca 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko specjalisty w Zakładzie Zbiorów Cyfrowych do udostępniania obiektów cyfrowych w ramach projektu „Patrimonium – digitalizacja i udostępnianie polskiego dziedzictwa narodowego ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej” (pięć stanowisk)

Zarządzenie nr 98/2017 z dnia 26 lipca 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego specjalisty w Zakładzie Zbiorów Cyfrowych do digitalizacji obiektów bibliotecznych w ramach projektu Patrimonium (2 stanowiska)

Zarządzenie nr 99/2017 z dnia 3 sierpnia 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszy wartownik-konwojent w Służbie Ochrony

---

Zarządzenie nr 100/2017 z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie wyznaczenia w Bibliotece Narodowej dnia wolnego od pracy w związku ze świętem przypadającym w sobotę w roku 2017

Zarządzenie nr 101/2017 z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania stanowiska Szefa Ochrony BN

Zarządzenie nr 102/2017 z dnia 17 sierpnia 2017 r. zmieniające Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych Biblioteki Narodowej

---

Zarządzenie nr 103/2017 z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszy wartownik-konwojent w Służbie Ochrony

---

Zarządzenie nr 104/2017 z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad postępowania przy udzielaniu zamówień publicznych na potrzeby projektu nr POIS.08.01.00-14-0003/16 pn.: „Modernizacja czytelń i przestrzeni publicznych Biblioteki Narodowej” w ramach podpisanej umowy o dofinansowanie nr POIS.08.01.00-14-0003/16-00 z dnia 06 marca 2017 r. w ramach działania Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury oś priorytetowa VIII Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020

Zarządzenie nr 105/2017 z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad postępowania przy udzielaniu zamówień publicznych na potrzeby projektu nr POIS.01.03.01-00-0057/16 pn.: „Modernizacja energetyczna w budynkach „A” Biblioteki Narodowej przy al. Niepodległości 213 w Warszawie” w ramach podpisanej umowy o dofinansowanie nr POIS.01.03.01-00-0057/16-00 z dnia 21 grudnia 2016 r. w ramach poddziałania 1.3.1 oś priorytetowa I Zmniejszenie emisyjności gospodarki Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020

Zarządzenie nr 106/2017 z dnia 15 września 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego specjalisty w Zakładzie Zbiorów Cyfrowych do digitalizacji obiektów bibliotecznych w ramach projektu Patrimonium (2 stanowiska)

Zarządzenie nr 107/2017 z dnia 15 września 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko specjalisty w Zakładzie Zbiorów Cyfrowych do skanowania obiektów bibliotecznych w ramach projektu „Patrimonium – digitalizacja i udostępnianie polskiego dziedzictwa narodowego ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej” (40 stanowisk)

Zarządzenie nr 108/2017 z dnia 15 września 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko specjalisty w Zakładzie Zbiorów Cyfrowych do udostępniania obiektów cyfrowych w ramach projektu „Patrimonium – digitalizacja i udostępnianie polskiego dziedzictwa narodowego ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej” (5 stanowisk)

Zarządzenie nr 109/2017 z dnia 20 września 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko Kierownika Zakładu Zasobu Wymennego Biblioteki Narodowej

---

Zarządzenie nr 110/2017 z dnia 20 września 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko Bibliotekarza Systemowego Biblioteki Narodowej

---

Zarządzenie nr 111/2017 z dnia 20 września 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko Zastępcy kierownika Zakładu Zbiorów Cyfrowych Biblioteki Narodowej

---

Zarządzenie nr 112/2017 z dnia 20 września 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko Kierownika Zakładu Magazynów Biblioteki Narodowej

---

Zarządzenie nr 113/2017 z dnia 26 września 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie zabezpieczenia materiałów bibliotecznych o szczególnej wartości zabytkowej ze zbiorów Biblioteki Narodowej

---

Zarządzenie nr 114/2017 z dnia 2 października 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza do katalogowania książek z zakresu fizyki

---

Zarządzenie nr 115/2017 z dnia 2 października 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza w Zakładzie Katalogowania Dziedzinowego do katalogowania poloników w języku angielskim

---

Zarządzenie nr 116/2017 z dnia 2 października 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza w Zakładzie Katalogowania Dziedzinowego do katalogowania poloników w języku niemieckim

---

Zarządzenie nr 117/2017 z dnia 2 października 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego kustosa do katalogowania książek z zakresu historii

---

Zarządzenie nr 118/2017 z dnia 2 października 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/kustosza do katalogowania książek z zakresu literaturoznawstwa i literatury pięknej

---

Zarządzenie nr 119/2017 z dnia 2 października 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/kustosza do katalogowania książek z zakresu politologii

---

Zarządzenie nr 120/2017 z dnia 2 października 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza w Zakładzie Katalogowania Dziedzinowego do katalogowania poloników w języku niderlandzkim

---

Zarządzenie nr 121/2017 z dnia 2 października 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/kustosza do katalogowania książek z zakresu ekonomii

---

Zarządzenie nr 122/2017 z dnia 2 października 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/kustosza do katalogowania książek z zakresu teologii

---

Zarządzenie nr 123/2017 z dnia 2 października 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko bibliotekarza/starszego bibliotekarza w Zakładzie Katalogowania Dziedzinowego do katalogowania poloników zagranicznych

---

Zarządzenie nr 124/2017 z dnia 2 października 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza w Zakładzie Katalogowania Dziedzinowego do katalogowania poloników w języku czeskim i słowackim

---

Zarządzenie nr 125/2017 z dnia 2 października 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza do katalogowania książek z zakresu matematyki

---

Zarządzenie nr 126/2017 z dnia 4 października 2017 r. w sprawie powołania komisji do wyłonienia najkorzystniejszej oferty w konkursie ofert na przeprowadzenie ilościowego badania czytelnictwa młodzieży gimnazjalnej na losowej, ogólnopolskiej, reprezentatywnej próbie uczniów III klasy gimnazjum metodą ankiety audytoryjnej

---

Zarządzenie nr 127/2017 z dnia 9 października 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza w Zakładzie Starych Druków Biblioteki Narodowej

---

Zarządzenie nr 128/2017 z dnia 9 października 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego bibliotekarza/starszego kustosza w Pracowni Deskryptorów Biblioteki Narodowej w Instytucie Bibliograficznym

---

Zarządzenie nr 129/2017 z dnia 9 października 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko bibliotekarza w Czytelniach Biblioteki Narodowej

---

Zarządzenie nr 130/2017 z dnia 9 października 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kierownika Zakładu Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych Biblioteki Narodowej

---

Zarządzenie nr 131/2017 z dnia 13 października 2017 r. w sprawie powołania w Bibliotece Narodowej komisji inwentaryzacyjnej

---

Zarządzenie nr 132/2017 z dnia 16 października 2017 r. w sprawie powołania komisji do wyłonienia wykonawcy usługi pn. „Ilościowe badanie czytelnictwa metodą CAPI (Computer Assisted Personal Interview) na losowej, ogólnopolskiej próbie reprezentatywnej z rozbudowanym modułem porównawczym dla wybranych grup społecznych”

Zarządzenie nr 133/2017 z dnia 16 października 2017 r. w sprawie powołania komisji do wyłonienia wykonawcy usługi pn. „Badanie jakościowe «Książki i literatura w przedszkolach – początki socjalizacji do czytania»”

Zarządzenie nr 134/2017 z dnia 19 października 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie utworzenia zespołu podawania wiadomości stałego dyżuru Biblioteki Narodowej

---

Zarządzenie nr 135/2017 z dnia 20 października 2017 zmieniające zarządzenie w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu Zespołu Zadaniowego „Zespół Projektowy do realizacji Projektu e-usługa OMNIS”

Zarządzenie nr 136/2017 z dnia 23 października 2017 r. zmieniające Regulamin zamówień publicznych w Bibliotece Narodowej

---

Zarządzenie nr 137/2017 z dnia 23 października 2017 r. w sprawie powołania komisji w celu przeprowadzenia wyboru oferty na „usługi medyczne na potrzeby Biblioteki Narodowej w zakresie badań medycyny pracy”

Zarządzenie nr 138/2017 z dnia 25 października 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania komisji do wyłonienia wykonawcy usługi pn. „Badanie jakościowe «Książki i literatura w przedszkolach – początki socjalizacji do czytania»”

Zarządzenie nr 139/2017 z dnia 25 października 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko Kierownika Zakładu Starych Druków Biblioteki Narodowej

---

Zarządzenie nr 140/2017 z dnia 31 października 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko głównego specjalisty do spraw zamówień publicznych w Biurze Planowania i Zamówień Publicznych

---

Zarządzenie nr 141/2017 z dnia 6 listopada 2017 r. zmieniające „Procedurę w sprawie kwalifikacji podatkowej nabywanych przez Bibliotekę Narodową towarów i usług pod względem prawa do odliczenia podatku VAT naliczonego”

Zarządzenie nr 142/2017 z dnia 7 listopada 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie zabezpieczenia materiałów bibliotecznych o szczególnej wartości zabytkowej ze zbiorów Biblioteki Narodowej

---

Zarządzenie nr 143/2017 z dnia 28 listopada 2017 r. w sprawie zasad postępowania przy udzielaniu zamówień publicznych na potrzeby projektu „E-usługa OMNIS” współfinansowanego w ramach Działania 2.1 „Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych” Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i budżetu państwa na podstawie Umowy o dofinansowanie nr POPC.02.01.00-00-0043/16-01

Zarządzenie nr 144/2017 z dnia 28 listopada 2017 r. w sprawie zasad postępowania przy udzielaniu zamówień publicznych na potrzeby projektu „Patrimonium – digitalizacja i udostępnienie polskiego dziedzictwa narodowego ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej” współfinansowanego w ramach poddziałania 2.3.2 „Cyfrowe udostępnienie zasobów kultury” Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na podstawie Umowy o dofinansowanie nr POPC.02.03.02-00-0017/16-00 i budżetu państwa

---

Zarządzenie nr 145/2017 z dnia 28 listopada 2017 r. w sprawie nadania symboli komórkom organizacyjnym Biblioteki Narodowej

---

Zarządzenie nr 146/2017 z dnia 28 listopada 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania Komisji Bezpieczeństwa i Higieny Pracy

---

Zarządzenie nr 147/2017 z dnia 5 grudnia 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszy wartownik-konwojent w Służbie Ochrony

---

Zarządzenie nr 148/2017 z dnia 7 grudnia 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie aktualizacji oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy w Instytucie Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych

---

Zarządzenie nr 149/2017 z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie aktualizacji oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy w Zakładzie Dokumentów Życia Społecznego

---

Zarządzenie nr 150/2017 z dnia 18 grudnia 2017 r. zmieniające Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych Biblioteki Narodowej

---

Zarządzenie nr 151/2017 z dnia 20 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia zmian w „Polityce rachunkowości w Bibliotece Narodowej”

Zarządzenie nr 152/2017 z dnia 20 grudnia 2017 r. zmieniające „Procedurę w sprawie kwalifikacji podatkowej nabywanych przez Bibliotekę Narodową towarów i usług pod względem prawa do odliczenia podatku VAT naliczonego”

Zarządzenie nr 153/2017 z dnia 20 grudnia 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko specjalisty do spraw księgowości i rozliczeń projektów

---

Zarządzenie nr 154/2017 z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe

---

Zarządzenie nr 155/2017 z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie nagród pieniężnych za rok 2016

Opracowanie

Małgorzata Kozłowska

Projekt graficzny i skład

Grupa PROJEKTOR

Fotografie

Aleksandra Andrzejewska

Grzegorz Jakubowski/KPRP

Łukasz Klośniński

Grzegorz Mazurowski

Sebastian Rudnicki

Maciej Sikorski

Aleksandra Toborowicz

W projekcie szaty graficznej publikacji wykorzystano motywy z rękopisów muzycznych Henryka Mikołaja Góreckiego, którego archiwum wzbogaciło zbiory Biblioteki Narodowej w 2017 roku. Autorem tekstu prezentującego sylwetkę twórczą kompozytora oraz wyboru stron jego rękopisów jest Mateusz Melski.

Copyright © Biblioteka Narodowa, Warszawa 2018

ISSN 0137-2734

Kroje pisma

Freya, *Quentin*

Materiały

Munken Pure 120 g/m², Rives Dot Natural White 300 g/m²

Druk i oprawa

Zakład Poligraficzny SINDRUK, Opole

Biblioteka Narodowa
al. Niepodległości 213
02-086 Warszawa
www.bn.org.pl

tr IV $\frac{4}{4}$ **fff**

★ *mp*
tr III $\frac{4}{4}$

fff

tr I $\frac{4}{4}$

ppp

fff

anf

quasi p

f

